

Kulturni dom spet odprt

IGOR KOMEL

Kulturni dom v Gorici je - po dve leti trajajočem zaprtju - spet odprt. Bili smo dve leti brez kulturnega središča, kar je dolgo, predolgo obdobje, se posebej v naših specifičnih razmerah, v katerih ima kultura nenadomestljivo vlogo. Toda birokratski iter je z vsemi zapletljajmi odigral svoje ter pri tem bistveno pripomogel, da so se dela bolj zavlekla, kot je bilo načrtovano. Toda vse to je v glavnem za nami, tako da lahko sedaj svoj pogled usmerimo v prihodnost, saj je pred nami vrsta novih nalog, novih izzivov, ki nam jih narekuje sedanji čas. Zaprtje Kulturnega doma je prav gotovo neugodno vplivalo na odvijanje kulturnega delovanja v goriskem mestu. Mnogi so namreč - tako Slovenci kot Italijani - čutili stvarno pomanjkanje tega kulturnega centra v celotnem goriskem kontekstu .... Mislim, da je ravno v tej »potrebi po Kulturnem domu« skrita vrednota in vloga, ki jo je ta kulturni hram opravljal kot shajališče in kulturno stišče goriskih ljudi, in to italijanske, furlanske in slovenske narodnosti, saj so se v njem nenazadnje tkali tisti prepotrebni človeški stiki, ki v našem specifičnem primeru pomenijo sožitje, medsebojno spoznavanje in strpnost.

Naša nadaljnja naloga je, da nadaljujemo v prejšnjih letih že začrtano pot k zmeraj večji kvaliteti, saj bo samo kakovostna ponudba pritegnila pozornost in privabila čedalje več goriskega, deželne in obmejnega občinstva.

Odpetje Kulturnega doma v Gorici naj bo torej prazen in obenem deloven trenutek vseh nas. Dejavnost v domu bo namreč stekla že v prihodnjih dneh, saj so že pred samim odprtjem posamezni uporabniki z rezervacijo večerov dobesečno »poplavalili« koledar prireditvev. Ne glede na to, da bo uprava doma priredila sredi maja meseca poseben slavnostni večer, s katerim bo praznično obeležila ponovno odprtje goriskega Kulturnega doma.

V zaključku pa mi dovolite, da povem še dve iskreni misli. Najprej bi se želel javno zahvaliti vsem, ki so na katerikoli način in na različnih področjih pripomogli, da je bil zahtevni projekt uspešno izpeljan. Nato pa bi želel, da bi v najkrajšem času bile deležne enakega prazničnega trenutka tudi ostale goriske kulturne strukture, predvsem mislim na gledališče Verdi in Avditorij ter Katoliški dom. Mesto Gorica namreč nujno potrebuje primerne in urejene kulturne dvorane.

ITALIJA / NA VČERAJSNJEM PRVEM SREČANJU

Liga in NZ zarisali obrise nove Italije

Levico močno skrbi »poskus, da bi izrodili Ustavo«

RIM - Potrebno bo se nadalnje soočanje in dogovarjanje, vendar vse kaže, da sta Severna liga in Nacionalno zavezništvo nasli skupen jezik glede ustavne reforme. Na večerajšnjem srečanju izvedencev obeh strank, ki so ga soglasno ocenili kot uspešnega, je bil zastavljen prvi zametek te reforme, ki naj bi uskladjil federalizem s predsedniško republiko. Osnutek reforme naj bi oblikovala vlada, ki naj bi ga nato dala v razpravo parlamentu. In sele v parlamentu bi opozicija lahko prispevala k razpravi o spremembi temeljne državne listine.

Ugodna klima med Ligo in Nacionalnim zavezništvom je prispevala k razjasnitvi odnosov tudi med Bossijem in Berlusconiem. Vodja »lumbardov« ni imel več odklonilnega stališča do Berlusconijeve kandidature za premiera, dejal pa je, da bo moral milanski medijski magnat najprej zadostiti predpogojem, ki so mu jih postavili. Vsekakor pa bo Bossi jasnejši jutri na shodu v Pontidi. Zaenkrat barometer odnosov kaže lepo vreme, spremembe - tudi korenite - pa niso izključene.

Zametek ustavne reforme, ki sta ga izoblikovali Liga in Nacionalno zavezništvo je alarmiral DSL, ki svari pred »izroditvijo Ustave«. Sicer pa komponente Naprednega zavezništva po volilnem porazu isčejo poti, ki bi vodile k večji enotnosti. Za to sta se zavzeli DSL in SKP.

Na 2. in 3. strani

Zadnja sodba

Po 13 letih restavracijskih del je papež Janez Pavel II. z večerajšnjo slovesno mašo pred Michelangelovo Zadnjo sodbo odprl za javnost Sikstinsko kapelo. (Telefoto AP)

Zaradi eksplozije v Zagrebu zahteva po odstopu ministra

ZAGREB - V cetrkovem požaru v največjem hrvaškem vojaškem skladišču v Dubokem Jarku pri Zagrebu je po uradnih podatkih pet ljudi izgubilo življenje oziroma jih pogrešajo, sedemnajst pa jih je bilo ranjenih, od tega pet huje. Večji del stavb v vojašnici je uničenih, velika

škoda pa je nastala tudi na bližnjih stanovaljskih hišah. Na večerajšnjem zasедanju sabora je opozicija zaradi dogodka zahtevala odstop obrambnega ministra Suska, vendar poslanci njene zahteve niso podprli. (AFP, foto: Vedran Samanović/Hina)

Na 19. strani

Dmovšek o možnosti skrčenja števila strank v vladi

LJUBLJANA - Premier Drnovšek je na večerajšnji tiskovni konferenci ocenil »aktualno politično dogajanje« - pogajanja o novi koaliciiji, današnje protikorupcijsko zborovanje, gladovno stavko sesterice v Cankarjevem domu in vlogo Cerkve v političnem življenju.

V tem trenutku vlada potrebuje čim siršo parlamentarno podporo. Če katera od vladnih partnerice ne bi več mogla sodelovati, potem pride na vrsto »druga najboljša možnost«, nekakšno delno sodelovanje, ki bi zagotovilo stabilnost vlade do konca mandata.

VLADA / EKONOMSKO POROČILO

Ciampi napoveduje porast zaposlitve že v letošnjem letu

RIM - Čeprav je trenutno se vedno v oklepu sicer popuščajoče recesije, se bo Italiji že letos uspelo iz njega izviti in doseči rast gospodarskih kazalcev. Ta bo sicer nižja od načrtovane, saj naj bi bruto domaći proizvod dosegel samo 1,3-odstotni vzpon, vendar se bodo prvi pozitivni učinki oživljanja že v začetku poletja pokazali tudi na področju zaposlenosti. Od izbruha krize je namreč Italija izgubila 655 tisoč delovnih mest, njihova erozija pa naj bi trajala se do junija. Od poletja naj bi se krivulja začela obracati navzgor in zagotovila

povrnitev 200 do 300 tisoč delovnih mest.

To so glavni podatki iz ekonomskega poročila, ki ga je na večerajšnji seji vlade predstavil proračunski minister Spaventa, predsednik Ciampi pa je ekonomske etape svoje vlade orisal na poznejši tiskovni konferenci. Njegov zmerni optimizem so - vsaj kar zadeva monetarno-financijsne razmere - potrdili tudi večerajšnji rezultati finančnih trgov. Borzna kazalca sta pridobila okrog poldrugi odstotek, lira pa se je krepko ovrednotila do vseh glavnih bankovcev.

Na 27. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Maturitetni predmeti

Ministrstvo za solstvo je večeraj objavilo seznam predmetov za letošnje zrelostne izpite, ki se bodo začeli 22. junija.

Stran 4

V silosu za 10 milijard lir škode

Predvečerajšnji požar v tržaškem silosu, ki so ga gasilci mukoma vendar ukrotili, je po začetnih ocenah povzročil najmanj 10 milijard lir gnotne škode.

Stran 5

Očitki Severne lige novinarjem

Namesto pojasnil očitki novinarjem, da slabo in premalo poročajo o Severni ligi. Na večerajšnji tiskovni konferenci pa tržaško vodstvo stranke ni ne potrdilo ne zanikalo vesti o disciplinskih ukrepih na račun nekaterih članov.

Stran 6

Projekt Informesta za Hrvaško

Goriski center Informest sprejel projekt rimskega univerzitetnega docenta Luciana Di Sopra za povojno obnovo Hrvaške na osnovi visokotehnološkega informativnega sistema.

Stran 27

NOVICE

Aretirali oderuha

FRACAVILLA FONTANA (BRINDISI) - Policijski organi so včeraj aretirali 36-letnega trgovca zelenjave iz Taranta Francesca Gargiuola zaradi oderustva. Praktično so mu morali vrniti se enkrat toliko, kot je Gargiuolo tem osebam "posodil". V primeru, da bi mu denarja ne vrnil, jim je grozil tudi s smrtjo, zaradi česar so ga njegovi "klienti" prijavili policijskim organom.

Vlak iztiril na progi Turin-Milan

VERCELLI - Predsinoci so zaprli železnisko progo med Turinom in Milanom zaradi iztiranja tovornega vlaka. Ranjencev ni bilo. Do iztiritve je prišlo v kraju Borgovercelli. Progo med Turinom in Milanom so ponovno usposobili prejšnjo noč. Vlak, ki je iztiril, je prevažal precejšnjo količino živil za zivali in olje za domačo uporabo. Vsi ti proizvodi pa se zaradi nesreče niso poškodovali.

Na Gran Sassu odkrili razbitine letala

RIM - Na področju Fonte Valle Salsa, ob vznožju hriba Camicia, so našli razbitine letala vojaškega letalstva, ki so ga zaman iskali od prejšnje srede. Razbitine letala so odkrili karabinjerji iz Castellija (Teramo), ki sedaj vodijo preiskave o vzrokih nesreče, zaradi katerih je letalo strmoglavilo.

Loterije: 100 milijonov lir zmagovalcu iz Lucca

LUCCA - Mlada, 35-letna gospa, mati 16-letne hčerke, je v Lucci zmagala prvo nagrado v višini 100 milijonov lir na loteriji Sprskaj in zmagaj. Listek je kupila v baru, v katerem se dnevno ustavi na jutranji kavici. Sicer pa ima mlada gospa precejšnjo srečo, saj jo je doslej boginja sreče že večkrat in tudi bogato obdarila. Kljub temu se otepa s finančnimi težavami, tako da ji je dobiček kar dobrodošel.

Spor zaradi odprtega okna v bolnici: umrl je bolnik

NEAPELJ - 64-letni Carmine Biscardi je umrl v bolnici Loreto Mare v Neaplju po sporu z drugim bolnikom, 67-letnim Giacomom Priscom zaradi okna; prvi je želel, da bi bilo odprto, drugi pa bi ga želel zapreti. Biscardi in Prisco sta se zaradi tega hudo sprla, pri čemer je Biscardi zajela huda slabost, kljub takojšnji pomoči zdravnikov pa mu je srce odpovedalo in je umrl.

Gladovna stavka mladega očeta

PALERMO - Rosario Consalves, 19-letni brezposelnec iz Palermo se je odločil za gladovno stavko, da bi lahko prepoznal sina, ki naj bi mu ga čez mesec povila njegova bivša 17-letna zaročenka. Za gladovno stavko se je odločil, ker njena družina ne dovoli poroke, predvsem pa trdi, da otrok ni njegov.

NAPREDNO ZAVEZNIŠTVO

Za enotni nastop proti desnici

Zaskrbljenost zaradi dogovora Liga-NZ

RIM - Vse kaže, da komponentam Naprednega zavezništva ne bo uspelo oblikovati skupnih parlamentarnih skupin. S tem dejstvom se je včeraj sprijaznilo tudi vodstvo Demokratske stranke levice, ki je sklenilo, da bo oblikovalo lastno poslansko in senatorsko skupino, predlagalo pa je dogovor za skupno nastopanje Progresistov.

O nujnosti enotnega nastopanja je včeraj v Potenzi govoril drugi mož pri Hrastu Massimo D'Alema, ki se je zavzel za koordinirano akcijo vseh komponent Naprednega zavezništva, obenem pa ocenil kot potreben »zacetek federativnega procesa med vsemi naprednimi silami, ki so šle skupaj v bitko 27. in 28. marca. Kot zelo pozitivno je ocenil »vse, kar prispeva h krepitvi enotnosti in boju za skupne cilje v parlamentu in v državi«.

Tajnik Stranke komunistične preno-ve Fausto Bertinotti pa je apeliral na sopotnike Progresistov, naj bi takoj spet sklicali napredno omizje, na katerem naj bi razpravljali o »novi fazi enotnosti levice«. To je po Bertinottijevi oceni po-

trebno za »odgovor na volilni poraz in na izziv desnice«. SKP je že predlagala dogovor o stalnem posvetovanju in skupnem nastopanju začeni z manifestacijo za 25. april. Bertinotti je ugodno ocenil Occhettov interju listu L'Unità, ker »dokazuje, da se zaveda kočljivosti trenutka«.

Occhetto intervju je pozitivno ocenil tudi socialistični tajnik Ottaviano Del Turco, ki poziva napredne sile, naj se začnejo pripravljati »na novo bitko«, opozarja pa, da bodo v tej bitki Progresisti zmagali, če bo »jasna razlika s silami, ki se se navdihujejo v komunističnem vzorcu«.

DSL pa je sklenila, da bo silam centra predlagala »institucionalno sodelovanje« za oblikovanje predsedstev senata in poslanske zbornice ter parlamentarnih komisij, glede kandidatur predsednikov obeh domov parlamenta pa bo počakala na sklepe večine. Obenem pa je podčrtala tudi »skrajno zaskrbljenost zaradi dogovora med Ligo in Nacionalnim zavezništvom, ki bi s svojimi predlogi hoteli izroditi Ustavo«.

NAMESTO SINA USTRELILI SORODNICO

Zgrešili pravi cilj

NEAPELJ - »Prisel sem zaradi spoštovanja do vas in z občutkom krivde,« je izjavil predsednici pete sekcije neapeljskega sodišča Antonelli Troncone skesani vodja kamoristične tolpe Carmine Alfieri in se zahvalil javnemu tožilcu Antoniu Laudatiju, ker je njegovo zasliševanje odložil za nedoločen čas. Iz bojazni, da jih ne bi se bolj pribil k njihovim odgovornostim, in iz masčevanja, ker je začel sodelovati s pravico, so kampanijski kamoristi hoteli Alfieriju ubiti 25-letnega sina Antonia, vendar so se zmotili in namesto njega ustrelili 56-letno skesančovo sorodnico Mario Grazio Cuomo ter ranili v desno nogo njenega dve leti starejšega svaka Francesca Alfierija, ki je s Carminejem v daljnem sorodstvu.

Zgodilo se je v Savianu nedaleč od Nole, in sicer na ranjenčevem domu,

kamor je Antonio Alfieri redno zahajal zaradi tesnih prijateljskih vezi, čeprav so mu bili to karabinjerji odsvetovali. V stanovanje je vdrlo najmanj šest maskiranih ter s puskami in brzostrelnimi pistolami oboroženih moških, ki so jeli kricati: Kje je Antonio? Odprli so spalnico in v temi streljali na posteljo mислеc, da spi v njej mladenič, med pobegom pa se na Francesca Alfierija. Toda v postelji je bila nesrečna Cuomova, ki je bila pri priči mrtva. Morilci so zbežali peš in se zgubili v gmajni. Cilj so zgrešili tako rekoč za las: Antonio je resda bil v stanovanju, toda nekaj ur poprej.

Iz Palermo pa je pršla vest, da je mafijskega vodjo Totòja Riino, ki so ga aretirali januarja lani, nasledil njegov glavni pomočnik Bernardo Provenzano.

AFERA / KRITIKE Z VSEH STRANI

Combat film še zmerom buri duhove

Antifašizem je aktualen

RIM - Polemike o televiziji oddaji Combat film (RA11), ki sta jo pripravila Leonardo Valente in Roberto Olla po filmskih posnetkih ameriške vojske v Italiji v letih 1943-45, vodi pa jo Vittorio Zucconi, se niso polegale. To gre pripisati zlasti ogorčenju zaradi bolj ali manj očitnega izenačevanja nacifasizma z odporništvom.

Ne oglašajo pa se le politiki. Bivši urednik RAI Alberto Caldana osporava zatrdilo Olle in Valenteja, da niso bili ti filmski posnetki se nikdar predvajani: on sam jih je že leta 1965, vendar s skrajšanjem in montiranjem, ne pa tout court kakor zdaj - deloma jih je uporabil tudi Raitre. Caldana se zgraža nad dejstvom, da so pokol v Ardeatinskih jamah pokazali takoj za prikazom mrtvih fasistov na Trgu Loreto, kot da bi bila dogodka enakovredna.

Za sen. Paola Emilia Tavianija, ki predseduje Zvezi združenj prostovoljcev za svobodo, v kateri je včlanjena tudi posl. Tina Anselmi, sicer predstavnica ljudske stranke, je oddaja »sramoten poskus potvarjanja zgodovine ob izkoriščanju plemenitih krščanskih načel o usmiljenju in odpuščanju«.

Član vsedržavnega tajništva Demokratske stranke levice Piero Fassino poudarja, da »če so vsi mrtvi enaki, pa niso enaki razlogi, zaradi katerih so umrli«, kajti če se človek bori za napac-

no stvar, se ta ne more z njegovo smrtjo spremeniti v pravično stvar; če teh razlik ne priznavamo, dejansko izenačimo agresorja z napadenim, žrtve z rablji, nedolžne s krivci.

Jasna ločnica med nacifasistično, na vojni, nasilju in sovraštvu slo-neco doktrino ter odporništvom kot zasledovanjem idealov demokracije, svobode in človeških pravic je potrebna tudi po mnenju Maria Ferrarija-Aggradija, ki predseduje Vsedržavnemu združenju krščanskih partizanov.

Predsednik Stranke komunistične preno-ve Armando Cossutta sv-ari, da polemike med fasizmom in antifasizmom ni konec, kakor zatrjujejo nekateri; MSI, ki je neposreden dedič fasizma, se je močno okrepil, Fini pa je nedavno pohvalil Mussolinija.

Alfredo Biondi (Unione di centro) je že mehkejši: zgodovina naj nas združuje, ne pa ločuje, »tu ne gre za rehabilitiranje ali obsojanje, ampak za vzajemno razumevanje in sožitje«. Pannellov poslanec Marco Taradash meni, da zgodovina nikogar ne zanima, glasniki Finijevega Nacionalnega zavezništva Francesco Storace zahteva, da se iz RAI odstrani vsa marksistična nesnaga, bivšega misovskega senatorja in zdaj voditelja gibanja Fascismo e libertà Giorgia Pisandja pa je sram, ker se Fini ni opredelil...

POLITIČNA SCENA

Samoobsojanje na stalno opozicijo?

VOJMIR TAVCAR

Zmaga desničarskega Kartela svoboscin na nedavnih političnih volitvah je med silami Naprednega zavezništva povzročila dve na videz protislovni, dejansko pa precej dosledni reakciji. Po eni strani se levica zapira sama vase in v nasprotnikovi propagandi, finančnih sredstvih in televizijski masineriji išče razloge za svoj poraz, po drugi pa teži k vračanju na ulice in k zopetnemu ovrednotenju nekaterih simboličnih dni, ki so v povojnih letih postopno tonili v ozadje zaradi utrjene obrednosti proslavljanja.

Morda najbolj izrazit primer teznje k ovrednotenju je 25. april (tudi, ker je prvi praznik pred durmi), obletnica osvoboditve, ki je v prejšnjih letih tonil postopno v pozabo in počasno izgubljal simbolični pomen. Za letos pa se obeta drugačen, bolj življenjski in množični. Pobudo je prvi dal dnevnik Il Manifesto, ki je svojo četrtkovo naslovno stran posvetil prav pozivu k množični manifestaciji za obletnico osvoboditve. K tej pobudi so nedvomno prispevale polemike, ki so se vnele po televizijski oddaji Combat film, ki jo je pripravila javna televizijska hiša Rai z izborom dokumentarcev iz filmskega arhivskega fonda ameriške vojske.

Il Manifesto si zamislja - vsaj po pozivu sodec - posebno manifestacijo, ki naj ne bi bila obnove utrujenih obredov minulih let, ki so se končale na prav tako utrujenih sagrah. List se zavzema za »največjo manifestacijo povojnih let, za manifestacijo, ki naj bi bila obenem ljudska in nacionalna, zenska in moška, buržujska in proletarska, rdeča in zelena, pa tudi bela, z edino izključitvijo črne«.

Apel ni naletel na gluha usesa. Med prvimi se je odzval predsednik Stranke komunistične preno-ve Armando Cossutta, ki je poudaril, da je treba »poraziti reakcionarni val, ki bi lahko spodkopal temelje republiki in postavil na glavo Ustavo«. Zato je apeliral naj »se rodi in zrase v državi novo antifasistično odpornost za de-

mokracijo in za alternativo«. Z nekoliko manj bombastičnim - zato pa nič manj zastarelim izrazjem - se je oglasil tudi Piero Fassino, ki v Demokratski stranki levice vodi sektor za mednarodne odnose. »25. april naj bo tokrat res praznik osvoboditve - osvoboditve izpod jarma tistih, ki bi nas radi prisilili, da pozabimo, kaj sta bila fasizem in nacizem«. Tajnik Hrasta Achille Occhetto je prav tako pristal na manifestacijo, ki naj bo »enotna in masovna ter naj združi vse demokratske in antifasistične sile«.

25. april 1994 bi lahko bil zato povsem drugačen od prejšnjih, lahko bil bil nov predvsem zaradi posledic političnih volitev, na katerih se je uveljavila desnica in s katerimi se je prvič približala oblasti stranka, ki se je do včeraj proglasala za naslednico fasizma. Iz hladilnika sterilne in nevlplivne opozicije so tako prisli gasovi - in ni jih bilo malo - misovske stranke.

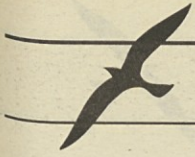
Ugledni italijanski filozof Norberto Bobbio, ki ga nihče ne more sumiti, da ima simpatije do desnice, je pred volitvami nakazal meznicičnostni, ki naj bi jih imela druga republika, tudi preseganje kontrapozicije med antifasizmom in antikomunizmom, predpogoj za to pa je bil, da bi fasisti ne bili več fasisti, komunisti pa ne komunisti. MSI je z Gianfrancem Finijem z oblikovanjem nacionalnega zavezništva formalno res slekel misovsko črno srjico, vendar je kaj kmalu pokazal, da za pudrom vladne desnice se ve-

dno bije fasistično srce. In ne samo z izjavami Alessandre Mussolini, ki skoraj po »službeni dolžnosti« brani dedov lik. Tudi Fini se je ob prvi priložnosti spozabil in takoj proglasil Duceja za »največjega italijanskega državnika tega stoletja«. Pozneje je sicer omilil trditev, čes da »gre zgolj osebno oceno, ki nima nobene politične podmene«. »To je izrazito fasistična ocena,« je poudaril Norberto Bobbio, »in očitno je, da ob takih ocenah ni mogoče presegati kontrapozicije antifasizem - antikomunizem.« Dodati pa je treba tudi, da si Silvio Berlusconi in Umberto Bossi, ki sta desničarsko usmerjena, vendar nista fasista, prevzemata veliko odgovornost s tem, da omogočata Nacionalnemu zavezništvu s takimi značilnostmi, približevanje oblasti, pa čeprav v mehki obliki, ker naj bi v morebitni vladi ne sodelovali ne lider Gianfranco Fini ne ljudje, ki so izraziti predstavniki MSI, pač pa neodvisni, ki sodijo v miselni krog Nacionalnega zavezništva.

Postavlja pa se vprašanje, ali je lahko manifestacija 25. aprila, tako, kot je bila zamisljena, odgovor volilni zmagi Kartela svoboscin? Ali lahko oživi in da novega elana levici, ki jo je poraz vidno demoraliziral? Ali so lahko množice demonstrantov na ulicah nadomestilo za volilni poraz?

Odgovor bi težko lahko bil pritrdilen. Zdi se namreč, da se na ta način in s takimi pobudami Napredno zavezništvo obsoja na opozicijo, sicer zadovoljno, da strne vrste, da ima končno jasnega nasprotnika, da lahko protestira in manifestira, ne da bi si umazalo rok z oblastjo in upravljanjem države. Kajti očitno bi taka pobuda - kot se nakazuje manifestacija za 25. april, ki bo očitno usmerjena predvsem proti Silviu Berlusconi - samo prispevala k temu, da Kartel svoboscin strne vrste, ne bo pa prispevala k temu, da bi se na stran Progresistov premaknilo tistih nekaj odstotkov glasov centra, ki bi lahko prispevalo k zmagi na prihodnjih volitvah.

POLITIKA / LIGA IN NACIONALNO ZAVEZNIŠTVO

Italija federalno urejena predsedniška republika

Klima na srečanju je bila spodbudna, a Bossi je kljub temu previden

RIM - Klima na prvem srečanju je bila po soglasni oceni udeležencev spodbudna. Nacionalno zavezništvo in Severna liga sta se dogovorila o metodi za nadaljnje delo in zaključila nekatere točke, ki naj bi bile nosilne v ustavni reformi. Toda dobra klima ni razpihala se vseh oblakov in lider Se-verne lige Umberto Bossi je bil tik pred odhodom v Milan se previden: »Oblikovanje vlade bo odvisno, ali bosta Nacionalno zavezništvo in Forza Italia pristala na predpogoje, ki smo jih postavili.«

Delegaciji Lige in Nacionalnega zavezništva sta včeraj naceli problem ustavne reforme. Vprašanje bo treba se poglobiti, toda na včerajšnjem pogovoru so dosegli dogovor o nekaterih točkah. Predvsem je bilo rečeno, naj bi bila prihodnja vlada resnično »vlada predkreta« in naj bi imela tudi ustavodajni značaj, saj naj bi prav ona pripravila nacrt za ustavno reformo, ki bi ga nato predložila v razpravo parlamentu.

To je bil uvod v včeraj sprejete sklepe, po katerih se bosta komponenti Kartela svobosčin zavzemali za tako ustavno reformo, ki naj bi uskladila federalizem in neko obliko predsedniške republike. Izhodišče za razpravo pa je neposredna izvolitev premiera, s katero bi po ameriskem vzorcu - lazje usklajevali obe zahtevi (po federalizmu in predsedniški republiki). S tako reformo bi odvzeli precej pristojnosti predsedniku republike, ki bo - kot je izjavil ideolog Se-verne lige Gianfranco Mi-

glio - »podeben tapiseriji v starih hisah«. Skratka imel naj bi samo dekorativno in nobene vsebinske vloge. Po predlogu Lige naj bi odpravili tudi ministrski svet, njegovo funkcijo pa naj bi prevzel direktorij, v katerem naj bi sodelovali tudi »guvernerji kantonov, na katere bo razdeljena Italija«. Ob tem predlogu se je izvedenec za ustavno pravo pri Nacionalnem zavezništvu Domenico Fisic-hella nasmehnil, ces, »gre za spodbudne hipoteze«, obljubil pa je, da bo na naslednji seji tudi njegova stran dala »vrsto spodbudnih predlogov«.

Eden od temeljnih sklepov pa je bil, da naj bi predlog reforme izoblikovala vlada, ki bi ga nato dala v razpravo parla-

mentu. Skratka, osnutek reforme naj bi bil sad izbir večine, opozicija pa bi sodelovala le med parlamentarno razpravo. O reformi pa naj bi se vse-kakor izrekli volilci na referendumu, in to ne glede na večino, ki bi v parlamentu odobrila reformo.

Predsednik Liginih senatorjev Francesco Speroni pa je šel se dlje in predlagal celo novo ime za državo: Italijanska unija.

Razlike so se včeraj zmanjšale in tudi kandidatura Silvia Berlusconi-ja za novega premiera ni več tako sporna. Toda zadnjo besedo bo rekel jutri v Pontidi Umberto Bossi, ki je včeraj dopoldne obiskal predsednika republike.

Francesco Speroni, kandidat za predsedstvo senata

RAVENNA / AMATER SLIŠAL KLIC NA POMOČ

Domnevna nesreča ruskega letala

Reševalci doslej niso našli dokazov, ki bi potrjevali, da se je skrivnostno letalo zrušilo

PADOVA - Zaradi slabih vremenskih razmer so včeraj popoldne med Ravenna in izlivom reke Pad prekinili iskanje skrivnostnega ruskega letala, ki naj bi se v zgodnjih jutranjih urah zraslo v težavah ali se celo zrušilo. Z iskanjem bodo nadaljevali, komaj bodo vremenske razmere to dopuscale. Doslej pa reševalci nikakor niso zbrali dovolj podatkov, da bi lahko razvozlati skrivnostni dogodek.

Po doslej znanih podatkih je včeraj jutraj malo po 6. uri radijski amater obvestil kvesturo v Ravenni, da je prestregel klic na pomoč ruskega letala, ki naj bi imelo 20 oseb na krovu in naj bi letelo 22 milj severovzhodno od Ravenne. Kvestura je takoj opozorila

Center za letalsko pomoč v Padovi, ki nadzoruje severnoitalijanski zračni prostor.

Takoj po alarmu sta vzletela helikopterja reševalne službe, Civilna zaščita pa je sodelovala pri iskanju s colni in ekipo potapljačev. Na območju, nad katerim naj bi letelo neidentificirano letalo, reševalci niso našli nicesar, kar bi potrjevalo letalsko nesrečo. Samo izvidniški coln finančne straže je pred izlivom Pada našel kovček z materialom za prvo pomoč, vendar brez vsakršnega napisa ali sigle, ki bi potrjevala, da je bil reševalni kovček na morebitnem letalu in bi lahko omogočila njegovo identifikacijo.

Frekvenca, na kateri je amater slisal klic na pomoč, ni med tisti-

mi, ki se je običajno poslužujejo linijska letala, milanski urad ruske letalske družbe Aeroflot pa je zanikal, da bi nad tistim območjem v prvih jutranjih urah letelo kaksno njihovo letalo. Kaže tudi, da v Rusiji nimajo letal takega tipa, kakršnega je bilo tisto, ki je prosilo za pomoč.

Kljub dejstvu, da reševalci niso zbrali dokazov o letalski nesreči, pa bodo v boljsem vremenu (včeraj je pri Ravenni deževalo kot iz skafa, pihala je burja in morje je bilo razburkano) nadaljevali z iskanjem. Kaže namreč, da amater iz Ravenne ni bil edini, ki je slisal klic na pomoč. Podoben SOS naj bi namreč slisal se neki amater, baje iz neke severnoevropske države.

SKBRBSTVO / ORGANIZACIJSKE SPREMEMBE ZAVODA INPS

Za pokojnine Primorcem odslej pristojen sedež v Trstu

Videmski urad v Ul. Toppo ni več pristojen za ta vprašanja

Skrbstveni zavod INPS je v teh dneh izvedel prestrukturiranje službe, ki rešuje pokojninske zahtevke upravičencev na osnovi mednarodnih konvencij. Zaradi nastalih operativnih težav so v prizadevanjih za izboljšanje storitev in zagotovitev bolj tekočega reševanja vlog zasnovali po drugačnih kriterijih organiziranost uradov, na novo so porazdelili njihove pristojnosti in delovne dolžnosti.

Deželno ravnanje INPS v Furlaniji-Juljski krajini za mednarodne konvencije s sedežem v Vidmu (Ul. di Toppo st. 33) so formalno ukinili in odslej so v duhu decentraliza-

cije pristojnosti za reševanje zahtevkov v povezavi s pogodbeno vezanimi državami prenesli na posamezne pokrajinske secede. To pravilo ne velja le za nove zahtevke, temveč za vse prošnje, ki so se v postopku. Kriteriji novega ustroja (imajo izhodišče v identifikaciji kraja) glede bivalisca upravičencea:

A) Če je ali bo prošnja po konvenciji predložil zavarovanec s stalnim bivaliscem v Italiji, bo njegovo zahtevo obravnaval odgovarjajoči pokrajinski urad INPS v Trstu, Gorici, Vidmu oziroma Pordenonu, ki bo pristojen za reševanje zahtevka in bo posredo-

val vsa pojasnila v zvezi s potekom birokratskega postopka.

B) Za predložitelje (prošenj po konvenciji), ki bivajo v inozemstvu, pa so takole porazdelili teritorialno pripadnost in pristojnosti:

1) Prošnje po konvenciji med Italijo in bivšo Jugoslavijo (sedaj sta sogovornika SPIZ iz Slovenije in SIZMIO iz Hrvaske) bodo obravnavali in reševali izključno na sedežu INPS v Trstu, Ul. S. Anastasio st. 5. Ta premostitev bo nedvomno razveselila upravičence iz izključnega dela Primorske in Istre, katerim ne bo treba več potovati v Videm za pojasnila in urgence;

2) Prošnje po konvenciji z vsemi drugimi državami bodo v pristojnosti na novo urejenih uradov v Ul. di Toppo st. 33 v Vidmu. Vsem zavarovancem, katerih pokojninski zahtevek se ni bil rešen, bo INPS sporočil v pisni obliki te notranje organizacijske spremembe in pristojni sedež, ki bo pristojen za obravnavanje prošnje. Da ne bi prišlo do množicnega navala in preobremenitev novih struktur, zavod INPS toplo priporoča interesantom, naj se javijo le v primeru, da prejmejo pisni poziv zaradi nezadostne oziroma nepopolne dokumentacije. (B)

ISTROBENEČAN

Spet strupeno ozračje?

GUIDO MIGLIA

Za veliko noč me je preveval občutek vznemirjenosti predvsem zaradi rezultatov nedavnih političnih volitev v Italiji, pa tudi v Trstu. Ta vznemirjenost je obsla vse tiste, ki berejo in razmišljajo, in to ne samo v Italiji, pač pa tudi v Evropi in celo onstran Oceana. Dopisnik najpomembnejšega italijanskega dnevnika »Il Corriere della Sera« Ennio Caretto je zapisal: »Fotografije, ki prikazujejo rimske sprevede, in Finijevo hvaljenje Musolinija so v Združenih državah vzbudile zadrego in tesnobo.« Dopisnik iz Washingtona nato se piše: »Ameriška diplomacija si zeli odgovora na vsaj tri vprašanja, in sicer: ali namerava Nacionalno zavezništvo (to se pravi novi in stari italijanski fasisti) zares zahtevati vrnitev nekdanjega italijanskega ozemlja, ki je sedaj slovensko in hrvasko; v kakšnih odnosih bo z islamskimi fundamentalisti; kakšen bo njegov odnos do Nata.« Clanek v »Il Corriere della Sera« se tako končuje: »Amerika ima v obdobju po hladni vojni italijansko - ne več nemško - za najbolj delikatno mejo Nata. To bojazen so javno posredovali tudi nekateri dnevniki, med katerimi je tudi New York Times.«

Tistega dne, ko smo zvedeli za volilne rezultate, sem pri openskem tramvaju srečal pisatelja Borisa Pahorja, ki je bil ravno tako zaskrbljen kot jaz. In njemu sem brez premisleka rekel, da je Finijevo in Berlusconi-jevo Italija vedno ista Italija: zaprta, sovražna, provincialna, ultranacionalistična. To ni angleska, francoska, nemška ali ameriška desnica, ampak desnica, ki se je v dvajsetih letih tega stoletja podredila Mussoliniju in je nato povzročila več kot eno osvajalno vojno. To je desnica, ki si je Trst izbrala kot odskočno desko za napad na slovanske narode in ki je napadla Slovenijo ter si je je dobesrnel del priključila. Ta politika je prevladovala v obdobju med prvo in drugo svetovno vojno, ta prezir do slovanskega sveta je vplival na italijansko politiko tudi po vojskem in političnem zlomu v času od 1943. do 1945. leta in se kasneje.

V zadnjih mesecih smo v Trstu in tudi onstran meje od Ljubljane do Zagreba zadihali nov zrak: ob srečanjih novega tržaskega zupana Riccarda Illyja s predstavniki Slovenije in Hrvaske se je mnogim med nami povrnilo zaupanje in upanje. Skupaj smo začutili ta novi veter, ki je prevetril našo zgodovino. Nic več sumnicenij, zaprtosti, nič več sovraštva: skof Lorenzo Bellomi, ta za Trst novi clovek, ki je v katedrali sv. Justa večkrat v slovenscini nagovoril žive in mrtve, nam je s svojo močjo in ugledom pokazal novo pot. Inteligenčni del Trsta jo je po tolikih desetletjih nespornimov in zmedenosti sprejel kot nekakšno osvoboditev.

Sedaj se mnogi bojimo, da se bo ta odprtost razblinila in da bo spet prišlo do spopadov ali vsaj do dosedanjega nerazumevanja. Zaradi tega manjvrednega dela Italije, ki je prevladal predvsem v dezelah, kjer sta mafija in kamora zelo prisotni, se bomo morda spet oddaljili od ozračja zadnjih mesecev, ki je v nas vzbudilo toliko upanja.

Vedno se spominjam, kako mi je veliki Istran iz Premanture Ive Mihovilović (Specattator v zagrebškem Vjesniku), ki ga pogosto citiram, v enem od svojih zadnjih pisem pisal, da bomo mi vsi enakopravni, ko bo vsak od nas izmenično govoril v svojem jeziku in ko se tudi zaradi tega nihče ne bo počutil večvrednega in nihče manjvrednega, a se nihče ne bo imel za »civilizatorja« in nihče za »civiliziranca«. In jaz sem mu odgovarjal, da trpim zaradi te krivde, ki je ze od rojstva tudi moja, da pa veliko pomeni že tudi to, da drug drugega spoštujemo, da priznavamo vrednote, ki so vsem skupne, da razmišljamo o skupnih in osebnih izkušnjah. Gre za iste stvari, ki sem jih večkrat govoril dvema znamenitima diplomatoma - veleposlanikom Vilfanu in Velebitu, ki sem ju na teh straneh že omenil. To je dolga pot do civiliziranosti tako za ene kot za druge: za nas, ki živimo ob meji, ni druge poti od te, zal pa se na nji večkrat moramo spopadati z oholostjo, nacionalizmom, sumnicenjem, ki so nam v vseh obdobjih naše dramatične zgodovine prizadejali toliko hudega.

Novi fasisti od Finija do Berlusconi-ja, Craxijevi prijatelji (in upajmo, da se bodo »melonarji« ogibali tega strupenega ozračja, ki zajema nase domove tostran in onstran meje) nam bodo preprečili, da bi nadaljevali po poti miru in moralne ter materialne prenovi. »Razpeti je treba jadra,« nas je že pred osemdesetimi leti opozarjal Scipio Slapaper, se bolj pa Srečko Kosovel. Oba sta umrla v cvetu mladosti, pokazala pa sta nam pravo pot, ki naj bi jo vsi skupaj prehodili, povezani kot prsti na eni roki, v mestih in na podeželju na tem delu zemlje, na kateri vsi skupaj živimo.

Lovci ZDA stalno v Avianu

PORDENON - Od ponedeljka bo v letalskem oporišču v Avianu operativna »Fighter wing«, prva ameriška letalska eskadrilja, ki bo stalno prisotna na nekem italijanskem letališču. Za to priloznost bodo priredili v Avianu svečanost, na kateri bo sodeloval med drugimi ameriški veleposlanik v Italiji Bartholomew.

Druga eskadrilja naj bi bila operativna julija, do konca avgusta pa naj bi uresničili ves operativni program. Z oporišča v Avianu ze eno leto vzletajo lovski bombniki, ki nadzorujejo bosanski zračni prostor.

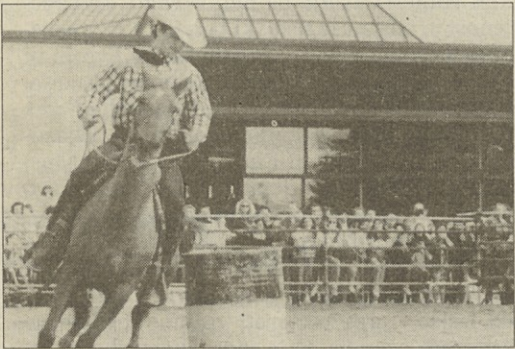

NOVICE

V Pordenonu sejem "Primaveracavalli"

PORDENON - Dezelni odbornik za kmetijstvo Tiziano Chiarotto je včeraj na pordenonskem razstavišču odprl enajsti sejem "Primaveracavalli". Ob prisotnosti oblasti je deželni odbornik se posebej pozdravil delegacije Delovne skupnosti Alpe-Jadran na manifestaciji, ki je edina tovrstna v deželi in ki je že zadobila mednarodni pomen. Podčrtal je njen pomen, ki ima poleg ekonomske tudi promocijsko važnost v povezavi z različnimi gospodarskimi stvarnostmi, ki se ubadajo s konjerejo v okviru Delovne skupnosti Alpe-Jadran. V okviru manifestacije bo danes popoldne na sporedu "jahalni spreved" po pordenonskih ulicah.

Podkupninska afeta v Pordenonu

PORDENON - Arhitekt Sergio Martina je bil obsojen na leto dni ječe in 400 tisoč lir globe; Claudio Aviani, Claudio Nobile in Eugenio Nobile pa so bili obsojeni na 11 mesecev in 10 dni zapora, vsako pa bo moral se plačati 600 tisoč lir globe. Tako je sklenilo pordenonsko sodišče po preiskavi o prodajanju hišne opreme podjetja Gianfranca Del Fabbra občini iz Spilimberga. Zaradi afere je že bil aretiran spilimberski župan Ettore Rizzotti.

Nemški ekspresionizem v Roveretu

ROVERETO - V galeriji "dell'Archivio del '900" v Roveretu je zbranih 150 del, ki prihajajo iz zbirke Groeppel iz muzeja Ostvall iz Dortmundu; razstava je v celoti posvečena ekspresionističnemu slikarstvu najbolj znamenitih nemških slikarjev. Med ostalimi so razstavljene slike Emila Noldeja, Oskarja Kokoschke, Otta Dixja, Georga Grosza, Alexseja Jawlenskyja in Otta Mullerja.

Savio: stavka in protest delavcev

PORDENON - V tovarni Savio (iz skupine ENI) v Pordenonu je včeraj delavstvo stavkalo dve uri in se med stavko zbralo na skupščini. Do stavke je prišlo zaradi pomanjkanja jasnosti - tako pravi delavstvo - v zvezi s pogajanjimi o privatizaciji podjetja. Sindikalne organizacije poudarjajo, da sta v tem primeru možne dve poti: ali se podjetje proda, ali pa je treba odložiti proces o privatizaciji; v takem stanju pa se bo morala vsekakor nadaljevati produktivna dejavnost, ravno tako pa bo treba ohraniti delovno mesto vsem uslužbenecem. Sindikalne organizacije so že zaprosile za srečanje s predsednikom podjetja, ki bo 13. t.m.

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO

Določili predmete za zrelostne izpite

Mature se bodo začele 22. junija

RIM - Po polemikah, ki jih je v prejšnjih dneh izzvala novica, da bi ministrstvo za šolstvo letos lahko zakasnilo z objavo maturitetnih predmetov za višje srednje šole, je ministrstvo včeraj objavilo predmete, ob katerih bodo absolventi morali dokazati svoje znanje.

Vsem šolskim smerem skupna je pismena naloga iz italijanske (izjema so v tem pogledu zavodi s slovenskim učnim jezikom), medtem ko je druga pismena naloga prilagojena usmeritvi šole. Obenem je ministrstvo določilo tudi predmete za ustni kolokvij. Gre za štiri predmete, med katerimi bo kandidat izbral enega, drugega pa mu bo dosodila izpitna komisija.

Z izbiro maturitetnih predmetov je dejansko začel delati stroj zrelostnih izpitov, ki se bodo začeli 22. junija z nalogo iz italijanske (izjema so šole s slovenskim učnim jezikom). Naslednjega dne bo čakala kandidate druga pismena naloga, nato pa bodo

na vrsti koliokviji, ki po ministrskih predpisih morajo začeti med 3. in 6. dnevom po koncu pismenih nalog.

A oglejmo si podrobneje izbrane predmete.

Klasični licej: pismeni nalogi iz italijanske in latinske, za ustno pa italijanska, grščina, zgodovina in fizika. Znanstveni licej: pismeni nalogi iz italijanske in matematike, za ustno pa italijanska, tuj jezik, zgodovina in fizika. Učiteljske: pismeni nalogi iz italijanske in matematike, za ustno pa italijanska, zgodovina, pedagogija in prirodopis. Trgovski tehnični zavod (upravna, merkantilna in zunanjetrgovinska smer): pismeni nalogi iz italijanske in in računovodstva, za ustno pa italijanska, tuj jezik, trgovska tehnika in finance. Trgovski tehnični zavod (usmeritev za geometre): pismeni nalogi iz italijanske in cenitve, za ustno pa italijanska, tehnologija gradnje, topografija in elementi prava.

TELEVIZIJA / PO PARLAMENTARNIH VOLITVAH V ITALIJI

Kam vodijo sedaj naše stezice?

V studiu bodo Darko Bratina, Renato Kneipp, Bernard Spacapan in Miloš Budin

Pred slabima tednoma so se v Italiji iztekle parlamentarne volitve - uvod v tako imenovano drugo republiko. Rojstvo le-te pa sploh se ni gotovo, saj kaže, da bo porod dolg in težak in na polotoku vlada se večja zmeda kot prej. Nov politični položaj, pa naj pride kmalu do sestave nove vlade ali ne, bo najbrž v mnogočem spremenil tudi raven razmišljanja in odnosa do slovenske narodne skupnosti v Italiji. Volitve so pokazale, da se tudi slovenski volilci zelo heterogeno odločajo, kljub temu pa je bil, ceprav za las, v novi parlament ponovno izvoljen senator Darko Bratina. To pa je v novi politični konstelaciji vsekakor uspeh.

Senator Bratina bo s tržaskim kandidatom Renatom Kneippom, ki ni bil izvoljen, a je zabeležil velik osebni uspeh, z goriskim predstavnikom stranke Slovenske skupnosti Bernardom Spacapanom in podpredsednikom deželne sveta Milošem Budinom

(v primeru njegove zadržanosti zaradi reprezentančnih obveznosti ga bo zamenjal drugi predstavnik demokratske stranke (levice) gost nedeljske oddaje v živo "Kam vodijo naše stezice".

Z Marijem Cukom (na fotografiji), ki oddaje "Kam vodijo stezice" vodi in si jih vsebinsko zamislija, se bodo pogovarjali o sedanjem političnem položaju v Italiji, z izrecnim poudarkom na Trstu, Gorici in Beniciji, beseda pa bo tekla predvsem o posledicah, ki jih zna imeti spremenjeno ozračje na Slovence v Italiji. Pa tudi o tem, kaj spremeniti znotraj slovenske manjšine in kaksno vlogo bi morala igrati matična Slovenija.

Vabljava tema torej, v katero se lahko s telefonom vključijo tudi gledalci pred zasloni. Oddaja gre namreč v spored v živo od 18. do 19. ure, na TV Koper-Capodistria, ob petkih popoldne pa jo predvaja tudi prva mreža televizije Slovenija.

Za Primorsko poje bo aprilski del letosnje revije se posebej svečan. Kot je bilo že večkrat poudarjeno, slavi pobuda letos 25-letnico obstoja in zato »lahko mirne duše zapišemo, da je Primorska poje med najbolj trdoživimi slovenskimi množičnimi prireditvami«, kot je reviji na pot v brošuri napisal predsednik ZSKD Ace Mermolja. In zato bo ob nastopih, ki se bodo po velikonočnih praznikih zvrstili od drevi do nedelje, 17. aprila, pozornost dana tudi vsem, ki so revijo spremljali od začetka. Tako bodo na drevišnjem slavnostnem koncertu v Novi Gorici podelili priznanja vsem, ki so v tem četrto stoletja tvorno sodelovali pri pobudi, med temi je tudi nas dnevnik. Drevi pa bo tudi koncert na Skofijah. Na sliki posnetek s koncerta na Proseku (Foto KROMA)

PRIMORSKA POJE / DREVI

Jubilejna priznanja ob 25-letnici

Na koncertu v Novi Gorici

INDUSTRIJA / ODBORNIK SONEGO

Pozitivni obeti za ohranitev Convetra

PORDENON - Delo, ki so ga v teh mesecih opravili deželna uprava, družba Friulia in krizni stab v zvezi s problemom podjetja Convetro, da bi rešili krizo, v katerem se nahaja obrat iz San Vita al Tagliamento, je privedlo do določenih pozitivnih rezultatov; za njegovo rešitev se je namreč obvezalo podjetje Zignago.

Vest sta včeraj sporočila deželni odbornik za industrijo Lodovico Sonogo in predsednik Friulie Flavio Pressacco na tiskovni konferenci v uradih deželne uprave v Pordenonu, na kateri so bili prisotni tudi sindikalni predstavniki, župan San Vita al Tagliamento Luciano Del Fré in predsednik industrijske cone "Ponterosso" Silvano Driussi.

Odbornik Sonogo in predsednik podjetja steklarskega industrijskega obrata Pressacco sta predvsem podčrtala važnost skupine, ki je v tem sektorju med vodilnimi na evropskem in svetovnem tržišču. Obvezala sta se, da bo obrat še naprej deloval, kar bo seveda zagotovilo tudi ohranitev delovnih mest. Za dokončno rešitev vprašanja pa se bo moralo se izreci sodbstvo. Deželni odbornik Sonogo je ob vsem tem se podčrtal važnost delovanja kriznega staba, enote, ki je bila ustanovljena na željo deželne uprave; ob tem je podčrtal tudi pomen deželne finančne družbe Friulia, ki deluje v korist in za razvoj deželne industrije.

SEMINAR / MLADINSKO ZDRUŽENJE MENS

Umetniško izražanje etnične pripadnosti

Sodelovala tudi predstavnica mladih SSK

TRST - V tednu pred veliko nočjo se je v Zahodni Friziji na Nizozemskem odvijal že tradicionalni vsakoletni seminar mednarodnega mladinskega združenja MENS, ki združuje mladino evropskih narodnostnih skupnosti in v katerega je včlanjena tudi mladinska sekcija Slovenske skupnosti, ki jo je zastopala Vida Valenčič iz Trsta.

Letošnji seminar je bil v celoti posvečen umetniškemu izražanju lastne etnične pripadnosti. Ta tematika se je vila skozi ves teden v obliki praktičnih workshopov za glasbeno, pesniško, gledališko, arhitektonsko in plesno ustvarjanje. Obenem so bila organizirana razna predavanja, ogledi frizijskih ustanov in srečanja z različnimi umetniki ter mladinskimi organizacijami. Udeležencem seminarja je bila tako dana možnost, da si ustvarijo jasno sliko o frizijskem umetniškem ustvarjanju, se posebej na mladinskem področju, ter da se tudi sami preizkusijo v izražanju svoje lastne identitete in pripadnosti določenemu narodu skozi umetnost.

Na končnem zasedanju je celotni zbor združenja MENS formalno sprejel medse

tudi pripadnike finske etnične skupnosti, ziveče na področju švedske države, nadalje je odobril resolucijo, naslovljeno na francosko vlado. Protestno pismo obsoja predložitev zakonskega osnutka, ki naj bi predvideval zascitne mere za uradni francoski jezik. Ta zakonski osnutek je nastal se posebej kot zascitna protiutez vse večji rabi angleščine, se posebej v reklamnih oglaših. Osnutek pa izrecno prepoveduje rabo katerekakoli drugega jezika, npr. za reklamo in diplomatske naloge, tako da nedvomno diskriminira ostale ne-francoske etnične skupnosti, ziveče v Franciji, kot je npr. bretonska.

Glasbeno zasedanje se je zaključilo z izvolitvijo novega predsednika, za katerega je bil izbran mlad Južnotirolec, podpredsednika (pripadnik nemške manjšine na Madžarskem) ter blagajnika (Zahodni Frizijec).

Organizacija seminarja je bila brezplačna in je vse mlade udeležence se bolj spodbudila k nadaljnjemu delu in pogostim srečanjem.

Naslednji seminar bo prihodnje leto, teden pred veliko nočjo, v Celovcu.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržanskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
finančni in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Prednaročnina za Italijo: 300.000 LIT velja do 31. 1. 1994

Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

DRUGI NAJVEČJI POŽAR PO LETU 1972 PRI DOLINI / GASILCI TUDI VČERAJ VES DAN NA DELU

Požar v silosu naj bi povzročil najmanj 10 milijard lir škode

Siloviti požar v Silosu, kakrsnega na Trzaskem ne pomnimo pravzaprav že od daljnega leta 1972, ko so goreli naftni hranilniki pri Dolini, radovedneži pa ravno tako zijali v nebo, so včeraj ponoci sicer ukrotili, vendar so imeli gasilci še ves dan opraviti z iskanjem morebitnih še nepogasenih žarišč, sicer pa s cisčenjem pogorišča in splošno bonifikacijo prizadetega območja ob Ul. Flavio Gioia tik za železnisko postajo. V resnici je žarišč bilo več in so jih nemudoma onespobili. Ogenj, ki se je razplamtel iz še nepojasnjenih vzrokov - morda zaradi kratkega stika, morda zaradi nepravilnega delovanja grelca, morda pa zaradi iskre med deli na strehi - je povzročil najmanj kakšnih 10 milijard lir gmotne

škode. Ranjenih ali opečenih ni bilo, pač pa so sprejeli v bolnišnico dva policista zaradi zastrupitve z dimom; okrevala bo sta v petnajstih dneh.

Ob dveh trzaskih gasilskih ekipah pod vodstvom poveljnikovega namestnika inž. Romea Giacuzza, ki so jima goriski kolegi pomagali z avtolestvijo, je stanje preverjalo včeraj tudi tehnično osebje državne železniske uprave, saj spadajo prostori, ki so jih razdejali zublji, v pristojnost FF.SS.: gre za 6.700 kvadratnih metrov oziroma 118.000 kubičnih metrov skladišč, slacilnic ter prenočišč za kakšnih sto furlanskih, venetskih in drugih železnicarjev, ki so prisiljeni prespati v Trstu, ter siceršnjih soban z različno namembo. Vse to je pokrivala 7.700 kvadratnih me-

trov velika in pred kratkim s katranom prekrita streha, ki je ni skoraj več, saj se je njen večji del porušil in deloma uničil še prvo nadstropje s pisarnami in prenočisci.

Poč pa niso utrpeli menda nobene škode prostori s carinskim in poštnim uradom, ki pa seveda kljub temu niso uporabni; iz postnega urada so že odnesli na varno približno sto paketov, ki so namenjeni po morju v Albanijo in so ostali v bistvu nepoškodovani - le voda za gasenje jih je nekaj premocila. Posledično so začasno premestili, in sicer obratuje po novem urad za carinjenje paketov v prostorih področnega sedeža postne uprave v Ul. Sant'Anastasio št. 12, sekcija CAI-Post-Posta celere pa na sedežu pokrajinske postne direkcije na Trgu

Vittorio Veneto št. 1.

V drugem delu 270 metrov dolge stavbe je strop z oboki še kar kljuboval požaru, tako da je bilo mogoče rešiti veliko skladišč.

Besedo silos smo uporabili zgolj zaradi poenostavitve, drugače pa je nekdanji silos bil samo tam, kjer je zdaj stirinadstropno avtomobilsko parkirišče. Železniska uprava je že sporočila, da se bo čimprej lotila popravil in obnavljanja opustošenih prostorov, medtem pa bo moralo potujoče osebje pač potrpeti z zasilnimi prenočisci.

Preiskavo o vzrokih požara je uvedlo tudi sodstvo, čeprav gre verjetno izključiti, da bi ga kdo podtaknil.

Poslopje je bilo zgrajeno leta 1857, ko je sam Franc Jozef prisostvoval otvoritvi prve železniske proge z izhodiščem v Trstu (za Ljubljano, Gradec in Dunaj), in je bilo namenjeno carinskemu osebju, a le nekaj let pred koncem stoletja je bilo že zastarelo... Za celo poslopje z avtoparkom vred skrbi spomeniško varstvo, in sicer tako strogo, da ne dovoli na pročelju silosa nobene oznake, kaj je v notranjosti: bar, trafika, menjalnica, stranišče... Zaradi tega je bilo že mnogo protestov in zdaj si velja zastaviti se vprašanje, kdo je skrbel za varnost v skladiščih, kdo je bil zadolžen za to, da prepreči sleherni možnost požara, in tako naprej. Kakor je slišati naokoli, je problem nekam zapleten, odgovornosti pa bodo posamezni dejavniki menda valili drug na drugega. Besedo pri tem ima tudi občinska uprava, ki je lastnica požgane stavbe.

Streha starega dela silosa je skoraj povsem uničena (foto KROMA)

Poštni uslužbenci odnašajo iz pogorišča poštni material in pakete, ki so bili namenjeni v Albanijo in jih ogenj ni docela uničil (foto KROMA)

GOSPODARSKO SODELOVANJE

Severnokorejski ambasador obiskal Trgovinsko zbornico

Novi veleposlanik Severne Koreje v Italiji Choi Tak San (na sliki - foto KROMA) je bil včeraj gost Trzasko trgovinske zbornice, s predstavniki kate se je pogovarjal o sedanjih razmerah v njegovi državi ter o perspektivah gospodarskega sodelovanja. Ambasador, ki ga je spremljal trgovinski ataše Kim Hyun Zu, je tudi pozdravil pobudo Trgovinske zbornice, da objavi v posebni brošuri novo severnokorejsko go-

spodarsko zakonodajo kot pripomoček operaterjem, ki imajo odnose sodelovanja s to državo.

Diplomat je tudi orisal prizadevanja Severne Koreje, ki je stisnjena med daljnovzhodnimi kolosi, da najde svojo do zahodnih tržišč. Kar se tiče sodelovanja s Trstom pa so na srečanjih govorili predvsem o uporabi trzaskega pristanišča, pa tudi o možnosti uvažanja dragocenega kraskega kamna.

Švedski kruh za Tuzlo

Po nekajurnem postanku v našem mestu je včeraj zgodaj zjutraj odpotovala iz Trsta humanitarna odprava, namenjena v oblegano Tuzlo. Odpravo je organizirala švedska humanitarna organizacija Arbetarkonvojen, ki deluje v okviru mednarodnega sindikata International Workers Aid. Konvoj, ki ga sestavlja pet kamionov, dva avtobusa in en spremni avtomobil, prenaša živila, predvsem vse potrebno za pripravo kruha (moko, olje, sladkor in kvas), kot so se dogovorili s sindikatom rudarjev iz Tuzle. Konvoj spremlja 27 prostovoljcev. Kruh bodo spekli v tuzlanskih pekarnah in ga nato razdelili na delovnih mestih, po šolah, bolnišnicah itd.

MALA ČRNA KRONIKA

Zasačili so ga, ko je brskal po tujem stanovanju

Končal je v koronejskih zaporih, kjer je sicer že star znanec, ker so ga zasačili med krajo v tujem stanovanju. 24-letni Stefano Feruglio, brez stalnega bivališča, se je v četrtek popoldne vtihotapil v stanovanje družine Ferluga na Scala Bonghi 31 ter začel brskati po predalih. Bil pa je tako zaposlen s svojim nepostenim poslom, da se ni zavedel, da se je medtem eden od družinskih članov vrnil domov. Tatič je bil tako presenečen, da sploh ni reagiral, ampak je lepo mirno počakal na prihod policije, ki mu je seveda nataknila lisice. Feruglio, ki je policiji znan tudi kot uživalec mamil, se je tako vrnil v zapor, ki ga je bil zapustil sele pred dvema mesecema.

Kradel je na šoli

Osebje letkega oddelka trzasko kvesture je včeraj prijavilo sodnim oblastem zaradi kraje 43-

letnega Maria Frausina, ki je imel v preteklosti že opravka s pravico. V njegovem stanovanju v Ul. Machlig 21 so agenti našli več radijskih in televizijskih aparatov sumljivega izvora. Sam Frausin je priznal, da jih je bil ukradel malo prej na neki sveitovanski soli ter v enem od paviljonov bivše psihiatrične bolnišnice. Policisti so tudi zasegli več knjig, ki si jih je bil Frausin »izposodil« v občinski knjižnici, a jih ni nikdar vrnil.

Usad na Ul. Udine

Agenti letkega oddelka so včeraj posegli v stanovanjskem bloku na stevilki 53 Ul. Udine, ki so ga gasilci zaradi zemeljskega usada proglasili za nevarnega. Stanovalci so morali zapustiti poslopje. Nekateri so našli zatocisce pri sorodniki, sedem oseb pa so začasno namestili v hotelu Al teatro.

NOVICE

Lista Pannella se zavzema za »reformistično« vlado

Na pobudo liste Pannella je bila včeraj v nekem mestnem hotelu tiuskovna konferenca, na kateri so orisali predlog po sestavi vlade, ki bi ne bila desničarska in konservativna, pač pa »reformatorska in liberaldemokratska«. Poleg sredine (Forza Italia, Severna liga, Sredinska unija in Krscansko-demokratski center) in desnice (Alleanza nazionale) bi morala nova večina zajeti tudi Listo Pannella ter del Pakta za Italijo in progresistov: tisti del namrec, so poudarili na tiskovni konferenci, ki je bolj občutljiv do problemov liberizma, referendumov in varstva narave. Poleg članov Liste Pannella ter novoizvoljenih poslancev Vasconove in Niccolinija sta bila na tiskovni konferenci prisotna tudi bivši misovski poslanec Renzo De Vidovich in komisar trzasko PSI Ladi Minin.

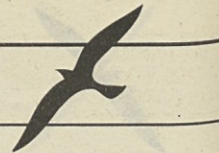
Nov glavni tajnik Lisipo

Polijski inspektor Luigi Ferone, ki je dodeljen trzaski policijski soli, je bil izvoljen za novega glavnega tajnika sindikata Lisipo. Ferone je bil med pobudniki avtonomnega sindikalizma v policiji ter se je venomer prizadeval, kot beremo v tiskovni noti, za zagotovitev moralnega in ekonomskega dostojanstva policijskim operaterjem.

Padla s 6. nadstropja

V Ul. Schiapparelli št. 30 je včeraj ob zori strmoglavila s šestega nadstropja 57-letna Lucia-na Lataca in bila pri prici mrtva.

ZAOSTRITEV KRIZE / PO NAPOVEDI O ODSLOVITVI 700 USLUŽBENCEV

Na potezo Fincantierija bodo delavci reagirali

V ponedeljek sestanek sindikati-Intersind

V menzi Trzaskega arzenala sv. Marka je bila včeraj zjutraj burna skupščina, na kateri so zagrozili z novimi pouličnimi demonstracijami, če bo Fincantieri vztrajal pri svoji politiki klestenja delovnih mest. Vseh 438 delavcev je zavrnilo holdingovo namero, da odslovi 333 uslužbencev. Kogar ne bodo vrgli naravnost na cesto, bodo vpisali v izredno dopolnilno blagajno, v kateri je itak že 310 delovnih moči, ali pa predčasno upokojili. Dejansko naj bi ostalo med doki samo 105 ljudi, ki da bodo še naprej popravljali majhne ladje, a se ta možnost je vse manj verjetna, kajti zadeva z ruskimi naročili je zagonetna, drugih naročil pa ni.

Pesimizem in bojazen pred dokončnim zaprtjem obrata sta torej upravičena. Na skupščini so izrečno zahtevali, naj jim Fincantieri priskrbi toliko naročil, da se ohrani delovno mesto vsem 438 delavcem, kakor to

počenja holding z drugimi svojimi ladjedelnicami po Italiji. »Brez takšne obveze se sploh ne bomo pogajali,« je zatrdilo delavstvo in za primer, da državna družba tega ne bi marala, zažugalo z ustrežajočimi oblikami protesta.

Javnih manifestacij so sicer že vajeni, toda v trenutku, ko Fincantieri po volivnem premirju nastopa se objestneje kot poprej, se zastavlja vprašanje: se bodo morda ponovili dogodki, ki so okrvaveli Goldonijev trg in Trg Stare mitnice leta 1966, ko so varnostniki v bojni opremi s puškinimi kopiti posiljali ladjedelnicarje v bolnišnico, ali pa namerava kdo to preprečiti in se ograditi od odgovornosti za socialne nemire?

Edina politična sila, ki je zavzela do zdaj stalisce, je Stranka komunistične prenove. Uslužbenice arzenala in Tovarne velikih motorjev (kjer naj bi odpu-

stili 270 oseb) poziva k splosni stavki, hkrati pa napadla trzaskega župana, ker da je do usode delavstva ravnodušen. Zakaj? Ker je Illy poudaril, da ima svoj prav tudi podjetje kot tako. »Seveda ga ima, ima pa tudi dolžnosti do delojemalcev,« je pribil tajnik CGIL Riccardo Devescovi. Županove besede že ne bodo prispevale k pomiritvi duhov.

Povsem drugače je reagiral predsednik deželne vlade Renzo Travanut, ki je ocenil potezo Fincantierija kot dramatično in izrazil globoko zaskrbljenost, a tudi brz navezal stik s sefom medministrskega staba za zaposlovanje Borghinijem: le-ta mu je obljubil pospešitev postopka za izvajanje programskega sporazuma o rešitvi trzaskе krize in najavil, da bo poslal 13. aprila v Trst na razgovor z njim in z Illyjem bivšega poverjenega upravnika koncerna ILVA dr. Gambardello.

Drago Gašperlin

S SEJE POKRAJINSKEGA IZVRŠNEGA ODBORA

SSk o statutih občin Trst in Milje

Pripravljena vrsta popravkov in dopolnil
Prihodnji teden strankin deželni kongres

Pokrajinski izvršni odbor SSK je na svoji zadnji seji obravnaval popravke in dopolnila k statutu trzaskе in miljske občine. Kot znano, sta statuta teh dveh občin izredno pomankljiva glede upoštevanja prisotnosti slovenske narodnostne skupnosti na njenem teritoriju. Kot se tudi se spominjamo, piše v tiskovni noti SSK, sta bila omenjena dokumenta sprejeta leta 1991, ne da bi se v njih upoštevale temeljne pravice Slovencev, ki jim pripadajo po ustavi, posebnem statutu oziroma Osimskem sporazumu in evropskih listinah o manjšinah. »Proti taksnemu izigravanju naših pravic je Slovenska skupnost takrat (12. oktobra 1991) priredila protestno zborovanje pred trzaskim zupan-

stvom med samim zasedanjem občinskega sveta.«

Ker je župan Illy, ki vodi odprtejšo politiko do narodnostne stvarnosti pri nas in do novih sosednjih republik Slovenije in Hrvatske, dal na dnevni red občinskega sveta popravke k statutu, je SSK sklenila izrabiti priložnost. V ta namen je izdelala vrsto predlogov, s katerimi naj se v statut vnesejo ustrezna dopolnila in popravki glede pravice pripadnikov slovenske narodnostne skupnosti v odnosih z upravnimi oblastmi in same manjšinske skupnosti kot takšne. S predlaganimi dopolnitvami bo v najkrajšem času seznanila demokracično usmerjene občinske svetovalce s prošnjo, naj jih med razpravo v svetu podprejo in

zanje tudi glasujejo.

Kot uvodoma rečeno, je SSK izdelal tudi vrsto popravkov k statutu miljske občine, ki slovenske narodnostne skupnosti neposredno niti ne omenja. Preden jih bo njen predstavnik Marko Savron formalno predložil, se bo o njih predhodno posvetoval s predstavniki krajevnega slovenskega društva in drugimi vplivnimi krajevnimi dejavniki, ki so tudi v preteklosti pokazali določeno naklonjenost do enakopravnega obravnavanja pripadnikov obeh v občini prisotnih etničnih skupnosti.

Pokrajinski izvršni odbor SSK je obravnaval tudi vprašanje morebitne ponovitve pokrajinskih volitev, ki naj bi po nekaterih neuradnih vesteh bile istocasno z evropskimi prihodnjega 12. junija. SSK se vsekakor zavzema, da bi pokrajinske volitve bile v jeseni in da bi potekale na osnovi novih kandidatnih list in nove razporeditve okrožij. V ta namen je odločena ponovno oporekati pred upravnim sodiščem obstoječo razporeditev pokrajinskih okrožij, ki je po njenem trdnem prepričanju v nasprotju s temeljnim pravnim nacelom, da morajo državni zakoni enako veljati na vsem državnem ozemlju.

Končno je pokrajinski izvršni odbor razpravljal o pripravah na bližnji deželni strankin kongres, ki je napovedan za 16. aprila v Trstu (z nadaljevanjem 17. aprila na Proseku). Vabi vse članke strankinih organov, izvoljene predstavnike in druge člane in prijatelje, da se kongresa polnostevilno udeležijo in na njem sodelujejo z ustreznimi posegi.

NOVICE

Seminar za javne funkcionarje

Od 11. do 15. aprila bo potekal na policijski soli pri Sv. Ivanu (Ul. Damiano Chiesa 11) deželni seminar o delovanju javnih uprav, namenjen javnim funkcionarjem starih pokrajin Furlanije - Julijske krajine. Seminar na pobudo ministrstva za javno upravo ima pretežno tehnično-operativni značaj, njegov namen pa je izboljšati upravljanje javnega bogastva v optiki prozornosti in učinkovitosti javnih uprav. Seminar bo otvoril vladni komisar prefekt Luciano Cannarozzo.

Spremembe na progi 39

Konzorcijalno prevozno podjetje ACT sporoča, da so zaradi del, ki so botrovala preusmeritvi prometa, v Trebach namestili novo postajo na avtobusni progi stev. 39, in sicer, v smeri proti Opčinam, v bližini avtocestnega izvoza.

Izlet CGIL po Krasu

Trzaska CGIL prireja jutri za svoje člane in prijatelje izlet po Krasu, ki ga bo vodil član speleološke skupine San Giusto Pino Sfregola. Izletniki si bodo ogledali dolino Glinsce in njene jame in votline. Odhod ob 8.30 s trga v Boljuncu.

16-letnica »Prijatelj srca«

Trzasko združenje »prijatelj srca« (Amici del cuore) bo jutri praznovalo 16. letnico obstoja. Združenje steje danes več kot 3.400 članov, predseduje pa mu Primo Rovis, ki je dobro znan tudi po svoji dobrodelni dejavnosti. Namen združenja je pomagati srčnim bolnikom, kar je se posebno dragoceno v mestu, kjer je več kot polovica smrti posledica srčnih bolezni.

Jutri »Vivicittà«

Po predvidevanjih organizatorjev se bo več kot tisoč oseb udeležilo jutrisnje podistične manifestacije »Vivicittà«. Ker se bo manifestacija odvijala po ulicah mestnega središča, so prireditelji naslovili na voznike poziv, naj potrpijo in naj disciplinirano čakajo na kriziscih, kjer bodo nameščeni reditelji z rdečimi zastavicami. Zastoji bodo predvsem med 10. in 11. uro na področjih Korza Cavour, Trga della Libertà in Miramarskega drevoreda. Avtomobilisti naj se zato po možnosti izogibajo teh območij ter naj si za izhod iz mesta izberejo alternativne rešitve. Se najboljše pa bi bilo, pravi organizatorji, ko bo avtomobilisti pustili avto doma in se vpisali na tekmovanje.

»Prijatelji gledališča Verdi« za sodelovanje s Slovenijo

Združenje »Prijatelj gledališča Verdi«, ki je nastalo pred enim letom, da bi po eni strani pomagalo tukajšnjemu gledališču pri simfoničnih in opernih produkcijah, po drugi pa prispevalo k širjenju glasbene kulture v deželi, je na včerajšnji skupščini napovedalo nove pobude, kot je dejal njegov predsednik, baron Raffaele de Banfield. Med najbolj pomembne programe za tekoče leto je de Banfield navedel navezavo sodelovanja s Slovenijo v dokaz vloge in pomena gledališča Verdi tudi izven mestnih meja.

Slovenska književnost 70. in 80. let v nizu Narodne in študijske knjižnice

Prihodnji petek, 15. aprila, ob 18. uri bo v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Franciska prvo od starih predavanj o sodobni slovenski književnosti, ki ga prireja Narodna in študijska knjižnica v Trstu. Posvečeno bo sodobni slovenski poeziji, o kateri bo spregovoril prof. Boris Paternu.

S to pobudo namerava NSK obuditi eno svojih tradicionalnih stranskih dejavnosti, ki so jo morali prekiniti pred leti. Zadnji tovrstni ciklus predavanj o posameznih področjih slovenske kulture so priredili leta 1987 v Kulturnem domu, posvečen pa je bil impresionizmu na Slovenskem. Kasneje so podobna predavanja prirejali na Univerzi v sodelovanju z Institutom za slovansko

filologijo. Tudi v Gorici so lani priredili tak niz predavanj.

Letos so sklenili pobudo ponoviti v Trstu, za osrednjo temo pa so izbrali sodobno slovensko književnost, tudi zato, ker je sličen niz leta 1975 v trzaskem Kulturnem domu doživel izreden uspeh. Poleg tega so se dogovorili s prof. Marijo Pirjevec, ki je v okviru Visoke sole za moderne jezike za prevajalce in tolmače, prav tako v aprilu in maju, pripravila ciklus predavanj o slovenski literaturi. Oba niza se bosta dopolnjevala: na Visoki soli se bodo osredotočili na prvo obdobje slovenskega romana, o katerem bo v okviru treh srečanj spregovoril Matjaž Kmecl, medtem ko se bo Janko Kos posvetil

Cankarjevemu romanu, Hlega Glušić pa sodobnemu slovenskemu romanu. Niz predavanj v NSK bo zajel sodobnejšo književnost, zlasti 70. in 80. leta.

Naslednje predavanje NSK bo v sredo, 20. aprila; Helga Glušić bo osvetlila razvojne značilnosti sodobnega slovenskega romana. V sredo, 27. aprila, bo predaval Denis Poniz o sedemdesetih in osemdesetih letih v slovenski literaturi. Ciklus bo sklenil Miran Kosuta s predavanjem o sodobni slovenski literaturi v Italiji.

V Narodni in študijski knjižnici poudarjajo, da so predavanja odprta vsem, namenjena pa so predvsem dijakom in študentom. (bov)

SEVERNA LIGA / VESTI O DISCIPLINSKIH POSTOPKIH NISO NE ZANIKALI NE POTRDILI

»Sredstva javnega obveščanja o Ligi premalo in slabo poročajo«

Uradno ne more biti res, mogoče pa je le tako. Na včerajšnji tiskovni konferenci (na sliki - foto KROMA), ki so jo sklicali - tako piše na faksiranem vabilu - zato, da bi nudili vsa pojasnila v zvezi z netočnim in pristranskim poročanjem dela krajevnega tiska, predstavniki Severne lige so jasno povedali samo to, da je njihova zmagovita (v volilnem smislu) stranka tarča silovitih napadov, da o njej sredstva javnega obveščanja malo in slabo poročajo in da bodo zato »začeli udrihati po mizi« (v prenesenem pomenu besede seveda). Novinarjem, predvsem političnim kronistom dnevnika Il Piccolo, so se ocitali, da so prislulnili samo »eni plati«, priznali pa so, da vesti o notranjih trenjih v stranki, katerim je dal

dnevnik velik poudarek, niso izmisljene.

Uradno »vsedravnica« trzaski tajnik Severne lige Roberto Tanfani ni vesti o začasnih suspenzijah treh (ali več) članov ne potrdil ne demantiral, povedal pa je, da je obvestila cla-

nom o disciplinskem postopku podpisal sam. Tanfani, deželni svetovalec Polidori in tudi član Vsedravnice (trzaskega) sveta stranke Roma so se sklicevali na moralno obvezo molčečnosti, dokler Vsedravnica svet ne raz-

resi problema. Problem torej obstaja, vendar gre za notranje razmere v stranki, ki jim je tisk posvetil odločno preveč pozornosti.

Takšno stališče je se zlasti zastopal komaj izvoljeni poslanec Gualber-

to Niccolini, ki je Piccolo ocital se druge »grehe«. Med drugim pa je povedal, da Liga ne bo prevzela sedeža PLI, ker je ta nekatere prostore že oddala v najem, pač pa si je stranka že ogledala lepo in prostrano stanovanje na Trgu Unità, kar naj bi tudi pomenilo, da trzaska Severna liga sploh ne hira, nasprotno. Tudi s finančnega vidika ji gre dobro, saj jo je tajnik Tanfani, kot se je sam pohvalil, spravil na zeleno vejo.

Napadi na stranko je torej maslo zlonamernežev, notranjih in zunanjih sovražnikov, ki se niso dovolj, da je Severna liga »zmagoviti vojni stroj«. Cas bi bil - je bilo razbrati iz besed deželnega svetovalca Polidori - da bi se do te resnice prebili tudi novinarji. (bip)

SKUPNOST »S. MARTINO IN CAMPO« V HUDI FINANČNI STISKI

Don Vatta: do nas prihaja vse več prošenj za pomoč

Če bi vsem želeli ustreči, bi Skupnost doživela pravi kolaps

Predvideni izdatki za letosnje leto znašajo 441 milijonov lir, zaenkrat pa lahko računajo le na 164 milijonov lir prihodkov: v teh številkah je najboljše ponazorjen trenutno največji problem »Skupnosti S. Martino al Campo«. Skupnost je leta 1970 ustanovil duhovnik Mario Vatta in se ukvarja z mladimi, ki so se zaradi mamili, alkohola, prostitucije, zapornih kazni zasnili v hudih težavah. Njeno delovanje je zelo razvejano (sedež je v Ul. Gregorutti, kjer je tudi studijski center Paolo Fonda in kjer sprejemajo tiste, ki so zaslili v stisko in kjer se zbirajo tudi starsi zasvojenec). Skupnost ima na razpolago še dom v Ul. Rota in v Narodni ulici na Opcinah, na njeno pobudo so leta 1983 ustanovili zadružno Germano, v njen okvir pa sodi center za tisk (oba sta v Ul. Tor S. Piero).

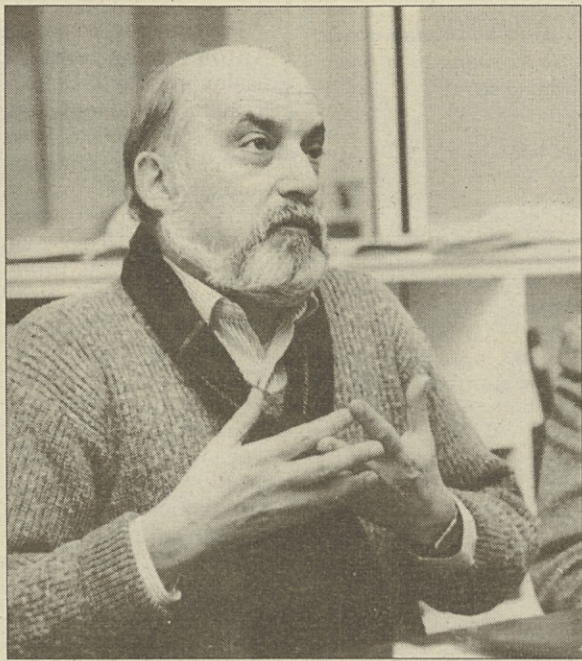
Lani so potrosili 398 milijonov lir, s katerimi so krili stroške za najem, place, itd., nudili so 13.600 obrokov hrane, več kot 5.000 nočitev, opravili so skoraj 600 osebnih in 6.700 telefonskih pogovorov. Kako bo letos, zaenkrat ni jasno. Antonio Sodaro, predsednik Lloyda Adriatica, se je osebno zavzel za rešitev tega problema, iz svojega zepa je prispeval 20 milijonov lir, saj pravi, da Skupnosti grozi zaprtje, kar bi bila nepopravljiva škoda, ker tako profesionalna struktura opravlja nenadomestljivo vlogo v mestu, kjer je bilo lani okrog 3.000 zasvojenec z mamili,

12.500 alkoholikov, 2.500 oseb, s katerimi se je ukvarjala služba za mentalno zdravje in kjer so za mamila potrošili okrog 43 milijard lir.

»Vsakodnevni problemom, ki so tesno povezani z našim delovanjem, se je pridružil se gospodarski problem,« je povedal don Vatta, »v zadnjem letu, v zadnjem poldrugi letu se je pritisk na našo skupnost povečal, do nas se obračajo starsi, vzgojitelji, javne službe, vedno več je prošenj za sprejem, za delo, za vstop v naše delavnice, kar izvirajo iz zaposlitvene krize, iz vse hujših tegob, ki pestijo mlade, posebno moškega spola. Da bi tem prošnjam lahko ustregli, smo pomislili, da bi se nekoliko razširili, da bi ustvarili priložnosti za sprejemanje, za delo. Ko pa smo naredili račune, smo se zavedeli, da bi to zelo bremenilo našo bilanco. Zaenkrat lahko rečem, da pri normalnem poslovanju zagotovo križemo tretjino stroškov, za ostali dve tretjini že neka-ko gre: računamo na pomoč prijateljev, na prispevke. To je prvi realni problem, kateremu pa so se pridružili omenjeni pritiski, na katere smo že začeli odgovarjati. Če pa bomo tako nadaljevali in če ne bomo istočasno našli novih virov financiranja, nas lahko privede do kolapsa.«

Navedel sta dva vzroka za povečano povpraševanje po vaših uslugah. So še drugi?

»Odgovoril bom s primerom. Mladi zasvojenec, ki je v zaporu zaradi prekrškov v okviru za-

Don Mario Vatta (foto Ferrari/KROMA)

svojenosti z mamili, lahko izkoristi člen 47/bis, ki mu daje možnost, da zapusti kaznilnico, če ga lahko sprejmejo v terapevtsko skupnost ali v neko družbeno zadrugo, v kateri si bo lahko sam služil kruh. Sodniku, ki ga je izpustil iz zaporu, mora pač zagotoviti resnost. Tiste delovne sredine, ki jih pritak ni veliko, zaradi delovne krize danes ne morejo več pomagati mladim kot so to delale prej.«

»V naši zadrugi je trenutno 40 članov, mladih, ki vsak dan gredo na delo. Gre za pravo delo, ne kar tako, samo da zaposlijo roke: barvajo, prevažajo pohištvo, dostavljajo material s tovornjaki, manjšimi vozili, motorimi kolesi. Že 13 let iščemo vsakršno možnost zaposlitve, pri čemer ne moremo veliko izbirati, saj nekateri niso dokončali

niti nižje srednje sole.«

Verjetno se pri vsem tem postavlja tudi vprašanje prostorov, usposobljenega osebja...

»Čim več prošnjam moramo ustreči, tem več osebja potrebujemo. Od svojih sodelavcev ne morem vse življenje zahtevati, naj to počnejo prostovoljno. Skupnost se poskuša strukturirati, in delno je to že naredila, tudi zato, da bi razpolagala s kvalificiranim osebjem, kateremu bi lahko zagotovili vsaj minimalno, poučdam, minimalno plačo. Trenutno imamo 4 osebe, ki odgovarjajo za nekatere sektorje in po njihovi za- slugi se premika tudi vse ostalo. Glede zadruge je drugače, saj gre za družbo z omejeno odgovornostjo. Predvidevamo, da bomo v prihodnjih mesecih prav urade zadruge premestili iz sedanjih tesnih prostov

rov v Ul. Tor S. Piero, kjer smo namestili majhno tiskarno, v bližnjo Ul. Stock, kjer bomo imeli na razpolago 270 kvadratnih metrov površine. Pomagala nam je Trzaska hranilnica, cena je bila za nas sicer visoka, a taka, kot jo prijatelj ponudi prijatelju.«

»Se to bi omenil. Prejšnji mesec smo skupaj z zadrugo Germano otvorili delavnico pletenin za emarginirana dekleta. Gre za zanimivo pobudo, izhaja pa iz izkušnje, ki so jo imeli v zaporu, kjer so skupaj z drugimi službami (pristojno ministrstvo, družbeni center za odrasle, Dežela, ki je projekt financirala in Caritas, ki je nakupila stroje, itd.) pomislili, da bi jo prenesli izven kaznilnice. Vzgojni projekt so ponudili naši skupnosti, upravo delavnice pa zadrugi Germano. Projekt je bil izpeljan v nekaj mesecih, otvoritev pa je bila posebno slovesna, prišla sta zupan, škof, kar 200 oseb s področja Rocol-Melara (delavnica je namreč v megablocku), kjer bosta tudi boutique, prodajalna. Upamo, da bo odjemalcev veliko. Poimenovali smo jo »Il Filo di Claudia«. Claudia Spetti je bila namreč asistentka v socialnem centru za odrasle, zavzemala se je za pobudo, vanjo verjela morda bolj kot vsi ostali, a je življenje izgubila v prometni nesreči.«

Danilo Bizjak

P.S.: kdor želi pomagati Skupnosti, lahko denarne zneske nakaže na tekoči račun št. 16584/5 pri CRT (Ul. Cassa di Risparmio 10).

IZLETI

DRUSTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV TRST organizira 20. aprila izlet v Cerknico in Ribnico, kjer bo obisk etnološkega muzeja, lončarja in izdelovalca suhe robe, nato skozi neokrnjeno naravo mimo Gottenice, Kočevske reke v cerkev na Trati. Vpisovanje, 12. t. m. na sedežu društva, Ul. Cicerone 8, tel. st. 360324.

PRIREDITVE

PD MACKOLJE vabi na predstavo »IGRA ZAMENJAV« ali »Skupaj je lepše« v izvedbi gledališkega krožka Slovenskega kulturnega kluba jutri, 10. t.m., ob 18. uri v srenjski hiši v Mackoljah.

"SKUPINA '85" vabi danes, ob 19. uri v knjigarni Universitas (Trst, Drevored 20. septembra) na pesniški SLOVENSKI KULTURNI KLUB - Ul. Donizetti 3 - vabi na predvajanje filma »Malcolm X«. Uvodna beseda Breda Susić.

SKD TABOR - Opcine, Prosvetni dom, mladinska skupina vabi v torek, 12. t.m., ob 17. uri na zadnjo uprizoritev uspešnice S. Pregel - E. Franceskin "Geniji v kratkih hlačah" režija E. Franceskin, glasba N. Miklavčič, scena M. Tavcar. Zadnjič.

GLASBENA MATICA - Trst - Solidarnostna abonmajška koncertna sezona 93/94. V četrtek, 14. t.m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu GOTALNI KVARTET GM in Miran Devetak, klavir. Na sporedu: Sofianopulo, Viozzi, Dvorak.

OBVESTILA

ZADRUGA "NAS KRAS" vabi člane na redni občni zbor, ki bo v prvem sklicanju dne 17. aprila, ob 20. uri, v drugem sklicanju pa v ponedeljek, dne 18. aprila 1994 v Kraski hiši v Rpnju.

ODBOR J.K. CUPA vabi člane, da se v čim večjem številu udeležijo delovne akcije za ureditev društvenega sedeza, ki bo danes, od 10. ure dalje.

SPDT vabi ob 90-LETNICI OBSTOJA na ELITNI PLANINSKI PLES, ki bo v Hotelu Jolly v Trstu, Korzo Cavour 7, v soboto, 16. aprila, z začetkom ob 20. uri. Igral bo ansambel Adria kvintet, na sporedu kulturno-humoristični program in večerja. Vstop samo z vabilom. Rezervacija miz in informacije vsak delavnik od 17.00 do 20.30 na sedežu društva v Ul. sv. Franciska 20/III - tel. 368094 do vključno 11. aprila 1994.

SLOVENSKI DIJASKI DOM SREČKO KOSOVEL (tel. 573141) sporoča, da je v teku vpisovanje za POLETNO SREDISCE v Trstu, za letovanje na PTUJU (do 31. maja), letovanje v PORTOROŽU (do 11. junija) in v ZELENEM CENTRU v Vrhopoljah.

TRZASKA KNJIGARNA in SLOVENSKO ZDRAVNIŠKO DRUSTVO vabita v petek, 15. t.m., ob 17.30 v Trzasko knjigarno na predstavitev knjige dr. Antona Prijatelja »Pijem, torej sem«. O avtorju in knjigi bo spregovoril dr. Bernard Spacapan.

PRISPEVKI

V spomin na brata Edvarda Kralja, ob obletnici smrti, in staršev daruje brat Svetko z družino 20.000 lir za TPPZ P. Tomazič in 30.000 lir za Zvezo aktivistov in vojnih invalidov.

V spomin na Josipa Furlana daruje hči z družino 100.000 lir za MPZ V. Mirk.

V spomin na Pepija Kureta - Cerinovega darujeta svakinji Milka in Zdenka 50.000 lir za Godbo na pihala Mavrica-Arcobaleno.

V spomin na dr. Igorja Franka darujejo Gaspersičevi ter Nada in Raimondo 150.000 lir za Sklad Oton Berce.

Namesto cvetja na grob Sante Zerjal daruje družina Conti 50.000 lir za KD France Prešeren.

Ob plačanju članarine sta darovali Ljudmila Jogan 10.000 lir ter Jožica Gustin 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

Za Društvo slovenskih upokojencev darujeta Tatjana Starec 10.000 lir ter Albin Orel 10.000 lir.

Za festival slovenske popevke, ki ga priredi SKD Barkovlje so prispevali: Aldo Masi 50.000 lir, Aldo Caharija 50.000 lir, Liliana Kosuta 20.000 lir, Adrijana in Stanko Skrinjar 50.000 lir, Gilda Pertot 10.000 lir, Nadja in Pino Breclj 100.000 lir, Neva Bratina 50.000 lir, Danica Starc 50.000 lir, Mara in Rino 50.000 lir, družina Janković 100.000 lir, Steffa in Nereo Veljak 100.000 lir, Mirta in Egon Meden 100.000 lir, Zorko Scuka 20.000 lir, Zorka Danieli 50.000 lir, Malka in Maja Pertot 20.000 lir, družina Jazbec 50.000 lir, Ivanka Mohorčič 50.000 lir, Ana Starec 50.000 lir, družina Canciani 100.000 lir, Rozka Ursič 20.000 lir, Erica Scheimer 50.000 lir, Gracijela Marchesi 15.000 lir, Marcello in Lenka Sullini 30.000 lir, Marija Briscek 50.000 lir, Lidija in Milio Ferluga 40.000 lir, Nives in Rudi 100.000 lir, Irma Udovič 50.000 lir, Lidija in Drago Milic 100.000 lir, Zorka in Mara Pertot 100.000 lir, dr. Paulica 30.000 lir, Neva Martelanc (Belgija) 100.000 lir, restavracija La Marinella 100.000 lir, Elvi Slokar v spomin na očeta Bertota 100.000 lir, gostilna Gruden iz Sempolaja 150.000 lir, trgovina jestvin Kukanja 30.000 lir, družina Gunja 100.000 lir, Gigia Sedmak 100.000 lir, Savina in Liljana 50.000 lir, Angelo in Milena 20.000 lir, Olga Ban 10.000 lir, Sonja Masquin (ZDA) 100.000 lir, Pina Pertot 30.000 lir, Nadja Pertot 10.000 lir ter Lenka 50.000 lir.

Za vedno nas je zapustila naša preljubljena

Laura Michelazzi (Miklavec)

por. Codiglia

Pogreb bo v ponedeljek, 11. t.m., ob 12. uri na barkovljanskem pokopališču.

Zalostno vest sporočajo mož Ezio, sestra Vida in Marta, brat Rino in vsi nečaki.

Trst, 7. aprila 1994

NABREŽINA / GOSTJE IZ GRADCA

Teden kulturne izmenjave na srednji šoli Igo Gruden

Kulturne izmenjave med solami so pobuda, ki jih predvideva okrožnica ministrstva za solstvo št. 272 iz leta 1991 in katerih glavni smoter je razvijanje osebnosti ob razširitvi učencevih kulturnih obzorij in vzgoji k spoštovanju drugih narodov. Sicer pa te dejavnosti ne predstavljajo le obogatitve za učence, ki so pri njih soudeleženi, ampak so pomembne kulturno formativne komponente za celo solo.

Na srednji šoli Iga Grudna so se za tako pobudo odločili v lanskem šolskem letu ob enotedenskem bivanju učenecv gimnazije Körösi iz Gradca pri italijanskih vrstnikih sole De Marchesetti, ki gojita tovrstne stike že dve leti. Tedaj sta vodstvi obeh omenjenih sol povabili k sodelovanju se nabrežinsko slovensko solo.

Učenci obeh tretjih razredov srednje sole Iga Grudna so se že lanskega oktobra udeležili prvega dela kulturne izmenjave in so bili deležni enega tedna studijskega bivanja pri vrstnikih iz Gradca; od danes pa do 16. t.m. bodo skupaj

z učenci sole De Marchesetti gostili avstrijske sosolce.

Program enotedenskega bivanja gostov je dokaj pester. Jutri bodo ves dan v krogu družin gostiteljev, med tednom pa bodo nekaj časa preživeli na soli. Tu bo za goste in gostitelje pripravljen prilagojen učni program ob upoštevanju, da je učni jezik Avstrijcev nemščina, kot tuj jezik pa imajo italijansčino. Predvideni so tudi krajši obiski v okolici in v Trst, enodnevni poučni izlet v Benetke, udeležba na večernem koncertu ansambla Cappella Tergestina, prijateljsko športno srečanje, srečanje s predstavniki občinske uprave, ki pri pobudi sodeluje, in, pred slovesom, se družabnost v Grudnovi dvorani v Nabrežini.

Organizacija celotne pobude je bila dokaj zahtevna, bi pa vsekakor ne bila izvedljiva brez sodelovanja staršev, ki so že v pripravah nanjo dokazali veliko mero domiselnosti in seveda razpoložljivosti.

Srednja šola Igo Gruden - Nabrežina

GLASILO SKLADA MITJA ČUK

Zares bogat Škrat

Takoj po velikonočnih praznikih smo dobili v roke novo številko "Škrata", glasila Sklada Mitja Čuk, za mesec marec in april.

Vedno smo veseli izida omenjenega glasila, saj daje s svojo vsebino našim staršem, vzgojiteljem, učiteljem in profesorjem toliko gradiva, ne samo za premislek ali debato, temveč tudi kot veliko in pomembno pomoč pri njihovem delu.

Nova številka se ponasa s prispevki že stalnih sodelavcev, pa tudi z imeni novih. In to je za vodstvo revije zelo vzpodbudno, saj kaže, da se odgovornim za otroško in mladinsko problematiko pridružujejo novi sodelavci, ki nacenjajo številne nove, zelo pomembne in aktualne probleme.

Za tiste, ki so že zvesti bralci revije, naj navedemo imena sodelavcev tokratne številke. Sami bodo ugotovili, da je med avtorji prispevkov več novih imen, ki so seveda povezana tudi z novimi tematikami, ki jih avtorji obravnavajo.

Tako je pisatelj Alojz Rebula pripravil praznično misel ob velikonočnih praznikih. Njegov prispevek se nekako spaja in povezuje z

vsebino in mislimi, ki jih je zapisal v svoji knjigi "Koraki apostolskih sandal".

O belokrajinskih pisanicah podaja v glasilu zelo zanimiv zapis mlada etnologinja Andreja Brancelj - Bednaršek, ki nam z njim približuje stare belokranjske običaje poslikavanja jajc z voskom.

Sledita v glasilu dva zanimiva clanka: zupnika na Opcinah Zvoneta Strublja o "Sotorovcih", skupini prostovoljcev, ki delajo z mladimi v raznih težavah, in Branke D. Jurišič, izvedenke za specialno pedagogiko, ki pogloblja problem delatistih, ki se ukvarjajo s prizadetimi, ali kako drugače nemočnimi.

Potem so tu še prispevki etnologinje Tanje Tomažič o gorenjskih običajih na Gregorjevo, psihoterapevta dr. Viljema Scuke o soli, slavistke Marije Mercina o pravopisu, Jasne Merku o načinu povezovanja učne snovi med predmeti, Jadranke Kosarja o risanem filmu, Vinka Skafuša o Jehovovih pričah. Sledijo stalne rubrike ter prispevek Vere Tuta, ki želi posredovati s svojimi nasveti učiteljicam in otrokom čim boljše osvajanje našega jezika.

Neva Lukes

NARODNA IN STUDIJSKA KNJIZNICA odsek za zgodovino

vabi
jutri, 10. aprila, na
ogled gradisc
na
tržaskem Krasu pod
vodstvom Stanka Flega
in Lidije Rupel.
Zbirališče pred zupan-
stvom v Zgoniku ob 9.
uri.
V primeru slabega vre-
mena ogled odpade in
nov datum bo javljen
naknadno.

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA,
9. aprila 1994

VALTRUDA

Sonce vzide ob 6.30 in
zatone ob 19.43 - Dolžina
dneva 13.13 - Luna vzide
ob 5.31 in zatone ob
18.29.

Jutri, NEDELJA,
10. aprila 1994

BELA NEDELJA

VREME VCERAJ: tem-
peratura zraka 12,1 sto-
pinje, zračni tlak 1003,4
mb, brezvetrje, vlaga 48-
odstotna, nebo rahlo poo-
blaceno, morje rahlo raz-
gibano, temperatura morja
11,4 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI
IN OKLICI

RODILI SO SE: Jacopo
Bacigalupo, Monica Ruiz
in Claudia Ruiz, Valenti-
na Slavec, Luca De Mi-
chele, Neha Mukherji,
Marco Braulin, Robin Me-
negon.

UMRLI SO: 62-letni
Edy Renzo Scremin, 83-
letni Vladimiro Marchesi-
ni, 59-letni Aldo Bonazzi,
81-letni Aldo Logatto, 82-
letna Paola Ravnikar, 84-
letna Giorgia Marcovich,
79-letna Giovanna Bergot,
74-letni Giuseppe Samec,
60-letni Sergio Del Piero,
89-letna Bianca Tolpeit,
73-letna Ada Borghese,
67-letna Anna Sdraule,
78-letna Maria Gruden.

OKLICI: uradnik Paolo
Guidoboni in laboratorijski
tehnik Rosanna Bitetto,
uradnik Gian Matteo
Apuzzo in varuska Paola
Devescovi, delavec Fabio
Martin in uradnica Anto-
nella Bartolich, aktuar An-
drea Crisanaz in uradnica
Cristina Sirugo, uradnik
Dario Crosato in uradnica
Daniela Burolo, delavec
Fabrizio Pinter in gospo-
dinja Marisa Pamich, urad-
nik Giuliano Valenti in

od 8.30 do 13.00 ter od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00
do 16.00

Ul. Baiamonti 50 (tel.
812325), Sv. Ivan - Trg
Gioberti 8 (tel. 54393),
Milje - Mazzinijev drevo-
red 1 (tel. 271124).

SESLJAN (tel. 414068) -
samo po telefonu za nujne
primere.

Lekarne odprte od
19.30 do 20.30

Ul. Baiamonti 50, Sv.
Ivan - Trg Gioberti 8, Trg
Oberdan 2, Milje - Mazzi-
nijev drevoled 1.

SESLJAN (tel. 414068) -
samo po telefonu za nujne
primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30
do 8.30

Trg Oberdan 2 (tel.
364928).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 - TE-
LEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure.
- tel. 573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nočna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20.
ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 14.30,
18.05, 21.40 »Schindler's
list«, r. Steven Spielberg.

EXCELSIOR - 17.30,
20.30, 22.15 »Maniaci
sentimentali«, i. Ricky To-
gnazzi, Barbara De Rossi.

EXCELSIOR AZZURRA
- 17.00, 18.45, 20.30,
22.15 »Philadelphia«, i.
Tom Hanks, Denzel Wash-
ington.

NAZIONALE 1 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Rapa-
Nui«, r. Kevin Kostner.

NAZIONALE 2 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Della
morte dell'amore«, i. Ru-
pert Everett.

NAZIONALE 3 - 17.00,
19.30, 22.00 »Il rapporto
Pelican«, r. Alan J. Pacula,
i. Julia Roberts, Denzel
Washington.

NAZIONALE 4 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Il
giardino segreto«, r. F. F.
Coppola.

GRATTACIELO - 16.00,
17.30, 19.00, 20.30, 22.00
»Beethoven 2«, i. Charles
Grodin.

MIGNON - 15.30, 17.00,
»Biancaneve e i 7 nani«,
risanka, 18.30, 20.20,
22.15 »Sfida tra i ghiaci-
ci«, r.-i. Steven Seagal, i.
Joan Chen, Michael Caine.

EDEN - 15.30 - 22.00
»Coppia riservata cerca
partner di sex« porn., pre-
povedan mladini pod 18.
letom.

CAPITOL - 16.15,
18.05, 20.10, 22.15 »Sister
Act 2: più svitata che
mai«, i. Whoopi Goldberg.

ALCIONE - 17.00,
19.30, 22.00 »Nel nome
del padre«, r. Jim Sheri-
dan, i. Daniel Day-Lewis,
Emma Thompson.

LUMIERE - 17.00,
19.30, 22.00 »Quel che
resta del giorno«, r. James
Ivory, i. Anthony
Hopkins, Emma Thomp-
son.

RADIO - 15.30 - 21.30
»Pioggia di sesso«, porn.,
prepovedan mladini pod
18. letom.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE - Tajništva Trst
in Gorica obvesčata, da je
solsko skrbništvo v Trstu
ponovno razpisalo redni
natečaj za vstop v stalež
učiteljev v tržaski pokraj-
ni. Rok za vložitev prošelj
zapade 26. aprila. Kandi-
datom, ki so se prijavili k
natečaju s prot.stev.
10183-b12, z dne
7.7.1993, prošelj ni treba

vložiti. Pisna naloga bo v
ponedeljek, 2. maja, ob 8.
uri na pedagoškem liceju
A.M.Slomsek, ul. Caravag-
gio 4, v Trstu.

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE - Tajništva Trst
in Gorica obvesčata, da so
razpisane nove pokraj-
ske lestvice za začasno na-
mestitev upravnega, teh-
ničnega in pomožnega
osebja na solah, veljavne
za triletno obdobje (s.l.
1994/95, 1995/96 in
1996/97) Rok za vložitev
prošenj zapade 23.aprila.
Obrazce dobite na sedežu
Sindikata, Ul. Carducci 8,
Trst, tel. st. 370301, vsak
ponedeljek 17.30-18.30,
torek 11.30-13.00, sredo
15.30-17.00 in četrtek,
9.30-11.00.

DIDAKTICNO RAVNA-
TELJSTVO v Dolini in
nizja srednja sola S. Gre-
gorčič, vabita na preda-
vanje dr. Scuke na temo:
"Problem zasvojenosti z
dovoljenimi mamili v raz-
vojni dobi", ki bo, 12.
t.m., ob 20. uri v dvorani
A. Ukmar - KD F. Venturi-
ni pri Domju.

RAVNATELJSTVO
DTTZ "Ziga Zois" z od-
delkom za geometre spo-
roca, da bodo roditelski
sestanki za posamezne
razrede po naslednjem
razporedi: v torek, 12. 4.,
na podružnici v paviljonu
B v ul. S. Cilino 16: ob 17.
uri 1.A, 2.B, 3. geom., 5.
geom.; ob 18.30 2.A, 1.B,
1. geom., 2. geom. V četr-
tek, 14.4., na sedežu zavo-
da, Vardelska cesta 13/2:
ob 17. uri 3.A, 4.B, 5.B; ob
18.30 4.A, 5.A, 3.B, 5.C.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Maks
v Samatorci.

OSMICO je odprl Skerk
Boris v Praprothu. Nudi
točena in vstekleničena
vina.

OSMICO je odprl Maks
Komar v Logu. Toči belo
in crno vino, vitovsko in
malvazijo.

OSMICO sta prvič odpr-
la Milko in Nevenka v Sa-
lezu - Bajti. Vabljeni.

OSMICO je odprl Miro
Zigon v Zgoniku.

OSMICO ima odprto
Frandolich - Slivno.

OSMICO ima odprto
Alojz Milic, Repen st. 49.

OSMICO ima Jurij Stu-
belj v Sempolaju.

OSMICO bo imel odpr-
to do 17. aprila Milic v
Zagradcu.

OSMICO ima Jurij Stu-
belj v Sempolaju.

KMEČKI TURIZEM -
Zbogor, Samatorca 47 je
odprt vsak teden od četr-
tka do nedelje.

BERTO TONČIČ, ki ima
v Doberdobu, na Tržaski
ulici 25, osmico, obvesča,
da toči belo in crno vino
ter ponuja domač prigriz-
ek samo se za nekaj dni,
torej pohitite.

PRODAM malo rabljeno
jadralno padalo v odlič-
nem stanju. Tel. st. (0481)

MARKET

Lokev 4/b - 66215 DIVAČA - Tel./fax 0038667-67509

odprto vsak dan od 7.30 do 19.30
TUDI V NEDELJO OD 8. DO 12. URE
V NEDELJO SVEZ KRUH

DELOVNA PONUDBA

MEDNARODNA DRUŽBA NA PODROČJU STORITEV
VODILNA NA SVOJEM PODROČJU ISCE:
DIREKTORJA OPERACIJ

ZA SVOJE PODJETJE, KI GA NAMERAVA ODPRETI V SLOVENIJI
in s tem doseči ambiciozne cilje rasti v kratkem času.

Zelimo stopiti v kontakt z managerjem slovenskega rodu, star-
im 35-40 let, z znanji na univerzitetni ravni in z dobrim znanjem
italijanskega ali francoskega jezika. Pričakujemo trdne izkušnje pri
samostojnem odločanju v vodenju profitnega centra, ki deluje v
mednarodnem okolju na področju storitev ali distribucije. Podjet-
niški duh, sposobnost komuniciranja, nagnjenost k vodenju in mo-
tiviranju človeških virov zaključujejo iskani profil.

Ponujeni pogoji so taki, da lahko zadovoljujejo tudi najsposo-
bnejše kandidate.

Prosimo, da pošljete z roko pisan detaljni curriculum v italijan-
skem ali francoskem jeziku na naslov: PUBLIEST - Ul. dei Mon-
tecchi 6 - 34137 Trst - pod šifro "MANAGER".

Vesna in Štefan

se danes poročita. Mno-
go sreče, razumevanja
in... jima vosci

O.P.Z. in KD
Fran Venturini.

Draga

Vesna in Štefan

da bi bila vedno vesela
in se vedno rada imela
vama zeli

klapa.

20764 samo po 20. uri.

PRODAM dve motorni
kolesi znamke piaggio 50
kk po ugodni ceni. Tel. st.
229404.

YAMAHA XT 600, let-
nik '87, opremljen, v do-
brem stanju, 31.000 km
prodam za 3.000.000 lir.
Tel. st. 229237.

ISCAMO vajenca, ki je
končal srednjo solo. Zain-
terisirani naj pokličejo na
tel. st. 229122 od 8. do 12.
ure ter od 14. do 18. ure
od ponedeljka do petka.

Z A P O S L I M O
vajenca/ko vpisano na
seznamu za delo (lista
mobilita). Tel. st. 228530.

53-LETNA, brez obvez-
nosti, išče kakršnokoli de-
lo z bivanjem. Informacije
od 9. do 14. ure, na tel. st.
(040) 299161.

KUPIM rabljeni 30 me-
terski zidarski oder. Tel.
(0481) 882016.

PRODAM avtomobil
Volvo 740 - 16 V, v do-
brem stanju, letnik 89. Te-
lefon (0481) 535375.

UNIVERZITETNA stu-
dentka nudi lekcije iz an-
gleščine. Telefon 229234.

DOKTORICA ekono-
mije nudi lekcije iz knji-
govodstva, trgovinstva,
matematike, prava, ekono-
mije, blagovnanstva in an-
gleščine za vse stopnje po
zmerni ceni. Telefon
(040)232101.

NEZAPOSLENA, 33-let-
na, iscem delo v gospo-
dinstvu, varstvo starejše
osebe v Trstu ali okolici.
Telefon 00386667-85053.

TISKARSKO podjetje
išče operaterje za offset
stroj. Pismene ponudbe
na: PUBLIEST - Ul. dei
Montecchi 6, 34137 TRST
pod šifro "Offset".

PRODAM avtomobil
Panda 750 CL, letnik 88,
bele barve, prevoženih
24.000 km. telefon 567751
ali 396502.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611

oglasi - obvestila:

8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja:

8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

GORICA / SPOMIN NA ŽIDOVSKO SKUPNOST

Obnovljena vez s preteklostjo

Knjiga vrača mestu ljudi, ki jih ni več

Predstavitev knjige dr.
Antonelle Gallarotti z
naslovom "Le Zikkaron.
In memoria" je bile pred-
sinoci priložnost, da se
je tudi Gorica ob dnevu
holokavstva spomnila na
svojo židovsko skupnost.
Srečanje v sinagogi v Ul.
Ascoli je bilo zadnje v
nizu prireditve, ki so se
začele ob 50-letnici de-
portacije goriskih Židov
23. novembra 1943.

Knjiga dr. Gallarotti je
zanimiva zaradi pristop-
a, ki ga je izbrala avtorica.
Bolj kot dogodke, ki so
pokončali gorisko ži-
dovsko skupnost in tako
prikrajšali mesto za po-
membem del njegove kul-
turne in družbene raznoli-
kosti, je raziskovalka
skusala rekonstruirati ži-
vo podoba ljudi, ki so jih
nacisti odvedli na pot
brez povratka. V knjigi je
zbrala fotografije, pricer-
vanja, kratke življenjske
utrinke o 76 goriskih de-
portiranih Židih in jim s
tem vrnila prav tisto
osebno in človeško do-
stojanstvo, ki so ju hoteli
nacistični rablji uničiti s
tem, da so ljudi zazna-
movali kot živino, jih
spremenili v številke in
jim skušali odvzeti vsako
identiteto.

Avtorico sta številne-
mu občinstvu, med kate-
rim sta bila tudi senator
Darko Bratina in novogo-
riski zupan Tomaž Ma-
rušič, v imenu organiza-
torjev pozdravila Elisa-
betta Loricchio in Ro-
dolfo Ziberna.

Povedati gre še, da bo
sinagoga v Ul. Ascoli dan-
es dopoldne od 9. do
13. ure odprta obiskoval-
cem, ki lahko izkoristijo
možnost za vodene ogle-
de.

KINO

GORICA

VITTORIA 18.00-21.30

»Schindler's list«, R. S. Spi-
elberg. Dobitnik 7 oskarjev.
Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.00-19.30-22.00

»Nel nome del padre«.

TRZIC

COMUNALE 18.00-

20.00-22.00 »Gli amici di

Peter«.

GLEDALIŠČE

SKD HRASST vabi na na-
stop dramske skupine Oder
90 z igro Divji lovec, danes
ob 20.30 v župnijski dvora-
ni v Doberdobu.

Občinstvo na predstavitvi (foto Studio Reportage)

KONCERTI

V DVORANI POK-
RAJINSKEGA MUZEJA

NA GRADU bo danes ob
17. uri koncert harmo-
nikasa Giampaola Mra-
cha, ki ga prireja zdru-
ženje Agimus. Mrach bo
ob spremljavi kontrabasi-
sta Pierluigija Bumbace
predstavil spored jazz sk-
ladb za harmoniko.

V DVORANI COASSI-
NI V GRADISČU bo drevi
ob 21. uri koncert ame-
riskega kantavtorja Erica
Andersena. Andersen pri-
pada generaciji folk sin-
gerjev iz 60. let in izvaja
priljubljeno glasbo, ki se
navzuje na ameriško folk
tradicijo.

OBVESTILA

ZDRUŽENJE SPORT-
NIH RIBICEV VIPAVA

vabi vse člane in ljubitelje
narave na akcijo čiščenja
okolja. Zbirališče bo dan-
es ob 14. uri na društve-
nem sedežu v gostilni Ru-
bijski grad v Rubijah.
Udeleženci naj prinesejo
rokavice, za vreče in dru-
go poskrbijo organizatorji.
SKD KREMENJAK iz
Jamelj organizira dne 25.
aprila zjutraj v Jamljah
orientacijski pohod. Pra-
vilnik bo objavljen nak-
nadno.

KD OTON ŽUPANCIC
IZ STANDREŽA obvesča
odbornike in prijatelje, da
bo v ponedeljek, 11. aprila,
ob 20.30 v domu Andreja
Budala v Standrežu seja za
pripravo sagre
Vrztot 94. Vabljeni!

IZLETI

SPD GORICA sporoča
udeležencem jutrisnje ek-
skurzije v Postojnsko jamo,
da bo avtobus odpeljal ob
8. uri iz Rozne doline, na
slovenski strani. Društvo
priporoča primerno obutev
in obvezno žepno svetilko.

DRUŠTVO KRVOGA-
JALCEV IZ DOBERDOBA
obvesča izletnike na Ho-
landsko, da lahko porav-
najo zadnji obrok do jutri,
10. aprila.

UPOKOJENCI IZ DO-
BERDOBA priredijo 23.

aprila avtobusni izlet v Ko-
barid, Idrijo in na Ledine.

Prijave pri Mili (v trgovini)

in pri Ivici (v gostilni).

ČRPALKE

Danes in jutri so na Go-
riskem dežurne črpalke

GORICA

IP - Ul. L. Isonzo

ESSO - Ul. Brass

ESSO - Korzo Italia

ERG - Ul. Brig. Re

AGIP - Ul. d'Aosta

TRZIC

MONTESHELL - Ul.

Cosulich

AGIP - Ul. d'Aosta

ESSO - Ul. Boito

KRMN

API - Drev. V. Giulia

GRADISČE

IP - Trg Unità

RONKE

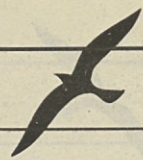
MONTESHELL - Ul.

Redipuglia

ERG - drz. cesta št. 14

DOBERDOB

KULTURNI DOM / SPET ODPRT PO DVEH LETIH IN POL

Prenovljen in odprt vsej goriški skupnosti

Že v aprilu nekaj pomembnih kulturnih prireditev

Goriški Kulturni dom je po dolgem obdobju zaprtja zaradi zahtevnih prenovitvenih del končno ponovno odprt. Pomemben in dolgo pričakovan dogodek so upravitelji doma včeraj podčrtali s tiskovno konferenco, na kateri so predstavili obračun prenov in tudi že prve prireditve, ki bodo v naslednjih tednih vrnila Kulturnemu domu predolgo pogresano vlogo enega glavnih kulturnih akterjev v Gorici.

Predsednica upravne sveta Nada Komjanc Sanzin se je zahvalila vsem, od oblasti do izvajalcev del, ki so pomagali, da je Kulturni dom danes spet najlepša dvorana v mestu. Posebej je poudarila, da je dom odprt vsem Slovincem in tudi someščanom italijanske narodnosti, saj želijo njegovi upravitelji nadaljevati z uspešno politiko zblizovanja med kulturama in utrjevanja sožitja. Ponovno odprtje, je se povedala predsednica, bodo praznovali s slavnostnim koncertom simfoničnega orkestra, ki bo predvidoma maja (za datum se se dogovarjajo).

Ravnatelj doma Igor Komel je podrobneje predstavil opravljena dela v dolgem času od začetka leta 1992, ko je bil dom zaprt. Objekt so prilagodili novim protipožarnim predpisom, s tem da so popolnoma obnovili električno napeljavo, zamenjali vse obloge v veliki in mali dvorani ter sedeže in kulis v veliki dvorani. Ob teh neobhodno potrebnih delih so izvedli se

druga: opremili so se z novimi napravami za simultano prevajanje, izboljšali luci in akustiko ter opravili se nekatera manjša izboljševalna dela. Skupna vrednost vseh del je blizu milijarde lir. Zahtevna investicija predvsem pa birokratske ovire (samo na dovoljenje za začetek del so morali čakati 10 mesecev) so bili med razlogi, da je obnova trajala toliko časa.

V tem času Kulturni dom kot organizator sicer ni miroval, saj je prirejal povprečno po 50 prireditev vsako leto v drugih dvoranah. Gotovo pa se bo z odprtjem doma njegovo delovanje ponovno razmahnilo, kot dokazuje že dokaj nabit koledar najavljenih prireditev. Prva bo že v ponedeljek, ko bo SKGZ priredila srečanje z Darkom Bratino, da mu čestita ob ponovni izvolitvi v senat. Pomembna prireditev bo nato koncert ob 25-letnici pevske revije Primorska poje v soboto, 16. aprila. Od 21. do 24. aprila pa bo Kulturni dom gostil letošnji Film video monitor. Igor Princić je v imenu Kinoteleja podčrtal, da je prav retrospektiva slovenskega filma bila leta 1981 med prvimi odmevnimi prireditvami v takrat komaj odprtem domu. Predstavitev novih slovenskih filmov in retrospektiva obmejnega italijanskega režiserja iz Trsta Franca Giraldija na letošnjem FVM pa bosta pospremlili dom v njegovo »drugo življenje«, za katero si vsi želimo, da bi bilo kar se da uspešno.

Srečanje z novinarji v prenovljeni dvorani (foto SR)

OB ODDAJI COMBAT FILM

Ogorčenost VZPI

Izkrivljena podoba preteklosti

Obcinski odbor združenja partizanov VZPI-ANPI izraza globoke pomisleke in ogorčenost nad oddajo "Combat film", ki jo je te dni predvajala prvo televizijska mreža RAI. Tako izhaja iz poročila za tisk, ki nam ga je dostavil, v imenu goriške sekcije VZPI Silvino Poletto. Kritika je namenjena predvsem uredniku oddaje, novinarju Vittoriju Zucconiju. Oddaja bi morala biti, tako meni VZPI, nekako v dveh delih: poleg predvajanja filmskih zapisov, bi moral biti tudi komentar, vendar zasnovan drugače, bolj povezano in urejeno. V vsakem primeru pa bi moral gledalcu pustiti svobodo presoje in kritike. Na žalost je oddaja učinkovala drugače. VZPI - ob tem velja poudariti, da so prvo iz serije oddaj ostro kritizirali tudi vidni italijanski zgodovinarji - kritizira tudi zadržanje sindikata novinarjev RAI. Težko je namreč razumeti razloge, zakaj so bili filmi založeni in pozabljeni pol stoletja in so jih kar naenkrat poslali v javnost aprila 1994.

GLASBA

Mladi Slovenci odlični violinisti

Na natečaju Alpe Jadran

Mednarodni violinski natečaj za gojence glasbenih sol z območja Alpe Jadran se blizu slavnostnemu zaključku, ki bo jutri ob 17. uri v Fogarjevem avditoriju, kjer se bodo zmagovalci predstavili ob spremljavi mladinskega orkestra Alpe Jadran. Koncert bo uvod v turnejo, ki bo mlade glasbenike popeljala v dvorane od Benetk do Salzburga in Zagreba.

Danes se vsekakor se vrstijo tekmovalni nastopi violinistov do 24. leta starosti. Mednarodna žirija nam je včeraj posredovala izide v skupinah B (do 14. leta) in C (do 18.). Tako kot že med najmlasimi so tudi v B skupini blesteli slovenski violinisti. Prvo nagrado je prejela 13-letna Božena Angelova iz Maribora, drugo si delita 12-letni Ziga Brank (Ljubljana) in 13-letna Micaela Girardi (Salzburg), tretjo je prejel 14-letni Nicola Lolli (Veneto), peto (četrte niso podelili) pa 12-letni Matjaz Zizek iz Maribora. Posebno nagrado je prejela tudi 12-letna Maja Prkić iz Zenice, ki živi v begunskem centru v Sloveniji.

Tako kot že med violončelisti so v nekoliko starejši skupini slavili Avstrijci. V C skupini je prvo nagrado prejel 16-letni Wilfried Hedenborg iz Salzburga, drugo 18-letna Albana Lace iz Gradca, četrto (tretje niso podelili) 15-letni Reiko Oberhammer iz Salzburga in 17-letni Massimiliano Tieppo iz Castelfranca V., peto pa 16-letna Wen Chuan Lin iz Gradca.

NOVICE

Mozart v cerkvi sv. Ignacija

Glasbena matica in Center za glasbeno vzgojo Emil Komel prirejata nocoj ob 20.30 v cerkvi sv. Ignacija na Travniku v okviru koncertne sezone 1993/94 gostovanje stolnega zbora in orkestra Limburg, ki ga vodi Hans Bernhard. Kot solisti nastopajo Annelie Pfeffer (sopran), Viviana Fernandez (sopran) Aleksander Judenkov (tenor) in Georg Heckel (bas). Na sporedu sta skladbi W. A. Mozarta Exultate, Jubilate, K 165 in Missa solemnis v C-molu, K 427.

V Krminu rock koncert za mir

V Krminu se nocoj z rock koncertom (ob 21. uri v dvorani Italia) nadaljuje tridnevni niz prireditev za mir in solidarnost z žrtvami vojne v bivši Jugoslaviji. Nastopile bodo skupine Mitili F.L.K., Ordine sparsu in Darbar Mantra. Izkupicek od prodaje vstopnic bodo uporabili za nakup pomoči za begunce v centru v Savudriji.

"Chance" za ženske žrtve vojne

V enoteki v Gradišču bodo danes ob 18. uri predstavili solidarnostno akcijo "Chance". Gre za podajno razstavo grafik starih znanih umetnikov, z izkupicem katere naj bi ženskam, ki so bile žrtve nasilja v Bosni, nudili pomoč in možnost izobraževanja. Pobudnik za ustanovitev sklada je združenje DARS (Donna arte ricerca sperimentazione), ki je pred dobrim letom bilo tudi pobudnik peticije na Deželo s podobnim namenom.

Tri pomembna naročila za tržiško ladjedelnico

Tržiška ladjedelnica si je v zadnjih nekaj letih priborila sloves specializirane ladjedelnice za gradnjo najsodobnejših ladij za križarjenje. V Trzicu trenutno gradijo velikanko Sun Princess, ki bo lahko prevažala 1.950 potnikov. 77.000-tonsko ladjo bodo predvidoma izročili naročniku čez dve leti. Nekaj časa bo Sun Princess veljala za največjo potniško ladjo za križarjenje. Kasneje bo prvo mesto pripadlo ladji, ki se nima imena, bo pa imela okrog 100 tisoč ton in bo lahko sprejela na krov do tri tisoč potnikov. Naročila jo je družba P&O. V Trzicu pa imajo že v gradnji tudi drugo supervelikanko, po naročilu družbe Super Carnival. Ob tolikih spodbudnih novicah pa velja zabeležiti tudi manj ugodne: sektor za gradnjo vojaških ladij naj bi prenesli v La Spezio, s čimer naj bi v Trzicu izgubili 34 delovnih mest.

Proti plačilu sta tujki pomagala ilegalno v Italijo

Policija je priprla dva perujska državljana, ki sta proti plačilu pomagala ilegalno vstopiti v Italijo tretji perujski državljanki, ki je bila že izgnana iz države. V priporu v Gorici je 33-letni Cruz Salvatera, v Videm pa so pospremili prav tako 33-letno Hueritas Ingrid Martinez. Po navedbah policije je mlada Perujka Torres Sandonas prestopila mejo na območju Rafuta. Imela pa je smolo, ker "premik" ni ostal neopažen. Salvatera in Martinezova sta Sandonasovo kontaktirala na železniški postaji v Innsbrucku in se z njo dogovorila, seveda proti plačilu, za ilegalen prehod meje. Salvatera, proti kateremu je že bil uveden postopek za izgon, se zmeraj trmasto vztraja v Italiji.

ZDRAVSTVO / ODBOR ZA ENOTNO BOLNIŠNICO

Predstavili drugi dosje o načrtih za gradnjo dveh bolnišnic v Trzicu in Gorici

Odbor za enotno bolnišnico je včeraj objavil drugi dosje o načrtovanju gradnje bolnišnic na Goriškem, s posebnim ozirom na bolnišnico v Trzicu. Gre za drugi dokument, oziroma niz ugotovitev o postopku, ki traja že nekaj let in ki je prav v zadnjih mesecih zadobil čuden pospešek. Januarja je odbor objavil prvi dosje, ki kakor kaže, ni povzročil posebnih posledic. Stvari pa so se le premaknile naprej, čeprav, po mnenju članov odbora, ki so včeraj sklicali tiskovno konferenco, po neki čudni logiki in upoštevanju čudnih kriterijev. Tokrat nameravajo zagovorniki enotne bolnišnice, poleg argumentov, ki so podrobno navedeni v zgoraj omenjenem dosjeju, upo-

rabiti tudi sodno pot. Preko odvetnika so namreč pristojne organe posvarili, naj ne sprejemajo odločitev za dejanski začetek gradnje bolnišnice v Trzicu, ki ne bi bile opredeljene v skladu z zakoni in drugimi predpisi. Pravni zastopnik trenutno preučuje gradivo v skladu z zakoni in drugimi predpisi. Pravni zastopnik trenutno preučuje gradivo v skladu z zakoni in drugimi predpisi. Pravni zastopnik trenutno preučuje gradivo v skladu z zakoni in drugimi predpisi.

Največ pomislekov je na račun postopka odobrovanja sprememb izvršilnega načrta dograditve bolnišnice v Trzicu. Odbor meni, da je bil prvotni načrt (čeprav se strošek globalno ni spremenil) povsem spremenjen in da ne gre za navadno varianto. Treba je

torej ponovno sprožiti celotno proceduro za odobritev.

Zakaj tako trmasto vztrajanje odbora za enotno bolnišnico? Ker se nočejo sprijazniti s staro logiko, da je treba denar, ki je na razpolago pač porabiti, ne glede na to, da bo tako porabljen denar slaba nalozba za zdravstvo, ki mu itak zmanjkuje denarja. Mimogrede - goriška KZE je lansko poslovanje zaključila z ogromnim deficitom, ki bo v naslednjih letih predvidoma še večji.

Zdravstvo bo v prihodnjih dneh se v ospredju. V torek prirejajo sindikati v Gradišču (ob 15.30 v obcinski dvorani) srečanje z deželnim odbornikom za zdravstvo Mattassijem in upraviteljem KZE Bevilacqua.

OBČINA / PRIZADEVANJE SINDIKATOV CGIL, CISL IN UIL

Za takojšnjo reorganizacijo osebja in storitev na Občini

Cilj je izboljšanje storitev in gospodarnейše poslovanje

Sindikati uslužbencev krajevnih ustanov CGIL, CISL in UIL so v zadnjih tednih strnili prizadevanja, da bi z odgovornimi na goriški občini, kasneje pa tudi s predstavniki raznih političnih sil dosegli dogovor, ki bi omogočil tudi v prihodnje gospodarno in smotno upravljanje obcinskih služb in storitev. Ob tem imajo seveda v mislih celotno delovanje sistema obcinske uprave, pa tudi delovanje raznih obcinskih služb in storitev.

Razlog za pospešeno aktivnost so zakonski predpisi, ki postavljajo tudi zelo ozke časovne termine. Do junija morajo krajevne ustanove (in tudi goriška občina) sprejeti nekaj konkretnih sklepov, od katerih bo odvisno reševanje vprašanj v zvezi z osebjem ne samo v teku leta, ampak tudi v naslednjih letih.

Ob tem izhajajo iz

utovitve, da goriška občina izpolnjuje po zakonu določene kriterije glede uporabe razpoložljivih sredstev za zagotavljanje javnih storitev in da je do zdaj smotno skrbela za opravljanje služb in storitev v glavnem v lastni rezi. Z izdelavo podrobne študije o delovnih nalogah in obveznostih uslužbencev (kar je občina že naredila) bo v dogovoru s sindikati mogoče postaviti osnovo za izboljšanje produktivnosti. Do meseca junija naj bi načrt dokončno dodelali in odobrili. Da se zadosti zakonskim predpisom in da se bodo že letos lahko uresnili predvideni pozitivni učinki.

Sindikati so namreč prepričani, da so obcinske službe že do zdaj dokazale visoko stopnjo uspešnosti in bi s primerno preureditvijo kazalo nadaljevati po tej poti. Z drugo besedo, privatizacija, oziroma oddaja v zakup, ni nujna, oziroma obvezna pot. Za začetek reorganizacije predlagajo nekaj manjših in postopnih ukrepov: prilagoditev urnika obcinskih uradov potrebam občinstva, tako da bi bili odprti tudi v popoldanskem času, boljše organizacijo smetarske službe, strokovno izpopolnjevanje osebja, zlasti kar zadeva znanje jezikov (redarji), smotrnejša izraba osebja tudi za manjša vzdrževalna dela, reorganizacija tehničnega urada s ciljem varčevanja.

PSIHIIATRIJA / RAZVOJNI PROJEKT

Modernizacija trakta psihiatrije v bolnici

Z deli bodo začeli junija, končali naj bi jih do jeseni

IDRIJA - S prvo večjo povojno investicijo, ki jo je za obnovo psihiatričnega trakta regionalne bolnišnice v Idriji letos odobrilo slovensko ministrstvo za zdravstvo, se očitno tudi za slovensko psihiatrijo obetajo boljšiiasi.

Z obnovo dotrajanih in vecinoma neprimernih objektov za sodobno zdravljenje duševno bolnih na Slovenskem naj bi nadaljevali tudi v naslednjih letih, je bilo rečeno na včerajšnji tiskovni konferenci v idrijski Psihiatrični bolnišnici. Ministrstvo je za popolno prenovu hospitalnega objekta, v katerem bo približno 3700 kvadratnih metrov površin, v dveh letih namenilo 187 milijonov tolarjev, tretjino sredstev pa si bo s pomočjo kreditov in lastnimi viri

bolnišnica zagotovila sama. Po besedah primarija dr. Jozeta Felca, je bila bolnišnica v prvih letih namenjena predvsem za azilacijo težjih duševnih bolnikov iz vse Slovenije. Z leti se je razvila v moderno polivalentno psihiatrično bolnišnico v kateri se zdravijo bolniki iz vse Primorske in dela Notranjske.

V bolnišnici v Idriji je 250 postelj, letno pa sprejme približno 1500 bolnikov. Poleg oddelkov za zdravljenje različnih duševnih obolenj, gerontopsihotičnih stanj, primerov sodne psihiatrije in nekaterih oblik zasvojenosti, je v Idriji tudi eden največjih oddelkov za zdravljenje alkoholikov v Sloveniji, ki pa v tej fazi ne bo vključen v obnovo. Kot je predvideno, bodo s popolno preno-

vo levega trakta bolnišnice začeli 1. junija, dokončali pa naj bi jo v treh mesecih, kar je za tako obsežen projekt izjemno kratek rok. V tem času bodo polovico svojih pacientov preselili na druge oddelke in delo reorganizirali tako, da bi bili med obnovo cimanj moteni. »To nas zelo skrbi, saj bodo nekateri bolniki to izredno stanje težko prenašali, zato bo osebje v tem času s povečano skrbjo bdelo nad bolniki,« je poudril dr. Felc. Sicer pa bodo po besedah dr. Anice Koc s prenovno prostorov in bivalnega okolja pacientov korenito spremenili skoraj nemogoče pogoje za zdravljenje in bivanje bolnikov, osebja in zdravnikov.

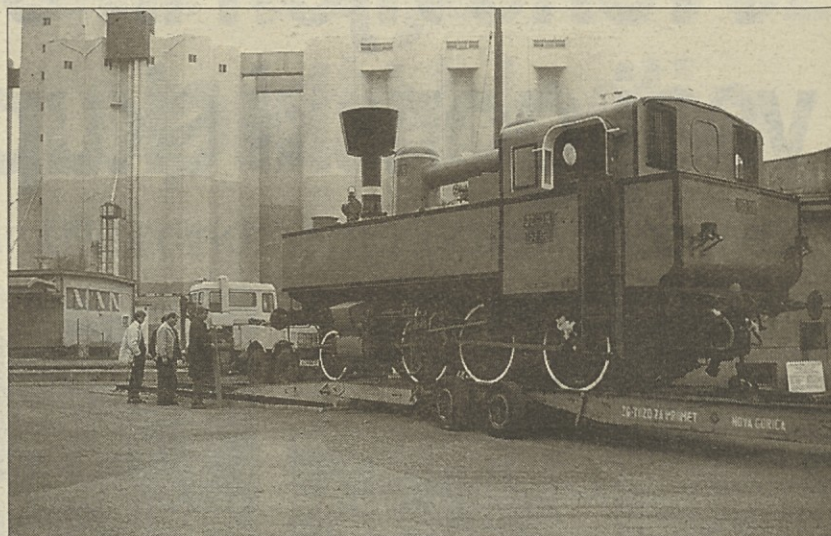
Tako bodo v pritličju uredili blok za urgentno

medicinsko dejavnost, sprejemno ambulanto in ambulanto za ekstrakospitalne službe ter strokovno-upravno službo.

V naslednjih dveh nadstropjih naj bi mosli in zenski oddelek razdelili na dva dela: za intenzivno in rehabilitacijsko nego, z manjšimi svetlimi sobicami, urejenimi sanitarijami in prostori za osebno nego ter garderobo, za kar so bolniki zdaj v temnih kasarniških prostorih prikrajsani. Z novim razporedom sob, družabnih prostorov in kotičkov naj bi ustvarili prijetnejše razmere za bivanje in družabno življenje, izboljšale pa bi se tudi možnosti za mirnejšo intimo posameznika, ki je tovrstnim bolnikom včasih potrebna.

Roman Bric

Obnovljena ajdovska lokomotiva spet na tirih

AJDOVSCINA - Ajdovci so se kar navadili na zeleno lokomotivo, kakršna je v začetku stoletja vozila med Ajdovscino in Gorico, uporabljali pa so jo za potrebe industrije. Lokomotiva je bila narejena 1907. leta v Linzu, dolga je devet in visoka 4, 5 metra, tehta pa 29 ton. S poldrugo tono premoga se je v kurisu iz 4, 8 kubičnega metra vode ustvarilo dovolj pare, da je lokomotiva vozila s hitrostjo 50 kilometrov na uro. V državi so tri takšne lokomotive, ki opozarjajo na bogato preteklost železnice in privabljajo radovedne poglede.

Železniški muzej Slovenije ima več kot 60 parnih lokomotiv in okoli 40

drugih vozil, je povedal njegov direktor Mladen Bogič. Stroški vzdrževanja so veliki, zato muzejske lokomotive po novem vzdržujejo in obnavljajo kar v prometnih sekcijah železnice. Poleg izobraževalne vloge tako delo tudi vzpodbuja pripadnost delavcev. Kljub stroškom vzdrževanja imajo železnice, ki imajo taksne primerke v svoji sekciji, poseben odnos do starih lepotic.

Lokomotivo so v stari kurilnici sami obnovili delavci prometne sekcije, na sliki pa vidimo, kako se obnovljena in prebarvana zelena lepotica vrača na mesto, kjer stoji že od 1981. leta.

Artur Lipovž

KOPALIŠČE

Iz gradbišča kmalu kopališče

NOVA GORICA - Po dolgem odlašanju so se te dni vendarle začela dela pri gradnji mestnega kopališča ob Rejcevi in Cankarjevi ulici v Novi Gorici.

Gradbeni stroji ajdovskega SGP Primorje so zakopali v zemljo, in kot obljubljajo - pri nalašč za to gradnjo ustanovljeni firmi Bazeni - se bodo novogoriški meščani in okoličani že letos poleti lahko kopali v treh bazenih: petdestmetrskem, petindvajsetmetrskem in okroglem bazenu, ki bo najbolj primeren za otroke. Ob bazenih bodo tudi lo-

Zdaj še gradbišče, poleti pa že kopališče (Foto: V. Cuder)

kali z raznimi dejavnostmi. S prodajo lokalov bodo dobili denar potre-

ben za gradnjo. Nova Gorica bo tako dobila objekt, ki ga je zelo potrebovala,

posebej odkar so ukinili bazen pri tovarni pohistva Meblo. (V. C.)

GLASBA

Nagrada Tartini violinistu z Madžarske

PIRAN - Včeraj se je v rojstni hiši skladatelja Tartinija, ravno ob njegovem rojstnem dnevu, sestala mednarodna žirija za podelitev nagrade, ki nosi ime velikega Pirančana. Soglasna odločitev žirije je bila, da letos nagrado podelijo znanemu madžarskemu violinistu Sadorju Vegu, ki je med drugim tudi dirigent salzburskega komornega orkestra. Zamisel o nagradi, poimenovani po Tartiniju, je nastala ob lanskoletnih praznovanjih 300-letnice skladateljevega rojstva. Podeljevali jo bodo vsake tri leta za življenjsko delo na področju glasbene umetnosti, zlasti ustvarjalcem in umetnikom iz dežel srednje Evrope. Nagrada bo prejemniku izročena 9. septembra letos v piranski stolnici, ko bo tam slavnostni koncert, posvečen Tartiniju. (B. V.)

VLADNA KRIZA / INTERPELACIJA

Člani izvršnega sveta zavračajo očitke

Odgovore na vprašanja bodo občinski poslanci prejeli po pošti

SEŽANA - O interpelaciji delegatov sezanske občinske skupščine, s katero očitajo občinski vladi nekaj grdih grehov, in o odgovorih le-te, smo v Republiki že nekajkrat pisali.

Konec marca je na njihovem naslov prispela se ena interpelacija, pod katero se je podpisalo deset delegatov (v prvi jih je bilo enajst), s katero interpelanti očitajo IS nezakonito delovanje. »Vse skupaj na nas deluje precej obremenilno,« pravi predsednik IS Iztok Bandedelj. »Če so v skupščini prepričani, da nismo delali dobro, naj sprožijo in izglasujejo nezaupnico.«

Sežanska vlada je na zadnji seji se enkrat zavrnila vse očitke. Čeprav so vlagatelj interpelacije zahtevali javen odgovor (vlada ga je tudi pripravila, ni ga pa

mogla javno predstaviti na skupščini, ker se je kar naprej odpadajo), se je vlada odločila, da ga bo delegatom poslala po pošti. Vsa dodatna pojasnila pa bodo na voljo na občini.

Zapleta pa se pri delovanju sklada stavbnih zemljišč. Na občino prihajajo obvestila, da ta že tri mesece ne deluje, in da ljudje zaman trkajo na njegova vrata. Tam namreč ni nikogar, ki bi bil pripravljen podpisovati listine. Tudi delavec, ki je bil po razrešitvi prejšnjega tajnika sklada dodeljen na njegovo delovno mesto, tega dela noče opravljati. Kot je na seji sezanskega IS dejal njegov podpredsednik Jurij Repič, tega dela ni pripravljen opravljati zato, ker so zadeve v skladu nejasne.

Vojko Cuder

GIMNAZIJA JURIJA VEGE

Dijaški časopis izhaja (tudi) s kondomom

IDRIJA - Ustvarjalci aprilске številke idrijskega dijaškega časopisa »Cajtn« so se na svojevrsten in originalen način tokrat posvetili spolnosti in svojim razmišljanjem iz dijaškega življenja mladih na idrijski gimnaziji Jurija Vege.

Naslovno posvetilo o spolnosti in »zenskah ter moskih manipulacijah znotraj seksa«, o katerih bralce sprasuje skrbno pripravljen test, so avtorji na naslovnici podkrepli s prilepljenim kondomom, v notranjosti pa se z izvirno »tržno« raziskavo o trenutnih cenah teh rekvizitov v idrijskih trafikah in trgovinah. Sicer pa se »Cajtn«

ukvarja tudi z drugimi vsebinami iz življenja mladih; s pogledi na svet in odvečnimi solskimi obveznostmi ter institucijo, ki jim jih nalaga. V slengu napisani iskrivi komentarji trenutne glasbene in filmske scene, pogovori o pomenzu in razmišljanja so zanimivo branje za dijake. S svojo izvirnostjo in nekonvencionalnostjo pa časopis na zanimiv način razkriva svet mladim tudi staršem in starejšim bralcem. Časopis so pod mentorstvom prof. Romane Kokosar in ob sponzorstvu nekaterih idrijskih podjetij ter zasebnikov samostojno uredili in v celoti oblikovali dijaki sami. Roman Bric

IZOLSKA SKUPŠČINA / ZASEDANJE

Do proračuna s prodajo občinskega premoženja

Ureditveni načrt »Ob svetilniku« je še sporen

IZOLA - Delegati izolske občinske skupščine so se v četrtek le zbrali v zadostnem številu, čeprav je bil zbor združenega dela komajda sklepčen.

Skupščina je sprejela ključni račun proračuna za lani in osnutek letosnjega proračuna, ki je dan v 15-dnevno javno razpravo. Letošnji proračun je kar za 71 odstotkov večji od lanskega, predvsem na račun izgradnje osnovne šole na Livadah. Celotni proračun znaša nekaj manj kot 2 milijardi in 58 milijonov tolarjev, od tega je skoraj 837 milijonov namenjenih za tekoče odhodke, 1 milijarda in 222 milijonov pa za investicijske obveznosti. Proračun nameravajo poleg denarja iz rednih virov napolniti tudi s prodajo občinskega premoženja, kar

naj bi prineslo kar 41 odstotkov prihodkov čistega proračuna. Se vedno pa ostane primanjkljaj v vrednosti 137 milijonov tolarjev. Kot je splošna navada, bodo zaradi tega predvsem prikrajsane družbene dejavnosti; solstvo, kultura in sport. Zato bo verjetno javna razprava kar živa in bo prinesla marsikakšno pripombo. Obravnavan je bil tudi občinski stanovanjski program, ki naj bi ga po predlogu občinskega izvršnega sveta sprejeli po enofaznem postopku, delegati pa so odločili, da mora pred dokončnim sprejemom v 10-dnevno javno razpravo.

Predlog o preimenovanju ulic in trgov v Izoli je bil sprejet le deloma - od sedmih sprememb je bilo pet sprejetih, dve pa sta bili vrnjeni skupščinski komisiji

v ponovno proučitev. Resnejši zaplet je nastal pri obravnavi sprejemanja predloga ureditvenega načrta za območje »Ob svetilniku«. Druženopolitični zbor ga je sprejel, v ZZD ni dobil potrebne večine, zbor krajevnih skupnosti pa je obravnavo odložil. Večja skupina prebivalcev Izole nasprotuje temu načrtu, zlasti zaradi predvidenih novih pozidav tega območja in gradnje podzemne garaže. Zavzemajo se za to, da bi območje uredili kot rekreativni prostor, namenjen tudi turizmu, toda brez večjih gradbenih posegov. Delegati so zavrnili tudi predlog za imenovanje Borisa Krizana za v. d. direktorja Medobčinskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine.

Boris Vuk

Strategija razvoja vinarstva

ZEMONO PRI AJDOVSCINI - Vino ni le pijača, pač pa tudi kruh za vinogradnike, prinaša pa pomemben dodatni ali edini dohodek velikemu številu prebivalstva. Zato je bolj pomemben del narodnega gospodarstva, kot je to doslej priznala država, saj ima panoga mnogoplasten vpliv na elemente socialne in ekonomske politike. Kot najprodnornejši del kmetijstva, sta vinogradništvo in vinarstvo pomembna promocijska dejavnika države. Zato je vprašanje, razvoj pannonge da ali ne, umetno, je menila vrsta uglednih referentov na strokovnem simpoziju o vinarstvu, vinogradništvu in trženju vin na Zemonu. Simpozij je organiziralo podjetje Agroind Vipava 1894 ob stoletnici ustanovitve predhodnice današnje kleti, vipavske vinarske zadruge.

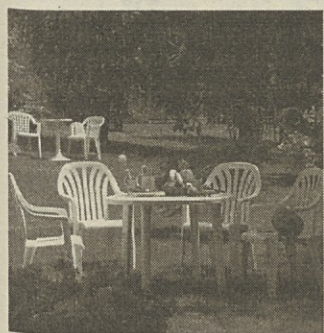
Kratkovidni sta politika in vlada, ki zaradi hitrih finančnih učinkov dopušča dumpinski uvoz vinarskim trgovinam pod raznimi nalepkami, hkrati pa ostaja domače vino v kletih. V državi se je treba odločiti za obnovo vinogradov na vinogradniških legah pred pridružitvijo Evropski uniji, saj tedaj ne bo več mogoča obnova brez omejitev. Treba je tudi pripraviti strategijo trženja vin in izvoza ter predlog načrta za financiranje ukrepov preko fonda za vino, je bilo rečeno.

Artur Lipovž

Garden Center

VRTNE
SEDEŽNE GARNITURE
za posebno
«pomladansko izdajo '94»

neverjetne
cene

PRODAJNI Center

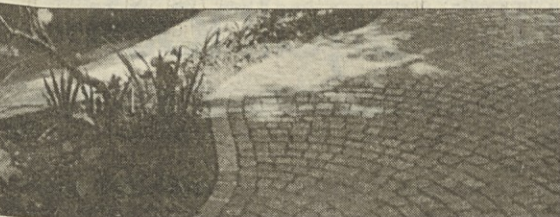
Ulica Flavia di Stramare 133/A
(1 km pred mejnim prehodom Rabuiez)
Tel. 231985 - MILJE

VRTNARSTVO IN NASADI R. BUDIN

Medeja (Gorica) - Tel. 0481/67247
v Trstu telefon: 040/361226

- vrtnarska dela
- lastni nasadi drevesnic
in sadnega drevja

AGRARIA MOCILNIK

- KMETIJSKI STROJI
- NADOMESTNI DELI

TRST - Ul. Udine, 18 - Tel. 418878

Trst
Trg Goldoni 9
Tel. 040/636996

Semena Zorzi,
Bison, Dotto -
Nova izbira
umetnega cvetja -
Črpalke za modro
galico Volpi

Popusti za grosistične nakupe in vrtnarje brez davka IVA za izvoz

Agriverde s.r.l.

- prodaja cvetja in rastlin za stanovanja
- gojenje rastlin za vrtove
- prodaja rastlinske zemlje (razsuta in pakirana)
- cementne in lončene posode
- vrtnarska dela
- svetovanje in projektiranje ambienta

34100 TRST - Domjo Log
Cesta v Ricmanje S. M. M. I. 3489
Tel. (040)383334 Fax (040)383335

Fizično delo na svežem zraku krepi telo in duha in vzbuja zavest, da aktivno sodelujemo z naravo. Navdaja nas zadovoljstvo, ko iz neznanega semena pridelamo lepe in okusne plodove

Zmotno je mnenje, da je vrtnarstvo samo konjček za upokojece, vrtnarjenje postaja zanimivo tudi za mlajše, posebno če v vrt vnašajo nove načine obdelovanja in nova spoznanja.

Prav uspehi v vrtu, kjer sami sejemo in sadimo, nam dvigajo moralo, kadar nam življenje druge pokaže temnejšo stran.

Navadno naš vrt ni popoln. To pomeni, da sejemo več kot lahko porabimo, da so površine večje, kot jih lahko oplevemo. Tudi casa za sprotno spravlanje pridelkov nam mnogokrat primankuje, posebno, ko vse bujno raste in je vrt poln plodov. Pa to ni nič narobe. Čeprav se med vrtnine zarase plevel, pobiramo navadno zdrave plodove. In kjer je

mного plevela, je tudi dobra zemlja, tla so ziva in zdrava. To sicer ne pomeni, da moramo biti nad plevelom navdušeni, takoj ko bomo imeli čas, ga bomo porezali, podkopali ali populili glede na zelenjavo, ki trenutno raste na gredi. Le selektivna sredstva za uničenje plevela, herbicide, pesticide in fungicide, bomo pustili pri miru. Res je, da nitrati pospešujejo rast, vendar s tem onesposablamo tla, da bi v bodoče sama ustvarjala nitrato. Obenem pa to ne pomeni, da zemlji ne smemo ničesar dodajati. Bolj kot kjerkoli velja za zemljo, da če ji ničesar ne dodajamo, ničesar ne dobimo. Ropanje tal, to pomeni, da samo sejemo in nato pobiramo, že po dveh letih

zmanjša pridelek za več kot polovico in nekega dne ni več kaj zeti. Vrt je bil v zgodovini tudi modno obarvan. Bil je moderen italijanski renesančni vrt, francoski, angleski z značilno posebno urejeno travo.

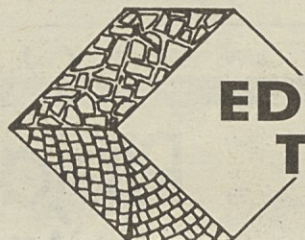
Današnjemu človeku ni dovolj le harmonija in estetska skladnost, hoče moč in zdravje. To pa daje ziva rastlina, ki raste v vrtu, to dajejo dnevi, ki jih preživljamo med rastlinami. (Lep vrt)

OGLASE
UREDIL
IN
PUBLIEST s.r.l. ZBRAL
Ul. dei Montecchi 6 - TRST
TEL. 725877
FAX 768697

Podjetje **GARDEN CENTER** nudi vse za kmetijstvo in vrtnarstvo: stroje za striženje trave z vsemi nadomestnimi deli; tople grede, rastline vseh vrst, semena, cvetje, vaze, vrtno pohištvo.

TAKOJŠNJA DOBAVA VSEH RAZSTAVLJENIH ARTIKLOV

EDIL-PORFIDI TRENTINA

TLAKOVANJE ZUNANJIH POVRŠIN

- porfidi ● peščenci ● prane cementne plošče
- samovezni tlakovci ● kamnite zunanje stenske obloge - bunje

ŠIROKA IZBIRA VSEH GRADBENIH MATERIALOV

TRST - skladišče in urad: Prosek (pri avtobusni garaži ACT)
Tel. (040) 251044 - 225822

Tlakovanje zunanjih površin s porfirjem

Uporaba porfirja je v naravnem okolju izredno posrečena. Za razliko od ostalih tlakov, za katere je značilna hladnost in preračunana umetna sestava, porfir združuje

v sebi elemente vode in rastlinstva ter prave skale, ki je prijetno hrapava in toplo obarvana.

Najcenejši tlak je prav gotovo iz porfirjevih plošč nepravilnih oblik. Z estetskega vidika lahko tak tlak dodatno ovrednoti zunanost kmečke hiše, vile, potke po vrtu ali pa tudi pločnike za pešce.

Poleg tega pa zdelujejo tudi plošče v širini 10, 15, 20, 25, 30, 35, in 40 cm. Tlak iz ploščic pravilnih oblik pride z estetskega vidika v poštev v vseh priložnostih, se posebej pa za pešpoti, saj na njem ne drsi niti takrat, ko je moker. Zato je se posebej primeren za dvorišča, pločnike, terase, obloge itd.

V trgovini **RIGHI** so postavili nov oddelek z umetnim cvetjem, ki ga v promocijski prodaji ponujajo po izredno ugodnih cenah. Poleg tega pa stranke lahko zahtevajo opremo in okrasitev uradov, hiš in trgovin po meri. V tem primeru bo celotno delo opravljeno na licu mesta s svetovanjem najprimernejših rešitev, stranke pa bodo lahko izbirale med različnimi predlogi z različnimi cenami. Interesenti si nekaj možnih rešitev lahko ogledajo v trgovskem centru Il Giulia

Razkošje in priprava trav

Priprava okrasnih travnatih površin je lažja, kot si predstavljamo. Vsa skrivnost je v izbiri pravega semena glede na klimatske pogoje in vrsto zemljišča,

na katerem nameravamo posejati travo. Na trzišču je zdaj mogoče dobiti na stotine vrst semen in prav toliko mešanic, ki se razlikujejo po videzu, barvi, odpornosti pred sušo, rasti v visini in po odpornosti pred tepanjem. Nekatere vrste so tudi bolj podvržene boleznim, druge pa

zahtevajo pogostejše kosenje.

Poleg izbire dobrega semena pa je za doseg optimalnih rezultatov potrebno uporabiti primerna gnojila, ki so namenjena izključno za travnate površine.

Brez pravilnega gnojenja namreč ne moremo pričakovati kaj več kot le »poprečne« rezultate.

Avtomatsko namakanje

Za namakanje vrtov so danes na razpolago avtomatski namakalni sistemi s programiranim škropljenjem, kar v veliki meri prispeva k uspešnemu gojenju rastlin in k temu, da so travnate površine vedno zelene tudi v poletnih mesecih. Podrobnejše informacije dobite pri **VIVAI BUSA**

semena - artikli za obdelavo vrtov

AGRARIA

AL BUON SEME

B. in R. Klobas s.n.c.

vse za obdelavo vrta
Milje - Trg Repubblica 6/B - Tel. (040) 271387

IL GIARDINIERE

podjetje za gojenje

- dreves
- grmičevja
- sadnega drevja

- ☐ projektiranje in vzdrževanje vrtov
- ☐ obrezovanje dreves in grmičevja
- ☐ namakalne naprave
- ☐ ograjevanje z živo mejo

34017 TRST - PROSEK 1000
Tel. (040) 251130 - Fax (040) 251124

SEMENARNA
Nevio Stokovac

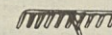
CVETLIČARNA
Olga Stokovac

semena - cvetje - cvetlični okras
Trst - Ul. Maovaz 46 (naselje sv. Sergio) Tel. 280596

LANZA OPREMA

- ☐ SENČNIKI - KLOPI - STOLI - MIZE
- ☐ NOVA UVOŽENA OPREMA
IZ TEAKA
PO NAJUGODNEJŠIH CENAH
- ☐ BARBECUE IN VELIKA IZBIRA
ARTIKLOV ZA ZELENE POVRŠINE

Državna cesta 202 - križišče pri Proseku
Tel. 225498 - TRST

TOPLE GREDE
RASTLINE
in DREVESA

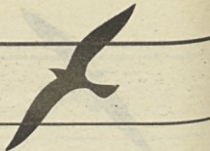
BUSA

- ☐ rastline za gojenje in stanovanje
- ☐ namakalni sistemi
- ☐ načrtovanje in priprava parkov in vrtov
- ☐ tople grede

TRST

UL. BRANDESIA 13 (pri sv. Ivanu)
Tel. (040)54307 - 567848 Fax (040) 579057

NEMČIJA / NEGOTOVI ČASI

Židi se borijo za preživetje svojega edinega časnika

Tudi za računalnike nimajo dovolj denarja

BONN - Izhajanje edinega nemškega židovskega časopisa, ki je od konca druge svetovne vojne glasilo preživelih Židov, je bilo vprašljivo predvsem zaradi finančnih težav. *Allemanne Juedische Wochenzeitung*, edini časopis nekdanjega židovskega novinarstva v Nemčiji, je v precej nezavidljivem položaju: trije novinarji pišejo na iztrošene pisalne stroje, ker ni denarja za nakup računalnikov.

V februarju je vse kazalo, da je ta časopis - izhaja že od leta 1946 -, ki pokriva politično aktivnost Židov, pa tudi čisto vsakdanje stvari, obsojen na propad. V zadnjih letih se je nemška židovska skupnost v Nemčiji sicer povečala, kar gre pripisati naselitvi Židov iz vzhodnih držav. Kljub temu pa je Židovski svet, krovna organizacija nemških Židov, ki je tudi lastnik časopisa, napovedal ukinitve izdajanja časopisa, ker je nerentabilen. Tej odločitvi so ostro nasprotovali nekateri židovski izobraženci, ki opozarjajo, da je ta štirinajstdnevnik pomemben glasnik židovske skupnosti in predstavlja nekakšen most med Nemci in Židi. Celotna Rita Sues-smuth, predstavnica nemškega parlamenta, se je postavila v bran časopisu; menila namreč, da bi prenehanje njegovega izhajanja pomenilo izgubo za demokracijo. Državni svet je za letošnji proračun odobril 1,2 milijona mark. *Wochenzeitung* je bil nekoč tednik, in čeprav je pozneje izhajal vsak drugi teden, je bilo komaj dovolj denarja za njegovo izhajanje.

Urednica časopisa Judith Hart iz Bonna meni, da so postavljeni pred veliko preizkušnjo. »Ne gre pozabiti, da imajo židovski časopisi v Nemčiji bogato tradicijo.« V zgodnjih 20. letih je samo v Nemčiji izhajalo 46 židovskih časopisov. Ko je prišel na oblast Hitler, je bila na smrt obsojena tudi židovska kultura, ki je doživela enako usodo kot pozneje na koncentracijska taborišča obsojeni Židje. Leta 1946 so britanske sile odobrile izhajanje *Allemanne Juedische Wochenzeitung* v Düsseldorfu, ki naj bi postal glasnik preživelih Židov. Časopis v nakladi 10 tisoč izvodov - polovico izvodov dobijo redni naročniki - je znan le v židovskih krogih, čeprav je ima Nemčija že 80 milijonov prebivalcev.

»Za takšen položaj smo krivi sami, ne Nemci. Ni smo naredili dovolj, da bi bil naš časopis bolj znan,« je izjavila Hartova. Zato namerava Židovski svet več pozornosti nameniti predstavitvi časopisa, kako bo promocija uspela, pa se bo videlo ob koncu leta. Čeprav ima časopis majhno naklado, ga dobro poznajo neonacisti, ki v uredništvo

posiljajo grozilna pisma.

»Menijo, da imamo nemški Židi velik vpliv in da nas je veliko. Obzahujejo, da Hitlerju ni uspelo do konca izvesti svojega načrta. Res, prav neverjetno,« je dodala Hartova in nadaljevala: »Seveda gre za predsodke, ki so globoko vkoreninjeni in se prenašajo iz generacije v generacijo.«

Povedala je se, da časopis spremlja narascanje antisemitizma v Nemčiji, ki se je pojavilo predvsem po združitvi Nemcij leta 1990. O tem piše časopis predvsem zato, da bi pokazal, »kaj o tem pojavu mislijo Židje«. V eni zadnjih števil je bila objavljena studija uglednega inštituta Emnid; v njej je poročilo, da vsak peti Nemec ne zeli imeti za soseda Žida. Raziskava je bila objavljena le slab teden po nemški premieri Schindlerjevega seznama, z oskarji nagrajenega filma hollywoodskega režiserja Stevena Spielberga. Ocenjena filma o nemškem poslovnem, ki je zaposloval Žide v svoji tovarni in jih rešil smrti, je bila prav tako objavljena v časopisu. Tudi krvavi dogodki v Hebronu in srečanje Rothschildov v Frankfurtu so bili omenjeni v njem. Strani, namenjene družinskim dogodkom, poročajo o rojstvih in porokah v židovskih družinah, za posebne praznike pa boste našli recepte tradicionalnih židovskih jedi in naslove židovskih restavracij. Prejšnji mesec je bila na straneh časopisa objavljena krizanka z vprašanji o židovski zgodovini in iz starega testamenta.

»Verjetno je edinstvena te vrste v Evropi, vendar vprašanja niso tako zapletena, da nanje ne bi mogli odgovoriti,« je smeje izjavila Hartova. Časopis bi rad pritegnil mlajše bralce. 31-letna Hartova je povedala, da so naročniki predvsem sedemdesetletniki, in ko bodo umrli, ne bo nihče obnovil naročnine. Zato je treba najti način, kako pridobiti mlade. Novinarji so židovskega porekla, vendar pišejo tudi nekateri sodelavci, ki delajo v svobodnem poklicu in so drugih narodnosti. »Sodelujemo tudi z novinarji, ki niso židovskega porekla, in menim, da je to edino prav,« je izjavila Hartova.

Rolf Soderlind / Reuter

Tudi Romunijo je zajela igralniška mrzlica

BUKARESTA - Igralnice, ki so bile po mnenju komunističnega režima »si-ba bozja kapitalistične družbe«, so zdaj nasle svoje mesto v nočnem življenju Bukareste, saj tuji poslovneži vanje zahajajo kot turisti, ne manjka pa tudi Romunov. Potem ko vas osebno preiščejo - »iz varnostnih razlogov«, se vam za deset dolarjev na široko odpro vrata romunsko-avstrijske igralnice v velikem hotelu Bukareste, s petimi igralnimi mizami z amerisko ruleto in štirimi mizami za »black-jack«, vključno z ameriskim pokrom.

»Nasa igralnica je prostor za zabavo. Najvišje stave so 50 dolarjev, ki jih je mogoče, če imate srečo, na ameriski ruleti 35-krat pomnožiti,« pojasnjuje direktor Jussef Gabr. »Pri nas klienti ne tvegajo izgube premoženja, saj jim ne dajemo posojil, tako da lahko potrosijo le gotovino, ki so jo prinesli s seboj,« se doda.

Vsak večer se na stotine igralcev, med katerimi prevladujejo elegantno oblečeni pari, napoti v igralnico, kjer v povprečju zapravijo 80 tisoč dolarjev, od katerih igralnica zadrži 12 odstotkov. Dobitki so veliko bolj mamljivi kot na tradicionalnem lotu, kjer sestevek vseh dobitkov ne preseže polovice vplačane vsote. Pod vladavino Ceausecuja si večina Romunov igralnic ni mogla privoščiti, najpogostejši od njih pa so spremenili v konferenčne dvorane ali restavracije. Redki privilegiranci so odhajali v tujino, med njimi tudi dikta-

torjev sin Nicu, ki je, če govorice držijo, svoje dolgove v Las Vegasu poravnal s prodajo državne zrebarne. Trenutno v Romuniji deluje dvanaest igralnic, od katerih jih je večina v Bukaresti, nekaj pa tudi na Crnomorski obali, v Konstanzi in Sinaii v Karpatih.

Ob povprečni plači, ki zdaj v Romuniji znaša približno 60 dolarjev, Romuni vsak mesec porabijo 12 milijonov dolarjev za različne igre na srečo in igralne avtomate, ugotavlja gospodarski štirinajstdnevnik *Capital*. Tretjino te vsote, približno štiri milijone dolarjev, naj bi po pisanju tega časopisa zapravili v igralnicah. »Ko smo pred dvema letoma in pol odprli našo igralnico, je večina Romunov prisla zaradi radovednosti. Zdaj prihajajo zato, da bi preživeli prijeten večer, na kozarček in poslovni klepet,« pojasnjuje Jussef Gabr. Približno sto krupjejev, med katerimi je večina Romunov, ki so se izsolali v Avstriji, vodi igro pri stotih igralnih mizah, ki delujejo do seste ure zjutraj. Veljajo pravila, ki so na Zahodu običajna: nobenih žepov na hlačah ali suknjičih, kar jim teoretično preprečuje, da bi jemali podkupnino.

»Samo enkrat sem sel z ženo v igralnico,« nam zaupa Andrej, 30-letni Romun, ki pripoveduje, kako je zadel tisoč dolarjev. »Denar sva spravila in se nisva nikoli več vrnila tja. Imela sva pac srečo, kakršno imajo samo začetniki,« je smeje priznal.

Calin Neacsu / AFP

NEKJE V EVROPI

Ribja kost v grlu scenaristične ustvarjalnosti

BRANKO ŠOMEN

Nekje v Evropi so ljudje, ki jim gre kakšen dan vse narobe. Tudi meni. Zjutraj me je poklical Rom in mi napovedal nujen sestanek, tako da nisem imel časa niti za skrbno britje niti za jutranjo kavico. Ko sem stopal mimo odlagalista hisnih smeti, sem zagledal svojo sinočnjo plastično vrečko, ki jo je nekdo že skrbno pregledal in pobral iz nje skorjice kruha in meso z ribjih kosti. Pod nogami se mi je motal vitki vrat prazne ljutomerske buteljke ter me spomnil na dvojni praznik; kot prijatelj Tone Seliskar sem tudi jaz rojen prvega aprila in ker je bil tokrat prvi april na veliki petek, smo jedli samo ribe: ribje solate, ribje paste in ribje ikre, tako da sem prepričan, da bi dobil ribje plavuti, če bi slavje trajalo še nekaj dni. Ko sem hotel kupiti v kiosku tramvajsko vozovnico, mi je prodajalka rekla, da jih nima več, ker jih je prodala. Druga trafikantka je imela listke, ni pa imela drobca, da bi mi menjala bankovec za petdeset tisoč hrvaških dinarjev. Tako sem se ilegalno zrinil v tramvaj, in ko sem pogledal na uro, sem ugotovil, da do zmenka manjka samo še deset minut. Nisem rad zamujal; Rom je vedel, da sem točen kot švicarsko-slovenska ura. V tem trenutku je začel tramvaj obsedeno zvonomiti in zavirati, vendar je bilo prepozno - tresnil je v zadek starega mercedesa in ga odrinil v kostanjevo drevo. Zenska, blede kot češnjev cvet, je izstopila iz nasilno preparkiranega avtomobila in se drla, kako je za vse kriv njen mož, ker nima denarja za servis, zato ji je odpovedal motor in se ni mogla umakniti s ceste. Izsuli smo se iz tramvaja in vzel sem pot pod noge. Prišel sem do postajališča takšijev, vendar tam ni bilo nikogar. Pospešil sem korak, se izogibal ljudem na pločniku, hitel sem, da bi čim manj zamudil. Policistu na krizišču se je zdela, da tečem, kar je bilo nenavadno za mesto, ki se pripravlja na devetstoto obletnico. Ustavil me je in me legitimiral. Ko se je zazrl v mojo osebno izkaznico, me je zviska pogledal in

vprašal: »Tujec?« Priznal sem mu in živčno stopical na mestu. »Kaj delate v Zagrebu?« Vedel sem, da je samo od mojega odgovora odvisno, ali bom zamudil petnajst minut ali pa na zmenek sploh ne bom prišel. Ce mu bom rekel, da stanujem v Zagrebu, bo zahteval vizo za začasno ali stalno bivanje, cesar pa nisem imel oziroma sem imel, vendar v potnem listu, ki pa ga nisem imel pri sebi. Zato sem stisnil skozi zobe: »Izgubil sem se.« Policista je preplaval val vljudosti. Ozivel je. »Vam lahko pomagam?« Zahvalil sem se mu, policist mi je vrnil osebno in me vprašal, kam hitim, kje imam zmenek. Ko sem mu rekel, da v hotelu Dubrovnik, je rekel, da bo stopil z mano do vogala in mi pokazal pot. Tako sva šla po Vlaski ulici in nenadoma sem zagledal na drugi strani pločnika Rema, kako zija vame, kot da sem deveto čudo Hrvatske... Logično, da sem zamudil petnajst minut. Rom je že spil svojo neustvarjalno kavico. Rom je že plačal. Rom se je že dvignil, da bi odšel, ko sem planil med kavarniške goste.

»Ti ne boš nikoli dober filmski scenarist!« me je pozdravil.

»Pusti me,« sem se zadihano opravičeval. »Zrtev lastnega aforizma sem: dolžnost je kakati pet minut, samo zaljubljeni čakajo deset...«

»... in norci kot jaz, čakajo petnajst minut!« je Rom dopolnil misel ter dodal, da Hrvti se vedno čakajo, kaj se bo zgodilo z njimi. Potem je zamahnil z roko. Znova sva se usedla in narocila kavi. Rom je prižgal cigareto, in da bi ga omehal, sem potegnil iz zepa darilo iz Amerike - zipponjo ter ga položil na njegovo skatlico cigaret. Obraz se mu je razširil kot predvolilni plakat za novo politično stranko.

»Vidiš, da se je kakanje izplacalo.« Zahvalil se je in prešel iz cigaretnega dima na pogovor.

»Dobil sem tri ponudbe za tri scenarije. Za Bleiburg. Za Vukovar. Za Sarajevo.«

»Odlično. Cestitam. Upam, da so producenti Američani.«

»So. Saj veš, da je bil te dni tukaj

ameriski producent Branko Lustig.«

»Vse mi je jasno. To je tombola.«

»Ni tombola, marveč shit. Če bi hotel - in ti mi bos pri tem pomagal - objektivno spregovoriti o bleiburškem kriznem potu, bi moral razkrinkati Angleže, ki so se takrat obnasali svinjsko, ne gentlemensko.«

Pokimal sem.

»Če bi hotel - in tudi tu bi mi lahko pomagal - iskreno spregovoriti o Vukovaru, bi moral razkrinkati takratno naivno, vojaško strategijo hrvaškega političnega vodstva...«

Pokimal sem.

»O Sarajevu pa vem samo toliko, kolikor sem videl na Vrdoljakovi televiziji. A mislim, da to ni bilo vedno iskreno.«

Hotel sem odgovoriti, kako tudi sam ne vem veliko o Sarajevu, a se tisto, kar vem, so mi povedali znanci, ki so odšli iz Sarajeva lani, predlani, pred vojno...

V tem trenutku je stopil k mizi Rem. Razgred, rdeč v lica. Z ribjim očesom je pogledal Roma, nato pa tiho, prav tako z ribjim glasom rekel:

»Rom, ne drži se z njim. Maloprej sem ga videl v družbi policaja. Oprosti, vendar ne vem, ali je kriminallec ali njihov sodelavec.«

Potem je za trenutek pomolcal. Opazil je novi vzginalnik Zippo v Romovih rokah in dodal:

»Upam, da ne ustanavljata kaksne najnovejše neodvisne stranke.«

In se preden sva ga lahko prepričala, da nisva pod vplivom dnevnih političnih dogodkov, se je obrnil in odšel kot ribji duh. Kot povodni mož. Obema, Romu in meni, pa je ostala v grlu ribja kost dvoma. Potreboval sem skoraj pol ure, da sem mu razložil, kaj sem doživel na poti na zmenek, on pa potem ni imel več časa, da bi se pogovarjala o filmskih scenarijih. Tako ameriški producenti in hrvaška kinematografija se nekaj časa ne bodo imeli ne filma o Bleiburgu ne filma o Vukovaru, da o Sarajevu ali Mostarju ne govorim.

Nekje v Evropi ne gre samo ljudem, marveč tudi narodom kakšen dan vse narobe.

Vojna za sirote v Južni Koreji

SEUL - Južno Korejo pretresa prava »vojna za sirote«. V mestnih sirotišnicah se mozeje in žene, ki si vsak dan prizadevajo, da bi z enako pozornostjo poskrbeli za več tisoč sirot, borijo, da bi prepričali vladne moze, naj spremenijo svojo odločitev, s katero hočejo tujcem prepovedati posvojitev južnokorejskih sirot.

Vlada je o tem začela razmisljati, ko so statistični podatki pokazali, da se je število posvojitvev v tujino lani povečalo kar za 12 odstotkov in doseglo številko 2290. Po predlanskih podatkih je število posvojitvev upadalo, kar pa ni vzbujalo skrbi, saj so na Institutu za kontrolo rojstev upali na uspeh akcije za povečanje uporabe kontracepcijskih sredstev.

»Seveda bi bilo bolje, če bi nasli posvojitelje doma, vendar je to težko, zato menimo, da je bolje, če otroci najdejo ljubezen pri družinah v tujini,« je povedala Soh Hwa Yeong, predsednica socialnega skrbstva. Njena pisarna je točka, kjer se zvrsti verjetno večina tujih posvojitelj, ki bi radi poskrbeli za kakega zapuščene otroka.

Cetudi so Korejci v zadnjih letih posvojili precej več otrok kot prej, večina malih jokajocih zapuščencev se vedno najde svoj dom v tujini.

»Ali ne bi bilo kruto, če bi morali otroci odrasti v sirotišnicah, kjer zanje sicer zelo dobro in vestno skrbijo, ne morejo pa jim dati tistega, kar najbolj potrebujejo - varnega družinskega okolja,« sprašuje Krista Kruse iz Chicago, ki je pred kratkim odigrala vlogo »kurirke« - južnokorejsko siroto je pripeljala v nov dom v Združene države.

Agencijo Holt Children's Service,

v kateri sta zaposleni tudi Soh Hwa Yeong in Krista Kruse, so ustanovili leta 1958, ko je ameriški farmar Harry Holt posvojil osem Amerazijcev, ki so se rodili kot prepovedani sad korejske vojne v letih 1950-53. Takrat so Američani pod zastavo Združenih narodov Južni Koreji pomagali odbiti severnokorejski napad. V tem času so se vojaki »trudili«, da bi ziveli karseda tako kot civilisti. Posledica tega je bila množica krivookih dojenčkov, ki pa so imeli svetlo polt. Nastala je nova rasa - Amerazijci.

Po vojni je bilo v Južni Koreji več tisoč sirot, ki jim je bilo treba poi-skati nove starše. Pojavila pa se je težava, saj je Južna Koreja postala znana kot »država, ki prodaja svoj podmladek«. Zato so se odločili, da posvojitve v tujino se pred letom 1996 popolnoma ustavi. Socialni delavci menijo, da politiki delajo veliko napako, ker postavljajo nacionalni ponos pred blaginjo zapuščencev, zato si prizadevajo, da bi ukrep preklicali ali pa vsaj odložili njegovo izvajanje.

»Število otrok bo zaradi večje uporabe kontracepcijskih sredstev scasoma verjetno upadlo, do takrat pa sirotam ne smemo zapreti edinih vrat, ki vodijo v lepšo prihodnost. Sami namreč ne bomo mogli zadovoljiti vseh njihovih osnovnih potreb, nikakor pa jim ne bomo mogli zagotoviti oziroma ustvariti domačega okolja,« pripoveduje ena od socialnih delavk.

Od leta 1958 je naslo nove družine v tujini več kot 130.000 sirot, v istem obdobju pa so jih doma posvojili manj kot 50.000.

Andrew Steele / Reuter

VATIKAN / SLOVESNA MAŠA PO PRENOVITVI SIKSTINSKE KAPELE

V Bogu človeška golota ohranjanja sijaj in dostojanstvo

Papež Janez Pavel II. naredil konec stoletnim polemikam

VATIKAN - Papež Janez Pavel II. je včeraj s slovesno maso pred Michelangelovo Zadnjo sodbo v Sikstinski kapeli zaključil trideset let dolgo obdobje restavriranja te renesančne umetnine. Ob tej priložnosti je papež napravil konec stoletni polemiki o goloti na Michelangelovih freskah in je pri tem izhajal iz svetopisemskega stavka: »Bila sta gola in se tega nista zavedala.« Sikstinska kapela je po papeževih besedah »svetišče teologije človeškega telesa, ker izpricuje lepoto človeka, ki ga je Bog ustvaril kot moškega in ženskega«. Po tej logiki in izhajajoč iz dejstva, da je vse božje delo, »ohranja tudi človeško telo svoj sijaj in svoje dostojanstvo«. »Ce se ga loci od te dimenzije postane telo neke vrste predmet, ki se ga z lahkoto poniža, ker samo pred božjimi očmi ohrani človeško telo svoj sijaj in lepoto, kljub temu da je golo in nepokrito.«

Papež Janez Pavel II. pa je omenil tudi, kako je Sikstinska kapela prisotna v življenju vseh papežev, ker prav tu izvejo, kdo bo Petrov naslednik. Zanj se je to zgodilo 16. oktobra 1978, ko se mu je približal kardinal De Furstenberg in izrekel pomenljive besede: »Magister adest et vocat te.« (Ucitelj se blizu in te kliče). »Prav tu mi je poljski primas rekel: "Ce te izvolijo, prosim te, ne zavрни izvolitve".«

Darovanju mase je prisostvovalo skoraj 400 ljudi, med njimi tudi 28

kardinalov in skupina Japoncev, ki so finančno omogočili restavriranje. Njim in restavratorjem se je papež najtopleje zavalil za »sijajni rezultat«.

Na kasnejši tiskovni konferenci so restavratorji novinarjem in izvedencem navedli podrobnosti 13 let trajajočih del. V tem obdobju so očistili kar 930 kvadratnih metrov fresk, to pa je japonsko televizijo stalo več kot 13 milijard lir (11,75 milijona dolarjev).

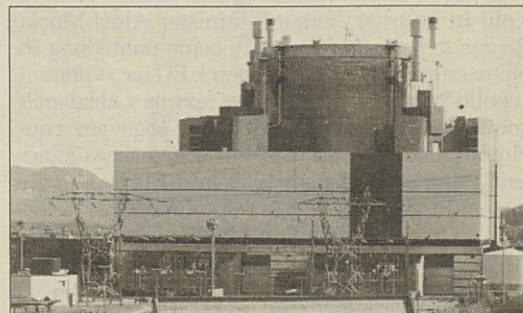
Med tem ciscenjem sta prišli jasno do izraza dve obdobji v Michelangelovi ustvarjalnosti. Pri Stvaritvi sveta se je Michelangelo posluževal »hladnih« florentinskih barv, ki so bile drage manieristom, pri trideset let starejši Zadnji sodbi pa je očiten vpliv beneskega slikarstva s toplimi in svetlimi barvami.

Med deli je japonska televizija porabila 160 kilometrov traku, naredili pa so več kot 15 tisoč crnobelih in barvnih fotografskih posnetkov, ki jih hranijo v vatikanskem arhivu. Spregovorili so tudi o strukturalnih delih in o novih klimatskih napravah, ki bodo freskam zagotavljale optimalno temperaturo in vlago. Predsednik družbe Nippon Television Josoz Kobajasi pa je povedal, da so se odločili za financiranje tega podviga, ker so prepričani, da so umetnine last vsega človeštva, tako da si Michelangelova dela lahko lastijo tudi Japonci.

NOVICE

Danes se začne pohod proti Superphenixu

PARIZ - Danes se bo v Favergesu v jugovzhodni Franciji, kjer se nahaja jederski reaktor Superphenix (na sliki AP), začel pohod evropskih in francoskih naravovarstvenikov, ki zahtevajo zaprtje tega »najnevarnejšega industrijskega obrata na našem planetu«. Cez mesec dni (8. maja) naj bi pohodniki prispeli v Pariz pred Palaco Matignon, kjer bodo od predsednika francoske vlade Balladurja zahtevali, naj dokončno zapre ta reaktor. Po številnih okvarah je Superphenix prenehal obratovati 3. julija 1990, a je po nalogu francoske vlade začel ponovno obratovati 22. februarja letos kot »poskusni in raziskovalni reaktor«. To pa ni zmanjšalo njegove nevarnosti, saj se v njem nahaja 5 ton skrajno nevarnega plutonija in 5 tisoč ton natrija. Naravovarstveniki trdijo, da je ta reaktor prava jedrska bomba, ki bi lahko imela tragične posledice za vso Evropo, če bi prišlo do hujše nesreče.

V Moskvi 30.000 brezdomcev

MOSKVA - V ruskem glavnem mestu je že 30.000 brezdomcev, ki so skoraj vsi berači in ki spijo na železniških postajah, pod mostovi in v raznih zasilnih bivaliscih. V nekdanji Sovjetski zvezi je bilo beračenje strogo prepovedano, sedaj pa ga ruske oblasti dopuščajo, ker ne vedo, kam bi s tako armado izrinjencev. Alkoholikom in bivsim zapornikom, ki jim ni uspelo vključiti se v normalno življenje, so se v zadnjem času pridružili nesrečniki, ki so bili ob stanovanje, ker so jih razni prevaranti opeharili. To je zapisal dnevnik v angleščini Moscow Times, ki je navedel podatke ruske humanitarne organizacije Nočlezka. Zaradi gospodarske krize država tem brezdomcem ne more pomagati, tako da so odvisni od milosčine in pomoči raznih humanitarnih organizacij. Spodbudna pa je ugotovitev, da pri tem sodelujejo z ramo ob rami tako pravoslavne kot katoliške in neverske humanitarne organizacije.

Nogavice kraljice Viktorije bodo »krasile« neki pub

LONDON - Marsikdo se je obracal v grobu, ker so včeraj za nekaj več kot 1000 funtov na dražbi prodali par svilenih črnih nogavic kraljice Viktorije in to ne kakemu aristokratu ali obozevalcu puritanske kraljice, temveč nekemu navadnemu gostilničarju, ki jih bo razobesil v svojem pubu. Alan East, 58-letni lastnik točilnice Tree Pub v staffordshirski grofiji, je nadvsem zadovoljen z nakupom, saj se je v London namenil, da bi kupil prav te nogavice.

VELIKA BRITANIJA / HIŠA GROZOT

Policija je ugotovila identiteto vseh žrtev serijskega morilca

Preiskovalci še iščejo trupla Westove prve žene in hčerke

GLOUCESTER - Včeraj je policija sporočila ime ni se zadnjih dveh neidentificiranih žrtev serijskega morilca Fredericka Westa. Ostanke devetih umorjenih žensk so odkrili po šest tednov trajajoči preiskavi Westove hiše v Gloucestru v Angliji. Lastnika vile, 52-letnega zidarja Westa, so obtožili devetih umorov.

Preiskovalci so ugotovili, da sta se neidentificirani žrtvi 21-letna Therese Siegenthaler (desno), študentka sociologije iz Truba v Sviči in 15-letna Shirley Hubbard (levo) iz Droitwicha pri Worcesteru. Obe sta izginili leta 1974. Trupla vseh žrtev, ki jih je West zakopal na vrtu, v kleti in pod kopalno kadjo svojega doma na Crom-

wellovi ulici, so bila v tako slabem stanju, da je policija prosila za pomoč patologa in strokovnjake za zobovje. Ostale žrtve je policija identificirala že prej. Med njimi je bila tudi Westova 16-letna hčerka Heather, ki je izgi-

nila leta 1987. Poleg nje so odkrili trupla 18-letne nosečnice Shirley Robinson, 15-letne Carol Ann Cooper, ki so jo zadnjič videli pred 20 leti, 21-letne Lucy Partington, ki jo pogrešajo od leta 1973, 18-letne Juanite Mott, ki

je izginila leta 1975, 19-letne Linde Gough, ki je izginila leta 1973 ter 16-letne Alison Chambers, ki jo pogrešajo od leta 1979. Policija se išče trupla Westove prve žene in njune hčerke, ki sta izginili pred 20 leti.

BRAZILIJA / VELIK USPEH VIDEOKASET

Elektronika prispeva k preživetju Indijancev

Več amazonskih plemen je s pomočjo TV zopet začelo slediti starim in davno pozabljenim obredom

SAO PAULO - Videokasete s starimi etnološkimi posnetki pomagajo brazilskim Indijancem, da ponovno odkrivajo stare običaje. Več amazonskih plemen je zopet pričelo slediti starim in že davno pozabljenim navadam ter obredom. Vraži ze pravijo, da »magija« ekrana veča človekovo življenjsko moč.

Prvi tovrstni znanstveni preizkus so izvedli pred desetimi leti s plemenom Nambiquarà v zvezni državi Mato Grosso. Posnetki, na katerih je bilo videti »prednike« ali sorodnike, ki so umrli že pred časom, so plemu sprva pretresli. Nato so Indijanci pričeli posnemati prizore, ki so jih posneli etnologi pred akulturacijo plemena. Korak za korakom jim je uspelo obnoviti obred iniciacije, med katerim so pubertetnikom preluknjali nos in ustnice.

Tej uspešni pobudi je leta 1987 sledil načrt »Video nas aldeias« (video po vaseh). Danes je videotek že 15, do konca leta pa jih bodo odprli še 4. Vsaka videoteka ima svoj ekran, videokasete z dokumentarci in filmi o indijanskih vprašanjih, poleg tega pa

imajo plemena na razpolago še kamero, s katero lahko posnamejo tudi svoj material.

Pleme Gavioes (Jastrebi) iz Paraja je zadnja desetletja izumiralo. Po smrti starejših predstavnikov ostali pripadniki plemena niso več poznali starih običajev. S pobudo »Video nas aldeias« je 60 mladih Gavioesov stopilo v stik z vrstniki sorodnih plemen »Craos«, »Canelas« in »Cricatis« in naslo svojo izgubljeno identiteto.

Brazilski Indijanci se v tem trenutku prav dobro zavedajo, kako pomembni so lahko mediji. Vsakic ko pride do nasprotij z oblastmi ali s Funaijem (pristojno ustanovo za stike z brazilskimi Indijanci), Indijanci najprej zasedejo okoljski radijske postaje. »Elektronski jezik veča človekovo življenjsko moč«, je na televiziji izjavil Raoni, najslavnejši indijanski plemenski poglavar, prijatelj pevca Stinga. Zaradi tega Indijanci gledajo videokasete samo po barvani z »urucumom«, barvilom rastlinskega izvora, ki jih štiti tudi med magičnimi obredi.

NOVICE

Srečanje Mock - Kohl

DUNAJ - V salzburskem zdravilišču Bad Hofgastein sta se sestala nemški zvezni kancler Helmut Kohl in avstrijski zunanji minister Alois Mock. Glavne teme razgovora med obema politikoma so bili nacrtovani avstrijski pristop k EU ter »vprašanja političnega in gospodarskega razvoja v nekdanjih komunističnih državah«. Mock je v pogovoru z novinarji poudaril pozitivno vlogo nemškega kanclerja pri pristopnih pogajanjih med EU in Avstrijo in menil, da bo bruseljski sporazum pozitivno ocenjen tudi na referendumu 12. junija. Kohl je dejal, da naj bi bila »alpska republika« enakopraven in soodločilen član unije.

Kancler Vranitzky: reforma avstrijskih bolnišnic preložena

DUNAJ - Avstrijski zvezni kancler Franz Vranitzky je v pogovoru za avstrijsko tiskovno agencijo APA priznal, da napovedanih reform v avstrijskih bolnišnicah pred državnoborskimi volitvami jeseni letos ne bo. Zato je izrazil upanje, da bo s koalicijskim partnerjem ÖVP prišlo vsaj do načelnega sporazuma, ki naj bi bil osnova za reformo v prihodnji funkcijski dobi avstrijskega parlamenta. ÖVP je na to dejal, da je Vranitzky s tem priznal »neuspešnost socialistične zdravstvene politike«.

38.305 več zaposlenih oseb

DUNAJ - Število zaposlenih v Avstriji spet nekoliko napreduje. Konec marca so v Avstriji zabeležili 3.041.516 nesamostojno zaposlenih, za 0,7 odstotkov več kot v marcu preteklega leta. Napram mesecu februarja se je število zaposlenih popravilo za 1,28 odstotkov, to je 38.305 zaposlenih več.

Bo morala papirnica Hallein-Zellstoff zapreti?

DUNAJ - Delovna mesta več kot 250 namesencev in delavcev v salzburski papirnici Hallein-Zellstoff so v resni nevarnosti. V okviru letne bilančne tiskovne konference je predstojništvo podjetja namreč napovedalo zaprtje papirnice v letu 1997. Predsednik predstojništva Klein-Gunnewyk je dejal, da koncern ni v stanju financirati investicije, ki jih predpisuje zakon o varstvu okolja. Biološkega čiščenja zato ne bo, tovarno pa bodo zaprli. Priстойni referent pri deželni vladi je s tem v zvezi govoril o izsiljevanju s strani bavarskega lastnika podjetja, salzburska vlada pa pritisku ne bo klonila.

Avstrijska Brau Union prevzela pivovarno v Sopronu

DUNAJ - Vodilni avstrijski pivovarski koncern Brau Union je dokončno ustalil svoj odločilni vpliv v madžarski pivovarni Sopron. Avstrijci so zdaj prevzeli 77 odstotkov osnovnih delnic (pred tem so imeli 51 odstotkov) v madžarskem podjetju. Madžarska uprava državnega imetja SPA se bo kot sodeleznik skoraj popolnoma umaknila iz podjetja, njen delež delnic pa bo ponudila zasebnim naložnikom. Sopronska pivovarna je v preteklem poslovnem letu obratovala z dobičkom (530 milijonov forintov). Madžarska podjetju in večinskemu lastniku nudi sijajne možnosti: do leta 1996 podjetje ne bo plačevalo davkov, nato pa bo nadaljnjih pet let uživalo 60-odstotni davčni popust.

AVSTRIJA / IZREDNI KONGRES SVOBODNJAŠKE STRANKE

Večina je podprla Haiderjev »ne« k EU

Uradnega negativnega priporočila za 12. junij ne bo

BELJAK - Za ali proti Evropski uniji (EU) - tako se je glasilo glavno vprašanje na včerajšnjem izrednem kongresu Haiderjeve svobodnjaške stranke v kongresnem centru v Beljaku. Odločitev nad 500 delegatov iz vseh zveznih dežel je bila vnaprej programirana: večina je - po večurni, dobro inscenirani, burni in kontroverzni razpravi - izglasovala negativno stališče do Evropske unije, na Haiderjev predlog pa ni sklenila uradnega negativnega priporočila za referendum 12. junija letos. Odločitev FPÖ kljub temu pomeni, da se bo polarizacija v tem vprašanju v Avstriji še krepila, tako da je na referendumu 12. junija pričakovati tesen, toda pozitiven rezultat.

Pristaši EU znotraj FPÖ so s transparenti zahtevali »da«.

Izredni kongres FPÖ se je pričel z nastopi zagovornikov pristopa - Haider je v ta namen na »hearing« povabil zunanjega ministra Mocka (ÖVP) in

državno sekretarko Edererjevo (SPÖ) -, sledili pa so odločni nasprotniki EU. Mock kot Ederer sta svarila pred izolacijo Avstrije in se posebej opo-

zorila na negativne posledice take odločitve ne samo na gospodarskem, temec tudi na kulturnem in varnostno-političnem področju. Jima se je pridružil tudi predsednik avstrijskega Združenja industrijalcev Ceska, ki je pozval delegate, naj glasujejo za »skupno evropsko bodočnost«.

Zamanj: po Haiderjevim nastopom je bilo jasno, da se bo kongres izrekel proti EU, saj pri glasovanju ni slo več toliko za vprašanje za ali proti EU, temveč za (politično) preživetje njihovega voditelja, Haiderja. Le-ta se je predtem večkrat javno izrekel proti avstrijskemu pristopu k uniji in hkrati glasno zahteval preložitve referenduma na letosnjo jesen. **Ivan Lukan**

KOROŠKA / RAZŠIRITEV SLOVENSkih RADIJSKIH ODDAJ

Napredka žal ni bilo

DUNAJ/CELOVEC - Razgovor delegacije so sveta za koroske Slovence na čelu s predsednikom Marjanom Sturmom z zveznim kanclerjem Vranitzkyem o razširitvi radijskih in televizijskih oddaj v okviru avstrijske radiotelevizije (ORF) ni prinesel zaželenega pozitivnega premika.

Narodni svet koroskih Slovencev celo trdi, da gre za korak nazaj, saj kancler ni dal zagotovila, da bo v doglednem času uresničen sklep so sveta, ki se je že v prejšnjem mandatnem

obdobju soglasno izrekel za celodnevni radijski program v okviru ORF.

V tiskovni izjavi je podpredsednik so sveta in tudi Narodnega sveta koroskih Slovencev Marjan Pipp Vranitzkyjevo napoved, da bodo najprej tehnično, finančno in predvsem pravno preverjali možnost razširitve slovenskih radijskih oddaj, označil kot »veliko razočaranje«. Menil je tudi, da so svet ni ta »učinkoviti organ, ki bi lahko bistveno in obvezno oblikoval narodnostno

politiko zvezne vlade. Pipp je hkrati tudi obvestil javnost, da je zaradi neuspeha pogovorov vložila zasebna družba »Radio Korotan« pri pristojnemu uradu prošnjo za dodelitev zasebnega radijske frekvence. Družbo sestavljajo Zveza slovenskih zadrug, Mohorjeva, Narodni svet koroskih Slovencev, Kršćanska kulturna zveza in Slovenska gospodarska zveza.

Predsednik so sveta Marjan Sturm k poteku in rezultatu pogovora včeraj ni dal podrob-

nega stališča, poudaril pa je, da je sklep so sveta za slovensko narodnostno skupnost slej ko prej veljaven ter da se bodo nadaljevala prizadevanja za uresničitev le-tega.

Razgovora pri zveznem kanclerju so se poleg predsednika in podpredsednika so sveta za slovensko narodnostno skupnost se namestnik direktorja deželne uprave Anderwald, vodja Slovenskega sporeda ORF v Celovcu Mirko Bogataj ter deželna poslanka Trunk in Ana Blatnik. (I.L.)

KOROŠKA

Predčasne volitve?

CELOVEC - Pred današnjim tretjim sestankom SPÖ in FPÖ o vprašanju novega koroskega deželnega glavarja je Haiderjeva FPÖ bila v ofenzivi: njen klubski predsednik Strutz je zagrozil, da bo do svobodnjaki vložili predlog za predčasne volitve, če koroski deželni zbor 19. aprila na svoji ustanovni seji ne bo izvolil tudi novega deželnega glavarja. Kot znano, nobena od treh strank nima toliko glasov, bi bi sama zasedla najvišji položaj, vsak od predsednikov strank pa hoče postati deželni glavar.

KOROŠKA / PRIPRAVE NA SO V POLNEM TEKU

Orffova »Carmina Burana« kot osrednji glasbeni projekt

Sodelovalo bo 150 pevcev - Nastopi tudi v Sloveniji in v Trstu

CELOVEC - Izvedba kantate Carla Orffa »Carmina Burana« je osrednji letošnji glasbeni projekt koroskih Slovencev. Slovensko prosvetno društvo »Danica« ga bo udeležila skupaj z globaskim društvom »Peca« in mešanim ter mladinskim zborom Slovenske gimnazije v Celovcu.

Kot je umetniški vodja projekta, glasbeni učitel in zborovodja Stanko Polzer v pogovoru za Republiko dejal, bo pri realizaciji projekta sodelovalo okrog 150 pevcev in pevk, premiera pa bo predvidoma 15. maja v celovškem Domu glasbe. Za spremljavo je uspelo pridobiti 60-clanski filharmonični orhester iz Ljubljane, ki ga sestavljajo člani Slovenske filhar-

monije, kot solisti pa bo nastopili Gabrijel Lipus, Ivan Terček (član Slovenskega okteta) in pianista Andreja Mocilnik-Wuzella in Toni Kernjak.

Vodja Stanko Polzer z dijaki Slovenske gimnazije.

Prireditelja zahtevnega glasbenega projekta sta obe osrednji kulturni organizaciji, Kršćanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza, bolj ali

manj dogovorjeni pa so nastopi tudi v Mariboru, Ljubljani in v Trstu.

Kantata »Carmina Burana« je zbirka srednjeveških spevov vagantov; nastala je 1230 v stajerskem samostanu Seckau. V dobi jozefinizma je zbirka pesmi prišla na Bavarsko, kjer je v 19. stoletju bila odkrita. Skladatelj Carla Orffa je vsebina pesmi, predvsem so to ljubezenske, kritične in uporniške proti duhovni in prosvetni oblasti, tako navdušila, da je na začetku našega stoletja začel posmehne dele kantate uglaševati.

Leta 1937 je kantata bila v Berlinu krstno izvedena. Danes velja za eno najbolj priljubljenih in uveljavljenih kantat v svetovnem merilu. (F.W.)

KOROŠKA / REVIJA

Celovski zvon se predstavlja z novim obrazom

Prva številka pod Vinkom Oslakom

CELOVEC - Z novim glavnim urednikom in novim layoutom se predstavlja javnosti Celovski zvon, »vseslovenska revija za verska, kulturna in politična vprašanja«. Kot smo poročali, je Reginald Vospornik predal vodstvo revije Vinku Oslaku, nov obraz reviji pa je ustvarila Ivana Kadivec.

Poleg Vospornikovega uvodnega razmisljanja o etnocentristični in interkulturni politiki koroskih Slovencev, najdemo v reviji se pesmi igralca Kristijana Mucka, nadaljevanje Dnevnika Alojza Rebule, filozofski sestavek Igorja Sencarja Homo viatur sum, po-

sebno pozornost pa vzbuja esej Jožeta Marketa, ki se loteva problematike beguncev in izseljencev.

Z literaturo se ukvarjata Anja Muck in Miha Pintaric (prva z dramatikom Arthurjem Schnitzlerjem, drugi s pisateljem Rabalaisom, avtorjem Gargantue in Pantagruela), sledi se obsežen (pre) obsežen intervju z Matjažem Plaustejnerjem, direktorjem McDonaldsa v Ljubljani. Jernej Zupančič objavlja predavanje o vlogi slovenske gimnazije v Celovcu, Matjaz Birk predstavlja avstrijskega pisatelja Herberta Hinkla, Ivan Sedej pa kiparke Nevo de Reggi. (S.W.)

KOROŠKA

Nova knjiga škofa Kapellarija

CELOVEC - Pred nekaj dnevi je izšel prevod knjige »Zünd an in uns des Lichtes Schein« v slovenscini pri celovski Mohorjevi založbi pod naslovom »Ko cloveka dviga duh«.

Prevod je pripravil Stanislav Marsič, slikovna oprema knjige pa se močno razlikuje od izvirne knjige, ki je izšla pri stajerski založbi Styria v Gradcu.

Škof Egon Kapellari je napisal že več knjig, znan pa je tudi kot predavatelj in priznan poznavalec likovne umetnosti.

Knjiga je po besedah avtorja nastala iz srečanj s tisoči mladimi in starejšimi kristjani, katerim je osebno podelil zakrament svete birme.

Požigalni napad na dom tujcev

CELOVEC - Sovrstvo do tujcev tudi na (avstrijskem) Koroskem: v včerajšnjih jutranjih urah so v Sentandražu v Labotski dolini doslej neznani storilci zazgali dom za tujce.

K sreči ni bilo cloveskih žrtev, ker so se družine (večinoma iz bivše Jugoslavije), pred kratkim preselile v nova stanovanja ali zapustili Korosko. Gmotno škodo so kriminalisti označili s 500.000 silingi.

Varnostna direkcija za Korosko je v sporočilu za javnost zavrnila možnost političnega ozadja tega atentata.

PREMIER O INFLACIJI IN KORUPCIJI

»Ne verjamem, da lahko mitingi odpravijo nepravilnosti«

Drnovšek bi takoj obiskal stavkajoče v Cankarjevem domu, če bi šesterica pristala na to, da prekine stavko

LJUBLJANA - Predsednik slovenske vlade Janez Drnovšek je na včerajšnji tiskovni konferenci nastel gospodarske uspehe, s katerimi se tudi v zadnjem času lahko pohvali Slovenija - gospodarsko in industrijsko rast, zmanjšanje inflacije zdaj že pod 20 odstotkov, dobre izvožno-uvozne rezultate, celo zmanjšanje števila brezposelnih v začetku leta. Ker je tudi položaj Slovenije v tujini veliko boljši, premier »obzaluje, da prihaja do poskusov izvenparlamentarnih oblik delovanja opozicije«, do zborovanj, za katera upa, da ne bodo »prekoračila mej konstruktivnosti in ne bodo povečala napetosti v državi«. Sicer pa bo premier manifestacije, če bodo ostale v mejah zakona, celo podprl.

Drnovšek je povedal, da ga je **Lojze Peterle** obvestil o svojem sodelovanju na sobotnem protikorupcijskem zborovanju in da mu je ob tem zagotovil, da »to ne pomeni sodelovanja v kakršnemkoli shodu proti vladi«. SKD je vladna stranka in zeli to tudi ostati, je premieru povedal Peterle in dodal, da »ne bi sodelovali na zborovanju, če bi slo za očitno politično in protivla-

dno akcijo«. Drnovšek sicer upa, da »politiki, ki organizirajo in spodbujajo takšna zborovanja, ne bodo postavili pod vprašaj uspešnega razvoja Slovenije za ceno, da hitreje in čim prej pridejo na oblast«. Premier zavrača poskuse prikazovanja Slovenije kot države, v kateri prevladujejo korupcija in različne zlorabe. »Nepravilnosti so v vseh državah, vendar ne verjamem, da jih

lahko odpravijo mitingi,« je poudaril Drnovšek. Vlada bo sicer prihodnji teden se enkrat sistematično predstavila javnosti vse ukrepe, ki jih je doslej sprejela za zatiranje korupcije. V zvezi z javnim dolgom je premier povedal, da »je seveda Slovenija res podedovala velik del dolga iz preteklosti«, obenem pa tudi vse prejšnje naložbe in infrastrukturo. »Res je, da je bil stari sistem slab, toda zato smo ga spremenili. Zdaj pa se nekateri obnašajo, kot da smo njegove slabe strani sele odkrili,« je dejal Drnovšek in opozoril, da bodo jutri zborovali tudi ljudje, ki so bili v vladi daljši mandat kot on sam (na primer Jansa in Peterle). Zato upa, da ne bodo prekoracili meje, prek katere bi lahko predvsem »škodili sami sebi«.

V zvezi s sesterico, ki glavnostno stavka v Cankarjevem domu, je predsednik vlade povedal, da bi jih nemudoma obiskal in storil se kaj več, če bi zato prekinili stavko. Toda to, kar zahteva šesterica, ni v njegovi pristojnosti, je dejal Drnovšek. Izrazil je obžalovanje, da je prislo do takšne oblike izražanja protesta za uresničevanje političnih ciljev in dodal, da »upa, da stavkajoči pri tem niso zmanipulirani s strani politikov, ki so v ozadju«.

Janez Drnovšek je na vprašanje, kako ocenjuje izjavo Komisije za pravičnost in mir in obisk nadškofa Suštarja pri stavkajočih v Cankarjevem domu, odgovoril, da »bi ga zelo presenetilo, če bi se cerkev vmešavala v politično življenje v Sloveniji«. Tako

njegov obisk v Vatikanu in srečanje s papežem Janezom Pavlom kot druga tovrstna srečanja potrjujejo, da se cerkev ne zeli vmešavati v politično sfero. »Ce bi do tega prislo, bi bil to odmik od politike cerkve,« je dejal Drnovšek. Premier je tudi povedal, da ni seznanjen s poročilom, s katerim bo predsednik Kučan nastopil v parlamentu. Sicer pa vladna komisija in službe nadaljujejo raziskovanje primera Smolnikar, tako da v kratkem že pričakuje končno poročilo, je se dejal Drnovšek.

Nastel je tudi zunanje politične uspehe Slovenije in med drugim povedal, da bo sporazum o pridruženem članstvu Slovenije v Evropski uniji predvidoma podpisan do konca leta.

Tanja Staric

POMURJE / ZAPOSLOVANJE

Sodelovanje z Madžari

Izmenjava podatkov o »trgu delovne sile«

MORAVSKE TOPLICE - V znanem zdravilišču Moravske Toplice pri Murski Soboti so se končali dvodnevni pogovori med Zavodom za zaposlovanje v Murski Soboti in predstavniki enakih zavodov iz sosednjih županij Zala in Vasch na Madžarskem.

Pogovori so bili nadaljevanje že 26. januarja letos podpisanega sporazuma med ministrstvi za delo sosednjih držav, ki ga je za Slovenijo podpisala ministrica Jozica Puhar. Dvodnevnega srečanja v Moravskih Toplicah sta se udeležili komisiji ministrstev za delo sosednjih držav. Predstavniki ekspertnih komisij Madžarske, ki jo je vodil državni sekretar za delo Andras Vladiszavlyev in slo-

venski predstavniki, so se dogovorili, da bodo tekoče izmenjavali podatke o stanju na »trgu« delovne sile, med drugim tudi o suficitnih poklicih. V sodelovanju bodo proučili možnosti za usposabljanje in zaposlovanje na obmejnih območjih. Nase in madžarsko ministrstvo sta se dogovorili, da bosta obe strani ena drugo posredovali tudi zakonske predpise o zaposlovanju.

Boris Hegedüs

SKEI / MEDNARODNA FEDERACIJA KOVINARJEV

Sindikalni boj je vse ostrejši

LJUBLJANA - Delegacija Mednarodne federacije kovinarjev, ki jo vodi generelni sekretar Marcell Malentachi, ki se že dva dni mudi v Sloveniji kot gost Sindikata kovinske in elektroindustrije (SKEI), se je včeraj sestala z izvršnim odborom tega sindikata.

Predsednik SKEI Albert Vodovnik je ugledne goste med drugim seznanil s tem, da je njihov sindikat te dni tarča napadov vlade, Gospodarske zbornice Slovenije in nekaterih drugih sindikalnih organizacij Slovenije, napadi pa so plod cedalje večje vloge, ki jo imajo na področju lastninenja in plač. Vodovnik je poudaril, da je sedaj zelo pomembno temeljito obvestiti članstvo SKEI o tem, kaj se dogaja na politični in gospodarski sceni Slovenije, kaj pomenijo razni pozivi k boju proti korupciji itn.

Marcello Malentachi je poudaril, da so se v njihovo federacijo včlanili sindikati kovi-

narjev iz 80 držav, skupno število članov pa znaša več kot 20 milijonov delavcev.

Podrobno je spregovoril o vtisih s sedanjega obiska in med drugim dejal, da je Slovenija prelepa država, v kateri so kovinarji dobro organizirani. Te stopnje organiziranosti ne dosega veliko število članic federacije, je poudaril Malentachi. Veliko pozornost je posvetil dogajanem v svetu. Dejal je, da je svetovno gospodarstvo cedalje bolj globalno, zaradi česar postaja medsebojna odvisnost ljudi in delavcev cedalje večja. Zaradi omenjene globalnosti je tudi sindikalni boj težji, saj se kapital iz leta v leto bolj odtuja od vsa-

kega nadzora, tudi od sindikalnega. Nekaj finančnih močitev v Tokiju, New Yorku in Londonu, trdi Malentachi, lahko čez noč poveča ali zmanjša vrednost vodilnih valut na svetovnih borzah. Pest kapitala je cedalje bolj kruta, posebej ko gre za njegovo selitev iz krajev, kjer imajo delavci višje plače, v kraje (ali države), kjer imajo nizke plače, zaradi česar prihaja do povečevanja brezposelnosti v svetu.

V zvezi s kolektivnimi pogodbami pa je Malentachi dejal, da te predstavljajo najpomembnejše dejanje v aktivnosti sindikatov in so nezamenljive, čeprav pri njih ni univerzalnega modela, ki bi veljal za cel svet. S tem v zvezi so mu člani izvršnega odbora SKEI potožili, da so kolektivne pogodbe pri nas samo crka na papirju, ki nikogar ne obvezuje.

(STA)

Enajst tez o Kacinu

DIMITRIJ RUPEL

(Variacija na Marxove teze o Feuerbachu. Priročnik za protikorupcijsko ligo, Civilno inicijativo, mlade nacionalsocialpopuliste in druge revolucionarje.)

1. Glavna napaka vseh dosedanjih politikov (vključno s Kacinom, Bavčarjem, Spomenko Hribar, Ruplom, Skolcem..., da o Bizjaku in Drnovsku sploh ne govorimo), udbomafijcev, demokratov, krščanskih demokratov in liberalcev je v tem, da demokracijo ločijo od neposredne akcije in revolucije; parlament od praktične aktivnosti množic na ulici; pravičnost od zakonitosti; pravosodno vse oblasti od zakonodajne, to pa od izvršne. Sestavljajo glasove za in proti. Prizadevajo si, da bi dobili večinsko podporo za svoje zanikne popravke družbenih razmer. Zato ne razumejo pomena revolucionarne dejavnosti. Obласти imas toliko, kolikor si jo vzames. Takrat manjšina postane večina. Mogoče se ne danes, gotovo pa jutri.

2. Objektivna resnica o zadevi Smolnikar ni teoretično, ampak praktično vprašanje. Spor o tem, ali je bil Smolnikar civilna ali vojaška oseba, je sholastično vprašanje. Res je tisto, kar uspešno ljudem dopovedati. V tem konkretnem primeru je važno dopovedati to, da je v ozadju zarota udbomafije. Zato moramo obvladati medije, predvsem televizijo. Tam dobro delajo Petan, Ambrožič in Petrovčičeva. Neodvisno misljenje, ločeno od prakse, je nemogoče, tu ne smemo biti preveč občutljivi.

3. Nasi politiki pozabljajo, da je treba tudi vzgojitelje vzgajati. Na voljo imamo razumnike iz kroga blizu Nove revije. Čeprav je Jansa odšel iz MORS, se se vedno da dobiti kaksno stipendijo, stanovanje, dobro plačano službo. Zakaj pa imamo v ljubljanski vladi Marjana Vidmarja? Zakaj pa smo se potrudili odložiti volitve in ustvariti zmedo pri lokalni samoupravi?

4. Nasi politiki so podvojili svet v religiozni in zemeljski svet. To ni prava pot. Cerkev mora sestopiti iz nebes na zemljo in se vključiti v dnevno politiko. Zelo močan vtis je naredilo to, da je gospod nadškof podprl gladovno stavko sedmerice v Cankarjevem domu in da jim je zelel uspeh pri njihovih prizadevanjih. V imenu komisije »pravičnost za mir« pa izredno lepa pisma piše gospod Stres.

5. Kacin ni zadovoljen z abstraktnim mislenjem o Svajncerju, Krkoviču in drugih uslužbencih v MORS, ampak hoče empirično opazovanje. Začel je preiskavo. Navsezadnje bo se kaj našel, zato mora takoj odstopiti!

6. Prava narava človeka je totalnost družbenih odnosov. Nasi politiki mislijo, da se bodo lahko izolirali. Poslanske plače v resnici niso nič posebnega, toda preproste ljudi z dežele in iz predmestja je vedno mogoče prepričati, da so plače previsoke. Ko se poslanci pojavijo na ulici, jih je treba zmerjati, jim groziti, vanje metati jajca in paradiznike; če ne gre drugače, je mogoče komu izbiti zob ali dva. Potrebujemo bomo varnostnike, nakar bomo zagnali vik in krik o policijski državi.

7. Verska čustva je treba praktično izkoristiti. Ljudje naj verujejo v nase preroke in junake. Vera v Boga je brez koristi za našo akcijo.

8. Vse družbeno življenje je v bistvu praktično. Nasi politiki in bankirji zapletajo in mystificirajo, da postanejo stvari nerazumljive. Zato je treba ponavljati, da kradejo. Ko se bo stvar prišla, jim bomo lahko vse vzeli.

9. Nasi politiki hočejo opazovati, premisljevati in preiskovati. Kar naprej težijo s proceduralnimi vprašanji. Posebno navdušeni so nad raziskavami javnega mnenja. Deset posteno zaljivih pisem bralcev v Delu in ena dobra televizijska oddaja o malverzacijah so veliko več vredni kot vse ankete. V parlamentu so pripravljene razpravljati dolge ure, mi pa vemo, da je treba delovati in udariti. Le tako bomo zbili zobe parlamentu. Nasi demokratični politiki morajo preprosto odstopiti, ali pa jih prepustimo ustavnemu sodišču.

10. Brez prestanka govorijo o pravni državi. Mi bomo govorili o civilni družbi. Njihove pravne države in njihovih sodišč ne priznamo.

11. Politiki so svet samo razlagali na različne načine; gre za to, da ga spremenimo.

Izjava vlade

Odgovor na odprto vprašanje dr. Janezu Drnovsku in vladi Republike Slovenije v zvezi s faxom in zasebnim pismom prof. R. Rizmana s Filozofske fakultete v Ljubljani. Slovenska obveščevalno-varnostna agencija, ki je pod neposredno pristojnostjo vlade Republike Slovenije, ni nadzirala telefonskega, telefaksnega ali pisemskega prometa Filozofske fakultete, kogarkoli od podpisnikov pisma, naslovljenega na predsednika vlade Republike Slovenije dr. Janeza Drnovška z dne 6. aprila 1994, ali katerekoli javne ustanove kot tudi ne faxes in zasebnega pisma prof. R. Rizmana.

Glede na izrecno določbo zakona o notranjih zadevah ter določbo 37. člena ustave Republike Slovenije le sodisce lahko odredi, da se za določen čas ne upošteva varstva tajnosti pisem in drugih obvestil.

Slovenska obveščevalno-varnostna agencija, ki tehnično izvaja od sodišča odobrene ukrepe, ki jih predlagajo pristojni upravni organi, v zadevnem primeru ni prejela nobenega predloga za izvajanje omenjene operativne metode. Sodišče torej ni odredilo takšnega ukrepa za gospoda prof. R. Rizmana.

Primer gospoda Rizmana je mogoče reševati v skladu z 69. členom in 70. členom KZ RS - kršitev tajnosti občil in nedovoljena objava pisanj osebnega značaja.

Pregon storilca se v tem primeru začne na zasebno tožbo, zato je popolnoma razumljivo, da pravosodni organi niso reagirali v tej zadevi, saj mora oskodbavec sam sprožiti postopek proti tistemu, za katerega meni, da je storil navedeni kaznivi dejanji.

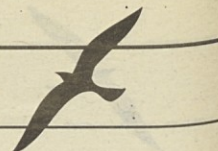
Vlada ni in ne bo dopuščala kaznivih nezakonitih poseganj v zakonsko in ustavno zajamčene pravice državljanov in državljanov Republike Slovenije.

Kot pa je bilo že omenjeno, državna institucija, ki bi v skladu z zakonom lahko opravljala nadzor nad pisemskim ali drugim prometom, tega v konkretnem primeru ni izvajala, sporoča urad vlade RS za informiranje.

Premier Drnovšek na novinarski konferenci (Foto: Boban Plavevski/B+D)

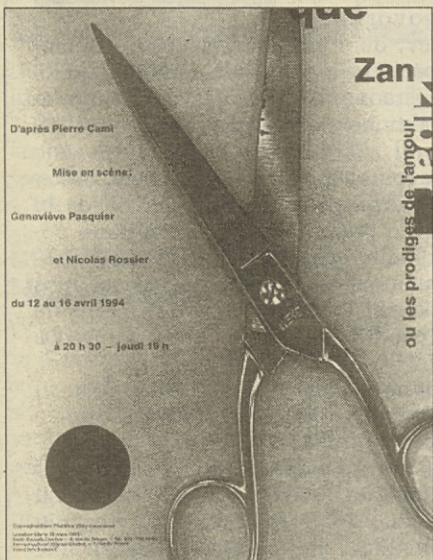

ŽENEVA

Zanzibarski evnuh

Théâtre Saint - Gervais, Rue du Temple 5, Pierre Cami: L'eunuque de Zanzibar, režija: Geneviève Pasquier in Nicolas Rossier, igrajo: Camille le Foll, Geneviève Pasquier, Sophie Pétremand, Véronique Pillier, Benjamin Knobil, Nicolas Rossier, predstave so vsak dan od 12. do 16. aprila ob 20.30, v četrtek ob 19.00, informacije in rezervacije vstopnic po telefonu: 022/ 732 20 60

Dramsko delo Pierra Camija z naslovom Zanzibarski evnuh ali čudeži ljubezni, ki so ga v ženevskem gledališču postavili na oder v koprodukciji z gledališčem Vidy iz Luzane, se ponasa z veliko količino humorja. Pierre Cami je med leti 1910 in 1930 veljal za enega največjih komikov, po vojni pa so njegova dela nekoliko potonila v pozabo. Charlie Chaplin, ki si je s Camijem pogosto dopisoval, ga je označil za največjega svetovnega komika. Leta 1953 je Cami prejel priznanje za svoja humoristična dela. Do smrti leta 1958 je napisal 40 dramskih del, poleg tega pa tudi številne sansone, operete, filmske scenarije, radijske igre in predgovore k mnogim knjižnim izdajam različnih avtorjev. (V. S.)

PARIZ

Lee Miller - retrospektiva

L'espace photographique de Paris, Nouveau Forum des Halles 4, 8 Grande Galerie, Place Carrée 1er, Lee Miller-Photographies 1929-1964, razstava je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 13.00 do 18.00, ob sobotah in nedeljah od 13.00 do 19.00, do 1. maja, informacije po telefonu: 40 26 87 12

Lee Miller se je rodila leta 1907 v državi New York in se 1925 vpisala na pariško solo tehnike gledališča L'école Medgyes, kjer se je seznanila z Andréjem Brétonom in nadrealisti. Bila je zelo iskan fotomodel, pojavljala se je na fotografijah Edwarda J. Steichena in Horsta P. Horsta. Spoznala se je z Manom Rayem in nekaj časa z njim tudi sodelovala. Skupaj sta odkrila polarizacijski fotografski efekt, značilen za nadrealistično fotografijo. Skupaj z bratom Erikom Millerjem sta leta 1932 odprla profesionalni fotografski studio v New Yorku. Od leta 1940 je Lee delovala kot fotografinja za revijo Vogue in tudi kot vojna dopisnica od leta 1942. S fotografiranjem se je ukvarjala vse svoje življenje, ki ga je preživela predvsem v Angliji, kjer je leta 1977 umrla. (V. S.)

LEIPZIG

Pregled razstav

Museum der bildenden Künste Leipzig, Beethovenstrasse 4, 04107 Leipzig, informacije na tel. 341/ 313 102 ali fax 341/ 286 529

Julius Schnorr von Carolsfeld; do 24. maja 1994. Razstavo na kateri je razstavljenih preko dvesto eksponatov je pripravil muzej za upodabljajočo umetnost ob 200. obletnici slikarjevega rojstva. Katalog in plakat.

Ernst Wilhelm Nay 1945 - 1951; razstava je na ogled od 9. junija do 21. avgusta 1994. Na razstavi, ki je nastala v sodelovanju z Mestnim kulturnim inštitutom in frankfurtsko Mestno galerijo bo razstavljenih 65 slikarskih del in preko trideset skic. Katalog in plakat.

Lucas Cranach; razstava bo na ogled od 8. avgusta do 6. novembra 1994. Razstava je nastala v sodelovanju z Zavodom za bavarsko zgodovino iz Münchena, na njej pa si bo moč ogledati preko 130 del enega izmed najpomembnejših nemških slikarjev in grafikov prve polovice 16. stoletja.

Paul Klee - satirične slike; razstava bo na ogled od 24. novembra 1994 do 21. januarja 1995. Preko 120 eksponatov (skice, plastike, risbe...) bo prikazalo tega umetnika v nekoliko drugačni luči. (M.T.)

KÖLN

Manj znani Modigliani

Museum Ludwig, Bischofsgartenstrasse 1, 5000 Köln, Modigliani - Die Sammlung Doktor Paul Alexandre, razstava bo na ogled od 15. aprila do 10. julija 1994, odprto od torka do petka od 10. do 18. ure, ob sobotah in nedeljah od 11. do 18. ure, ob ponedeljkih zaprto, informacije na tel. 221/ 221 23 70

Na razstavi so na ogled pred letom dni odkrite risbe italijanskega slikarja A. Modiglianija (1884-1920), ki sodijo v t. i. pariško obdobje (1906-1914) umetnikovega ustvarjanja. Izmed 400 risb in skic iz zbirke Paula Alexandra, Modiglianijevega zdravnika, prijatelja in mecena, ki je v dvajsetih letih podpiral mnoge umetnike pariskega Montmartra, si jih lahko na razstavi ogledate več kot dvesto, med njimi tudi 50-listni skicirni blok, ki ne prikazuje samo umetniškega razvoja tega slikarja, temveč potrjuje tudi umetnikovo vlogo v umetnosti zgodnjega obdobja 20. stoletja. Poleg risb in skic sta na razstavi predstavljena dva Modiglianijeva portreta: portret Alexandrovega očeta J. Baptista (1909) in peti in hkrati zadnji portret Paula Alexandra iz leta 1913 (na sliki) ter tri skulpture iz leta 1914, ko se je Modigliani zaradi bolezni in pod vplivom kiparja Brancusija posvetil kiparjenju. (M.T.)

EINDHOVEN

Prostor očiščenja

Stedelijk Van Abbemuseum, Bilderdijklaan 10, 5600 AE Eindhoven, Mirosław Balka, Laadplatform, razstava je na ogled od 17. aprila 1994, odprto od torka do nedelje med 11. in 17. uro, informacije na tel. 40/ 387 330

Razstavo »Laadplatform« Mirosława Balka sestavljajo instalacije, ki jim predhodi sedem skulptur, ki jih je poljski umetnik uspravil v letih 1985 do 1989 in so vključene v koncept razstave. Elementa, ki zaznamujeta celotno Balkajevo umetniško ustvarjanje, sta prostor in čas, v katerem se gibljeta umetnik ter njegova zgodovina, saj vplivata na izbiro materiala. Balkajeve podobe so zelo osebne, hkrati pa splošujejo in s tem presegajo osebno pripoved. V razstavnem prostoru eindhovenškega muzeja se obiskovalci lahko skozi milni koridor sprehodijo od skulptur starejšega datuma do najnovejših; očiščenje je pojem, ki po umetnikovem mnenju igra pomembno vlogo ob človekovem rojstvu in smrti, predvsem pa v prehodnih situacijah, zato si človek v prehodu skozi milni koridor očisti telo in dušo. Dela, razstavljena v centralnem prostoru muzeja, so abstrakcije, ki na prvi pogled zaradi materiala delujejo hladno in preprosto, vendar so bogate v detajlih in niansah. Laadplatform je tako prostor prečiščevanja, hkrati pa točka, v kateri se srečujejo človečnost, spomini in smrt. (M.T.)

SLIKARSTVO / GLEDALIŠČE / PLES / FOTO

EVROAGENDA

GLASBA / KIPARSTVO / ARHITEKTURA / FILM

BERLIN

Morilska nostalgija

Hebbel-Theater Berlin GmbH, Stresemannstrasse 29, 10963 Berlin, Blaubarts Orchester, do 13. aprila 1994 vedno ob 20. uri, režija Ulrich Waller, igrajo U. Tukur, V. Roussi, R. Schuster in Hamburski mestni muzikanti, rezervacija in prodaja vstopnic vsak dan od 15. do 19. ure ali na tel. 30/ 259 004-45

»Leta 1947 je do temeljev pogorela stara vila na Rue des Vignobles, ki so jo prebivalci sosednjih vasi poznali pod imenom Chateau Bleu, med kadečimi se razvalinami pa je policija našla trupli 48-letnega A. de Bleauja, njegove 28-letne žene Marie in ostanke šestih ženskih trupel. Primer je prevzelo ministrstvo za pravosodje, vendar...« Tako bi lahko na kratko opisali resnične dogodke v noči na 9. januar 1947, ki jih je avtor dramske predloge Blaubarts Orchester, Ulrich Tukur (na sliki), uporabil za okvir zgodbe, v kateri skuša prikazati življenje dekadentnega bonvivana, ki ima na vesti kar lepo število umorov. Skozi predstavo lahko sledimo šestim ljubezenskim zgodbam, ki jih de Bleau, igra ga ze omenjeni U. Tukur, pripoveduje svoji zadnji soprog. Predstavi, ki jo zaznamuje nostalgija po letih med obema vojnama, daje posebno moč in čar prav glavni igralec Ulrich Tukur, ki ni samo izvrsten karakterni igralec, temveč sarma in junak prvih nemških zvočnih filmov, moski z monoklom in vedno pripravljeno vrtnico v rokah. (M.T.)

FRANKFURT

Abramović - Atlas - Laub

Theater am Turm, Eschersheimer Landstrasse 2, 60322 Frankfurt, Marina Abramović: AAL, solo performance, premiera 14. aprila 1994, ponovitve 16., 17., in 18. april, rezervacije in prodaja vstopnic od ponedeljka do sobote na blagajni gledališča ali na tel. 69/ 15 45 110 in fax 69/15 45 108

Konec prejšnje sezone se je Marina Abramović (na sliki), ki danes živi in dela v Amsterdamu, s predstavo »The Biography« v gledališču Theater am Turm prvič predstavila frankfurtskemu občinstvu, ki je s simpatijami sprejelo njeno delo; tokrat se predstavlja s solo performanceom »ALL« pri katerem sta ji pomagala se newyorški video umetnik Charles Atlas in belgijski režiser Michael Laub. Marina Abramović, javnosti znana tudi kot avtorica številnih odmevnih instalacij, skulptur in video filmov, se tudi v najnovejši solo predstavi srečuje s temami, ki zaznamujejo njen celoten umetniški opus, kulminirajo pa se v izpostavljanju skrajnih telesnih in duhovnih situacij človeške eksistence, vse dokler se ne izvrši »duhovni preskok v drugačna stanja«. Idejni okvir za solo performance je izoblikoval Charles Atlas (z Marino Abramović je sodeloval že pri predstavi The Biography), dobitnik nagrade Bessie za video kreacije v medijih in plesnih predstavah, sicer pa kostumograf, scenograf in oblikovalec luči v mnogih evropskih in ameriških gledaliških produkcijah, režija pa je bila v rokah Michaela Lauba, ustanovitelja skupine Remote Control in stalnega gosta-režiserja v gledališču Theater am Turm. (M. T.)

LONDON

Pregled razstav

Whitechapel Art Gallery, Whitechapel High Street, London E1 7QX, informacije na tel. 71/ 377 0107 ali fax 71/ 377 1685

Sodobna španska umetnost (Contemporary Spanish Art); do 24. aprila 1994. Razstava del (v okviru Španskega umetniškega festivala) mlajših španskih umetnikov, ki jih je zaznamovala razdvojenost med notranjim, duhovnim življenjem in potrošniško družbo današnjega dne.

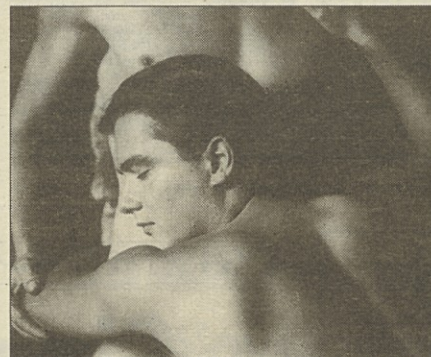
Whitechapel - studiji (Whitechapel Open/Open Studios); od 6. maja do 26. junija 1994. Vsakoletna razstava del umetnikov, ki živijo ali delajo v vzhodnem Londonu ter možnost spoznavanja nastajanja njihovih del.

Franz Kline; od 8. julija do 11. septembra 1994. Razstava osemdesetih del slikarja, karizmatičnega vodje newyorske šole in enega izmed najbolj radikalnih umetnikov v povojni abstrakciji, Franza Klinea (1910-1962). Razstavljena dela so na stala v obdobju med leti 1946 in 1962.

Miguel Barcelo; od 23. septembra do 20. novembra 1994. Razstava tridesetih velikih platen in stirisetih skic enega izmed najpomembnejših sodobnih španskih slikarjev Miguela Barceloa. (M. T.)

DUNAJ

Poljub žene pajka

die theater Konzerthaus, Lothringenstrasse 20, 1030 Wien, Der Kuss der Spinnenfrau, režija Martin Gruber, igrata Peter Altmann in Herald Jokesch, predstave vsak dan od 16. aprila do 7. maja 1994, razen ob nedeljah in ponedeljkih, rezervacija in prodaja vstopnic Karlsplatz 5 vsak dan, razen ob nedeljah od 14. do 18. ure ali na tel. 222/ 587 05 04

Po nekaj sezonah se na oder dunajskega gledališča die theater znova vrača gledališka uspešnica Poljub žene pajka, nastala po literarni predlogi argentinskega pisatelja Manuela Puiga (1932-1990). Po njej je leta 1985 Hector Babenco posnel tudi film, ki je Williamu Hurtu za vlogo L. A. Moline prinesel oskarja za najboljšo mosko vlogo. Čeprav je Martin Gruber dramsko dogajanje postavil v nedoločen čas in prostor (v izvirniku gre za jetnišnico v Buenos Airesu), je v svoji režijski postavitvi ostal zvest Puigovi literarni predlogi; zgodba obravnava odnos dveh jetnikov - politično neopredeljenega Moline, obsojenega zaradi pederastije, in Valentina, desničarskega ekstremista -, ki ju, ker naj bi Molina kar največ izvedel o gibanju političnih aktivistov, zaprejo v isto celico... Scasoma se Molina se zaljubi v svojega jetniškega prijatelja in po izpustitvi na svobodo zanj izgubi življenje. Skozi njuni zgodbi družbenih zaznamovancev, v katerih se Molinova poetičnost prepleta z Valentinovim racionalističnim odnosom do sveta, postavljata tako Puig kot Gruber v posebno luč veljavne vrednote, zlasti odnos do homoseksualnosti. Kritiki so predstavo odlično ocenili, nekateri med njimi pa so ji, v primerjavi s filmom, namenili celo prvenstvo. (M. T.)

EVROPSKE PRESTOLNICE

Premiera novega Pobega

Sam Peckinpach (Divja horda, Slamnati psi, Pat Garrett in Billy the Kid, Elita morilcev, Zelezni krizec idr.), brezkompromisni režiser, ki je svoje case sel najdlje v prikazovanju nasilja in surovosti na filmskem platnu, je leta 1972 posnel Pobeg (The Getaway), enega najboljših svojih filmov, s Stevom McQueenom in Ali McGraw v glavnih vlogah. Tedaj močno razpita sekvenca njunega ljubljenja pod tusem je pripeljala do romance, ki se je nadaljevala tudi po snemanju, in naslednjega leta sta se soigralca poročila (skupaj sta vztrajala šest let, locila pa sta se leto dni pred McQueenovo smrtjo). Scenarij (po romanu Jima Thompsona) za Pobeg je napisal Walter Hill (tudi kot režiser velik Peckinpachov obudovalec).

»Remake« Pobega, ki bo imel 13. aprila premiero v Berlinu, 15. aprila pa na Dunaju in v Zürichu, je režiral Roger Donaldson (poznamo ga predvsem po zelo zanimivi interpretaciji Bountyja ter po izvrstnih trillerjih Brez izhoda in Bele peščine). Avtor scenarija tudi za drugo verzijo Pobega je ponovno Walter Hill, v glavnih vlogah pa znova Kim Basinger in Alec Baldwin (oba na sliki). (I. K.)

LIKOVNA UMETNOST / GORMLEY V MODERNI GALERIJ

Evropsko polje glinenih človeških figuric

LJUBLJANA - V največjem izmed zgornjih razstavnih prostorov Moderne galerije je do 24. aprila na ogled kiparski projekt Evropsko polje slovitega angleskega kiparja Antonya Gormleya.

Razstavo umetnika, ki se pri nas predstavlja prvič, so v Moderni galeriji pripravili v sodelovanju z londonsko in ljubljansko ustanovo The British Council. Kustos Gormleyeve ljubljanske postavitev je Zdenka Badovinac, razstavni katalog pa pri-nasa intervju z avtorjem, ki ga je pripravila letosnja dobitnica nagrade iz Prešernovega sklada, kiparka Marjetica Potrč.

Gormley živi in ustvarja v Londonu. Po studiju arheologije, antropologije in zgodovine umetnosti v Cambridgeu se je odločil za studij kiparstva v Londonu. V

istem kraju je na Slade School of Fine Arts zaključil se kiparski podiplomski studij. Razstavlja od 1980 in je do danes svoje projekte predstavil praktično že po vsem svetu.

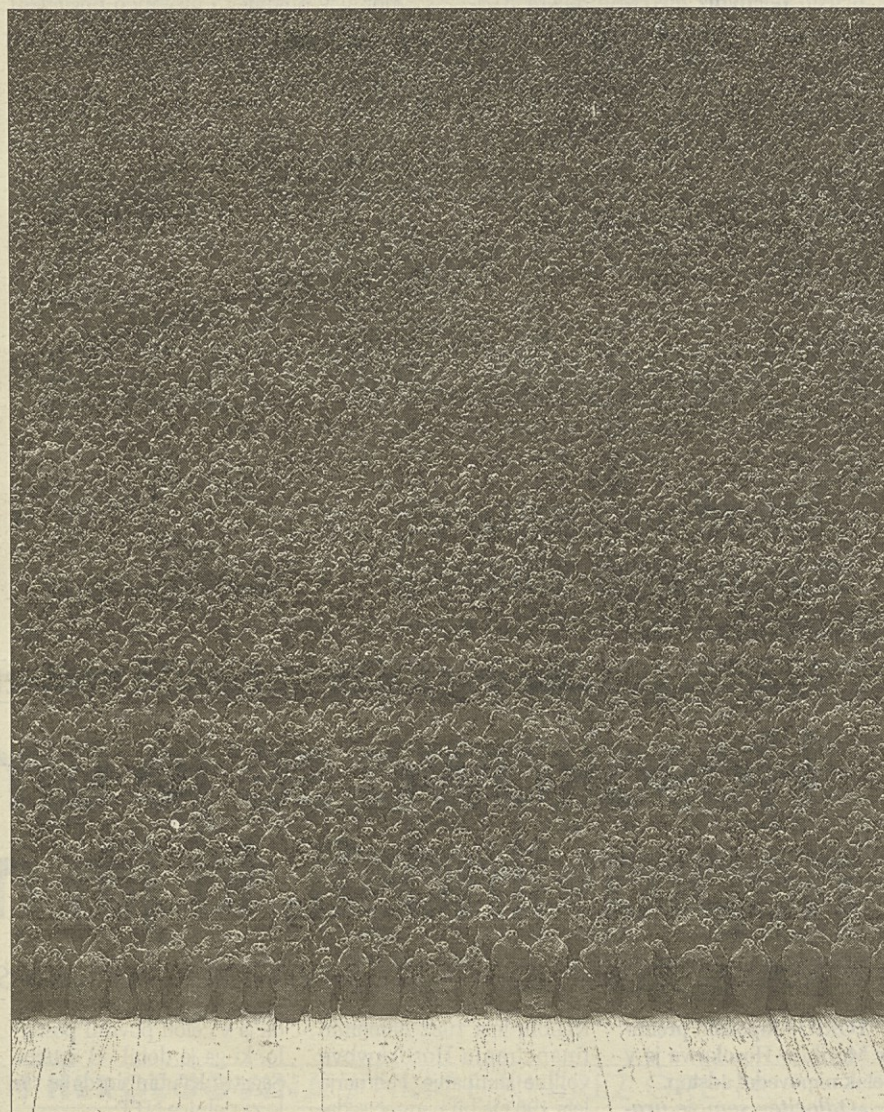
Evropsko polje je sestavljeno iz deset tisočev majhnih glinenih človeških figuric, ki jih je Gormley skupaj z izdelovalci opeke izdelal v Mehiki. Polje je prvič razstavil 1991 v Salvatore Ala Gallery v New Yorku, naslednje leto v Centro Cultural Arte Contemporaneo v rojstnem Mexico Cityu, nato pa se v drugih krajih na obeh straneh Atlantika. Vsakokratna postavitev polja, neskončnega števila figuric, je posebej zastavljena, prilagojena konkretnemu razstavnemu prostoru. Zapolnjevanje prostora je eden osrednjih Gormleyevih likovnih pro-

blemov. V Ljubljani ga je postavil ob pomoči kar dvanajstih ljudi iz galerije, zastavil pa ga je tako, da ga obiskovalec, ki se mu približa, pravzaprav ne vidi vse do trenutka, ko pride do njegove neposredne blizine. Polje si je namreč možno ogledati le z enega, natančno določenega zornega kota - vrat, ki vodijo v razstavno dvorano, katere

tla so do zadnjega kvadratnega centimetra zapolnjena s figuricami. Gledalec med te nikakor ne more in je dobesedno prisiljen »od zunaj« vzpostaviti osebni odnos s poljem človečkov, ki toporejo natanko vanj. Odnos je tembolj osebni že zato, ker je pred vrati dvorane presneto malo prostora - zadevo si lahko naenkrat ogleda le zelo

malo obiskovalcev. Glinene figurice so preprosto, primitivno (na njih so lepo vidni odtisi dlani, prstov) in individualizirano oblikovane, vendar se njihove individualne poteze zlijejo v vtis nepregledne mase, oziroma nekakšnega kolektivnega telesa, kot je »Evropsko polje« definiral sam avtor.

Vojko Urbancic

Antony Gormley: Evropsko polje, kiparska instalacija 40 tisoč figuric

MNENJA...

POLEMIKE...

PISMA... ODMEVI

Ovrednotiti Černigoja

Nekoliko skrajšan odmev na članek v Republiki, 15. marca

Prijatelji in znanci Avgusta Černigoja iz primorskih kulturnih institucij in posamezniki, ljubitelji njegove umetnosti, smo se razveselili časopisne novice o ustanovitvi Černigojevega sklada, katerega pomembna naloga naj bi bila promocija Černigojeve umetnosti v Sloveniji in zunaj njenih meja.

Ko pa smo skušali v Trstu izvedeti kaj več o ustanovitvi tega sklada, nam tega niso mogli potrditi. Veselje nam je skalila tudi novica, po kateri naj bi bil ustanovitelj sklada umetnikov sin Teodor Černigoj. Tisti, ki smo bili pokojnemu umetniku blizu, namreč poznamo sinov odnos do očeta. Vrnitev »izgubljenega« sina nas ne prepriča.

V letih bivanja in ustvarjanja Avgusta Černigoja v Lipici, je Teodor Černigoj na razstavo v Zenevo odnesel večje stevilo del in jih očetu ni nikoli vrnil. Prav tako je leta 1986, pol leta po očetovi smrti, v nekem pohištvenem salonu na Dunaju razprodal kar 78 očetovih del, ki so bila po prodajni pogodbi med umetnikom in Kobilarno Lipica last Kobilarne. Umetnine v lasti Kobilarne je prodajal tudi na novoletni razstavi leta 1993 v ljubljanskem Labirintu.

Takšne prodajne razstave prav gotovo niso bile na ravni ugleda velikega umetnika. Sprasujemo se, ali si Teodor Černigoj promocijo očeta v svetu predstavlja na takšen na-

čin? Je galerija v Lipici postala njegov vir razprodajanja del Avgusta Černigoja?

Zdi se, da hoče »ustanovitelj« Černigojevega sklada izničiti vse, kar je bilo storjenega doslej, in izkoristiti očetovo ime za to, da sebi postavi spomenik, ob tem pa se kaj služi. Od »kulturnega svetovljana«, kot se nam v tisku predstavlja Teodor Černigoj, bi smeli pričakovati zahvalo vsem tistim, ki so prevzeli skrb za njegovega nepreskrbljenega očeta. Oni so izpolnili človeško dolžnost, ki pritiče skrbnim otrokom.

Neprecenljivo je razumevanje in uspešno prizadevanje Lipice in vseh tistih, ki so poskrbeli, da je umetnik dostojno preživel zadnjih pet let svojega življenja, da so mu postavili lep nagrobni spomenik, in da so predstavili del njegovega obširnega opusa v prostoriskomno skromni, vendar veličastni galeriji.

Sodimo, da velja Ministrstvo za kulturo in slovensko kulturno javnost ob tej priložnosti ponovno opozoriti na dejstvo, da je bilo za velikana slovenske avantgardne likovne umetnosti storjenega premalo. Černigojev sklad bi resnično kazalo ustanoviti, toda v Sloveniji, ne v Trstu, saj je prav pri nas, v Lipici, umetnik preživel zadnja leta svojega življenja. Tu je zbrana velika večina njegovega obsežnega opusa in tu, na njegovem Krasu, je bil umetnik na lastno željo tudi pokopan.

Petnajst podpisnikov (originali podpisov so shranjeni v arhivu Obalnih galerij Piran)

Beg iz seraja

LJUBLJANA - Jutri ob 19. uri bo v Operi SNG Ljubljana gostovala Varsavska komorna opera z Mozartovo opero, glasbeno igrvo v treh dejanjih Beg iz seraja, ki je krstno izvedbo doživela na Dunaju 1782, libreto zanjo pa je po C. F. Bretznerrju predelal G. Stephanie ml.

Ze vrsto let imajo glasbeno-scenska dela W.A. Mozarta posebno težišče v repertoarju te operne hiše, ustanovljene 1961; dosednji vrhunec gojenja Mozartove glasbe je bila izvedba prvega Mozartovega festivala pred tremi leti ob 200. obletnici skladateljeve smrti, ko so uprizorili vseh 24 Mozartovih odrskih del. Varsavska postavitve Bega iz seraja so pripravili dirigent Ta-deusz Wicherek, režiser Ryszard Peryt s solisti A. Kurowsko, M. Rudnicko, J. Knetigom/L. Swidzinskim, D. Hajduk, J. Prusom ter zborom in orkestrom Varsavske komorne opere. (M. T.)

Razstava o kmečkem žanru v Parizu

LJUBLJANA - V Bibliothèque national de France v Parizu so 24. marca odprli razstavo Paysages, paysans. L'art et la terre en Europe du Moyen Âge au XXe siècle (Krajine, kmetje. Umetnost in zemlja v Evropi od srednjega veka do XX. stoletja).

Razstava je postavljena v dveh izjemno lepo opremljenih prostorih in sega od romanskih in gotških rokopisov z motiviko mesečnih del in drugih srednjeveških upodobitev kmečkih opravil do sodasnih del s kmečko motiviko. Posebno bogata je predstavitev gotških iluminiranih rokopisov, kar je sprico dejstva, da razstavo prireja Bibliothèque national, povsem razumljivo, saj gre za eno najbogatejših zbirk. Naslednje težišče razstave je baročni kmečki žanr, kamor so prireditelji uvrstili tudi Almanahovo sliko Kmečka družina iz zbirke Narodne galerije v Ljubljani, in

kjer lahko občudujemo dela bratov Le Nain in drugih baročnih mojstrov. Devetnajsto stoletje je krajini in s tem tudi kmečkemu žanru posvečalo izjemno pozornost, kar je povsem razvidno tudi na tej razstavi.

Tako si lahko tu na enem mestu ogledamo slovito Courbetovo sliko »Kmetje iz Flageya se vracajo s sejma«, dela Rose Bonheur, številne slike, risbe in pasteje Milleta ter sliko Izplacavanje koscev Léona Lhermitta, ki jo je kopiral tudi naš Petkovsek. Ob razstavi, ki bo odprta do 26. junija, je izšel tudi obsežen in bogato ilustriran katalog, v katerem različni strokovnjaki pod vodstvom Emmanuela Le Roya Ladurieja obravnavajo kmečko motiviko. Celota je razdeljena na srednji vek, barok 19. in 20. stoletja, in ponuja izčrpen ter natančen uvod v kmečko motiviko v Evropski umetnosti.

Tomislav Vignjević

ZDAJ IN NIKOLI

Dežela vrtnih palčkov

ANDREJ BLATNIK

Slovinci ob vstopanju med državotvorne narode nemalokdaj spomnijo na tiste ljudozerce iz zguljene sale, ki so izumrli, ker je nekdo pred dnevi pojedel zadnjega. Odkar smo postali država, smo, kaže, pozabili na vsakršno razumevanje in upoštevanje narodov, ki državljskih pravic (se) nimajo. In ne le to, s pomočjo nedoumljivo samozvestne zagledanosti vase smo pripravljali crti tudi vse, ki se nam zdijo majhni, neznani, nepomembni. (To samo po sebi daje misliti, da se sebi zdimo veliki, znani in pomembni. Ali pa gre za demonstracijo pogostoma omenjane samouničevalnosti slovenskega nacionalnega značaja, ki je tokrat utemeljena z la-canovsko logiko: bližnjega je treba zaničevati kot samega sebe.)

Skupina slovenskih razumnikov v protestni izjavi zapiše, da postavljamo bantusan, za katerim zaostaja le se kak Kazahstan, in tako zaradi rime uzali nič hudega sluteco državo, ki ima s Slovenijo skupno nemara vsaj to, da tudi njo zna le malokdo najti na zemljevidu v prvem poskusu. (Kot da smo ze pozabili, kako uzaljeni smo bili pred leti, ko so afriski politiki zagrenjeno ugotavljali, kako zelo »jugoslovanske« postavljajo njihove domače razmere.) Peterletu očita-mo, kaj da hodi na Islandijo, kot da na svetu ni drugih, večjih in pomembnejših držav. (Kot da mu ne bi bilo bolje očitati, zakaj s Slovenijo ne seznanjamo tistih srednjeameriskih ali afriskih držav, kjer vas bodo na meji, nepoučeni o spremembah v daljni Evropi, imeli za državljana dezele domisljije, vas potni list pa za licno samozalozbo in vam ne bodo pustili do njihovih naravnih cudes.)

Nemalo tezav nam taksno gledanje povzroca tudi ob vroci temi zadnjih let, namreč ob vprašanju, kako uveljaviti naso kulturo tudi onkraj državnih meja, kar je za ustvarjalnost konec drugega tisočletja vsaj smotno, ce ze ne pogoj, brez katerega ne gre. Fundamentalisti so ob tem razdeljeni v dve skupini, nacionalno, ki se ji zdi, da je pomembno le ustvarjanje, s parafrazo receno, na svoji zemlji, tujina pa je nekaj cudnega daleč za devetimi gorami, in na pragmatično, ki meni, da si bo tujina ze znala sama priskrbeti vse, kar bo zanjo zanimivo. Tuja praksa zal (ce bi teoriji držali, ne bi bilo vzroka za nezadovoljstvo) oba pogleda predstavlja kot neznatni skrajnosti. Glavnina uspehov, se posebej pri po velikosti Slovincem podobnih narodih (in ne le evropskih, temvec tudi pri taksnih, ki jih imajo za brezupen tretji ali se kak bolj oddaljen svet), izvira iz načrtnega predstavljanja nacionalne kulture v tujini. Seveda ob tem ne gre nastopati s stalisca tistega, ki ve; nima smisla izbirati, kaj je dobro in kaj slabo, in na vse pretege ponujati prvo, drugo pa zakopati s sedmimi zapahi. Okusi so različni in kaže se lotiti necesa prvobitnej-sega: vzpostavljanja možnosti, da je v kulturni ponudbi posamezne dezele sploh mogoče izbirati. Zanimivo je, da se slovenska razmisljanja, kaj v kulturi lahko ponudimo svetu, praviloma končajo pri tem, da bo treba izbrati, »kaj je dobro«. To je pravzaprav najlažje, to bodo ze znali izbrati drugi, ko jim bomo kajpak kaj ponudili v branje, poslušanje ali ogled.

Hudobnež bi rekel, da so opisani simptomi dokaz provincializma, ki je malo stopal iz lastnega vrta, ozaljsanega z rdecelicnimi palčki. Provincializma, ki se bo hitro pripravljen predati večjemu, ce velikost tako spoštuje, zato je bolje, da sploh ne vzpostavljamo lastne identitete, ne zase ne za druge - bolj jo bomo vzpostavljali, težje jo bomo potlačili, ko bo to zahtevala zgodovinska priloznost.

A kar počasi, brez paranoje. Kot vselej je tudi tokrat mogoče, da stvari sploh niso takšne, kot se zdijo preobčutljivemu opazovalcu. Morda ni nič narobe, ce zviska gledamo na svet; navezadnje se tako morda masujemo, ker svet zviska gleda na nas. Res, pravzaprav najbrž ni prav veliko Slovincem zalostnih, ker je zadnja izdaja popotniške biblije Let's Go Europe Slovenijo preprosto preskocila, vodič za sredozemsko Evropo nemara najboljše vodniške založbe Lonely Planet pa jo opisuje kot simpatično neodkrito deželo, ki ji zal vlada ekstremna desnica. Tako bo na našem vrtu vsaj več miru, komur pa tako ne ugaja, lahko se zmeraj odide; na svetu so menda tudi druge dezele.

AFRIKA / PO UBOJU PREDSEDNIKOV

Ruando je zajel kaos

Krvavi obračuni med sprtima skupinama ogrožajo tudi tujce

KIGALI, NAIROBI, BRUSELJ - Dan po umoru ruandskega predsednika Habyarimana je v glavnem mestu Kigali izbruhnila nova državljanska vojna. Vladne čete so se v petek spopadle z uporniki Domoljubne fronte (FPR). OZN je potrdila, da se s severa proti Kigaliju vije kolona več tisočih upornikov. Vojski predsednikove garde so zaradi mascevanja smrti državnega voditelja začeli s praviimi pokoli. Umorili so deset belgijskih opazovalcev OZN, politične voditelje v državi, duhovnike in sodelavce clovekoljubnih organizacij.

Ruanda je brez vlade. Premierko Unwilingiyimana je umorila predsednikova garda. Tri ministre, ki so jih ugrabili skupaj z njihovimi družinami, so po trditvah francoskega radia RFI prav tak umorili. Predsednika ustavnega sodišča in predsednika narodne skupščine pogrešajo.

Vatikan je potrdil, da so vojski umorili vsaj 25 ruandskih duhovnikov in nun. Po poročilih cloveko-

ljubne organizacije Zdravniki brez meja naj bi umorili vsaj ducat sodelavcev clovekoljubnih organizacij. Nekdanja kolonialistična veselila Belgija je razglasila splošno pripravljenost za dva bataljona padalcev, da bi lahko pomagali pri možni evakuaciji tisoč petsto v Ruandi živečih Belgijcev in drugih tujcev. Tujci Ruande zaenkrat še ne morejo zapustiti, saj letališče v Kigaliju nadzoruje približno šeststo vojakov predsednikove garde. Varnostni svet OZN je napovedal pregled misije Združenih narodov. OZN je v preteklih dveh letih v Ruando poslala 2500 vojakov, ki pa nimajo ne mandata ne orožja, da bi lahko vojsko posegli v dogajanja. Modre celade naj bi le nadzorovale spoustovanje mirovnega sporazuma med vlado in uporniško FPR, ki so ga podpisali avgusta lani. FPR, v katerem so večinoma predstavniki manjšinskega plemena Tutsi, že tri leta bojuje državljansko vojno z vladno vojsko, ki jo vodi večinsko pleme Hutu. (dpa)

Zaradi kaotičnih razmer v glavnem mestu Ruande Kigaliju še ni znano, koliko je žrtev

Redki verjamejo, da se bosta Mandela in zulujski kralj lahko sporazumela

JOHANNESBURG - V petek so se pričeli pogovori med voditeljem Afriškega nacionalnega kongresa (ANC) Nelsonom Mandelo in zulujskim kraljem Goodwilom Zwelithinijem, na katerih bosta sogovornika pregledala možnosti za ohranitev monarhovega položaja. Srečanja sta se pozneje udeležila tudi predsednik F. W. de Klerk in Mangosuthu Buthelezi, predsednik stanke Inkatha. Na pogovorih naj bi nasli politično resitev za prekinitev nasilja in zulujske zahteve.

Policijski viri poročajo, da je petek minil dokaj mirno, do nasilja pa je po besedah policijskega tiskovnega predstavnika Bala Naidooja prišlo v predmestju Kwamashuja, kjer sta zaradi opeklin umrli dve osebi. Neznanci so jima okrog telesa nataknili avtomobilske gume, napolnjene z bencinom, in jih zažgali.

Zaradi nasilja je v provinci Natal od 31. marca, ko je predsednik de Klerk v tem predelu države razglasil izredno sta-

nje, umrlo 131 ljudi, zaradi nemirov pa so morali v omenjeno provinco poslati še dodatnih tri tisoč vojakov.

Mandela je pred pogovori z zulujskim kraljem na tiskovni konferenci izrazil upanje, da bo razblinil Zwelithinijeve dvome in strahove o položaju monarhije v postapartheidski Južni Afriki. Mandelov tekmelec Buthelezi pa ni bil optimističen glede srečanja: »Ne morem obljubiti, da vam bom lahko jutri na tem mestu sporočil vesele novice.«

Mandela in de Klerk se vedno vztrajata pri zahtevi, da datuma volitev ne smejo spremeniti, Buthelezi in kralj pa zahtevata prestavitev, ker se še nista odločila, ali bosta na njih kandidirala ali ne. Vodja Inkathe in zulujski kralj zahtevata tudi regionalno avtonomijo province Natal, v kateri predstavljajo Zuluji večino prebivalstva. Glede uspeha pogovorov so skeptični tudi casopisi. Business Daily je na primer objavil.

Ian MacKenzie / Reuter

O čem pišejo drugje po svetu

»Obnasanje Moskve do Estonije, Litve in Latvije je že dolgo sramotno. (...) Rusija neprestano poskusa zastrahovati tri baltske države. (...) Kaj lahko ukrene Zahod proti taksnemu revansizmu? Ni vcdeti, da bi obstajala najmanjša možnost, da Nato lahko kaj stori za resitev baltskih držav, čeprav ne gre podcenjevati moralnega ogorčenja ZDA nad ruskim obnasanjem. ZDA niso nikoli pristale na to, da bi Baltik pripadel Rusiji. Ko so vojaske akcije izključene, Zahod ne sme zavlačevati in mora predsedniku Jelcinu pojasniti, da zastrasevanje trojice ogroža skupni program političnega, vojskega in gospodarskega sodelovanja z Moskvo. Hkrati bi Zahod lahko povečal svojo pomoč baltskim državam in jim s političnim nasvetom stal ob strani.« (Daily Telegraph, London)

»To je začetek afriške tragedije: predsednika sosednjih držav Ruande in Burundija v srednji Afriki so umorili. Ze nasilna smrt državnega poglavarja v eni več kot nestabilni državi pomeni novi kaos. Zdaj sta obe naenkrat izgubili svojega predsednika. In usodi Ruande in Burundija se ne moreta ločiti. (...) Prehod k demokratičnim strukturam, ki se je v obeh državah sele začel, je prekinjen, ce ne celo izničen. Namesto glasovnic in argumentov bodo zdaj odločale krogle in noži, namesto zmagovalcev in porazencev na volitvah bodo državljanska vojna in pokoli rodili nove žrtve in begunce.« (Basler Zeitung, Basel)

»Predsednika Ruande in Burundija so umorili v enem samem napadu. Pri razlagi se mnogi, površno in brez pravega znanja, obe državi povezujejo kot brezupna afriška primera. Kar pa juv resnici združuje, je nenehni boj med večinskimi Hutuji in manjšinskimi Tutsiji, ki se borijo za svojo državnost. (...) Obe državi sta se s počasnimi koraki približevali svojemu cilji: koncu množičnega nasilja in morij. Pri tzem se nista prisli daleč, čeprav se je Burundiju lansko poletje posrečilo mirno izpeljati večstrankarske volitve. Volitvi v Ruandi naj bi bile leta 1995. Kljub temu je pomembno poudariti, da sta oba predsednika umrla ravno po srečanju, na katerem so razpravljali o akutnih problemih s političnimi voditelji Tanzanije, ki so sprožili pravi vihar beguncev.« (Dagens Nyheter, Stockholm)

NOVICE

Dva tisoč mrtvih po ofenzivi vladnih sil v Angoli

KABINDA - Po ofenzivi letal angolske vladne vojske na mesto Soyo je bilo ubitih najmanj dva tisoč civilistov in vojakov, so sporočili neodvisni viri v Kabindi. Vladne sile že od sredine marca napadajo mesto Soyo, ki ga pripadniki gibanja Unita nadzorujejo že eno leto. Kot so povedali begunci, ki so se zatekli v Kabindo, je bilo največ žrtev takrat, ko so vladna letala začela bombardirati mesto, medtem ko je v njem potekal plesni festival. (AFP)

V Izraelu se bojijo novih napadov

JERUZALEM - Izraelska policija, ki je zaradi nasilja v preteklih dneh poostrila varnostne ukrepe po vsem Izraelu, skusa državo »očistiti« Palestincev, ki tja hodijo na delo. Bojijo se namreč, da bi lahko prišlo do podobnih napadov, kot je bil tisti v sredo, ko je skrajnež s samomorsko akcijo ubil sedem Izraelcev. Na obisku na zasedenih ozemljih je tudi ameriški crnski voditelj Jesse Jackson, ki je povedal, da so izraelski vojski v petek ranili najmanj 25 Palestincev. (Reuter)

Največje vojaške vaje po zalivski vojni

KUVAJT - Približno dva tisoč ameriških maringcev je že prispelo v Kuvajt, kjer bodo prihodnji teden sodelovali na eni največjih vojskih vaj po koncu iraske zasedbe Kuvajta leta 1991. Vojskih vaj z nazivom Native Fury 94', ki bodo trajale dva tedna, se bodo poleg ameriških udeležile tudi britanske pomorske enote in kuvajtske sile. (AFP)

Žene ruskih politikov obtožene tihotapstva

MOSKVA - Ruski javni tožilec je sprožil kazenski postopek proti nekdanjemu ministru za varnost Viktorju Baranikovu in nekdanjemu namestniku notranjega ministra Andreju Dunajevu zaradi suma, da sta prejemale podkupnine, njuni zeni pa sta obtoženi tihotapstva. Ruski predsednik Jelcin je Baranikova in Dunajeva odstavil pred enim letom, oba pa sta se nato pridružila konzervativni opoziciji. Baranikova in Dunajeva so skupaj z voditelji oktobrskega upora nedavno izpustili iz zapora. Odbor, ki je preiskoval primere podkupovanja, je sporočil, da sta si zeni obeh politikov lani v Svcu kupili krznene plašce, srebrnino in diamante v vrednosti več kot 300 tisoč dolarjev. (Reuter)

JAPONSKA / NEPRIČAKOVANI PREMIEROV ODSTOP

Hosokawa se je umaknil zaradi nepravilnosti, ki jih ni zakrivil sam

Vrednost jena in delnic se je znižala, vendar se razmere na borzah umirjajo

TOKIO - Japonski premier Morihiro Hosokawa je v petek napovedal odstop.

»Odločitev sem že uradno sporočil in bila je sprejeta,« je na novinarski konferenci, sklicani takoj po izredni seji vlade, povedal Hosokawa. »Rad bi se opravičil ljudem, ker odstopam v trenutku, ko se država sooča z notranjimi in zunanjimi težavami,« je dodal Hosokawa. Kdaj bo prenehal opravljati funkcijo premiera, ni povedal, dodal pa je, da je to »odvisno od imenovanja novega premiera«.

Po objavi je vrednost delnic na tokijski borzi padla, tako da je indeks Nikkei že v nekaj minutah padel za 400 točk. Vrednost delnic je med trgovanjem znova narasla za 44, 01 točke, tako da je bila končna vrednost točke 19.934, 99. Podobno se je gibala tudi vrednost jena, ki je padla celo na 105, 85 jena za ameriški dolar, ob koncu trgovanja pa je znašala 104, 95 jena za ameriški dolar, kar je le 0, 68 jena pod vrednostjo, ki jo je imel dan pred tem.

Japonska opozicija ze od 10. marca zavraca glasovanje in analizo letošnjega proračuna; najprej hoče dobiti pojasnila o nekaterih » aferah«, v katere naj bi bil vpleten tudi Hosokawa. Opozicija ga namreč že nekaj tednov ostro napada zaradi vprašljivega »posojila« v vrednosti sto milijonov jenov (950 tisoč dolarjev), ki ga je transportno podjetje Sagawa

Kyubin leta 1982 namenilo financiranju Hosokawove volilne kampanje. Februarja leta 1983 je bil namreč sedanjí predsednik vlade imenovan za guvernerja okrožja Kumamota. Hosokawa je poudaril, da se je odločil za odstop zaradi povsem »pravnega vprašanja« - ki ga ni povedal -, povezano pa naj bi bilo z » aferama«. »Prevzeti moram odgovornosti, ki so povezane s tem vprašanjem,« je dodal in poudaril, da se čuti odgovornega za blokado v parlamentu, ki traja že mesec dni. Tretje vprašanje opozicije je povezano z vlaganjem njegovega denarja v začetku 80. let.

»Leta 1981 je urad moja finančna sredstva zaupal neki osebi, s katero sem bil dolga leta v zelo dobrih prijateljskih odnosih,« je poudaril Hosokawa. Znova je zatrdil,

da je v celoti povrnil posojilo, ki ga je dobil od družbe Sagawa Kyubin, in da je slo le za delnice NTT.

Hosokawa je bil izvoljen za premiera koalicijske vlade avgusta lani, potem ko LDS na volitvah ni dobila večine glasov, ki jo je pred tem imela kar 38 let. Afera Sagawa Kyubin je bila ena najbolj odmevnih v zadnjih letih. Vanjo je bil vpleten zlasti nekdanji svetovalec stranke Shin Kanemaru, ki je bil aretiran zaradi velike davčne poneverbe, kar je zelo vplivalo na volilni neuspeh Liberalno-demokratske stranke. Morihiro Hosokawa, nekdanji guverner Kumamota, je prišel na oblast kot clovek, ki naj bi ustavil korupcijo. Kmalu pa je nalezl na močan odpor opozicije, ki je iznicila vse njegove reforme. (AFP, telefoto AP)

Premier ni izpolnil predvolilnih obljub

WASHINGTON - Ameriski predsednik bo, kot je v navadi, izrazil obzalovanje zaradi odstopa japonskega premiera. Odstop Morihiro Hosokawe bo zanesljivo vplival na Clintonovo mndnočno in gospodarsko politiko, ki temelji na zahtevah, naj nekdanji zavezniki in nekdanji sovražniki ob vstopu v 21. stoletje ameriskim izdelkom odprejo svoj trg. Poleg tega je odstop zaradi finančnega skandala neprijeten opomin za predsednika Clintona, ki skupaj s soprogo Hillary komaj drži glavo nad vrtnicem Whitewater. Neprijetno je zlasti, ce odstopi politik, ki je tako kot ameriški predsednik veljal za mladega, ambicioznega in neobremenjenega prinčalca sprememb. Ameriška administracija bi se veliko bolj obžalovala odstop, ce bi Hosokawa uresničeval obljubljeno. Toda premier je kmalu po izvolitvi popustil pritiskom.

Velik del skrivnosti japonskega gospodarskega cudeza, ki je pred desetletji presenetil ves svet in prestrašil Američane, se je skrival v ameriški zaščiti. Japonski ni bilo treba upravljati denarja za oborožitev, ker jo je varovala Amerika. Vplivno ministrstvo za industrijo in mednarodno trgovino ter sefi korporacij so lahko zato vse sile usmerili v osvajanje ameriškega trga. Americanom v zameno niso odprli japonskih trgov. Trgovinski primanjkljaj se je tudi zato letos povzpela na rekordnih 50 milijard dolarjev. Vse, kar je lahko Clinton izsilil od Japoncev, je bilo spoustovanje že desetletje starega sporazuma o prenosnih telefonih. Strokovnjaki opozarjajo na nevarnost, ki bi jih Ameriki in mednarodnim odnosom prinesla prevelika nestabilnost Japonske. Ameriška zunanja politika bo v prihodnje, kot je videti, temeljila na previdnem prijateljstvu z vsemi močnimi državami sveta, pa naj so bile - tako kot Rusija ali Kitajska - sovražnice med hladno vojno ali pa prijateljice kot Nemčija in Japonska. Novo razmerje sil, kot si ga želijo v Ameriki, je zelo negotovo že zaradi ruskih težav, kitajske nepredvidljivosti in evropske trmoglavosti. Ameriška administracija upa, da bo kljub odstopu premiera Hosokawe lažje vsaj z Japonsko.

Barbara Kramzar

HRVAŠKA / EKSPLOZIJA PRETRESLA ZAGREBČANE IN VLADO

Opoziciji še ni uspelo spodnesti ministra Šuška

ZAGREB - Opoziciji v hrvaskem saboru ni uspelo na odgovornost poklicati obrambnega ministra Gojka Šuška, seveda v zvezi z eksplozijo skladišča streliva v zagrebskem predmestju Duboki jarak. Poslanski klubi liberalcev (HSL) in levice (SDP) so zahtevali, naj se izvede glasovanje o nezaupnici ministru, ki naj bi bil »objektivno in subjektivno« odgovoren za nesrečo, v kateri so bili prizadeti stanovalci treh zagrebskih naselij, kjer so morali v četrtek razglasiti splošno nevarnost.

Detonacije v vojaškem skladišču so sicer potihnile proti večeru, ko so tudi prenehali z evakuiranjem prebivalcev tega dela mesta. V petek je ministrstvo za obrambo izdalo uradno sporočilo za javnost, v katerem je rečeno, da je bilo v nesreči ranjenih skupno 17 ljudi, od teh pet huje. Pet vojakov, ki so se v trenutku eksplozije nahajali v skladišču, se pogrešajo, verjetno pa so vsi izgubili življenje. Po sporocilu ministrstva je »preiskava v teku«, zato zaenkrat ne more posredovati nobenih drugih podatkov.

Ne ve se torej, ali je slo za nesrečo ali pa morda celo za sabotazo.

Kakorkoli, 90 odstotkov skladišča je popolnoma uničenega, porušenih pa je tudi nekaj stanovanjskih hiš v neposredni bližini. Deli gra-

nat, ki so se sprožale druga za drugo, so v četrtek leteli tudi po več kilometrov daleč, celo v samo središče mesta. Neki nič hudega sluteci Zagrebčan jo je skupil na teniskem igrišču kar deset kilometrov od kraja eksplozije.

»Nas obrambni minister se potika po Hercegovini, medtem ko mu del države leti v zrak,« se je pritoževala opozicija v saboru. Pa je kljub temu zmagala HDZ, ki je predlagala, naj parlament počaka na rezultate preiskave ter o odgovornosti razpravlja na prihodnji seji. Vladajoča stranka je predlog opozicijskih poslancev o nezaupnici označila kot »poskus vnasanja nemira na Hrvasko«.

Sabor je v petek razpravljal tudi o organizaciji znotraj obrambnega ministrstva, saj je bilo skladišče v Dubokem jarku eno največjih, kar jih je premogla hrvaska vojska. Vprašanje zamenjave nekaterih odgovornih so sprožili celo nekateri člani HDZ, rekoč, da je država zdaj uničeno strelivo kupovala na črnem trgu po astronomskih cenah - dve marki za vsak naboj. Skoda je torej grozovarska.

Dogodek je prisel izjemno prav opoziciji, saj je ta brž izkoristila trenutke, da nekoliko zamaje HDZ-jevske saborske ladjice, ki v zadnjem času že tako ne pluje po najbolj mirnih vodah. Nekateri incidenti povezujejo z za-

Gasilci so si morali po večurnem nevarnem gašenju požara odpočiti (Telefoto: AP)

menjavami v vrhu vladajoče stranke in namigujejo, da do eksplozije ni prišlo po naključju, temveč je prišla kot naročen povod za zamenjavo ministra Šuška.

Njegov odhod naj bi bil nekakšna protiutež nedavni zamenjavi Josipa Manolića. Susak je namreč vodja desne frakcije v HDZ, Manolić pa leve. Vse to so za zdaj seveda le ugibanja, treba pa je pričakovati, da bo eksplozija iz predmestja prestolnice zatresla tudi tla v središču mesta, na Banskim dvorih.

Darko Pavčić

Hrvatov niso hoteli spustiti v Jasenovac

ZAGREB - Srbi z zasedenih hrvaskih ozemelj v petek delegaciji predsednika Tudmana niso dovolili obiskati spominskega območja v Jasenovcu, ki ga nadzoruje vojska samozvane srbske republike.

Delegacija, sestavljena iz predstavnikov zagrebske in sarajevske židovske skupnosti ter Tudmanovega odposlanca generala Stipetića, je namerala v Jasenovcu položiti vence v spomin na žrtve tragedije židovskega ljudstva med drugo svetovno vojno. Srbi so bili pripravljeni obisk v Jasenovcu omogočiti le predstavnikom židovskih skupnosti, ne pa tudi predstavnikom hrvaskih oblasti. Zagrebska delegacija v to ni privolila, zato je vence na hrvaskem ozemlju položila v reko Savo. (D. P.)

BIH / DIPLOMACIJA

Redman pri Izetbegoviću

Tudi med premirjem so v Gorazdu pobijali civiliste

SARAJEVO - Kljub v četrtek objavljenemu stirindvajseturnemu premirju, ki naj bi ga spirti muslimanska in srbska stran izkoristili za sklenitev trdnjega sporazuma, so se spopadi nadaljevali, predvsem v okolici Gorazda. Po podatkih, ki jih je posredoval predstavnik Visokega komisariata za begunce ZN Chris Janowski je samo v času, ko bi orožje moralo počivati, v Gorazdu življenje izgubilo 16 ljudi, ranjenih pa jih je bilo 51. Od obnovljenih srbskih napadov na Gorazde pred enajstimi dnevi pa je bilo ubitih kar 83 ljudi, 376 pa ranjenih.

Bosansko prestolnico in predsednika Alijo Izetbegovića je danes obiskal posebni odposlanec ameriskega predsednika Clintona Charles Redman, da bi se pogovoril o prihodnjih korakih za čimprejšnjo dosego mirovnega sporazuma tudi med

Muslimani in Srbi. Ameriški minister za zunanje zadeve Warren Christopher pa je nekaj ur pred tem obiskom novinarjem dejal, da bi bilo pametno v Gorazde čimprej namestiti modre celade, s čimer bi Nato dobil povod za letalske napade na srbske plozaje, če ti ne bi takoj nehali obstreljevati mesta. Podobna taktika se je namreč v primeru Sarajeva hitro obnesla.

Bosanska stran je opreznost pri dajanju obljub o sklenitvi premirja, saj se boji, da bi končanje spopadov na sedanjih bojiščih zakolincilo meje posameznih etničnih območij za vse večne case. Opazovalci ZN iz Gorazda poročajo, da Srbi niso tako blizu mestu, kot so sami trdili, ter da so napadi nekoliko pojenjali, da pa se srbske enote niso umaknile, kot je za nadaljevanje sporazumevanja zahtevala bosanska stran. (Reuter)

Odposlanca ZDA je sprejel tudi general Rose (Telefoto: AP)

Rusija hoče G-8

MOSKVA - Vjaceslav Kostikov, tiskovni predstavnik predsednika Jelcina, je izjavil, da se Rusija zeli priključiti Partnerstvu za mir, ki ga je Nato predlagal vzhodnoevropskih državam, obenem pa bi rada postala članica skupine najbolj razvitih držav G-7.

»Ce smo vabljeni k političnemu in vojaškemu partnerstvu, je logično, da bi zblizevanje potekalo tudi na gospodarskem področju,« je razložil Kostikov. »Rusija bi se rada pridružila skupini G-7. Zakaj ne bi o obeh predlogih razpravljali sočasno?« je izjavil. »Radi bi namreč odstranili vsakršen izgovor, ki bi utegnil zaneti spor med predsednikom in parlamentom, do katerega bi lahko prišlo, brž ko bo določen datum podpisa listine Partnerstvo za mir,« je poudaril.

Rusija, ki je pred kratkim izrazila željo po pristopu k Partnerstvu za mir, je že večkrat poudarila tudi željo po pridružitvi h G-7. (AFP)

BOSNA IN HERCEGOVINA / NIHČE NI BREZ GREHA

Vojska BiH je novačila nekdanje zapornike

Ti ljudje se niso sposobni spopasti niti za kos kruha, meni predstavnik humanitarne organizacije

ZENICA - Predstavniki človekoljubnih organizacij v Bosni opozarjajo, da je bosanska vlada v vojske enote vključila tudi tiste Muslimane, ki so bili izpušeni iz srbskih taborišč, čeprav so se dogovorili, da bodo nekdanji vojni ujetniki lahko odšli v tujino. Neki predstavnik človekoljubne organizacije je izjavil, da je početje bosanskih oblasti v nasprotju z zenevsko konvencijo, saj so nekdanji zaporniki iz Omarske in Manjače psihično in fizično izmučeni. »Ti ljudje so povsem uničeni. Nimajo niti toliko moči, da bi se stopili za kos kruha, da o bojevanju za Bosno ali o kakšnem domoljubju raje ne govorim,« je izjavil neki humanitarni delavec.

Potem ko so slike srbskih taborišč obkrožile svet, je vodja bosanskih Srbov Radovan Karadžić privolil v izpušitev zapornikov, ki naj bi jo nadzoroval Mednarodni rdeči križ. Po sporazumu naj bi zaporniki sami izbrali kraj, kamor bi radi: lahko bi ostali v BiH ali odšli v tujino. Večina zapornikov se je odločila za tujino, zato so tja pred

njimi odpotovali njihovi družinski člani. Po nekaterih virih naj bi Srbi zadržali 532 najmočnejših mož in jih poslali v druga taborišča. Nekaj sto so jih zamenjali za Srbe, ki so bili v muslimanskem ujetništvu, vendar takšnih zamenjav niso nadzorovali mednarodni opazovalci, čeprav bi jih morali. Nekaj muslimanskim zapornikom je uspelo pobegniti, nekateri pa so še vedno v ujetništvu. Ocenjujejo, da jih je v begunskih taboriščih v osrednji Bosni še vedno 260, čeprav jih svojci že več kot leto dni čakajo v Nemčiji, Belgiji, na Hrvaskem in drugod. »Radi bi ziveli z družinami, pa naj bo to na Hrvaskem, v Nemčiji, na luni, kjerkoli,« je izjavil 41-letni Admir, ki je bil v srbskem ujetništvu, zdaj pa živi v begunskem taborišču v Zenici.

Predstavniki človekoljubnih organizacij so povedali, da so sto nekdanjih zapornikov že rekrutirali, kar je v nasprotju s podpisanim dogovorom.

»Moske so Srbi izpustili pod pogojem, da bodo spoštovali njihovo voljo, vendar je bosanska vlada pre-

lomila obljubo,« je povedal neki humanitarni delavec, ki že dalj časa spremlja usodo nekdanjih zapornikov. Bosanska vlada je predstavnikom človekoljubnih organizacij povedala, da bo po 9. aprilu, torej po polletnem počitku, v enote vključila še druge nekdanje zapornike, ki naj bi si v omenjenem času že opomogli.

»Telesno smo si resnično opomogli, vendar se nismo sposobni bojevati. Potrebujemo posebno obravnavo,« je dodal Admir, ki je bil 17 mesecev zaprt v treh srbskih taboriščih. Povedal je, da so bile razmere v Omarski najslabše; veliko ujetnikov so Srbi ubili, nekatere so vsak dan mučili, vse pa povsem izstradali.

Več kot 80 nekdanjih zapornikov je bilo v zadnjih nekaj mesecih vključenih v bosansko vojsko, le 30 jih je še ostalo, vsi pa se bojijo, da jih bo kmalu doletela enaka usoda.

»Po 17 mesecih trpljenja smo se razveselili, da smo se končno resili, zdaj pa vse kaže, da prihaja odločen trenutek,« je izjavil Admir. Zapornike so

izpustili pod pogojem, da se ne bodo bojevali proti Srbom. Če jih bodo poslali v boj, se najbolj bojijo, da bi jih Srbi znova zajeli. »Srbi so nam povedali, da so nas zamenjali za svoje ujetnike. Tokrat ste imeli srečo in ste odnesli celo kožo, če pa vas spet ujamejo, vam ni rešitve,« so zatrdili,« je povedal Admir. Govoril je s petdesetimi, kajti Srbi so mu med rutinskim pretepanjem izbili šest zob. Predstavniki Mednarodnega rdečega križa skusajo bosansko oblast prepričati, da bi iz enot izključila nekdanje ujetnike, izpolnila obljube in jim dovolila oditi v tujino.

Namestnik ministra za obrambo Arif Pasalić je povedal, da je seznanjen z nepravilnostmi. Zato je že izdal povelje, da je treba s taksnimi zlorabami takoj nehati. »Dobili smo podobna poročila. Ko bodo znani natančni podatki, ki bodo dokazali, da se je to res dogajalo, bomo poiskali odgovorne,« je izjavil in dodal: »Izdali smo povelje, da je treba takoj ustaviti početja, ki kršijo mednarodne konvencije.«

Laura Pitter / Reuter

NOVICE

Poljska zaprosila za članstvo v EU

VARSAVA - Poljska, ki je v petek tudi uradno zaprosila za članstvo v Evropski uniji, upa, da bo lahko do leta 2000 postala polnopravna članica bogate evropske družine. Poljski zunanji minister Andrzej Olechowski je dejal, da se bodo pogajanja o polnopravnem članstvu v EU začela leta 1995 ali 1996. »Poljska je danes tako oddaljena od polnopravnega članstva, kot sta bili Portugalska in Grčija, ko sta sprožili postopke za članstvo v takratni EGS,« je v parlamentu povedal Olechowski. Minister je prepričan, da bo Evropa stabilnejša, če se bodo EU priključile tudi nekdanje komunistične države. (Reuter)

Romunija bo sklenila sporazum z ZRJ

BUKARESTA - Predstavnik urada romunskega predsednika Iliescuja je zagovarjal prihodnji podpis političnega sporazuma med Romunijo in Zvezno republiko Jugoslavijo, češ da gre za celovito politiko Bukareste, ki si prizadeva poglobiti odnose z vsemi državami, ki so nastale na ozemlju nekdanje Jugoslavije. »Podpis sporazuma z ZRJ ne bo osamljeno dejanje, saj je Romunija podoben sporazum že podpisala s Hrvasko, kmalu pa namerava to storiti tudi s Slovenijo,« je dejal tiskovni predstavnik romunskega predsednika Traian Chebelevu. Obenem je zatrdil, da sporazum z ZRJ ni v nasprotju z romunskim približevanjem zvezi Nato. Sporazum bo predvidoma 21. aprila v Bukaresti podpisal jugoslovanski premier Zoran Lilić. (AFP)

DANES PO SVETU

TEHERAN - Stirinajsta obletnica prekinitve diplomatskih odnosov med Iranom in ZDA

VARSAVA - Obisk slovaskega zunanjega ministra Kukana

PEKING - Obisk francoskega premiera Balladurja

ATENE - Srečanje finančnih ministrov EU

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

07.50	Radovedni Tacek: Plug
08.05	Loncek, kuhaj! Pšenična solata
08.15	Zimska tekmovanja, 15/26 del francoske risane serije
08.40	Klub klobuk, kontaktna oddaja za otroke
09.30	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
10.20	Zgodbe iz školjke
11.20	Vincent in jaz, pon. kanadskega filma
13.00	Poročila
13.05	Tednik, ponovitev
13.50	Okrogla miza, posnetek: Terapevtska skupnost Incontro v Sloveniji
14.15	Video strani
15.20	Podelitev Stopovih Viktorjev, ponovitev
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Kraljestvo ruskega medveda, 2/6 del angleske pzn serije
	Nebesko gorovje
18.00	Regionalni program Ljubljana RPL
18.45	TV mernik
19.00	Risanka
19.10	Žrebanje 3 x 3
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Utrip
20.30	Krizkraz
21.35	Alpe Adria - Svoboda gibanja
21.40	Korenine slovenske lipe: Romanja od Sv. Visarij do Barbane, 5. oddaja: Barbana - drugacna podoba romanja
22.05	TV dnevnik 3, VPS 2205
	Sova
22.40	Odletel bom, 7/16 del ameriske nadaljevanke
23.35	Krvne prisege, ameriski film

SLOVENIJA 2

14.00	Video strani
14.40	Orgle na Slovenskem, 1. oddaja
	Sova, ponovitev
15.00	Ko se srca vnamejo, 17. del ameriske nanizanke
15.35	Odletel bom, 6/16 del ameriske nadaljevanke
	Sportna sobota
16.25	PEP v rokometu (M): West Wien - Pivovarna Lasko Celje, reportaža z Dunaja
16.55	Ljubljana: 1. tekma finala koncnice DP v kosarki (M): Smelt Olimpija - TAM Bus, prenos
18.40	Big Band Krsko
18.50	Vodne pustolovscine, 19/24 del angleske pzn serije
19.30	TV dnevnik 2
20.05	Druzinska skrivnost, 5., zadnji del svicarske nadaljevanke
21.00	Alpe Adria - Svoboda gibanja
21.15	V drugacni luci, 1/4 del nemske dokumen. nadaljevanke
21.45	Poglej in zadeni
23.00	Sobotna noc: Zlata doba Rock'n'Rolla, 3. oddaja; Skupina Avtomobili
	Tomaz Pengov;
	Koncert skupine Simple Minds

KANAL A

07.00	Borza dela
07.15	Video strani
09.00	CMT
10.05	Teden na borzi, ponovitev
10.15	Kino, kino, kino, ponovitev oddaje o filmu
11.00	Angel na moji strani, ponovitev ameriskega cb filma
12.45	Spot tedna
12.50	A-Shop
13.00	Video strani
14.30	Borza dela
14.45	Video strani
16.30	Izbjeglicka televizija, oddaja za begunce
17.00	Igre na kotalkah, ameriska sportna serija
17.30	Policijska akademija, pon. ameriskega filma
	Igrajo: Ginger Lynn Allen, Elizabeth Kaitan, Julia Parton, Joy Richardson, Johanna Grika, Steve Mateo in drugi; režija Rick Sloane.
19.00	Ameriskih 10, glasbena oddaja
19.30	Detektiv z Beverly Hillsa, pon. 10. dela am. nanizanke
20.00	Modna dezela, oddaja o modi
20.30	Detektiv z Beverly Hillsa, 11. del ameriske nanizanke
21.00	Barnum, ameriska drama
	Igrajo: Burt Lancaster, Hanna Schygulla, Laura Press, Sandor Raski, John Roney in drugi; režija Lee Phillips.
22.35	Tropska vročica III., pon. 8. dela ameriske nanizanke
	Predmet pozelenja
23.30	Spot tedna
23.35	CMT
00.45	Borza dela
01.00	Video strani

KOPER

18.00 Slovenski program

KOROŠKA

19.00 Avstrija danes

RAI 1

6.45	Glasba: Moj Mozart
7.15	Film: La guerra segreta di suor Katrin (dram., '60)
9.15	Glasb. odd.: L'amico della notte (zadnja odd.)
10.15	TV film: Blue Deville (kom., ZDA '86)
11.50	Informativna odd.: Canal Grande-Gregorettivvù
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Aktualno: Check-up
13.25	Izzrebanje lota
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	TotoTV Radiocorriere
14.15	Almanah, tednik TG 1
14.45	Sport: IP v kosarki
16.20	Nan.: Lenny, 16.45 Intrighi internazionali (i. Ray Lovelock)
17.45	Dnevnik; izzrebanje lota
18.00	Koncert ob otvoritvi prenovljene Sistinske kapele
19.00	Dok.: Velike razstave - Rim, Sist V.
19.35	Nedeljski evangelij
19.50	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Variete: Tutti a casa (vodi Pippo Baudo)
23.05	Dnevnik
23.10	Aktualno: Posebnosti TG
0.05	Dnevnik 1 in vreme
0.35	Filmske novosti
0.40	Film: Il viaggio di Capitán Fracassa (pust., It. '90, i. M. Troisi, O. Muti)
2.55	Film: L' arcidiavolo (kom., It. '66)

RAI 2

6.30	Videocomic
6.55	Variete: Mattina in famiglia
7.00	8.00, 9.00, 10.00 dnevnik
10.05	Aktualno: RAI 2 za vas
10.15	Variete: Ciao Jerry
11.15	Aktualno: Tvoj bližnji
12.00	Variete: In famiglia
13.00	Dnevnik, rubrika Dribbling in vreme
14.00	Glasba: Scanzonatissima
14.30	Giorno di festa (vodi Sandra Milo)
15.20	Kviz: Un istante e vinci, 15.25 izzrebanje lota
15.30	Odpri prostor
15.45	Otroska oddaja
17.05	Nan.: Woofi, 17.30 Lassie
17.55	Film: Zum zum zum la canzone che mi passa per la testa (kom., It. '68)
19.35	Vreme, dnevnik, sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Film: Una fortuna sfacciata (kom., ZDA '87, i. S. Long, Bette Midler)
22.25	Aktualno: Pogum zivljenja
23.15	Dnevnik in vreme
23.35	TGR Evropa
0.05	Informativna odd.: Canal Grande - Gregorettivvù
0.35	Nocni sport

RAI 3

6.30	Pregled tiska
7.40	Film: La freccia nel fianco (dram., It. '45)
9.00	Informativna odd.: Canal Grande - Gregorettivvù
9.30	Oddaja o kmetijstvu
11.00	Koncert RAI 3
12.00	Dnevnik iz Milana
12.15	Film: Grando occhi scuri
13.35	Dok.: Pred 20 leti
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	TGR - Okolje Italija
15.15	Sport: rugby, 16.00 plavanje, 16.30 odbojka, 18.00 Scusate l'anticipo, vmes IP v smučanju
18.50	Vreme in dnevnik
19.30	Dezelne vesti, sport
19.50	Blob, Filmske novosti
20.30	Aktualno: Ultimo minuto (vodita S. Martone in Maurizio Mannoni)
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Variete: Harem
23.45	Variete: Magazine 3
0.45	Dnevnik in vreme
1.15	Variete: Fuori orario. Co-se (mai) viste

RETE 4

7.15	Nan. Bradford, 8.00 nad. Piccola Cenerentola
9.00	Variete: Buona giornata, 9.15 nad. Valentina, 10.00 Guadalupe, 11.00 Febbre d'amore, 11.45 Maddalena, 12.30 Antonella, 11.30 dnevnik
13.30	Dnevnik TG 4
14.00	Aktualno: Luogo comune, 14.15 Medicina a confronto, 15.45 Perdognami
16.45	Aktualno: C'eravamo tanto amati, 17.15 La verità
17.30	Dnevnik
18.00	Funari news
19.00	Dnevnik
20.30	Film: Indiana Jones e il tempio maledetto ('841, r. S. Spielberg, i. H. Ford)
22.40	film: Poveri milionari (kom., It. '59, i. M. Arena), 23.45 dnevnik
0.30	Pregled tiska

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Aktualno: Nonsolomoda
9.30	TV film: Onora il padre (dram., ZDA '85, i. F. Forrest, J. Bateman)
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Sgarbi quotidiani, 13.40 Amici, 15.30 Antepima
15.55	Otroski variete: risanke in kviz Giochissimo
17.55	Dnevnik TG 5 - Flash
18.00	Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 Si o no
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Variete: La corrida (vodita Corrado, A. Elia)
23.00	Variete: Sabato notte live (vodi P. Bonolis)
24.00	Dnevnik
0.15	Nan.: Il ritorno di Missione impossibile
1.15	A tutto volume

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.30	Nanizanke
12.30	Odpri studio
12.35	Aktualno: Fatti e misfatti
12.45	Otroski variete
14.00	Odpri studio
14.30	Variete: Non è la RAI
15.30	Sport: Wrestling
16.30	A tutto volume
17.00	Nan.: Ultraman
17.30	Variete: Benny Hill
17.40	Sport studio
17.55	Nan.: Power Rangers, Bayside School, 19.00 Genitori in blue jeans
19.30	Odpri studio
20.00	Variete: Karaoke
20.30	TV film: Professione avvocato, missione giustizia (pust., ZDA '92)
22.30	Film: Spaghetti a mezzanotte (kom., It. '81, i. Lino Banfi, B. Bouchet)
0.30	Aktualno: Tu Italia
0.40	Sport studio

TELE 4

13.30	19.30, 23.10 Dogodki in odmevi
20.00	Bober Don Chuck
20.30	Nad.: California

MONTECARLO

14.00	19.45, 20.25, 22.40 Dnevnik
14.05	Film: Il figlio di Lassie
20.30	Film: Sfida all' O.K. Corral (western, '57)
23.10	Film: Il clan dei Barker (dram., '70, i. S. Winters)

Koper

14.00	Juke Box, pon. glasbene oddaje, vodi Alex Bini
16.00	Euronews - TV novice
16.10	Stanje stvari - mladi
17.10	Odpri strani, oddajo vodi Rosanna T. Giuricin
17.45	V ospredju, avtor Bruno Agrimi
18.00	Slovenski program: Korenine slovenske lipe: Domace obrti na Slovenskem, 2. oddaja: Apnarji in oglarji
18.30	Kelih: »Daritev bodi ti zivljenje celo«
18.40	Zlati prah: O kraljici in kralju
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Jutri je nedelja - verska oddaja
19.40	Carobna svetilka
20.30	Evropski dobrodelni Gala večer, posnetek
	Prireditve v korist otrok, zrtve bolezni, vojne in radioaktivnega sevanja. Pripravili so jo v Münchnu s sodelovanjem Unicefa in številnih priznanih pevcev.
22.00	No Comment
22.15	Dnevnik
22.30	Slepa ulica, ital. drama
	Igrajo: Andrea Giordana, Evelyn Stewart in drugi; režija Gaetano Palmieri.
00.00	Horoskop

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Otroski program, pon.
10.30	Ljubi me ali pusti me, pon. am. filma
12.30	Hello Austria, hello Vienna
13.00	Cas v sliki
13.10	Cudi me, da sem tako srecen, avstrijski film
15.00	Otroski program
	Ko so živali zapustile gozd
15.25	Duck Tales
15.50	Dinozavri
16.15	Beverly Hills, 90210, ameriska serija
17.10	X-Large, mladinska oddaja
18.00	Cas v sliki
18.05	Slika Avstrije
18.30	Zdravnica dr. Quinn: Tekma s casom
19.30	Cas v sliki
20.00	Sport
20.15	Prijateljica slonov, 1/2 del nem. pustol. filma
21.50	Zlata dekleta, ameriska humoristicna serija
22.15	Sport
22.45	Hiša, amer. grozljivka
00.10	Cas v sliki
00.15	Zivahen klepet na kanalu 9, ameriski film

ORF Avstrija 2

12.50	Tisoč mojstrov
13.00	Zakladnica Avstrija
13.30	Mojstri jutrisnjega dne
14.00	Ali imate radi klasiko?
14.35	Gola pištola 2 1/2, pon. ameriske komedije
16.00	Porocila iz Parlamenta
17.00	Zivali iscejo dom
17.15	Ozri se po deželi: Tiho počiva Bodensko jezero
18.00	Nogomet
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Boter, ameriski film, 1971
	Igrajo: Marlon Brando, Al Pacino, James Caan, Robert Duvall, John Casale in drugi; režija Francis Ford Coppola.
23.05	Cas v sliki
23.20	Domislice Svete Klare, nemsko-avstrijski film
01.00	Round Midnight: Cannonball Legacy

Hrvaška 1

08.45	TV-koledar
08.55	Porocila
09.00	Dobro jutro
10.30	Porocila
10.35	Kapitan Zaspan, 2/13 del risane serije
11.00	Kaj se dogaja z menoj?, kontaktna oddaja za mladostnike
12.00	Porocila
12.05	Portret skladatelja: Sergej Rahmaninov
13.05	Prizma, multinacionalni magazin
13.50	Narodna glasba
14.05	Porocila
14.10	Nevarna plaza, angleski mladinski film
15.40	Hisni ljubljenski - Kdo me hoče?
16.10	Beverly Hills, 90210, pon. 4. dela ameriske mladinske serije
17.00	Porocila
17.05	Hrvaško mesto Moravice srbske, dokumentarna oddaja
17.50	TV razstava: Zagreb - star, živ in lep
18.00	Televizija o televiziji
18.30	Santa Barbara, 683. del ameriske nadaljevanke
19.15	Na začetku je bila beseda
19.30	Dnevnik 1
20.15	Beg brez konca, ameriski film, 1988
	Igrajo: River Phoenix, Christine Lahti, Judd Hirsch in drugi; režija Sidney Lumet.
22.00	Film - Video - Film
22.45	Porocila
22.50	Sportna sobota
23.05	Slika na sliko
00.05	Porocila v angleščini
00.10	Sanje brez meja

Hrvaška 2

15.40	TV-koledar
15.50	Proti toku
16.20	Življenjski slog
16.50	Jeeves in Wooster, 5/11 del angl. hum. nanizanke
17.40	Umag: DP Hrvške v rokometu (M): Istraturist - Medvescak, prenos 1. polcasa
18.35	Rokomet, 2. polcas
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.05	Sport
20.15	Ljubezen da, ljubezen ne, 13/23 del ameriske humoristicne nanizanke
20.40	Krila na nebu, 4/13 del dokumentarne serije
21.30	Cro Pop Rock
22.15	Nocna izmena: Severna obzorja, 22. del Na programu, 3/7 del am. humoristicne serije
	Deadly Friend, am. film

MTV Madžarska

07.00	Sončni vzhod, jutranji informativni magazin
08.15	Verski program za ortodoksno mladino
08.25	Vklopi, otroški program
11.31	Cirkuski film
12.00	Opoldanski zvon
12.05	Panorama
13.05	Sinji ptic, lutkovna igra
14.00	Zanimivosti iz Madžarske
14.20	Madžarska polpreteklost
15.15	Filmi Zite Szeleczky: Siamska macica, madž. cb film, 1941
16.45	Priporočamo
17.10	Moja hiša..., kultura bivanja
17.35	Loto
17.40	Inventura
18.30	Kolo sreče
19.02	Storije
19.12	Pravljica
19.30	Dnevnik
20.13	Pestanski legionar, 2. del serije
21.15	Kviz o Madžarski, 2. del
22.45	Minisporti

TV SLOVENIJA 1 17.10
KRALJESTVO RUSKEGA MEDVEDA;
Nebeško gorovje

Ledeni vrhovi Ti-en Shana - Nebeškega gorovja - se raztezajo na stotine kilometrov daleč vzdolž meje med srednjeazijskimi republikami in Kitajsko. Tu je domovanje samotarskega snežnega leoparda, redkega medveda z belimi šapami in kožoroga. Ko se spomladati topi sneg, se razcvetijo preproga cvetja, rdeči svizci pa pokukajo iz svojih zimskih brlogov. Tu so se naselili kirgiški pastirji, ki čuvajo konje, ovce in jake. V še višjih pamijskih gorah poživljajo suho in zaledenelo planjavo le nenavadna jezera, gnezdišča gosli, ki prek Himalaje letijo iz Indije. Najvišji vrh Pamirja, v obdobju komunizma znan kot Vrh komunizma, je visok 7.495 metrov in je tako najvišja trdnjava v kraljestvih ruskega medveda.

TV SLOVENIJA 1 20.30
KRIŽ KRAŽ,
musical

Tako kot vse, tudi musical prihaja iz Amerike. Na odru je zaživel kot posebna gledališka zvrst, vendarle pa so njegovi vzgibi v evropskem kabaretu. Zato je včasih težko ostro začrtati meje in natančno ločiti musical od kabareta, operete ali glasbene komedije. Povsod se poje, pleše, igra, vse enako dobro in vse v eni sapi. Iz musicalov je postalo veliko glasbenih uspešnic in imenitni videospoti. Tudi Slovenci smo se že v 60-ih lotili musicalov, takrat celo bolj zagnano kot danes. To so bili Čudoviti zanesenjaki Urbana Kodra in Franceta Jamnika, Plesoči osliček, Darjana Božiča in Žarka Petana, pa kasneje U Slovenčakim gorama prav tako v tandemu Koder-Petan, imeli smo rock opero Svetlane Makarovič in Davorja Rocca, pa musical Sla boeme Milana Dekleve in Zvoneta Šedlbauerja. Potem pa samo še za otroke. Tako je nastal musical Svetlane Makarovič Maček Muri in kar trije tudi tokrat izpod peresa Milana Dekleve, ki je kar najplodnejši pisec musicalov za otroke. Upajmo le, da tudi z novjšim ne bo tako, kot s Sneguljico, ki je po vsem vloženem delu in denarju doživela le štiri predstave. Tudi tako je z musiclom pri nas.

TV SLOVENIJA 1 11.20
VINCENT IN JAZ,
kanadski barvni film, 1990

Režija: Michael Rubbo; igrajo: Nina Petronzio, Christopher Forrest, Paul Klerk, Alexandre Vemon Dobtcheff.

Ali ste že slišali za velikega nizozemskega slikarja Vincenta Van Gogha? Seveda ste, če ne drugače zaradi ogromnih vsot, ki jih danes ljubitelji slikarstva plačajo na aukcijah, dražbah, za njegove slike, ki jih je v prejšnjem stoletju njegov brat komaj spravil v denar. No, med njegovimi občudovalkami je tudi junakinja filma Vincent in jaz, ki nadvse rada slika, njen vzornik pa je prav Vincent van Gogh. In Jo, tako je deklici ime, celo slika močno podobno, tako podobno, da njeno slikanje učiteljci ni všeč, všeč pa je prekupčevalcu z umetninami, ki si njene slike sposodi in jih v umetniškem časopisu proglasi za dela mladega van Gogha.

TV SLOVENIJA 2 18.50
VODNE PUSTOLOVŠČINE,
dokumentarna oddaja

Tih ocean je najbolj bogat s koralami, saj jih tu najdemo več kot šesto vrst. Prihajajo, tako kot večina živih bitij v Tihem oceanu, iz rodovitnih morij jugovzhodne Azije. Če se pomikamo proti vzhodu, se njihovo število zmanjšuje in v Mikroneziji najdemo trikrat več vrst kot na Havajih. Pa tudi druge oblike morskega življenja so tu bujnejše kot drugod.

Palau je skupina otokov v Mikroneziji. Rastreseni skalnati otoki iz apnenca so pod okriljem koralnega grebena, ki oblikuje široko laguno. To je eno izmed najbolj razgibanih življenjskih okolij na svetu.

TV SLOVENIJA 2 / NOCOJ OB 21.15

Italijansko potovanje v drugačni luči

Dokumentarni film v štirih delih

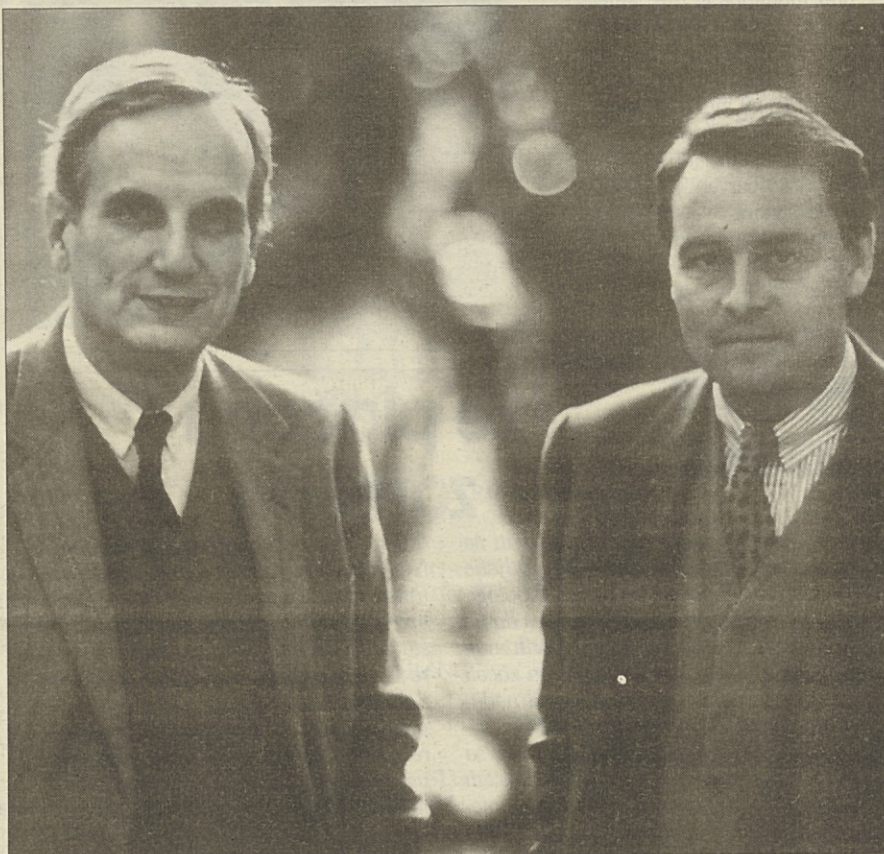
SICILIJA: MOLK JUGA
avtorja: Ger von Boehm
in Joachim Fest

Sicilija sama o sebi ne pove skorajda nicesar. Obrambni nagon otoka, ki so si ga tujci skozi stoletja podajali kot igralno zogo ali plen, se vedno živi. Se danes oblikujejo miti in skrivnosti deželo in njene prebivalce. Prav zato pa je potovanje od vulkanskih ognjenih carovnij Etne do

kapucinske grobnice tako napeto. Nenavadne podobe in ljudje pripovedujejo svojo zgodbo o lepoti otoka, o nasilju in strasteh prebivalcev. Predvsem pa sta avtorja zelela vsaj s filmom ohraniti nekaj, kar bo kmalu minilo. Kajti tudi nasprotja in skrajnosti sicilijanskega sveta postopoma izginjajo.

Nanizanka v starih delih je bila posneta po pre-

dlogi knjige Joachima Festa V nasproti luči, ki je izšla 1988. leta. V njej avtor odkriva Italijo - v nasprotju z običajno potjo - z juga, torej s Sicilije. Trije nadaljnji filmi o Kalabriji, Neaplju in Rimu, ki jih prav tako kot prvega - v komentarjih spremlja Joachim Fest, bodo prikazani na ZDF v naslednjih tednih ob 22.00 uri oziroma ob 21.30 uri.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

07.00 Awake on the Wild Side; 08.00 Video; 10.30 Phil Collins Rockumentary; 11.00 The Big Picture; 11.30 Yot; 13.30 First Look; 14.00 Phil Collins: The Hits; 15.00 Video; 16.30 Rockumentary: Phil Collins; 17.00 Dance; 18.00 The Big Picture; 18.30 Poročila - Weekend Edition; 19.00 Braun European Top 20; 21.00 Unplugged: Elton John; 22.00 The Soul Of MTV; 23.00 First Look; 23.30 Rockumentary: Phil Collins

SKY ONE

08.00 Fun Factory; 12.00 Bill & Ted's Excellent Adventures; 12.30 The Mighty Morphin Power Rangers; 14.00 Trapper John; 15.00 Here's Boomer; 16.00 Hotel; 17.00 Wonder Woman; 18.00 Rokoborba; 19.00 The Young Indiana Jones Chronicles; 20.00 T.J. Hooker; 21.00 Nerešene skrivnosti; 22.00 Cops I; 22.30 Cops II; 23.00 Matlock, serija

PRO 7

06.30 Serije, ponovitve; 11.20 Skrivnost srebrnega trikotnika, angleška kriminalka; 13.05 Drugi svet; 13.35 Živalsko prominentni; 13.45 Kung-Fu; 14.45 Starsky & Hutch; 15.45 Če je očka direktor, am. film; 17.35 Šef policije: Morilec policista, uvodni film k am. seriji; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15Sodnik vidi rdečo, am. triler; 22.15 Usodna privlačnost, am. erotični triler

PREMIERE

09.30 Mešanec, am. triler; 13.25 Operation Corned Beef, franc. film; 17.40 Hokej; 19.30 Showbiz; 20.15 Poletni raj, am. drama; 22.05 Golf; 00.00 Dolga pot v življenje, am. drama

SAT 1

06.50 Ponovitve serij; 10.05 James Bond, ml., 1/37 del ameriške serije; 11.00 Gospodarski forum; 11.30 Naked Gun 2 1/2, pon. am. kom.; 13.15 Lucas, am. komedija; 15.10 Mesto v moji glavi, angl.-am. fantastični film; 16.30 Pet krat pet; 17.00 Pojdi na vseh; 18.00 Nogomet; 19.20 Poročila; 19.30 Kolo sreče - Gala; 21.30 Živali zasebno; 23.00 Enajsti dni in enajsti noči, ital. erot. film

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 Motosport, magazin; 10.00 Motociklizem; 10.30 Avtomobilizem; 11.00

Snowmobil; 12.00 K.O., boksarski magazin; 13.00 Tennis, ATP magazin iz Tokija; 17.00 Nogomet, afriško prvenstvo; 19.00 Avtomobilizem, Indy Car; 20.00 Rokoborba; 22.00 Boks, dvoboji profesionalcev; 00.00 Avtomobilizem

RTL

05.30 Serije, ponovitve; 11.50 Katts & Dog; 12.40 Polna hiša; 13.10 Step by step, serija; 13.40 Princ z Bel-Aira; 14.45 Knight Rider; 15.45 A-Team; 16.45 21, Jump Street; 17.45 Beverly Hills, 90210; 18.45 Poročila; 19.10 Samo ljubezen šteje; 20.15 Raj na koncu gora, nemški film; 22.10 Running Man, am. akcijski film; 23.55 V soboto zvečer

RTL 2

05.50-17.30 Ponovitve serij; 17.30 Masada, am. zgodovinski film; 20.00 Poročila; 20.15 Peklenški lov na vročo robo, ital.-franc.-nemški vohunski film; 22.10 Rokoborba

SKY MOVIES

17.00 Wayne's World; 19.00 Stop! Or My Mom Will Shoot; 21.00 Star Trek VI.: The Undiscovered Country; 23.00 Alien 3

MOVIE CHANNEL

17.00 Edward Scissorhands; 19.00 The Addams Family; 21.00 The Commitments; 23.00 Basic Instinct

FILMNET +

16.00 White Fang; 19.00 Other People's Money; 21.00 Harley Davidson And The Marlboro Man; 22.55 Boks

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 18.00 Današnji Show; 19.00 Poročila; 19.30 Življenjski slog; 20.00 Dateline Magazine; 21.00 Serija; 22.00 Poročila; 22.30 Kulturni koledar; 23.00 Jay Leno Show

CNN

09.30 Diplomatic Licence; 10.00 Inside Business; 11.00 Larry King Live; 12.30 International Correspondents; 13.00 Travel Guide; 14.00 Big Story; 14.30 Real News For Kids; 16.00 Science & Technology; 17.00 Showbiz This Week; 19.00 World Business This Week; 19.30 Newsmaker; 20.00 Healthworks; 21.00 Your Money; 21.30 International Correspondents; 22.30 Futurewatch

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Sobotna raglja; 9.30 O jeziku; 10.05 Kulturna panorama; 11.00 S knjižnega trga; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Obvestila; 14.05 Poslušalci čestitajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Tedenski aktualni mozaik; 18.15 Postna premišljevanja; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Radio na obisku; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 22.40 Radijska igra; 23.05 Nocturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Servisne informacije; 8.30 Sobotni val; 8.40 Koledar prireditve; 9.45 Sobotna akcija; 11.00 Moped show; 12.10 Šport; 13.40 Obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.35 Poppevka; 19.30 Disco club; 21.30 Azzurro; 22.20 Ameriška popularna glasba.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 10.05 Zgodnja dela; 11.05 Jazz, blues, dixieland; 13.05 Izbrali smo; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Zborovska glasba; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Baletna glasba; 17.00 Glasbeni arhiv; 18.05 Roman; 18.25 Klavirski ciklus; 19.30 Večni mornar; 22.30 Znamenite partiture; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper
(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije, prireditve; 9.45 Du, jes? - zabavno in humorno; 11.00 Sobotna terenska akcija; 11.30 Turistična poročila; 12.00 S terena; 12.30 Opoldnevnik; 13.05 Terenska akcija; 14.00 Okno v svet; 14.30 Napoved športnega vikenda; 15.30 Dogodki in odmevi - prenos RS; 16.00 Glasba po željah; 16.35-19.00 Sobotni «jam session»; 17.30 Primorski dnevnik; 19.30-23.15 Športna sobota RK.

Radio Koper
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 7.05 Dobro jutro, otroci; 8.10 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.32 Bilo je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.15 Lettera da Luciano; 10.35 Kulturna dediščina Istre; 11.15 Odpri telefon; 12.00 Romagna mia; 13.00 Glasba po željah;

14.45 Mladinska redakcija; 16.00 Hot hits; 18.45 Alfabeto e pentagramma; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

7.00 Dober dan; 8.40 Slovenske novice; 9.45 Kam danes v Ljubljani; 10.15 Novice; 10.30 Kultura; 11.15 Angleščina; 12.00 BBC Novice; 13.00 Za domače živali; 13.55 Pasji radio; 14.00 13 ožigovanih; 15.15, 18.15 Novice; 18.45 Vreme; 20.00 Country glasba; 02.00 Sat.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 9.20 Dobro jutro ob kavi; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Izbor pesmi tedna; 17.00 Oddaja o kulturi; 19.20 Večerni progr. do 24.00.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.15 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 10.05 Otroški studio; 10.30 Top 17; 12.05 Sestanek starejših; 13.00 Slovensko-bistriška panorama; 14.10 Iz Slovenskih goric; 14.40 Od Ptuja do Ormoža; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 19.30 Športna sobota; 20.00 Prenos 26. Festivala narečnih popevk Maribor 93; 22.00 Zrcalo dneva - Nočni program.

Radio Študent

9.00 Brain-Drain Radio; 11.00 Ponovljeni vzgig; 14.30 RO; 19.00 Tolpa bumov: Joelle Leandre & Rudiger Carl; 21.00 Ghost; John Hammond Legend of belega bluesa, Satelit.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Jutranji dnevnik, vmes Koledar in Praviljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Slov. lahka glasba; 9.00 Bonton odpira vsa vrata; 9.20 Potpuri; 10.10 Koncert: Orkester in zbor gledališča Verdi; 11.30 Potpuri; 12.00 Krajevne stvarnosti: Ta rozajanski glas - oddaja iz Rezije, nato Orkestri; 12.45 Glasnik Karnijske doline; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Nediški zvon; 15.00 Tisoč let naših prednikov; 15.30 Soft music; 16.00 Zapisi o literaturi; 16.20 Glasba za vse okuse; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; violinist S. Milenković; 18.00 Roman: Doberdob (P. Voranc, dramatičiral Saša Vuga, 12. del); 18.50 Slov. lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30 Poročila; 10.00 Foyer; 15.00 Glasba po željah; 18.00 Baby mix; 19.00 Morski val; 20.30 Prenos Jadranskih tekem.

Radio Koroška

18.10-19.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Informatika in podjetja

Informacijsko-komunikacijska tehnologija mnogo bolj vpliva na družbenoekonomske odnose kot katerekoli druga tehnična sfera. Povezava med organizacijskimi pogoji in tehnološkim napredkom postaja močnejša kot kdajkoli prej. Zunanji ekonomski vplivi narekujejo potrebe po korenitih poslovnih in proizvodnih preusmeritvah, medtem ko nove zasnove za obdelovanje informacij neposredno spodbujajo podjetja, da krepijo svoje dejavnosti. Od dinamičnih tehnologij navadno pričakujemo, da bodo razprle nove poti do povečevanja učinkovitosti, zmanjševanja stroškov, krepitev konkurenčnosti v pogojih zasenčenih tržisc, povečevanja izbire proizvodov in zmanjševanja inovacijskih ciklusov. Sprico neverjetno hitrih ekonomskih in tehnoloških sprememb se vse bolj uveljavljajo novi modeli podjetij: majhne organizacijske enote, manj razvejane hierarhije, skupinsko in projektno delo, ki je usmerjeno le na posamične, natančno določene naloge. Vecina teh sprememb se osredičeno udejanja z majhnimi hardverskimi enotami, kot so osebni računalniki ali delovne postaje, ki so danes čedalje bolj dostopne uporabnikom, saj cene velikih računalnikov ne padajo tako zelo hitro. Kajti računalniška moč malih sistemov na milijon operacij v sekundi (MIPS) je že za več kot 250 odstotkov cenejša od velikih konvencionalnih računalnikov. Izvedenci transnacionalne družbe za raziskovanje tržisca Gartner Group so prepričani, da se bo to razmerje do leta 2000 še bolj spremenilo v prid manjših računalnikov, ko bo moč kar za 700 odstotkov cenejša. Takšen trend omogoča podjetjem prenos operacij za obdelavo podatkov na precej cenejše platforme, zaradi česar že mnoge računalniške družbe razvijajo primerne arhitekture strank in strežnikov. Procesorsko moč usmerjajo na lokalne, periferne računalnike, zaradi česar postaja komunikacija med človekom in strojem bolj neposredna, izboljšujejo se možnosti za delo v delovnih skupinah, skupaj s povečanim pretokom informacij med posameznimi oddelki, kar ustreza idejam o družbah skromnejših razsežnosti. Trend krepitev distributivne obdelave podatkov podpirajo tudi grafični uporabniški vmesniki, programi, ki so prilagojeni posamičnim uporabnikom, različna dokaj učinkovita programska orodja, odprti aplikacijski sistemi in standardni moduli. Skozi prizno teh dogajanj ima vsako podjetje možnost, da s pomočjo razvijajoče se obdelave informacij »optimizira« svoj poslovni proces in ga razvije do najugodnejše ravni.

Esad Jakupović

MIKRO NOVICE

Rafael Development Authority iz Izraela je razvila Bip-Sat sistem, mini prenosni računalnik z anteno in tiskalnikom, ki skupaj tehta 8,5 kg in stane približno 12.000 ameriških dolarjev. Sistem v petnajških minutah omogoča vzpostavitev satelitske računalniške zveze, zaradi česar je »idealna za uporabo na izoliranih območjih«.

Applix uporabnikom Lotus 1-2-3 za Unix omogoča do 15. aprila nadgradnjo za Applix Spreadsheets 3.3 z izbiro za elektronsko pošto, kar znaša 395 dolarjev - ali 100 dolarjev manj kot bo ta segment stal kasneje.

Konzorcij, ki ga tvorijo lokalne in velike ameriške telefonske družbe, načrtuje do junija letos zagon preklopnega večmegabitnega servisa podatkov (MSMD), ki bo podjetjem omogočil pošiljanje podatkov izven lokalnih omrežij s hitrostjo od 1,5 do 34 megabitov na sekundo.

Polaris bo do konca tega meseca začel prodajati nov upravitelj za osebne podatke (PIM), imenovan Advantage, ki je zasnovan na OLE tehnologiji (OLE - objektno povezovanje in vgrajevanje), s preddefiniranimi »mapami« za organiziranje podatkov z naslovi in telefonskimi stevilkami, časovnim planom, poslovnimi stiki in načrti ter drugimi podatki.

Apple je v okviru promocije PowerMacintosha začel prodajati nov 20-palčni multisync monitor Multiple Scan 20 Display z ločljivostjo med 640 x 480 in 1.152 x 870 na Mac računalnikih ter 1.280 x 024 na PC sistemih - cena: 2.149 dolarjev.

Quark je po nekajmesečnem odlaganju začel dobavljati nove verzije paketa QuarkXPress 3.3 za macintosh in Okna.

Phase X Systems dobavlja linijo terminalov X, s konfiguracijo za na dotik občutljivi zaslon, z monohromatskimi (enobarvnimi) monitorji med 14 in 20 inčami, ki jih prodajajo po 3.395 do 5.195 dolarjev.

America Online in Prodigy, dve veliki ameriški modemske mreži, načrtujeta skorajšnje poskuse s »kabelskim modemom« ali s PC pretvorniško kartico, priključeno na koaksialni kabel, ki jo skupaj razvijata General Instrument in Intel.

Opti in VLSI Technology sta za nov Intelov 3,3-voltni cip pentium P54C razvila nabora cipov Opti PTM3V oziroma VLSI SuperCore, ki vsebujeta 82C546 in 82C547 krmilnika s podporo za vodila VESA, PCI in ISA za 3,3 voltno napajanje, z možnostjo komuniciranja s 5-voltnimi komponentami.

Microsoft je zaradi novih problemov z novimi popravki Word for Windows 6.0a - zasnovanimi za odpravljanje zloma sistema pri delu z OLE 2.0 z majhnim pomnilnikom, kot odgovor na številne pritožbe uporabnikov, da jim uničuje datoteke in na koncu popolnoma blokira Word - predpisal, da naj se »popravki« ne uporabljajo za strežnik, za trdi disk z manj kot 7,6 MB prostora in za beta verzijo Word for Windows v Microsoft Office.

Hewlett-Packard je predstavil nov Precision Architecture RISC procesor PA-7200 na 120 MHz, ki po svojih zmogljivostih prekaša prejšnje PA procesorje, hkrati pa je najavil se hitrejši procesorje PA-8000 za leto 1996/97 in PA-9000 za 1998. leto.

IBM je svojo linijo serverjev razširil z modeloma Server 95 566, s pentiumom na 66 MHz, trdim diskom z 1 GB in 16 MB-nim pomnilnikom (cena 11.735 dolarjev) in PS 2 Server 95 Array 566 z 16 MB-nim pomnilnikom in s tremi RAID diski po 540 MB (cena 17.133 dolarjev).

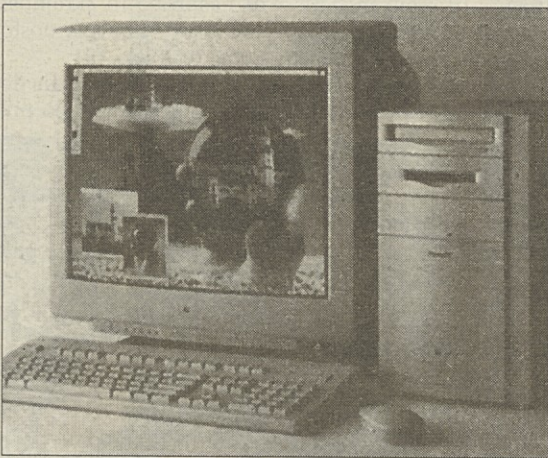
HARDVER

Pojavil se je PowerMac!

Družba Apple znova obljublja »industrijsko revolucijo«, podobno kot je to storila pred desetimi leti s svojim prvim macintoshem, tokrat z neprimerno hitrejšimi Power Macintosh sistemi, ki so zasnovani na novem cipu PowerPC 601. To integrirano veže izdeluje Motorola, vendar so ga razvili v sodelovanju z družbama IBM in Apple. PowerMac predstavljajo v treh osnovnih različicah, ki se med seboj razlikujejo po delovni frekvenci procesorjev, posameznih hardverskih in softverskih komponentah in, razumljivo, po ceni. Najcenejša je 60-megaherčna verzija 6100 60 (2.300 dolarjev, 1.800 pa brez monitorja in tipkovnice), ki vsebuje 160 MB-ni trdi disk, 8 MB-ni pomnilnik (z razširitvijo do 32 MB), 512 kB video DRAM-a, 14-palčni monitor z 32.768 barvami (ali 16-palčni z 256 barvami), operacijski sistem System7 (na novo napisan), vodilo NuBus, mrežni softver AppleTalk, priključek za LocalTalk in Ethernet, interni

vmesnik SCSI, dvoje serijskih vrat, kakor tudi (opcionalno) paket SoftWindows podjetja Insignia Solutions za delo z DOS in Okna aplikacijami. Model 7100 66 ima 250 ali 500 MB-ni trdi disk, 1 MB VRAM-a, 16-palčni monitor z 32.768 barvami, ali 20-palčni z 256 barvami (z dodatnim 1 MB-nim VRAM celotno 16,7 milijona barvnih odtenkov). Verzija 8100 80 ima 16 MB-ni pomnilnik (z razširitvijo do 264 MB), 256 kB-ni predpomnilnik, 500 MB-ni ali 2 GB-ni trdi disk, 2 MB

VRAM-a, s 16,7 milijona barv na 16-palčnem oziroma 32.768 na 20-palčnem monitorju (z dodatnima 2 MB VRAM-a 16,7 milijona). Model 8100 80 v najskromnejši različici stane 4.250 dolarjev, medtem ko je za najdražjo (maksimalni RAM in VRAM, 20-palčni monitor, CD-ROM 300) varianto treba odšteti kar 9.000 dolarjev. Po prvih ocenah je PowerMac dvakrat bolj zmogljiv kot pentiumski PC, vendar je precej počasnejši pri delu z aplikacijami Okna.

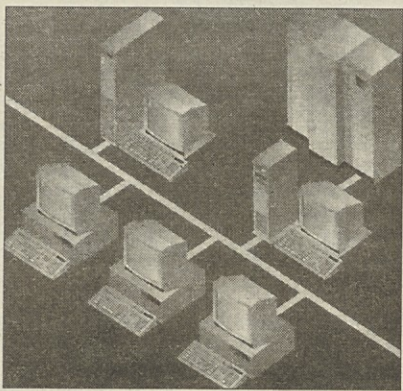

SOFTVER

Že plačana zamuda

Uporabniki bodo morali počakati še približno šest mesecev, da bo podjetje Novell dovelo svojo NetWare tehnologijo. Ne glede na prejšnje najave, čes da bo NetWare 4.1 predstavljen že v prvih majskih dneh, dobavljati pa naj bi ga začeli na začetku poletja, je Novell pred nedavnim objavil, da nova verzija ne bo pripravljena pred letošnjim oktobrom. Vsa zadeva je še toliko slabša, kljub povsem drugačnim obljubam, ker bodo omenjeno nadgradnjo sedanjim uporabnikom NetWare 4.x tudi zaračunali. Če smemo verjeti pojasnilu Boba Younga, predse-

dnika skupine za NetWare proizvode, bo NetWare 4.1 vseboval tudi orodja za upravljanje z lokalnimi mrežami 3.x in 4.x iz ene same lokacije ter preprosto postavljanje in modifikiranje stebila NetWare Directory Services (NSD). Novellovi načrtovalci so morali zaradi teh sprememb predelati operativni sistem in direktorij NetWare 4. Po Youngovem tolmačenju je verzija 4.1 dokaj izpopolnjena, ima tudi več novih funkcij, ker družba ne zeli tržiti s »polovičnimi izdelki«. Vsebuje: vdelavo sistema za posredovanje sporočil (MHS) v operativni sistem nove verzije in integracijo tega sistema v NDS, zaobsega DOS 7 in protokole za NetWare servisne zveze, integriranje System Fault Tolerance III (za doplačilo) in podobne segmente. Ker so navedene dopolnitve prejšnje, je družba Novell odstopila od svoje prvotne namere, da bo novo verzijo brezplačno dobavila dose-danjim uporabnikom NetWare 4.01. Young se sedaj opravičuje, čes da podjetje nikoli ni obljubljalo brezplačnih dobav novih različic. Vendar Novell name-rava se letos izdati tudi brezplačno varianto NetWare 4.01, ki naj bi imela tudi nekaj novih značilnosti.

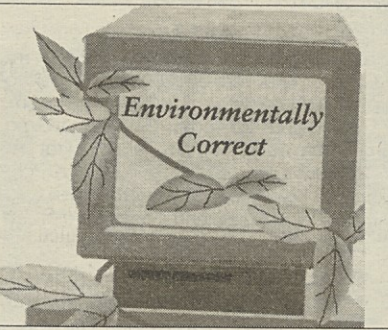

ZAŠČITA

Nekateri so za zeleno

S svojim računalnikom OS/2 E, ki se je pojavil proti koncu preteklega leta, je korporacija IBM najbolj korenito posegla na področje ekološkega računalništva. Kajti ta model je bil prvi resnično varčen računalnik, zasnovan popolnoma po standardu Energetske zvezde ameriške Uprave za zaščito okolja (EPA), po katerem se mora moč posameznega računalnika, monitorja in tiskalnika po določenem času mirovanja zmanjšati na največ 30 vatov. Poleg tega »zeleni« PS/2 E nima nobenih kovinskih nosilcev, pa tudi razstavljanje je mnogo bolj preprosto kot pri navadnih računalnikih. Vsi plastični deli imajo posebej označene snovi, iz katerih so narejeni, zaradi lažjega identificiranja pri recikliranju. Korporaciji je uspelo vgraditi doslej najvišji odstotek (25 %) plastike, ki jo je mogoče reciklirati. Pri IBM so prepričani, da imajo ekološke izboljšave proizvodov še veliko prihodnost, zaradi česar so v Raziskovalnem parku Triangle (Severna Karolina) ustanovili svoj Center za ekološko premisljene proizvode (Center for Environmentally Conscious Products). Za energetsko varčevanje bo skrbel se en

IBM-ov odsek - Center za prirodno računalništvo (Center for Natural Computing) -, ki so ga pred nedavnimi ustanovili v Somersu (New York). Namen tega centra je predvsem pospeševanje iskanja logičnih in »prirodnih« rešitev pri razvoju računalnikov, hardverskemu razvoju za preprostejše postavitev, lažje dograjevanje, zmanjševanje porabe energije in za povečanje bio-ergonomске učinkovitosti. Velja prepričanje, da bosta »naravno računalništvo« in »ekološka domisljenost« pri IBM-u že letos sprožila vrsto okolju prijaznih inovacij na področju računalništva.

IGRE

Resničnost za igralce

Ameriški Silicon Graphics (SGI) in japonski Nintendo bosta skupaj razvila celotno vrsto 64-bitnih strojev za igre z navidezno resničnostjo. Pri »Projektu resničnost« (Project Reality) bo tehnologija vizualnega računalništva (SGI) integrirana s tehnologijo video iger Nintendo - skratka, v stroj z visokimi zmogljivostmi, ki ga bo tvoril 64-bitni RISC (s skrčenim naborom ukazov) mikroprocesor, grafični kompresor in različna integrirana vezja za posebne namene. Nove vrste velikih in hišnih strojev bodo igralcem omogočale »vstopanje skozi realni čas v tridimenzionalne in nenehno razvijajoče se svetove, ki se bodo takoj odzivali na njihove želje ali muhe«. Tovrstne naprave se bodo se letos najprej pojavile kot igralni avtomati, prihodnje leto pa tudi kot hišni stroji, ki ne bodo dražji od 250 dolarjev. Oba stroja bo prodajala družba Nintendo, ki bo kasneje povrnila podjetju SGI nadomestilo za licenčno uporabo njegove tridimenzionalne grafične tehnologije.

CD-ROM

Svet Marka Twaina

Novi CD-ROM pod naslovom »Twainov svet« (Twain's World), ki ga je izdala družba Bureau Development, tvori s svojo multimedijko in siceršno kakovostjo izstop iz monotonoosti dosedanjih predelav literature, ki se je več kot posrečil. CD-ROM je posvečen Samuelu Langhornu Clemensu, bolj znanemu po psevdonimu Mark Twain, ki sodi med najboljše svetovno humoristično literaturo. Poleg njegovih zbranih del - od katerih sta Tom Sawyer (1876) in Huckleberry Finn (1884) najbolj brani knjigi vseh časov - je na CD-ROM-u predstavljen duh Twainovega časa in življenja (1835-1910), vključno z njegovimi manj znanimi osebnimi tragedijami. Obilje fotografij, domiselno prepletena naracija z osnovnim pisanim gradivom, ki zaobsega vrsto animiranih prilog,

nam pričara čudovito celoto. Recimo, ko prebiramo, kako je Huck Finn splavalil po reki, se nam prikazujejo kratke zvočne filmske scene. Za orientacijo po »Twainovem svetu« skrbi logično organiziran grafični menu, razumljiv celo tistim, ki so novinci v CR-ROM tehniki. Besede, katerih pomen bi utegnili zbežati »bralce«, so posebej poudarjene in povezane s celostnimi sekvencami, ki si jih lahko pričramo s pritiskom na miško. Radovednežem in bolj iznajdljivim uporabnikom je na voljo zmogljiv »stroj« za preiskovanje z množico »navigacijskih« tipk in kazalcev za natančno raziskovanje diska. Prejšnji literarni CD-ROM-i se zdijo v primerjavi s »Twainovim svetom« le grobe skice.

NASVETI

Nakup tiskalnika (1)

Matricni tiskalniki so dobra rešitev samo v primeru, če nujno potrebujete forme na več različnih listih. Za uporabnike, ki za vsako ceno želijo kaj privarčevati, so tiskalniki na brizganje boljše rešitev. Toda niti najboljši »brizgalnik« se po kakovosti odtiskov ne more meriti z laserskimi tiskalniki.

Tehnologija brizganja je vsekakor najboljša metoda, s pomočjo katere lahko na istem tiskalniku hkrati produciramo barve visoke kakovosti in razmeroma dobre črno-bele odtiske. Barvni tiskalniki s toplotnim prenosom voska so idealna rešitev za podjetja, ki imajo dovolj razlogov in denarja za to, da se predstavljajo v »polnem barvnem sijaju«, medtem ko so sublimacijski tiskalniki bolj namenjeni podjetjem, ki terjajo naravnost fotografsko kakovost in so pripravljena za to plačati tudi astronomsko ceno.

Razlike v ločljivosti med 300 in 600 pik na palec niso preveč očitne pri razmnoževanju dokumentov s črkami (10 ali 12 piktov), vendar je za zelo majhne črke priporočljiva ločljivost 600 pik na palec, če želimo boljso ostrino.

Hitrosti tiskanja, ki jih navajajo oglaševalci, niso absolutni podatki, temveč samo primerjave z drugimi modeli. Če zelite število znakov na sekundo pretvoriti v število strani na minuto, potem ga delite s 30 za standardne novinarske strani (po 1.800 znakov) ali s 50 za bolj gosto pisana besedila (zapisniki, poročila itd. - po 3.000 znakov).

Tiskanje grafike je vedno dolgotrajnejše kot tiskanje besedil, zaradi česar je tiskalnik s svojim lastnim RICS procesorjem ugodna rešitev za doseganje popolnejše grafike. »Downloadable fonts«, grafika in nizi za tiskanje trošijo spomin, zato je priporočljivo imeti vsaj 2 MB-ni pomnilnik pri laserskem tiskalniku s 300, oziroma 4 MB-nega pri tiskalniku s 600 pikami na palec.

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V ponedeljek, 11., in v torek, 12. aprila, ob 20. uri: Beth Henley - ZLOCINI SRCA.

DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511
Danes, 9. aprila, ob 19.30: M. Frisch - DON JUAN ALI LJUBEZEN DO GEOMETRIJE, za izven.
V ponedeljek, 11. aprila, ob 19.30: H. Ibsen - ROSMERSHOLM, za abonma dijaski 10 večerni in izven.

V sredo, 13. aprila, ob 18.30 in 21. uri: D. Jovanović - ANTIGONA, za abonma dijaski 8 večerni.

V četrtek, 14. aprila, ob 19.30: W. Bauer - CHANGE, za abonma dijaski 5 večerni in izven.

MALA DRAMA
Danes, 9. aprila, ob 20. uri: A. Nicolaj - BLAGI POKOJNIKI, DRAGI MOZJE, za izven in konto.
V torek, 12. aprila, ob 20. uri: W. Allen - ZAJGRAJ SE ENKRAT, SAM. Predstava bo se v sredo, 13. aprila, ob isti uri, za izven in konto.

OPERA, tel.: 061/ 331-950
Danes, 9. aprila, ob 19. uri: G. Bizet - CARMEN, za izven in konto.

V nedeljo, 10. aprila, ob 19. uri: W. A. Mozart - BEG IZ SERAJA. Gostovanje varšavske Komorne opere.

V sredo, 13. aprila, ob 19. uri: R. Strauss - ARIADNA NA NASKOSU, za izven in konto.

MGL, tel.: 061/ 210-852
Danes, 9. aprila, ob 19.30: A. P. Cehov - GALEB, za abonma sobota. Predstava bo se v ponedeljek, 11. aprila, ob isti uri, za abonma studentski C.
V torek, 12. aprila, ob 19.30: R. Hooward - GARDEROBER, za abonma mladinski 4. Predstava bo se v sredo, 13. aprila, ob 20. uri, za abonma E.

MALA SCENA
Danes, 9. aprila, ob 22. uri: G. Barilly - MEDENI MESEC, za izven in konto.

LGL, tel.: 061/ 314-963
Danes, 9. aprila, ob 18. uri: Evelina Umek - MACJA SOLA NI PRAVA SOLA, predpremiera. Predstava bo se v nedeljo, 10. aprila, ob 18. uri, premiera.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI, tel.: 061/ 1404-183
Danes, 9. aprila, ob 16. uri: KO PRIDE ZVEZDA. Gostuje lutkovno gledališče iz Ljubljane.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE, tel.: 061/ 312-860
Danes, 9. aprila, ob 19.30: P. Ustinov - KOMAJ DO SREDNJIH VEJ, za izven.

CELJE
SLG, tel.: 063/ 25-332
Danes, 9. aprila, ob 21. uri: Oder Herberta Grüna Howard Barker - NEPREDVIDLJIVE POSLEDICE.

Danes, 9. aprila, ob 17. uri: A. T. Linhart - TA VESELI DAN ALI MATICEK SE ŽENI, za abonma sobota popoldan in izven. Predstava bo se v torek, 12. aprila, ob 9.45, za abonma Sr. rudarska sola Velenje.

V ponedeljek, 11. aprila, ob 10. uri: C. Goldoni - A. Rozman - SLUGA DVEH GOSPODOV, za abonma 2. solski in izven.

KAMNIK
KULTURNI DOM DUPLICA
Danes, 9. aprila, ob 20. uri: Labiche-Petan-Fritz - GOSPOD EVSTAHIJ IZ SISKE. Gostuje gledališka skupina KD Ivan Cankar Smartno.

KRANJ
PGK, tel.: 064/ 222-681
Danes, 9. aprila, ob 19.30: Ivan Cankar - KRALJ NA BETAJNOVI, za sobota 1, izven in konto.

MARIBOR
LGM, tel.: 062/26-748
V nedeljo, 10. aprila, ob 11. uri: Polak-Streda - KO PRIDE ZVEZDA.

V petek, 15. aprila, ob 19.30: Marjan Pungartnik - VODNI MOZ IN POLONA.

DRAMA, tel.: 062/ 221-206
Danes, 9. aprila, ob 19.30: CARMEN - Popoldan na robu evropske zgodovine, za izven.
V nedeljo, 10. aprila, ob 20. uri: v Minoritski cerkvi M. Vezovisek - JERMANOVO SEME, za abonma in izven. Predstava bo se v ponedeljek, 11. aprila, ob isti uri, za red studentski in izven.

NOVA GORICA
PDG, tel.: 065/ 25-326
V petek, 15. aprila, ob 20. uri: A. Strindberg - OCE, za red petek zeleni in izven. Predstava bo se v soboto, 16. aprila, ob isti uri, za red sobota zeleni in izven.

PORTOROŽ
AVDITORIJ
Danes, 9. aprila, ob 16. uri: Boris A. Novak - STOTISOCNOGA. Gostuje lutkovno gledališče iz Ljubljane.

PAR FO-RAME IN AKTUALNA
ZGODBA O TATOVIH VSEH VRST

Dario Fo je napisal monolog, v njem pa nastopa njegova žena Franca Rama. Gre za satirično delo Sedmič: kradi malo manj, št. 2, ki ga bo znani gledališki par predstavil v Vidmu, in sicer v Športni dvorani Carnera. Delo sodi v okvir abonmajske sezone »Teatro Contatto«, ki se bo pravzaprav zaključila z »zgodbom o neverjetnem številu tatov, ki jih vsak dan odkrivamo«. Prva predstava bo v četrtek, 14. aprila ob 21. uri, delo pa bodo ponavljali do nedelje.

Na sliki Franca Rame

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA
MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5
Razstava slikarja GEROLDA HIRNA je na ogled do 15. aprila.

MODERNA GALERIJA, Tomsčeva 14
Razstava ANTONYJA GORMLEYJA - Evropsko polje je na ogled do 24. aprila.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31
Razstava FRANCETA GRUDNA.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40
Razstava slik VIDE FAKIN je na ogled do 28. aprila.

GALERIJA SLOVENIJALE, Dunajska c. 22
Razstava SAVA SOVRETA je na ogled do 30. aprila.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21
Razstava beograjskega umetnika Talenta.

GALERIJA SOU, Kersnikova 4
Razstave DRAGA MLINARCA in VANINE TOPIC je na ogled do 15. aprila.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3
Razstava studentov ljubljanske akademije za likovno umetnost je na ogled do 10. aprila.

GALERIJA ZALA, Gosposka 7
Razstava slovenskega impresionista MATEJA STERNENA je na ogled do 27. aprila.

KULTURNO-INFORMACIJSKI CENTER KRIZANKE, Trg francoske revolucije 7
Razstava Od arhitekturnega elementa do arhitekturne kompozicije je na ogled do 16. aprila.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65
Razstava slik KARLA ZELENKA je na ogled do 26. aprila.

JELOVSKOV SALON, Zaloska 61
Razstava prostorsko barvne instalacije SKENDERJA BAJROVICA in rdece sence zvoka KARLA AHACICA je na ogled do 30. aprila.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 7
Razstava DUSE KAJFEZ je na ogled do 17. aprila.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
TGalerija
Do 12. aprila je na ogled razstava Ani Tretjak »Trst - trigonija elementalov«.
Galerija Torbandena
Do 10. aprila bo na ogled razstava Georgeja Grosza - izdelki od 1915 do 1944.

Galerija Minerva
Se danes, 9. t.m., so na ogled dela slikarja Marina Cassettija.

Kulturno združenje Mysotis
Danes ob 18.30 bodo odprli razstavo slikarja Ah Ceh Chilam. Sodeloval bo kipar A. Manfredi in dr. Racquel Viamonte bo recitirala poezije Marcelle Ane Munoz.

Muzej Revoltella
Na ogled je razstava Vidiki - Punti di vista.

OPČINE
V dvorani HPO je na ogled razstava ob 340-letnici rokopisov zupnije sv. Jerneja.

CELJE
KNJIZNICA CELJE, Muzejski trg 1
V Levstikovi sobi knjižnice je na ogled razstava Slovaska kultura pri Slovencih.

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI, Trg celjskih knezov 9
Razstava risb in slik METKE KRASOVEC je na ogled do 12. maja.

DOMŽALE
LIKOVNO RAZSTAVISČE DOMŽALE
Prodajna razstava akvarelov slikarja SEADA CERKEZA je na ogled do 22. aprila.

MARIBOR
SALON ROTOVŽ, Trg Borisa Kraigherja 3
Razstava slik in risb ŽARKA VREZCA je na ogled do 23. aprila.

NOVINARSKI KLUB, Vetrinjska ul. 30
Razstava ROMEA STRAKLA Strip je na ogled do 21. aprila.

NOVO MESTO
DOLENJSKI MUZEJ, Muzejska 7
Razstava MARIJE MOJCE PUNGERCAR je na ogled do 2. maja.

PIRAN
MEDUZA 2, Cankarjevo nabrežje 7
Razstava risb HERMANA PECARICA je na ogled do 6. maja.

TRŽIČ
PAVLJON NOB
Razstava PIERA CONESTABA Barvni signali je na ogled do 9. maja.

SEŽANA
KC SREČKO KOSOVEL, Kosovelova 4a
Razstava SLOVENIJA ODPRTA ZA UMETNOST.

ŽALEC
SAVINOV LIKOVNI SALON
Razstava ekslibrisov z versko vsebino je na ogled do 16. aprila.

ZIRI
GALERIJA SVOBODE ZIRI
Danes, 9. aprila, bo ob 19. uri otvoritev razstave slik DUSANA SEDEJA. Razstava bo na ogled do 24. aprila.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

Danes, 9. aprila, ob 20. uri: PI-AF, koncert za dva igralca. Igrata in pojeta ALENKA VIDRIH in GOJMIR LESNJAK.

V ponedeljek, 11. aprila, ob 21. uri: koncert CHARLIE HADEN WEST QUARTET.

V sredo, 13. aprila, ob 19.30: koncert V. GLOBOKAR - Govor o oranju železnega hriba za orkester. Simfoniki RTV Slovenija.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V torek, 12. aprila, ob 19.30: koncert ALEKSANDER MA-DZAR - klavir.

GALERIJA SOU, Kersnikova 4

V ponedeljek, 11. aprila, ob 20.30: koncert MOJCE ZLOBKO - harfa in CVETA KOBALA - flavta.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

V nedeljo, 10. aprila, ob 21. uri: koncert skupine LOLITA.

NOVO MESTO

Danes, 9. aprila ob 20. uri: v Domu kulture večer ljudskih plesov in pesmi.

RIBNICA

Danes, 9. aprila, ob 19.30: v cerkvi Nova Stifa pri Ribnici koncert mešanega pevskega zbora POMLAD.

VELENJE
DVORANA GLASBENE SOLE

V ponedeljek, 11. aprila, ob 19.30: koncert CIRILA SKERJANCA - violoncelo in MIKHKO OTAKIJA - klavir. Program: Beethovnovе sonate.

FJK

TRST
Glasbena matica

V četrtek, 14. aprila bo na sporedu prihodnji koncert. Nastopil bo Godalni kvartet in pianist M. Devetak.

Gledališče Rossetti

Trzasko koncertno društvo: v ponedeljek, 18. aprila, ob 20.30 bo na sporedu zadnji koncert. Nastopil bo orkester Festivala iz Brescie in Bergamo.

Villa Revoltella

V cerkvi S. Pasquale bo jutri, 10. t. m., ob 17.30 nastopil Ensemble Vocale Polivox.

Gledališče Miel

Danes, 9. t. m., ob 21. uri koncert kvarteta Giovanne Marini. Predprodaja vstopnic pri UTAT - Pasaza Protti 2, tel. 630063/638311).

Trzaski jazzovski krozek: v ponedeljek, 18. aprila, ob 20.45 bo nastopil pevec Phil Guy ob spremljavi skupine Blues Gang Daria Lombarda.

Pivovarna Forst

Do 7. junija bo na sporedu se-to glasbeno srečanje z naslovom »Trzaski avtorji«, ki ga prireja trzaska pokrajina.

BBC Club (Ul. Donota)

V ponedeljek, 11. t. m., ob 21. uri nastop kvinteta Mimma Cafiera.

MILJE
Gledališče Verdi

Jutri, 10. t. m., ob 11. uri koncert Komornega orkestra gledališča Verdi.

V soboto, 16. aprila, ob 20.30 bo nastopil Victor Lewis Quintet.

GORICA
Katoliški dom

V nedeljo, 17. aprila ob 11. uri bo nastopil Komorni orkester dežele Furlanije-Juljske krajine. Dirigent Romolo Cessi, pri klavirju Francesca Ceccarello in Barbara Popazzi.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Verdi - Dvorana Tripcovich
Opera sezona: danes, 9. t. m., ob 17. uri (red S) deveta ponovitev enodejank »Suzanina skrivnost« (Il segreto di Susanna) E. Wolf-Ferrarija in »Spanska ura« (L'heure espagnole) M. Ravela. Direktor Giuseppe Grazioli, režija Lorenzo Mariani.

Zadnja predstava jutri, 10. t. m., ob 16. uri (red D).

Vstopnice: blagajna Dvorane Tripcovich - 9-12, 16-19 (zaprta ob ponedeljkih). Od 23. t. m. do 8. maja bo na sporedu Rossinijeva opera »Pepelka« (La Cenerentola). Režija Lü jia.

Gledališče Rossetti

Trzaski velesejem - Paviljon F (vhod na Trgu De Gasperi)

KOROŠKA

CELOVEC
Mestno gledališče
Jutri, 10. t. m., ob 14.45 - »Lumpazivagabundus«.

PUBERK
Farna dvorana: Danes, 9.t.m., ob 19.30 - »Cirkus

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
Danes, 9. aprila, ob 20. uri: glasbeno-plesna prireditev ob 45-letnici Železničarske folklorne skupine Tine Rozanc.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288
Danes, 9. aprila, ob 17. uri: plesno potepanje z otroki tmovskih vrtcev.

PORTOROŽ
AVDITORIJ, tel.: 066/ 73-571
Danes, 9. aprila, ob 20.30: predstavitev filma iz Film art festivala Ljubljana - DO KONCA SVETA. Režija: Wim Wenders. Po filmu pogovor z JASNO CEBRON.

V nedeljo, 10. aprila, ob 18. in 20.30 uri: ROMANCA V SEATTLU.

PTUJ
MINORITSKI SAMOSTAN
Razstava DOBROTE SLOVENSKIH KMETIJ. Omogočeno je vodstvo in nakup dobrot na dvorišču Minoritskega samostana.

Razstavo spremljajo:

Danes, 9. aprila, ob 10. uri: v Minoritskem sa-

Danes, 9. t. m., ob 20.30 ponovitev predstave G. Büchnerja »Leonce e Lena«. Režija Carlo Cecchi. V abonmaju, predstava 4V - na izbiro med petimi zelenimi). Blagajna gledališča Rossetti (tel. 54331) in osrednja blagajna (tel. 630063).

Zadnja predstava jutri, 10. t. m., ob 16. uri. V teku sta predprodaja vstopnic in rezervacije za predstavo »Intrigo e amore« F. Schillerja, ki bo na sporedu od 13. do 24. t. m.

Gledališče Cristallo-La Contrada

Danes, 9. t. m., ob 20.30 zadnja letošnja premiera in sicer komedija »Cepica s kraguljčki« Luigijski Pirandella.Nastopa skupina Teatro Stabile iz Catanie - Turi Ferro in Ida Carrara, režija Turi Ferro.

Ponovitev jutri, 10. t. m., ob 16.30; v ponedeljek zaprto. Predstave bodo trajale do 17. t. m.

divjega zapada« - igra Mladinska skupina Modestovega doma

BELJAK
Studijski oder (Kellertheater) - Danes, 9. t. m., ob 20. uri - G. Fillei »Daleth« - plesni teater. Predstave bodo trajale do 16: t. m.

mostanu VINO PTUJ '94 - podelitev odličij, predstavitev vin in pokusinja. Ob 14. uri: v Minoritskem samostanu nastop učencev OS Gorišnica - OTROCI NA PASI. Ob 16. uri: v Minoritskem samostanu nastop učencev OS Jursinci - TU JE MOJ DOM, TU SEM DOMA.

V nedeljo, 10. aprila, ob 10. uri: v Minoritskem samostanu slavnostna masa. Ob 11. uri: v Minoritskem samostanu podelitev priznanj za razstavljene dobrote. Ob 16. uri: v Minoritskem samostanu nastop učencev OS Destrnik in predstavitev raziskovalnega projekta OD ZR-NA DO KRUHA.

ŠKOFJA LOKA
SOLSKI CENTER, Podlubnik 1/b
Danes, 9. aprila, ob 9.30: na dvorišču škofjelskega gradu celodnevna delavnica.

TRŽIČ
KNJIZNICA TONETA PRETNARJA, Balos 4
V torek, 12. aprila, ob 18. uri: predstavitev knjige dr. JANEZA MAYERJA - Vizija ustvarjalnega podjetja.

Visoka sola za moderne jezike (Ul. Alviano 15)

V četrtek, 14. aprila, ob 17. uri predavanje prof. Matjaža Kmecla na temo »Prvo obdobje slovenskega romana«. Prof. Kmecl bo predaval tudi 21. in 28. t. m.

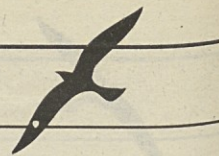
FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

Trst

Gregorčičeva dvorana

V petek, 15. t. m., ob 18. uri prvo predavanje iz ciklusa o sodobni slovenski književnosti. Boris Paternu bo spregovoril na temo »Pogled v sodobno slovensko poezijo«.

domači šport

Danes

Sobota, 9. aprila 1994

ODBOJKA

MOSKA B2 LIGA

20.30 v Standrežu: Imsa Kmečka banka - Olis Cucine Sedico BL

ZENSKA C1 LIGA

18.00 na Opcinah: Koimpex - Volley Ball Gemonna; 20.30 v Trstu, »Suvich«: Bor Tombolini - Ghemar

MOSKA C2 LIGA

17.30 v Vidmu: Volley Ball Udine - Bor Omse; 19.00 v Sovodnjah: Soca Sobema - Ipem Buia; 20.30 na Opcinah: Koimpex - Prata; 20.30 v San Giovanni al Natisone: Pav Natisonia - Olympia Cdr

ZENSKA C2 LIGA

20.00 v Dolini: Breg - Pellini Caffé; 20.00 v Bagnarij Arsa: B-Meters - Kmečka banka; 20.30 v Codroipu: Ristorante del Doge - Sokol Indules

1. MOSKA DIVIZIJA

20.30 v Locniku: Caldini - Olympia; 15.30 v Trstu, licej Galilei: Prevenire - Sloga

1. ZENSKA DIVIZIJA

17.00 v Standrežu: Azzurra - Olympia

2. ZENSKA DIVIZIJA

15.30 v Trstu, licej »Galilei«: Pallavolo TS - Bor NARASCAJNICE

15.30 v Starancanu: Staranzano - Posojilnica Sovodnje; 15.30 v Gorici, Kulturni dom: Dom - Lucinico; 15.30 v Trstu, Ul. Carli: Sant' Andrea - Breg

KOŠARKA

PROMOCIJSKA LIGA

18.00 v Gorici, Kulturni dom: Dom La Goriziana - Largo Isonzo; 18.00 v Vilešah: Villesse - Breg; 18.00 v Trstu, Ul. Zugnano: Santos - Cicibona Mingot; 20.30 v Briscikih, dom Ervatti: Kontovel - Agip

1. DIVIZIJA

20.30 v Trstu, Ul. Forti: Acli Fanin - Prosek; 16.30 v Trstu, Ul. Gretta: Saba - Polet Metra

NOGOMET

MLADINCI

DEŽELNO PRVENSTVO

16.00 v Locniku: Lucinico - Juventina

POKRAJINSKO PRVENSTVO

16.00 na Proseku: Primorje - Costalunga; 16.00 v Trstu, Vrdelska cesta: Union - Zarja Adriaimpex NAJMLAJSI

16.00 v Locniku: Lucinico - Sovodnje

ZACETNIKI

15.00 v Trstu, Ul. Flavia: Chiarbola - Zarja Adriaimpex B

ROKOMET

MOSKA C LIGA

17.00 v Meranu: Banca Popolare Merano - Kras Trimac

Jutri

Nedelja, 10. aprila 1994

KOŠARKA

MOSKA C LIGA

18.30 v Briscikih, dom Ervatti: Jadran TKB - Eltor Gradisce

MOSKA D LIGA

17.00 v Trstu, »Suvich«: Bor Radenska - Portogruaro

PROPAGANDA

9.00 v Trstu, Ul. Caravaggio: Bor - Servolana; 9.00 v Briscikih, dom Ervatti: Jadran - Ferroviario

ODBOJKA

1. ZENSKA DIVIZIJA

11.30 v Trstu, Ul. Petracco: Virtus TS - Sokol; 11.00 v Trstu, telovadnica Murgurgo: Pallavolo Trieste - Kontovel

NARASCAJNICE

10.30 v Nabrezini: Sokol - Pallavolo TS; 9.45 v Trstu, Ul. Petracco: Virtus TS - Sloga B

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

16.00 v Miljah: Fortitudo - Juventina; 16.00 na Proseku: Primorje - Ruda

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Torreanu: Torreanese - Vesna; 16.00 v Vidmu: Bearzi - Zarja

2. AMATERSKA LIGA

16.00 v Repnu: Kras - Mereto; 16.00 v Trebčah: Primorec - Ronchis; 16.00 v Sovodnjah: Sovodnje - Romana; 16.00 vna Padricah: Gaja - Moraro

3. AMATERSKA LIGA

16.00 v Trstu, Vrdelska cesta: Union - Dolina; 16.00 na Opcinah, Villa Carsia: Mont. Don Bosco - Breg

NARASCAJNIKI

10.30 na Proseku: Primorje - San Sergio

NAJMLAJSI

9.30 v Trstu, Vrdelska cesta: Bor Farco - CGS

ZACETNIKI

10.30 v Bazovici: Zarja Adriaimpex A - Triestina

ROKOMET

ZENSKA C LIGA

14.30 v San Donaju: Pall. Piave - Kras

KOLESARSTVO

POKAL LONJER

10.30 na Opcinah: nastopajo mladinci iz Slovenije in FJK

KOŠARKA / JUTRI V C LIGI OB 18.30

Le z zmago lahko Jadran še upa...

Premagati je treba skromni Eltor iz Gradišča in upati na ugoden razplet v ostalih tekmah

V 27. kolu košarkarske C lige bodo jadranci igrali doma proti dokaj skromnemu nasprotniku, **Eltorju iz Gradišča**, ki se z 20 točkami nahaja na spodnjem delu lestvice, točneje na 12 mestu. Na jutrisnji tekmi (Ervatti, s pricetkom ob 18.30 in ne več ob 17.30 kot doslej) so jadranci ne-sporni favoriti in kot smo tudi omenili pred enim tednom, ko smo analizirali možnosti v boju za prvi dve mesti, bi se s porazom v hipu razblinile se vse zadnje sanje o velikem podvigu.

JADRAN - Trener **Walter Vatovec** nam je zadovoljno povedal, da so vsi posamezniki v dobri formi in da nima nihče težav s poškodbami. Med tednom so odigrali prijateljsko tekmo z Interjem iz Milja in z o p t i m i z m o m pričakujejo jutrisnjo tekmo. Treba bo zaigrati odločno in brez podcenjevanja, saj je Jadran Tkb objektivno boljši, že rešeni Eltor pa nima pravih motivov.

ELTOR - Z zmago v prejšnjem kolu na račun Edilenza so si košarkarji iz Gradišča praktično že zagotovili obstanek v ligi, saj bodo nazadovale zadnje tri uvrščene ekipe in ob Moglianu (6 točk) ter Edilenzu (8), bo tretji kandidat izšel iz dvojboja med Montebelluno (14) in Caorlami (16), ki se bosta prav v tem kotlu tudi pomerili med sabo. **Eltor** je z 22 točkami najbrž ze na varnem, saj mu zado-

stuje le še ena zmaga (v primeru, da bi Montebelluna in Caorle zmagala na vseh preostalih tekmah), z obema zasledovalcema pa ima Eltor tudi boljši obračun v medsebojnih spopadih. V vrstah Eltorja je več dobrih posameznikov (**Merljak**, **Podbersig**, **Sartori**, **Sansa**, **Ursi** in **Di Cecco**), Jadranovi navijaci pa bodo lahko spet videli na delu tudi goriskega playmakerja **Marka Corsija**, ki je pred leti branil Jadranove barve, prej pa je igral tudi v mladinskih postavah Doma.

TAKO V GRADISCU - Jadranovci so se z gostovanja v Gradišču vrnili nasmejani, za zmago pa so se morali potruditi vseh 40 minut (**70:74** končni izid), ceprav so po prvem polcasu vodili že z 9 točkami razlike. **Sandi Rauber** je bil z 21 točkami najboljši strellec srečanja, Claudio Starc in Kristjan Rebula pa sta dosegla vsak po 12 točk. Manj kosev kot običajno so dosegli Arena (8), Cuk (6) in Pregarc (4). Za domačo postavo so bili najuspešnejši **Merljak** (19), Sansa (18) in Sartori (16).

DERBI - Ker bodo o Jadranovi (36 točk) usodi odločili tudi izidi ostalih tekmecev za vrh, bomo z veliko radovednostjo sledili tudi »derbiju« **Frigora** (40) - **Civiale** (38), na sporedu nocoj ob 20.30 in tekmi Castelfranco - **Italmonfalcone** (38), ravno tako na sporedu danes, s pricetkom ob 21.00.

Vanja Jogan

Dean Oberdan (Kroma)

PLAVANJE / DEŽELNI FINALE ZAČETNIKOV

V finalu bo kar pet borovcev

Po tihem upajo, da bo kdo izmed njih stopil na zmagovalni oder

Kar pet mladih Borovih plavalcev bo danes in jutri v trziškem občinskem bazenu sodelovalo na deželni fazi zimskega prvenstva začetnikov A in B kategorije. Našemu društvu ni se nikoli uspelo uvrstiti v finale toliko svojih tekmovalcev, kar potrjuje o tem, da se pri Boru dela kvalitno, ceprav njegovi mladi plavalci ne trenirajo toliko, kolikor večina njihovih tekmecev iz drugih društev. Po nastopih na kvalifikacijah bo v Trziču v finalu merilo moči po osem najboljših tekmovalcev v vsaki disciplini. Borove barve bodo branili Milos Kalc (100 in 200 m pršno z 2. oziroma 8. casom), Matteo Feruglio (100 in 200 m pršno s 7. oz. 6. casom), Walter Bullo (5. cas na 50 m delfin, 5. cas na 100 in 6. cas na 200 m hrbtno), Luka Peric (8. cas na 50

m delfin) in Maria Alejandra Glavina (6. cas na 200 m prosto, 1. rezerva na 100 in 2. rezerva na 200 m hrbtno).

Bor bo nastopil tudi na treh statetnih preizkusnjah, 4x100 m prosto (Kalc, Feruglio, Marko Zupan in Cristina Chirani) in 4x50 m prosto in 4x50 m mešano (Bullo, Peric, Oskar Perosa in Daniel Pettiroso).

Kot druga rezerva na razdalji 100 m prosto bo v Trzic odšla tudi Micol Rosa, ki pa bo tekmovala samo, če se bosta nastopu odpovedali vsaj dve plavalki.

V Borovem taboru pričakujejo, da bodo vsi dali vse od sebe, po tihem pa celo upajo, da bi končno kaksen od njihovih tekmovalcev v tej kategoriji stopil tudi na zmagovalni oder, kar jim doslej ni uspelo.

LOKOSTRELSTVO / JUTRI

V Bazovici start sezone na prostem

Na tekmovalstvu »hunter and field« tudi člani Zarje in Našega prapora

Z jutrisnjim tekmovalstvom v Bazovici (prireja ga trzasko društvo Ascat) se bo tudi pri nas začela lokostrelska sezona na prostem. V Bazovici, na območju pri fojbi, se bodo tekmovalci pomerili v zvrsti »Hunter and field«. V 24 tarč, ki so postavljene na različne razdalje (od 10 do 60 m), bo vsak tekmovalac, iz različnih zornih kotov, izstrelil skupno 72 puščic.

Tekmovalja se bodo udeležili tudi člani bazoviske Zarje in goriskega Našega prapora. Edini, ki že ima zagotovljeno normo za nastop na državnem prvenstvu (od 8. do 10. julija v Lavaroneju), je Moreno Granzotto (Zarja), ki je lani na Pokalu dežel dosegel 510 točk. V tej zvrsti se lahko Granzotto po-

naša s serijo odličnih do-sezkov, saj je bil leta 1991 državni podprvak med narasčajniki, leta 1992 je bil v isti kategoriji tretji, lani pa je med mladinci zasedel četrto mesto, v tej kategoriji pa bo nastopil tudi letos s trdnim upanjem, da bo na DP stopil na zmagovalni oder. Adut Zarje je tudi Marko Metlika, ki se je lani prav tako prebil na državni finale, kjer je med narasčajniki zasedel sedmo mesto. Po dveh letih premora naj bi spet nastopila tudi Tamara Razem, barve Našega prapora pa bodo branili Ferlatova, Ciničeva in Baradel.

Tekmovalje v Bazovici se bo pričelo ob 9. uri, zbirno mesto pa bo pred nogometnim igriščem. Predvidoma bo nastopilo okrog 80 lokostrelcev.

KOLESARSTVO / JUTRI

Na Pokalu Lonjerja tudi letos mladinci iz FJK in Slovenije

Nastopilo bo okrog sto kolesarjev

Jutri bo na sporedu 28. izvedba tradicionalne kolesarske dirke za Pokal Lonjerja, za katero se bodo drugo leto zaporedoma potegovali mlajši mladinci. Na precej naporni, 60 km dolgi progi se bodo pomerili najboljši kolesarji te kategorije iz Furlanije-Juljske krajine ter iz Slovenije, saj je do sedaj vpisanih okrog sto tekmovalcev iz petnajstih klubov, ki se ukvarjajo s tem delikatnim sektorjem.

Prireditelji lonjerskega Kolesarskega kluba Adria so pripravili naslednji spored: start bo ob 10.30 na Opcinah, nato po pokrajinski cesti in držav-

ni cesti 202 do Gabrovca, kjer se bo pričel krog Gabrovec - Bozje polje, Kriz, Brisce, Gabrovec, ki ga bodo morali tekmovalci prevoziti stirkirat, nato pa po Trbiski cesti mimo openskega krizisca do Obeliska in od tu proti kamnolomu Faccanoni in zadnja dva kilometra lazjega vzpona do končnega cilja nad Lonjerjem.

Mladi upi deželnege in slovenskega kolesarstva se bodo tako v finalu pomerili na isti trasi kot pred dobrim mesecem najboljši amaterji iz raznih evropskih držav za dodelitev 18. trofeje ZSSDI.

KOŠARKA / 27. KOLO D LIGE

S Portogruarom prestižna tekma za Bor Radensko

P. Ažman ni bil diskvalificiran Delle Vedove bo odsoten

Po blei predstavi v trzaskem derbiju z Interjem iz Milja, bodo Borovi košarkarji pred novo težko preizkusnjo, saj bodo gostili mostvo iz **Portogruara**, ki je bilo pred začetkom prvenstva med glavnimi favoriti za prvo mesto, na igrišču pa niso bili kos napovedim in so s 30 točkami sele sesti na lestvici, z dvema točkama prednosti pred Borom Radensko.

Borov trener **Fabio Sancin** ima se nekaj dvomov glede izbire igralcev, saj **Stefana Persija** ze dalj časa ni na treningih, **Stefan Samec** pa se bo ekipi lahko pridružil sele v zadnjem hipu, zaradi družinskih obveznosti. Tokrat bo na tribuni torej sedel eden od dveh. Razveseljiva je vest, da do pričakovane diskva-

lifikaicje Petra Azmana ni prišlo.

Portogruaru se je v lansk sezoni za las izmuznilo napredovanje v C ligo. V teku letošnje sezone se je nekaj zataknilo s pokroviteljem (financna plat) in igralci so se iz protesta odlocili, da bodo trenirali le dvakrat tedensko, kar se je seveda tudi občutilo pri učinkovitosti ekipe. Dalec najboljši posameznik in stebel ekipe je stari **Egidio Delle Vedove**, dolgoletni A ligas, ki pa ga jutri najbrz ne bo, ker je bil sklican za turnir »over 35«. Portogruaro pa ima vsekakor več dobrih posameznikov (**Del Tedesco**, **Adami** in **Ross**), tako, da se jutri obeta res zanimiva tekma. V prvem delu prvenstva je Portogruaro premagal borovce z 91:78. (VJ)

Mladi krasovci z R. Miličem v Isernii

Predsednik tehnične komisije pri deželni namiznoteniski federaciji Robert Milic je spremljevalec stiričlan-ske ekipe, ki bo konec tedna predstavljala Furlanijo-Juljsko krajino na 14. pokalu dežel Under 14 v Isernii. Na dvodnevem tekmovalstvu pričakujejo predstavnike vseh italijanskih dežel, s svojimi ekipami pa bosta prisotni tudi San Marino in Malta. Tekmovalje najboljsh v tej starostni kategoriji bo potekalo po formuli evropske lige - najprej po skupinah, zatem z direktnim izločanjem. Člani ekip, ki se ne bodo prebili v polfinale, bodo tekmovali posamežno v nedeljskem dopoldnevu. V ekipi FJK so trije igralci oziroma igralke Krasa (Gorazd Milic, Nina Milic, Vanja Milic) ter Stefano Di Cosimo (Chiadino), ki jih je izbral deželni selektor na osnovi dosedanjih tekmovalnih rezultatov. (J.J.)

ODBOJKA / MOŠKA B2 LIGA

V Štandrežu še zadnji »veliki boj«

Imsa Kmečka banka proti Sedicu

Z drevisnjim nastopom proti belunskemu Sedicu bodo odbojkarji Imse Kmečke banke končali niz »velikih dvbojev« v Štandrežu. Če sodimo po spektaklu, ki so ga bili gledalci deležni na srečanjih proti videmskemu VBU (zmaga s 3:2) in Rovigu (poraz, prav tako s 3:2), lahko rečemo, da navijaci tudi tega srečanje nikakor ne smejo zamuditi. Čeprav nima goriska sesterka več nobenih pravih motivacij, potem ko je v Trstu postavila besedo konec tudi vprašanju obstanka v ligi (ki ni bil v bistvu nikoli pod vprašajem, kar za novince v ligi ni malo), igralci obljublajo, da bodo proti Sedicu dali vse od sebe in po nekaj pričakovanih zmagah ponudili svojim zvestim navijačem nov podvig. Če bi jim to uspelo, bi praktično tudi odločili boj prvi vrhu, saj je maloverjetno, da bi Sedico se lahko ogrozil vodilni par Videm-Rovigo, če bi v Štandrežu potegnil krajši konec. Beluncani so vsekakor vsega spostovanja vreden nasprotnik. Aduta v mostvu sta napadalec Cavasin (lani v A2 ligi v Livornu) in center Ebone), njihova sibka točka pa je napad z desnega krila, to pomankljivost pa kompenzirajo z zelo dobrim sprejemom servisa, tako das je proti njim sila težko priti do točke.

Teden pred velikonočnimi prazniki so Feri in tovarisi izkoristili za nabiranje novih moči, v tem tednu pa so imeli vlek tri treninge, tako da bodo danes nastopili spociti in dobro pripravljeni za boj. Prepričani smo, da ne bodo odpovedali, saj lahko igrajo zdaj povsem sproščeno, kar ne velja za njihovega drevisnjega nasprotnika.

Na sliki: Buzzinelli v bloku med tekmo v Trstu proti ekipi Rum baker.

Danes šah za olimpiado SŠT

Sahovsko tekmovanje, ki ga vsako leto prireja Sportna sola Trst v okviru osnovnošolske olimpiade, se bo začelo danes popoldne ob 15. uri v Borovem športnem centru pri Sv. Ivanu v Trstu. Med našimi osnovnošolci je za to tekmovanje vedno vladalo veliko zanimanje, nekateri posamezniki, ki so začeli vleci prve poteze prav na tej prireditvi, pa so se kasneje dobro uveljavili tudi na drugih sahovskih prireditvah in predstavljajo danes podmladek zamejskega saha. Prireditelji pričakujejo tudi letos dober odziv učencev in učenec naših tržaških mestnih sol, obenem prosijo udeležence, naj vsak prinese s seboj sahovnico.

-boj-

ODBOJKA / MOŠKA C2 LIGA

Zadnja priložnost za goriško Olympio CDR

Koimpex in Soča doma, Bor v Vidmu

Po velikonočnih praznikih se tudi v moški C2 ligi začena zaključni sprint za prva mesta na lestvici. Najvažnejša tekma kola je vsekakor tekma med Natisonio in Olympio CDR. Prva ima namreč na drugem mestu na lestvici 30 točk, Olympia pa ima le dve točki manj. Situacija je za trenerja Olympie Petejana jasna: »To je za nas zadnja priložnost, da ostanemo v boju za prva mesta. Če zmagamo, lahko še upamo v napredovanje, če pa izgubimo nimamo več možnosti.« Ta teden ni bilo večjih problemov pri goriški ekipi, ki se je tudi dobro pripravila. V povratnem delu Olympia ni se zmagala z ekipami z vrha lestvice, danasnja zmaga pa bi bila seveda dobrodošla. Seveda pa je treba računati tudi na danasnje nasprotnika, ki si tudi ne sme dovoliti poraza, ker bi v tem primeru izgubila stik s Povolettom, ki je trenutno njegov najresnejši konkurent za drugo mesto. Poleg tega pa si ne sme dovoliti dveh zaporednih porazov na domačem igrišču, potem ko je pred dvema koloma že izgubila s Sočo. Koimpex nadaljuje svojo pot proti matematičnemu napredovanju v višjo ligo. Danes se bo na Opči-

nah srečal s Prato, ki ima na lestvici deset točk manj od slogašev in nima več pravih možnosti, da se vključi v boj za napredovanje. Z današnjim tekmečem se je Koimpex letos srečal že trikrat, ce upoštevamo tudi tekmo vanje za deželni pokal, vedno pa je bil tudi uspešen. Tudi danes bi moral osvojiti novi točki, saj bo nastopil v popolni postavi, med tednom pa je imel nekaj težav z zdravjem edino Cisolla. Slogaši pa morajo sedaj do konca tako ali tako računati s tem, da igrajo nasprotniki proti njim maksimalno v upanju, da iztržijo prestižno zmago.

Soča Sobema mirno nadaljuje svoje prvenstvo, saj ima do konca prvenstva le eno težjo tekmo (proti Koimpexu), tako da lahko računa s tem, da zmaga vse tekme, istočasno pa pričakuje kakšen spodrslija ekip, ki so pred njo. Danes igra v Sovodnjah z ekipo iz Buie, ki se nahaja na spodnjem delu lestvice in verjetno nima več prave motivacije, saj je obstanek praktično že dosegla, svoje uvrstitve pa ne more več niti izboljšati. Zmaga socanov torej ne bi smela biti vprašljiva.

Zelo pomembno tekmo za obstanek v ligi igra Bor

Borovke in slogašice v odbojkarški C1 ligi nimajo več nobenih pravih ciljev, danes pa bodo svojim navijačem skušale dokazati, da se vsekakor se niso izpele. Cakata jih namreč zelo zahtevna domaća nastopa. Slogašice bodo na Opčinah igrale proti petouvrščeni Gemoni, borovke pa se bodo v dvorani Suvich spoprijele nič manj kot z vodilnim Ghemarjem. Teško je pričakovati, da bosta nasi sesterki zmagali, lahko pa upamo, da se bosta svojemu nasprotniku zilavo upirali.

Huminska sesterka ima šest kol pred koncem stiri točke manj od drugouvrščenega Battistija. Čeprav je njena naloga težka, se ni povsem odrezana od boja za napredovanje, zato bo verjetno prišla na Opčine trdno odločena, da zmaga. Volley ball Gemoni je pravzaprav doslej prijetno presenetila, saj ne smemo pozabiti, da je novinec v ligi, čeprav njena igralka niso več mlade, njihova glavna značilnost

pa je, da med igro delajo zelo malo napak. Koimpex bo proti temu nasprotniku nastopil samo z osmimi igralkami, ker podajalka Karin Starc zaradi vnetja pete ne mo mogla igrati, sele natančnejša diagnoza pa bo pokazala, koliko časa bo pravzaprav morala mirovati. Tako ze kot na zadnjih tekmah bo torej Koimpex spet igral samo z eno podajalko, tokrat pa bo ta resitev obvezna.

»Pričakujem, da bodo tokrat dekleta dala vse od sebe, saj smo doslej dobro odigrali samo slabo polovico tekem, na ostalih pa nismo pokazali svojega pravega lica«, pravi trener slogašic Drasic.

Se tezza je naloga borovk, saj je Ghemar doslej izgubil samo dvakrat in sicer v Centi in Huminu. Sesterka iz kraja Pieve di Sacco je na vrhu lestvice ze od prvega kola dalje, vendar si napredovanja se ni zagotovila, drevi pa si nikakor ne sme privoisciti spodrsljaja, ce vemo, da jo v zadnjih treh kolih

cakajo težki dvboji z Battistijem, Novento in Tarcentom, se pravi z drugim, tretjim in cetrtim na lestvici!

»Ce bi prvenstvo koncali s 30 točkami, bi bil to za nas odlicen uspeh. Doma se bomo pomerili s tremi najboljsimi v ligi, se pravi, da bi lahko krojili usodo teh ekip. Prepričan sem, da lahko kogar koli premagamo, ce igramo na visku svojih sposobnosti in nam uspe na tekmi urisniciti vse delo, ki ga med tednom opravljamo na treningih«, pravi trener borovk Kalc. Borovke tudi po koncanih nastopih na mladinski ravni niso popustile in se naprej trenirajo s polno paro, v bistvu pa se ze pripravljajo na naslednjo sezono in trener ze uvaja nekatere novosti. Danes ni gotov nastop Vodopivčeve, ki se vedno čuti posledice poskodbe gleznja. Nekaj težav z zdravjem ima tudi Cokova, ki je manj trenirala, Gustinjeva pa je sele začela vaditi in se nekaj časa ne mo mogla igrati.

ODBOJKA / ŽENSKA C1 LIGA

Bor Tombolini doma proti vodilnemu Ghemarju

Koimpex pa se bo na Opčinah spoprijel s petouvrščeno Gemono - Upati je, da bosta naši sesterki nudili žilav odpor

ODBOJKA / ŽENSKA C2 LIGA

Teško gostovanje Sokola Breg ne sme izgubiti

Nasprotnik Nabrežink doma nepremagan od 11. decembra - Kmečka banka v nepopolni postavi

V ženski C-2 ligi poskuša nadaljevati svoj vzpon proti vrhu lestvice Sokol Indules, ki ga danes znova čaka zelo zahtevna preizkušnja. V Codroipu se bo namreč srečal z ekipo, ki ima le dve točki manj od sokolovk in je torej se v boju za napredovanje. O nevarnosti današnjega gostovanja pa priča tudi podatek, da je Codroipo zadnjič izgubil na domačem igrišču 11. decembra, doma pa je bil poražen le trikrat (proti B-Metersu, Cusu in Porcii). Tu igrajo igralk

zelo dobro in zagrizeno, poleg tega pa lahko računajo tudi na neobčajno temno telovadnico, na katero nasprotniki niso navajeni. Sokolovke se zavedajo težavnosti današnjega srečanja, vseeno pa upajo v dober rezultat. Nastopile bodo v popolni postavi, tudi med velikonočnimi prazniki pa so se dobro pripravljale, tako da imajo danes res možnost, da nadaljujejo uspešno serijo.

Kmečka banka igra danes v Arsi proti do-

mačemu B-Metersu, ki ima le dve točki več od Goricanek, tako da lahko te z zmago za mesto izboljšajo svojo pozicijo na lestvici. Žal pa tudi ta teden sreča ni bila naklonjena goriški združeni ekipi. Poskodovana Luvisuttijska ni trenirala od zadnjega nastopa proti Mossi, tako da jo bo danes zelo verjetno nadomestila mlada Zavadvlavova. Tudi nastop Mikluseve je vprašljiv, medtem ko je bila Tomsiceva nekaj časa odsotna zaradi solskih obveznosti. Današnjega nasprotnika ne gre podcenjevati, tudi ce ga je Kmečka banka v prvem delu brez težav premagala. Tudi zadnji rezultati B-Metersa, ki je izgubil štirikrat zaporedoma so lahko varljivi, saj nekaj igralk zaradi poskodb ni nastopilo, vprašanje pa je, ali so do danes okrevale.

Breg ima danes verjetno zares zadnjo priložnost, da se dokoplje do novih točk in tako ohrani se nekaj upanja za obstanek v ligi. V Dolini se bo namreč pomeril s Pellinijem, ki ima na lestvici le dve točki več od brezank in se torej se bori za obstanek v ligi. Vsekakor je tržiska ekipa zelo nevarna, saj je premagala ze močne ekipe, kot so Porcia in Martignacco. Trener De Walderstein pred tekmo sicer ni bil optimist, upa pa v reakcijo igralk, ki morajo končno pokazati večjo zagrizenost, saj je zanje to resnično ena zadnjih priložnosti.

Zlati pečat za olimpijski junakinji

V palaci deželnega odbora v Trstu je bila včeraj slovesnost, na kateri so dobitnicam olimpijskih medalj v smučarskih tekih v Lillehammerju Manueli Di Centi in Gabrielli Paruzzijski izročili zlati pečat dežele FJK.

Nogomet: uspeh Borovih »najmlajših«

Fani Olympia - Bor Farco 0:3 (0:2)

BOR FARCO: Jas Gregori (Hrovatin), Berce, Batic, Zornada (Umar), Jan Gregori, Krizmancic (Longo), Primosi (Damjan Gregori), Skrlj, Karis, Milic, Manzin.

STRELEC ZA BOR FARCO: Milic (2), autogol.

V zaostalem prvenstvenem srečanju so borovci bez večjih težav odpravili sicer sibko ekipo Fani Olympia, kljub temu da so zaigrali slabo, predvsem nepovezano v napadu. Po številnih zamujenih priložnostih je Milic preusmeril v mrežo zogo po strelu Manzina, ki se je odbil od vratnice. Reakcija domačinov je bila medla, borovci pa so se pritiskali in podvojili, ko se je prostistrel Jana Gregorija nesrečno odbil od nog branilca in obital v mrezi. V drugem polcasu so domačini uspelo ohraniti poraz v castnih mejah, tretji gol pa je Milic dosegel po solo akciji. (d.gr.)

NOVICE

Novosti v evropskih nogometnih pokalih

ZENEVA - Kot je bilo sicer pričakovati, je evropska nogometna zveza (UEFA) sprejela nekaj pomembnih odločitev glede evropskih nogometnih pokalov. Stevilo udeležencev v pokalu prvakov bo manjše, mostva pa bodo bolj kvalitetna (prikrasane bodo države s skromno nogometno tradicijo). S sezono 1994/95 bodo samo tekme pokala prvakov igrali ob sredah, srečanja pokala Uefa bodo ob torkih, pokala pokalnih zmagovalcev pa ob četrtkih. Prvic bodo svoje predstavnike v pokalu Uefa imeli tudi Wales, Republika Češke, Slovaška in Ferski otoki. Evropska nogometna zveza je tudi sporočila, da bodo s sezono 1995/96 nastopili v pokalu Uefa tudi tri ekipe z lestvice »fair-play« in stiri z mednarodnega poletnega pokala (Cif).

»Tokio« z zlomljenim jamborom, »Brooksfield« četrti

MILAN - Na regati okoli sveta je v teku pete etape na Atlantiku pri Fort Lauderdale (ZDA) prislo do dve hujših incidentov. Jadrnica »Tokio«, ki je bila dotlej v vodstvu, namreč z zlomljenim jamborom pluje proti Rio de Janeiru. Težko poškodovan pa je tudi angleski »Dolphin Youth«, ki je prav tako namenjen v Rio. Sedaj vodi Yamaha, medtem ko je italijanski coln Brooksfield četrti.

Delecour hudo ranjen

LILLE - Svetovni podprvak v reliju Francois Delecour se je danes v Aire-sur-a-Lysu na severu Francije težko poškodoval v prometni nesreči. V bolnišnici v Lillu so ugotovili, da ima 31-letni Francoz, ki je letos zmagal na reliju Monte Carlo in je po treh dirkah na 5. mestu skupnega seštevka za svetovni pokal, hudo poškodovano lobanjo in nogo.

Kolumbija - Bolivija 0:1 (0:0)

VILLAVICENCIO - Na prijateljski tekmi je reprezentanca Bolivije premagala Kolumbijo z 1:0. Edini zadetek je v 52. minuti dosegel Pineda. Poraz je za Kolumbijce zelo boleč, saj je to prvi poraz v zadnjih 28 tekmah na domačem terenu.

Svetovni rekord Pu Lingtanga

PEKING - Kitajec Pu Lingtang je danes na atletskem državnem prvenstvu v Pekingu v hitri hoji na 20 kilometrov s časom 1:18, 03 postavil nov svetovni rekord. 23-letni Kitajec je tako izboljšal dosežani rekord Slovaka Pavla Blazeka iz leta 1990 za deset sekund.

V polfinalu Becker in Holm

TOKIO - V polfinale mednarodnega moskega teniskega turnirja v Tokiu z nagradnim skladom 1.05 milijona dolarjev sta se uvrstila tudi tretji in enajsti nosilec, Nemec Boris Becker in Sved Henrik Holm. Holm je v četrtfinalu premagal četrtega nosilca, ameriškega veterana češkega rodu, Ivana Lendla v treh nizih s 7:5, 6:1 in 6:2 in bo jutri v polfinalu igral s prvim igralcem sveta Američanom Petom Samprasom. Beckerjev nasprotnik v četrtfinalu pa je bil šesti nosilec Američan Brad Gilbert, ki ga je Becker brez večjih težav premagal s 6:3 in 6:0. V polfinalu se bo Becker pomeril z 2. nosilcem, prav tako Američanom Michaelom Changom.

Frazierova v polfinalu

TOKIO - V četrtfinalu mednarodnega ženskega teniskega turnirja v Tokiu z nagradnim skladom 150.000 dolarjev je četrta nosilka Američanka Amy Frazier premagala drugo nosilko Belgijko Sabine Apelmans s 7:5 in 6:2.

Tabak bo spet igral za Recoaro

MILAN - Hrvaski košarkar Zan Tabak, ki si je 19. marca poškodovano roko in ga je zato pri milanskem Recoaru zamenjal Američan Lister, bo spet na razpolago milanskemu društvu. Lister namreč ni upravitelj pričakovanj in zato je Recoaro spet vključil v svoje vrste Tabaka, ki pa jutri proti Scavoliniju se ne bo igral. Vprašljiv je tudi njegov nastop na prvi tekmi play-offs proti Desiu. Nato pa bi hrvaski košarkar moral biti nared za igro.

V NHL še vedno napeto

NEW YORK - V boju za zadnje mesto, ki vodi v play off Vzhodne konference, so Floridski Panterji v Philadelphiji iztržili remi in tako razliko za zasedovalci povečali na dve točki. Florida ima do konca rednega dela še tri tekme, Newjorski otocani, ki sedaj zaostajajo za dve točki, pa še stiri. V igri za omenjeno mesto pa so s tremi točkami zaostanka in štirimi tekmami do konca tudi Letalci iz Philadelphije, ki nastopajo brez glavne zvezde Erica Lindrosa, ki ima poškodovane ramenske vezi in bo še nekaj časa počival. Pavel Bure je na srečanju v Vancouverju med domačimi Severnjaki in Morskimi psi iz San Joseja dosegel svoj 58 gol v tej sezoni in se na listi strelcev po številu zadetkov povzpел na prvo mesto. Zmagali so domačini s 3:2 in tako končali serijo sedmih zaporednih zmag San Joseja. Rezultati - Boston Bruins - Ottawa Senators 5:4, Philadelphia Flyers - Florida Panthers 3:3, Quebec Nordiques - Hartford Whalers 5:2, St. Louis Blues - Los Angeles Kings 6:2, Vancouver Canucks - San Jose Sharks 3:2. (M. J.)

NOGOMET / DANES V A LIGI TRI TEKME

V Cagliariu pravi derbi za obstanek

Sardininci se bodo pomerili z Reggiano
Vodilni Milan bo v gosteh igral s Torinom

TURIN - Zaradi nastopa italijanskih ekip prihodnji teden v evropskih pokalih bodo že danes igrali tri tekme 31. kola A lige, ki se bodo pričele bo 16. uri.

Derbi kola bo nedvomno v Turinu, kjer bo vodilni Milan igral proti Torinu. Turinsko društvo, ki je končno naslo prepotrebni denar, da se je izognilo stečaju, bo danes igralo na vse al nič, da osvoji obe točki za uvrstitev med ekipami, ki bodo v prihodnji sezoni igrale v pokalu Uefa.

Naloga Turincanov pa bo vse prej kot lahka, saj bodo imeli nasproti vodilnega na lestvici, ki prav tako išče točki (ali vsaj točko), da bi čimprej proslavil naslov državnega prvaka. Naloga Milancanov pa bo verjetno se olajšana, saj bodo morali Turinci prevzeti pobudo in tudi napadati. Letošnji, precej »utilitaristični« Milan pa igra proti takim nasprotnikom kot po olju.

Pravi derbi v boju za obstanek v ligi pa bo danes v Cagliariu, kjer bo sardinsko moštvo, polfinalist v pokalu Uefa z Interjem, gostilo Reggiano, ki je med tednom na zaostalem srečanju zanesljivo premagala Parmo. Cagliari ima na lestvici 27, Reggiana pa 26 točk. Pričakovati je torej izredno ogrožen boj. V rahli prednosti je vsekakor Cagliari, ki bo danes igral pred svojim občinstvom. Predsednik Cagliarija Massimo Cellino pa je pred današnjim srečanjem okregal svoje igralce: »Z Reggiano si ne smemo privoščiti novega spodrsrlaja kot v soboto v Rimu. Tudi opravilo, da so igralci predvsem mislili

na pokal Uefa, ne drži. Reggiano je treba absolutno premagati, nasprotno zares tvegamo izpad iz lige.«

V taboru Reggiane pa so po sredinem uspehu proti Parmi optimistično razpoloženi tudi pred današnjim nastopom v Cagliariu. Računajo namreč vsaj na točko.

In na točko računa danes tudi Roma v Parmi, saj si je moštvo trenerja Scale položeni tudi pred današnjim nastopom v Cagliariu. Računajo namreč vsaj na točko. Prvi gol je v prvem polcasu dosegel Nizozemec Jonk, ki je v začetku drugega dela tudi podvojil, njegov rojak Bergkamp je na 3:0 povisal po streli z bele točke, na 4:0 pa je zaokrožil Berti. Častni zadetek za goste je tri minute pred koncem dosegel Baldieri. Če Inter ne bi zmagal, bi se resno vpletel v boj za obstanek.

MOTOCIKLIZEM / VN MALEZIJE

Na treningu John Kocinski (cagiva) spet najhitrejši

SHAM ALAM - V ospredju prvega dne treningov za jutrišnji motociklistično VN Malezije, ki steje kot druga preizkušnja za svetovno prvenstvo, so bili dirkalniki Aprilie in Cagive. V politskem razredu je najboljši čas dosegel Američan John Kocinski (cagiva), Italijan Max Biaggi in Japonec Sakata (oba aprilija) pa sta bila najhitrejša v razredih do 250 oziroma 125 ccm.

Kocinski je bil zelo hiter (1:25, 180), čeprav sam trdi, da bi lahko bil še hitrejši. Vse kaže, da se mu lahko jutri med dirko enakovredno upira le Italijan Luca Cadalora, ki je s svojo yamaho dosegel na treningu drugi najboljši čas.

V četrtlitrskem razredu je bil Biaggi za 847 tisočink sekunde hitrejši od klubskega tovariša Ruggie. Biaggi je med treningom presegel pot legvan, tako da se je pri hitrosti 240 km na uro komajda izognil padcu.

V razredu do 125 ccm zmaga Japoncem skorajda ne more uiti. Če je ne bo dosegel Sakata, bo to zanesljivo uspele predstavnikoma Honde Tsujimuri ali Uedi, ki mu sledita na zacasnem startnem seznamu.

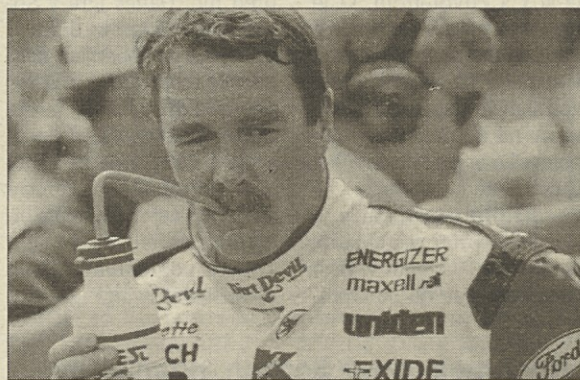
FORMULA INDY / DRUGA DIRKA V PHOENIXU

Nigel Mansell se dobro razume samo s tistimi, ki so počasnejši od njega

Nazadnje se je britanski dirkač sprl še s Michaelom Andrettijem

PHOENIX - Po napol regularni in »najbolj nori dirki v življenju«, kot je dogajanje v Surfers Paradise pred tremi tedni poimenoval Nigel Mansell (na sliki), se je trideset dirkacev formule Indy s svojim spremstvom že preselilo v Phoenix (Arizona) na ameriskem zahodu. Tu bo jutri zvečer po našem času na sporedu druga dirka letošnjega prvenstva formule Indy. Hkrati bo to prva dirka na kratkem (enomiljnem) ovalu, enem takih, na katerih je Mansell lani stirikrat startal in stirikrat zmagal. Prav v Phoenixu pa lani ni startal, saj se je na treningu pri hitrosti 260 km/h zaletel v zaščitni betonski zid. To pa lanskega prvaka ni

prav nič prestrasilo, saj je bil na zimskih testiranjih prvi, ki je oval v Phoenixu prevozil v manj kot dvajsetih sekundah. Zato je tudi jutri Britanec prvi favorit za zmago. Motiviran bo zlasti, da premaga Michaela Andrettija, s katerim sta si v Surfers Paradise ob prekinitvi po drugem neuspelem startu izmenjala nekaj ostrih besed. Andretti je Mansellu očital, da ga je skušal po startu tististi ob ograjo. Price dialoga pravijo, da je Mansell nato odgovoril z retoričnim vprašanjem: »Kolikokrat si se ti lani zaletel v prvem krogu in kolikokrat sem se jaz? Sinko, mi si tukaj ne želimo trčenj v prvem krogu«. Ko se je Mansell obrnil, je sam

pri sebi momljal: »Morala bi si natakiniti boksarske rokavice.« Britanec si je tako nakopal še eno ostrega nasprotnika, s tem pa dokazuje, da ima lahko dobre prijateljske odnose le s tistimi, ki so počasnejši od njega.

Michael Andretti ne more prehaliti svojega dirkalnika, ki ga je

NBA / ATLANTA SPET KO

Lakers - Denver dvoboje postaja vse bolj zanimiv

Pri Sunsih kar 2 nova rekorda
Seattle klonil po 9 zmagah

V tekmah NBA lige, ki so jih odigrali med tednom, je bilo kar nekaj zanimivih izidov in pa tudi rekordnih podvigov. Vazna uspeha sta dosegla Los Angeles in Denver, boj za osmo mesto pa bo v Zahodni skupini trajal najbrž vse do zadnje, dvainosemdesete tekme.

Torek
Lakers - Sacramento 128:123 (Kings so proti koncu tretje četrtine zaostajali kar za 18 točk, ko so sodniki izključili trenerja Magica zaradi druge tehnične napake. V zadnji četrtini pa je Worthy - 31 točk - zaigral kot v starih casih in Lakersom omogočil, da so z neverjetnim preobratom izsilili podaljšek, zatem pa se zmagali. Pri gostih je bil najuspešnejši Richmond - 39).

Atlanta - Boston 111:107 (Po treh tekmah se je na igrišče vrnil Manning, ki je bil takoj odločilen. V zadnjih sekundah je pobral zogo Radji in dosegel odločilni koš ter bil s 23 točkami, ob Willisu - 25 točk in 18 skokov, najboljši strelac svoje ekipe. Za Celticse je Brown dal 22 točk, Radja pa 21 točk in 12 skokov).

Phoenix - San Antonio 107:95 (Dan Majerle je dosegel 21 točk in s tremi trojkami tudi presegel rekordno mejo 172 v eni sezoni, last Maxwella leta 90/91. Nov sezonski rekord je zabeležil tudi play Kevin Johnson, ki je podelil kar 25 asistenc, kar pa je še daleč od st. 30 Scotta Skilesa iz sezone 89/90 pri Orlando. »Sir« Barkley je dosegel 21 točk).

Charlotte - Indiana 129:90 (Hornetsi so iz igre metali kar s 65%, največ točk pa sta dala Mourning - 25 in Curry - 19.).

Minnesota - Clippers 110:90 (West - 27 in Laettner - 19 za Wolve, D.Wilkins - 34 top scorer porazenec).

Washington - Miami 103:114 (Butler 26; Smith 26, Rice 21).

Philadelphia - Milwaukee 115:114 (J.Malone 32, Wooldridge 29; Norman 24)

Sreda
Denver - Seattle 104:90 (Po 5 zaporednih porazih so se Nuggetsi znesli kar nad prvimi v ligi, ki so tako prekinili serijo devetih zmag. Junaka tekme sta bila R.Williams - 24 in Mutombo, ki je drugič zapored kar 11-krat blokiral met nasprotnikov. Pri Sonicsih sta največ točk dosegla Kemp in Payton, vsak po 17).

New York - Cleveland 97:94 (S trojko Harperja 6 sekund pred koncem podaljška so Knicksi strli odpor močno okrnjenih Cavsov. Oakley je dal 24 točk, Brandon pa 21).

Houston - Golden State 134:102 (Rocketi so metali 12:16 v trojkah in 16:16 v prostih metih ter tako se šest letos premagali Warriorse. MVP tekme: Olajuwon 26 točk, 13 skokov in 10 asistenc.).

New Jersey - Atlanta 93:87 (Netsi so dobro izkoristili krizo Hawksov - 3 porazi v 4 tekmah. Coleman 24; Willis 18).

Utah - Dallas 99:82 (14 zaporedni uspeh Jazzov proti Dallasu).

Na Vzhodu vodi **New York** (52-20) pred **Atlanto** (51-23) in **Chicagom** (49-24), na Zahodu pa **Seattle** (55-18) pred **Houstonom** (52-20), **San Antoniom** (52-22), **Phoenixom** (49-24), **Utahom** (46-28) in **Portlandom** (44-30). Vse te ekipe so si tudi že zagotovile nastop v končnici. (Vanja Jogan)

gospodarstvo in finance

VLADA / PO EKONOMSKEM POROČILU

Rast proizvodnje in zaposlenosti

Do preobrata že v naslednjih mesecih

RIM - Če je res, da glavni kriz vlade ostaja brezposelnost, je po drugi strani veliko rezultatov, ki jih Carlo Azeglio Ciampi ocenjuje za pozitivne, se zlasti glede na obdobje neizprosne recesije. Dosegli smo pomembna ravnovesja - je poudaril Ciampi po včerajšnjem sestanku ministrskega sveta - saj je dovolj pomisliti na znižanje inflacijske stopnje, na odločno izboljšanje trgovinske bilance, na sporazum o ceni dela in na omejitve izdatkov za obresti na javni dolg. Za reševanje problema brezposelnosti pa po Ciampijevem mnenju ni receptov, saj se zaposlenost štiti in ustvarja samo z razvojem močne in kompetitivne industrije. Pred nami je torej problem industrijske preustroja, ki je že povzročil ogromno erozijo delovnih mest v velikih podjetjih, vlada pa se je temu skusala upirati z največjo zavzetostjo. Vendar ni dovolj posagati samo s socialnimi blazilci, ampak skrbeti predvsem za usposabljanje delavcev za nove vrste zaposlitev.

Predsednik vlade je vsekakor prepričan, da obstajajo pogoji za pospešeni in trajni zagon gospodarskega sistema, za katerega se je trend iz negativnega obrnil v pozitivnega nekje na prelomu med lanskim in letošnjim letom. Na dolgi tiskovni konferenci, na kateri so spremljali ekonomski ministri Sapaventa, Gallo in Baratta, Ciampi ni skrivl, da bi bilo lahko strojeno še več, vendar je bilo konjunkturno obdobje, ki se končuje, eno najslabših v povojni zgodovini Italije, saj ga je močno poglobila se strukturna kriza. Ko je podrobno nanizal temeljne gospodarske etape svoje vlade, je predsednik nakazal tudi smeri, v katere naj bi se nadaljevala ekonomska sanacija. Recept je po njegovih besedah »star, vendar zmeraj veljaven: ob zdravi proračunski politiki, strogi politiki plač in k stabilnosti težeci monetarni politiki uspeh preprosto ne more izostati.«

Poročilo o ekonomskih gibanjih je na včerajšnjem sestanku ministrskega sveta podal proračunski minister Luigi Spaventa, ki je izrazil prepričanje, da se bo krivulja gospodarskega razvoja se letos vrnila na pozitivne vrednosti, pa čeprav na nižje od pričakovanih, to pa naj bi že junija vplivalo na znižanje nezaposlenosti za okrog 200 do 300 tisoč enot (na 655 tisoč izgubljenih delovnih mesth). Bruto domači proizvod naj bi letos porasel za 1,3 odstotka, inflacijska stopnja pa naj bi se s sedanje 4,2 odstotka znižala na 3,5 odstotka.

V prihodnjih mesecih naj bi italijansko gospodarstvo torej cakala »mini oživitve«, saj je morala vlada svoja pričakovanja o pospešenem zagonu nekoliko omiliti. Če se po eni strani mednarodni ekonomski položaj hitro izboljšuje, se je italijanska kriza medtem izkazala za globljo od predvidene, tako da je do prvih, sramežljivih znakov oživljanja prišlo komaj v zadnjih mesecih. Gonilna sila tega oživljanja bo se naprej izvoz, ki počasi pogajnja notranjo proizvodnjo, čeprav ta pojav vsaj do junija še ne bo uspel ustaviti erozije delovnih mest.

Reči je treba, da v vladinem ekonomskem poročilu ni najti velikih novosti glede na že znane podatke, če izznamemo nespodbudno noto zniževanja ravni pričakovanj o gospodarski rasti. Pač pa je predsednik vlade predstavitev poročila izkoristil za poziv italijanskemu ekonomskemu tisku, naj skrbi za popolnejšo in korektno informacijo. »Vladna izkušnja, ki jo končujem,« je dejal, »mi je ponudila možnost, da sem pričel v potrebo po popolnosti informiranja. Pogosto sem namreč videl zolne politične polemike, ki so demagoško slonele na slabo povzetih in interpretiranih ali celo izkrivljenih ekonomskih in finančnih podatkih, ce ze ne kar na delovnih predpostavkah, ki so bile spretno predstavljene kot dokocni podatki.«

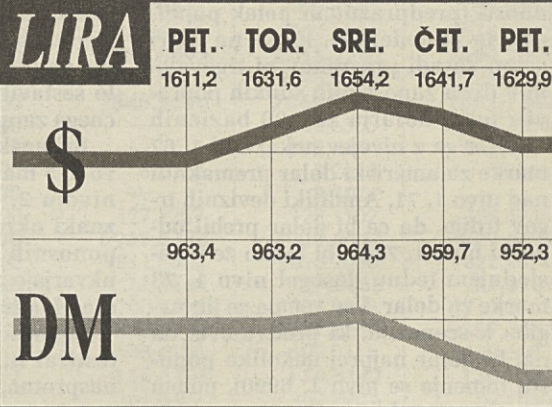
Finančni trgi sklenili teden s porastom

Lira se je ovrednotila do vseh glavnih valut

MILAN - Lira in borza imata za seboj se en uspešni teden, ki se je včeraj zaključil v znamenju nove razjasnitve v pogajanjih za sestavo vlade. Tako dolar kot marka sta doživela občutno znižanje glede na vrednosti, ki sta jih dosegla v četrtek, po oceni opazovalcev pa je že mogoče govoriti o pozitivnem trendu, čeprav se ne gre za močno rast italijanske devize. Lirin pohod se vsekakor ni omejil samo na marko in dolar, ampak je zajel tudi vse ostale glavne bankovce, kot na primer šterling, ki je izgubil šest lir, florint več kot sedem, francoski frank pa 2,5 lire. Zdravje italijanske de-

vize pa najboljše ponašanje gibanje razmerja z ekujem, neke vrste evropskim termometrom, ki je v komaj 24 urah izgubil 13 lir in s 1.855,45 zdrknil na 1.842,62 lire. Pri centralni banki zato opazarjajo, da je to dokaz podcenjenosti lire, v katero so se finančni trgi končno prepričali, saj politične razmere nikakor ne opravičujejo tako obseznega ovrednotenja italijanskega bankovca.

Tudi milanska borza je svoj živahen teden zaključila v porastu. Kazalec Mib je pridobil 1,51 odstotka oziroma 21,2 odstotka od začetka leta, medtem ko je Mibtel porasel za 1,49 odstotka.

Tudi avtomobilski trg kaže na odjugo

RIM - Po 19 zaporednih »črnih« mesecih je letosnji marec končno prinesel pomlad tudi na italijanski avtomobilski trg in mu omogočil 1,61-odstotno povečanje prodaje glede na isti lanski mesec. Po predvidevanjih raziskovalnega centra Promotor so dozoreli pogoji za umirjeno rast povpraševanja in torej oživljanje avtomobilskega trga, kar pomeni, da marčni rezultat ni naključen. Iz običajne konjunktorne raziskave izhaja, da se je rahlo izboljšal tudi položaj na področju naročil, prvi na lestvici prodaje pa se naprej ostaja Fiatov model punto.

INFORMEST / ZASEDANJE ZNANSTVENO-TEHNIČNEGA ODBORA

Projekt za obnovo Hrvaške

GORICA - Na spomladanskem zasedanju znanstveno-tehničnega odbora Centra za storitve in dokumentacijo za mednarodno ekonomsko kooperacijo Informest v Gorici, so posebno pozornost posvetili vprašanju finansiranja in kreditov, ki so jih dala na voljo mednarodna telesa in banke. V tem okviru je prof. arh. Luciano Di Sopra, docent na rimski univerzi La Sapienza in mednarodni izvedenec za civilno zaščito, orisal informativni sistem za (povojno) obnovo Hrvaške. Za ta projekt so že pokazali veliko zanimanje italijanska vlada, Mednarodna banka za obnovo in razvoj (Bers) in ekonomsko-finančne strukture v Italiji, Nemčiji in Franciji, poleg seveda hrvaške vlade same, ki je na

zasedanje Informesta poslala svojega predstavnika.

Projekt se nanasa na rekonstrukcijo tistega dela Hrvaške, ki ga je bila prizadela vojna, sloni pa na visoko tehnološkem informativnem sistemu, ki omogoča določitev in sprotno preverjanje fizičnega, socialnega in ekonomskega obsega vojnega razaranja, ki so ga doživela hrvaška ozemlja, hkrati pa prek nekaterih strateskih kazalcev zagotavlja stalno preverjanje poteka rekonstrukcije. Nacela, na katerih sloni projekt, je mogoče aplicirati tudi v hrvaškem turističnem sektorju, ki ga je vojna močno oskodovala, po njegovi obnovi in vrnitvi na kompetitivno raven bi se sredstva iz turističnega sektorja skupaj z mednarodno pomočjo pre-

livala v sklade za obnovo najbolj razdejanih območij.

Hrvaška vlada je bila s projektom prof. Di Sopra že seznanjena in njena prva ocena je zelo ugodna. Se zlasti, ker projekt ne zagotavlja samo povojne obnove, ampak omogoča tudi doseg nekaterih drugih prednosti: Hrvaška bi dobila natančen popis škode in seznam potrebnih posegov, projekt bi kot rečeno omogočil sprotno preverjanje napredovanja del in pregled nad izdatki, hkrati pa bi jamčil korektnost uporabe mednarodne pomoči.

Projekt se zgleduje po preizkušenih modelih, ki jih je bil prof. Di Sopra med drugim že uporabil pri popotresni obnovi Furlanije in Irlinije.

SOCIALNE DAJATVE / ROK ZA PLAČILO ZAPADE 20. APRILA

Obrtnike, trgovce in gostince čaka poravnava prvega obroka

Zavod INPS pošilja zavarovancem sveženj sedmih položnic

TRST - Obrtniki in trgovci prejemaajo te dni po pošti položnice, ki jim jih pošilja skrbstveni zavod INPS za kritje zavarovalnih prispevkov za pokrajinski sklad, medtem ko zdravstvena dajatev (davek na zdravje) od lanskega leta bremenijo zavezance ob dveh zapadlostih davčne prijave. Vsak zavarovanec ima na razpolago sveženj sedmih položnic: štiri položnice imajo že natisnjene fiksne zneske, izračunane na osnovi minimalnega dohodka z zapadlostjo ob rokov 20. aprila, 20. julija, 20. oktobra in 20. januarja 1995; dve položnici z rumeno podlago z zapadlostjo 20. julija in 20. oktobra za plačilo prispevka na dohodek, ki presega minimalni prag; sedma položnica, ki ima prav tako rumen odtis, bo mesec dni po roku za predložitev davčne prijave (do konca julija 1995) služila za morebitni saldo dolgovane prispevka z ozirom na vse podjetniške dohodke, ustvarjene v letu 1994. Po novem kriteriju, ki je

zacei veljati lani, se je dohodkovna osnova za izračun prispevka za pokojninski sklad razširila na prihodke od vseh podjetniških dejavnosti zavezanca, medtem ko je prej imel svojo tezo samo dohodek od samostojne dejavnosti, ki je bila prijavljena ob vpisu v poklicni seznam pri trgovinski zbornici.

Najnižji letni dohodek, ki pride v postev za pokojninski prispevek, se je za leto 1994 - upoštevajoc najnižje plače delavcev v obrtnem in trgovskem sektorju - povisal na 19.153.576 lir, tako da bo vsak zavarovanec odštel vsaj 2.873.036 lir, medtem ko bo mlajše od 21. let bremenil znižani prispevek v znesku 2.298.429 lir. Za pol točke je poskočil tudi prispevek, ki ga je dolzan poravnati zavarovanec: od podjetniškega dohodka mora do pokojninske strehe 55.363.000 lir odsteti 15 odstotkov za pokojninski sklad, za višje dohodke, do 92.271.667 lir, pa se kolicnik povisa na 16 odstotkov. Zavarovance

do 21. leta bremeni 12-odstotni prispevek, za dohodke nad 55.363.000 pa se odstotek povisa na 13.

V primeru predcasnega izbrisa iz poklicnih seznamov samostojnih delavcev obveznost pokojninskega prispevka poteče s koncem meseca, v katerem je prišlo do prekinitve dejavnosti. Socialne dajatve bodo zavezanci odmerili in plačali na osnovi sestevka podjetniških dohodkov v letu 1993, ker pa je pokojninski prispevek po novem vezan na dohodnino v tekočem letu, bo do 31. julija 1995 cas za poravnavo morebitne razlike s sedmo položnico z rumeno podlago. V primeru nižjega dohodka pa INPS na izrecno predvideva možnosti neposrednega poravnavanja kredita, preplačilo pa bo povrnil verjetno komaj čez kako leto. Fiksnim zneskom v starih obrokih sta pristeta tudi prispevka za zaščito materinstva (1.578 lir na mesec) in vojnih sirot ENAOLI (45, 4 lire mesečno). (B)

Obvestilo SDGZ za prevoznike

TRST - Slovensko deželno gospodarsko združenje obvesča člane in vse ostale zainteresirane podjetnike, da je Ustavno sodišče z odredbo št. 96/1994 ocenilo kot neustavna nekatera določila deželnega zakona št. 30/1987, ki med drugim ureja zbiranje in prevoz posebnih odpadkov (tim. rifiuti speciali). Prevozniki, ki opravljajo prevoze za tretje osebe, bodo zato morali po novem imeti deželno dovoljenje tudi za prevoz posebnih odpadkov (npr. kovine, les, gradbeni material ipd.), medtem ko je doslej ta obveznost veljala samo za prevoz strupenih in škodljivih odpadkov.

Dovoljenje je obvezno od 9. aprila letos, vendar je zaradi tehničnega casa, ki je potreben za izdajo dovoljenj, pristojni deželni odbornik odredil, da lahko prevozniki, ki so že opravljali prevoz posebnih odpadkov za tretje osebe na dan 8. aprila 1994, to dejavnost v pričakovanju dovoljenja nadaljujejo do 31. julija, vendar morajo v najkrajšem času vložiti ustrezno prošnjo. Vse nove dejavnosti pa morajo za začetek obratovanja počakati, da jim Dežela izda ustrezno dovoljenje.

SDGZ je svojim članom na razpolago za sestavo ustreznih prosenj, vse interese pa vabi, naj se v tajnistvu zglasijo res cimprej.

Velik poslovni uspeh družbe Venezia

MOGLIANO VENETO - Upravni svet zavarovalnice Venezia Assicurazioni, ki jo od januarja letos nadzira družba Alleanza Assicurazioni iz grupe Generali, je včeraj odbril rezultate lanskega poslovnega leta, ki se je končalo z velikim povisanim: čistega dobička. Presegel je 16 milijard lir, potem ko je leto prej znašal komaj 2,2 milijardi, medtem ko je iztržek od zbranih premij dosegel 195,5 milijarde lir in se zvišal za 6,8%. Tako pozitivne rezultate je zavarovalnica iz Veneta dosegla predvsem po zaslugi postopnega zorenja portfelja in stabilnosti upravnih stroškov.

MEDNARODNI DEVIZNI TRG V PRETEKLEM TEDNU

Napovedana gospodarska rast lahko pomeni tudi napoved višje inflacije

Ameriški trgovci z devizami so zelo učinkovito izkoristili dva dni prednosti (predpraznični petek popoldan in ponedeljek), ko se na Stari celini zaradi praznikov ni trgovalo, in v dveh zaporednih sunkih popravili tečaj dolarja za 400 bazicnih tock ter ga z nivojev nekaj nad 1, 67 marke za ameriški dolar premaknili nad nivo 1, 71. Analitiki deviznih trgov trdijo, da če bi dolar prebil odporni nivo 1, 7240, bi lahko že v naslednjem tednu dosegel nivo 1, 73 marke za dolar. Vse več pa se jih nagiba k scenariju, ki predvideva, da naj bi dolar najprej nekoliko popustil (omenja se nivo 1, 6990), potem pa z novim elanom začel naskokovati višje nivoje. Trenutno se zeleni bankovec giblje na nivoju približno 1, 7120.

Z nemsko marko se ni zgodilo nič pretresljivega, tako da se vedno vsi čakajo na prihodnji sestanek nemške centralne banke.

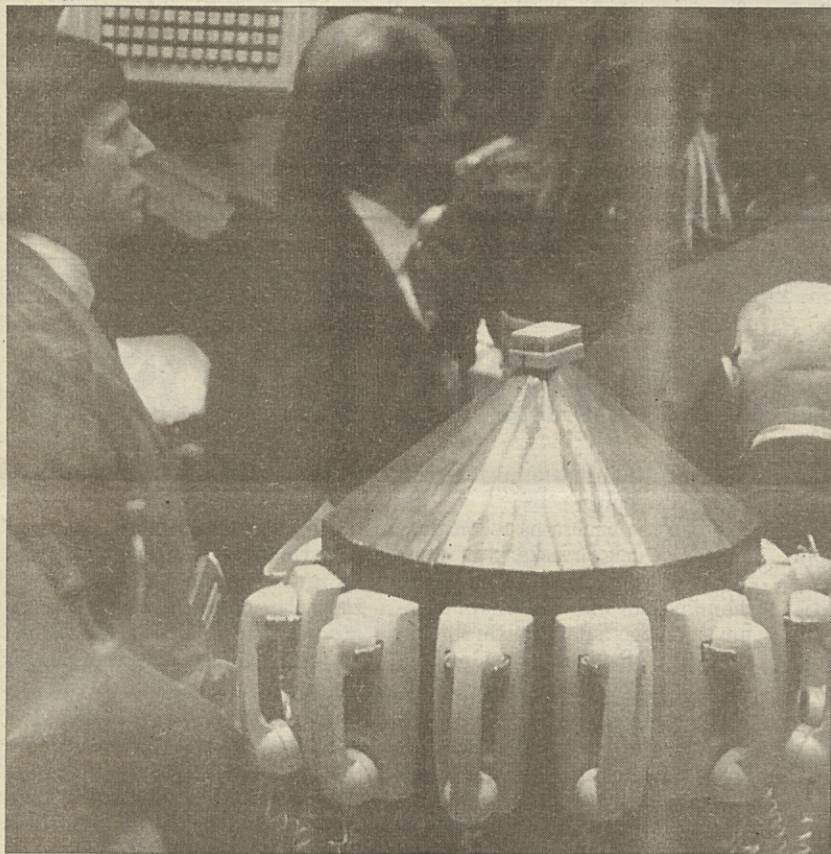
Italijanska lira se je okrepila vse do nivoja 952 lire za marko. Kot smo

omenili že prejšnji teden, pa lahko ta nivo pomeni samo prehodno točko k ponovnemu slabljenju italijanske nacionalne valute, če zmagovitim strankam na volitvah ne bi uspelo sestaviti vlade in povrniti političnega zaupanja v to državo.

Britanski funt je končno prebil nivo 2, 5 marke za funt in se ustalil na nivoju 2, 52. Morda so to že prvi znaki okrevanja nacionalne valute ponosnih Otočanov, ki se vse bolj ukvarjajo z »mehko« politiko premiera Majorja.

Japonski jen po predvidevanjih ni testiral nivoja 100 jenov za dolar, nasprotno, celo oslabil je in se giblje na nivoju 105. Analitiki trdijo, da bi preboj podpornega nivoja 104, 30 pomenil porast do 103, 30 in pozneje mogoče znova grožnjo po naskokovanju nivoja 100. Vendar prevladuje mnenje, da se bo jen oslabil do nivoja 106 jenov za dolar, kar bo spet razjezilo Američane, ki se borijo proti podcenjenemu jenu.

Robert Nograšek

Ko se borznim posrednikom zatresejo tla pod nogami

V začetku tedna se je zgodilo, kar so pesimisti napovedovali že od velikonočnega petka - newyorská borza se je zatresla in njena vrednost, ki jo merijo s kazalcem Dow Jones, se je v enem samem dnevu zmanjšala za 1, 2 odstotka. Strokovnjaki napovedujejo, da se borzni vihar se ne bo kmalu pomiril. Dow Jones je po 31. januarju, ko se je povzpел do nekajletnega vrhunca, padel za 9, 7 odstotka. Z drugimi besedami, vrednost newyorské borze se je zmanjšala za 415 milijard dolarjev, toliko pa je vredna tudi vsota izgub tisočev delničarjev in investitorjev. Zadnji podobni pretres je Wall Street doživel poleti 1990 po iranskem zavzetju Kuvajta.

Tokratni epicenter borznega potresa so zbudile ugodne gospodarske novice. Nekaj dni pred borznim pretresom je namreč ameriška vlada sporočila, da je gospodarstvo v februarju odprlo skoraj pol milijona delovnih mest. Za nezaposlene Američane je bila to najboljša novica v zadnjih letih, finančnih krogov pa ni razneslo že konec minulega tedna samo zato, ker so bile borze zaprte zaradi velikonočnih počitnic. Tolikšno število novih delovnih mest namreč razkriva večjo gospodarsko rast od pričakovane, zato tudi obuja strahove pred povečanjem inflacije. Ta je v ZDA se vedno rekordno nizka, toda živčnost investitorjev je v minulem mesecu dni že dvakrat spodbudila Uprava za zvezne rezerve, ki je za vsak primer dvakrat povisala obrestne mere za medbankna posojila, da bi zmanjšala zadoževanje. Predsednik Clinton se je zaradi takšne politike ameriške osrednje banke celo sestel s predsednikom Uprave Alanom Greenspanom, s katerim imata očitno popolnoma nasprotna poglede na go-

spodarsko in finančno politiko. Predsednik ni prepiral vrhovnega ameriškega finančnika. Po objavi novih podatkov o zaposlenosti so se zato na Wall Streetu spet ustrasili novih obrestnih ukrepov Uprave za zvezne rezerve in inflacije. Tridesetletne državne obveznice, najboljši pokazatelj dolgoročnih obrestnih mer, so samo v nekaj urah pred zaprtjem borze pridobile 19,38 dolarja za vsakih tisoč dolarjev.

Po takšni spremembi vrednosti obveznic so bile korenite spremembe na trgu delnic samo se vprašanje dni. Če lahko investitorji toliko več zaslužijo z obveznicami, zakaj bi tvegali z delnicami? Poleg tega številne ameriške družbe trgujejo na finančnih trgih s pomočjo računalniških programov, ki pri takšnih spremembah avtomatično ponudijo v prodajo delnice. Zato je padla vrednost vseh delnic, ne samo slabše stoječih, razlagajo strokovnjaki.

Se hujši borzni potres od sedanjega je preprecil borzni mehanizem, ki so ga vpeljali po soku oktobra 1987 in ki sam ustavi trgovanje z delnicami, če njihova vrednost pade za 50 tock. Toda opazovalci menijo, da borznih pretresov kljub temu ni konec. Poleg poviševanja obrestni, ki ga spet napoveduje Uprava za zvezne rezerve, in prenapetosti trgov obveznic ameriške finančne trge razburjajo tudi politične težave Clintonove administracije, zapleti z Mehiko in Severno Korejo ter strah pred inflacijo. Nekateri strokovnjaki pa se kljub temu ne bojijo večje nevarnosti za ameriško gospodarstvo. »Trg delnic je napovedal devet od zadnjih starih gospodarskih kriz,« se je ponorčeval Nobelov nagradenec za ekonomijo Paul A. Samuelson.

Barbara Kramžar

HRVAŠKA / PRVA DRAŽBA DELNIC PODJETIJ ZA DEVIZE, KI JIH NI V BANKAH

Z devizami, ki jih ni, je mogoče kupiti delnice

Vlada rešuje problem zamrznjenih deviznih vlog

ZAGREB - Prva dražba delnic za staro devizno varčevanje iz portfelja Hrvatskega sklada za privatizacijo, do katere je prislo se pred velikonočnimi prazniki, je bila več kot uspešna. Prodali so delnice verige blagovnic Nama iz Zagreba, tovarne vžgalic Drava iz Osjeka in podjetja Lavčević iz Splita in s prodajo iztržili 106, 8 milijona nemških mark.

Kot smo že poročali, je hrvatska vlada s pomočjo Sklada za privatizacijo sklenila ponuditi delnice 33 solidnih hrvatskih podjetij v zameno za staro devizno varčevanje (se iz stare Jugoslavije), ki je sestavni del javnega dolga Hrvatske, v skupni vrednosti 881 milijonov mark. Tako bi se Hrvatska znebila velikanskega de-

leza javnega dolga, hkrati s preobrazbo velikih podjetij, med katera spadajo ze omenjena, poleg Podravke iz Koprivnice, Leda iz Zagreba ali Varteksa iz Varaždina, če omenimo samo najbolj znana.

Delnice splitskega Lavčevića je kupila zagrebska Montmontaza, ki je bila ze prej lastnik dela glavnice Lavčevića, s tem nakupom pa je svoj delež v tem podjetju povečala na 40 odstotkov. Borzna hiša Gospodarske banke iz Zagreba je kupila 41, 23 odstotka delnic Name, borzni hiši Zagrebske in Slavonske banke pa sta kupili 20, 93 odstotka delnic Drave iz Osjeka. Ker za vsa tri omenjena podjetja ni prislo do licitiranja, so delnice prodajali v razmerju ena proti

ena: eno devizno marko starega deviznega varčevanja za eno marko nominalne vrednosti delnice. Čeprav kupci niso hoteli povedati, po koliko so kupili stare devize, je splošno znano, da zdaj za eno marko iz starega deviznega varčevanja, tisti, ki jo kupuje, odsteje približno 35 odstotkov njene vrednosti. Država upa, da bo s prodajo delnic za staro devizno varčevanje pocenila tudi delnice hrvatskih podjetij.

Toda kakor hitro je stekla prodaja delnic za staro devizno varčevanje, so se na Hrvatskem oglašili tudi tisti, ki so podvomili v postenost države, da bo na ta način uspela rešiti velikanske probleme javnega dolga. Ivan Milas, ki v Saboru zastopa vla-

dajoco stranko HDZ in je član Upravnega odbora Sklada za privatizacijo, je tako na zadnji seji upravnega odbora nasprotoval temu, da so verigo blagovnic Nama prodali Gospodarski banki iz Zagreba, saj naj bi bila ta »zelo tesno povezana« z državnim vrhom. Iz njegovih kritičnih pripomb je zlahka mogoče ugotoviti, da je država s to operacijo lasten denar iz enega zepa prelozila v drugega. Podpredsednik hrvatske vlade Borislav Skegro, ki je odgovoren za stabilizacijski program, je pojasnil Ivanu Milasu, da je prodaja delnic za staro devizno varčevanje pravzaprav ze del uresničevanja stabilizacijskega programa. Toda tisto, kar v resnici vznemirja Milasa, ki je na Hrvatsko prisel iz Avstralije, je dejstvo, da so hrvatska podjetja nezanimiva za tuje vlagatelje, ki bi edini lahko vložili svež denar v hrvatsko gospodarstvo. Tisti, ki tako gledajo na to »hrvatsko menjalno trgovino«, zatrjujejo, da se država nalašč izogiba pravi privatizaciji in si v bistvu sama, s pomočjo starih deviz, tako ali drugače prilasca najbolj zanimiva podjetja. Po drugi strani pa ta hip Hrvatska sodi med najmanj zanimive države za tuja vlaganja, predvsem zato, ker je zaradi vojne se zmeraj visoko uvrščena na lestvici tveganja. Država je zato presrečna, ce se na presahlem borznem tržišču pojavi kakršnakoli transakcija z delnicami, v upanju, da bo ta razvila tako ponudbo kot povpraševanje na borzi.

Darko Pavčić

MAKEDONIJA / SANACIJA BANK

Država bo prevzela breme slabih dolgov

Izgube bank bodo ocenili tudi tuji revizorji

SKOPJE - Makedonija je ustanovila Agencijo za sanacijo bank, da bi svoje stiri velike komercialne banke razbremenila dvomljivih terjatev in jih usposobila za morebitno privatizacijo. Z 800 milijoni dolarjev, ki jih dolguje tujim bankam, in 1, 2 milijarde dolarjev domačega dolga je makedonski bančni sektor praktično nelikviden.

Splošni program gospodarske stabilizacije je začrtal tudi okvir za prenos domačih dvomljivih terjatev iz desetih nekdanjih jugoslovanskih državnih bank v breme državnega proračuna. Novoustanovljeni odbor agencije mora do prvega zasedanja, ki bo konec tega meseca, pripraviti podroben načrt za sanacijo dvomljivih terjatev. Odbor agencije bo prav tako začel pogajanja o zmanjšanju komercialnih dolgov tujim bankam. »Prva stvar, ki jo moramo opraviti, je revizija vseh starih bank, ki jo mora opraviti ugledna tujja revizijska hiša,« je izjavil namestnik guvernerja makedonske centralne banke Tome Nenovski. V makedonski Banki za zunanjo trgovino (Banka za nadvorezna trgovina) je takšno revizijo že opravila revizijska hiša British accountants Coopers & Lybrand. Preden je Skopje razglasilo svojo neodvisnost od Beograda, je bila omenjena banka podružnica Jugobanke, državne banke za področje celotne Jugoslavije. V Stopanski banki (Gospodarski banki) in Komercialni banki, ki sta najmanj obremenjeni z dvomljivimi terjatvami, in v Ljubljanski ban-

ki-Makedonski banki pa bodo revizijo kmalu opravili. »Za te dvomljive terjatve komercialnih bank bo vlada izdala obveznice, banke pa bodo presle pod upravo Agencije za sanacijo,« je se povedal Nenovski. Vlada je že rezervirala dva odstotka bruto domačega proizvoda oziroma 60 milijonov dolarjev za sanacijo dvomljivih terjatev, čeprav je ta vsota se v veliki meri odvisna od mednarodnih posojil in od tega, koliko dolgov bodo Makedoniji pripravljeni odpisati. »Dodatno finančno pomoč za gospodarsko prestrukturiranje smo dobili od Svetovne banke, drugo polovico tega posojila pa nameravamo nameniti za sanacijo bank,« je se povedal Nenovski, ki pa ni zelel navesti podrobnosti. Jane Miliovski, minister brez listnice in pobudnik ustanovitve agencije, pa je izjavil, da bodo takoj po tem, ko bodo očistili bančne portfelje, parlamentu predložili zakon o privatizaciji bank. Ob tem je Nenovski poudaril, da o privatizaciji bank ne bo mogoče govoriti vse do takrat, dokler ne bo končana privatizacija podjetij. Makedonija privatizacijo sele začne, saj zaenkrat niso privatizirali se nobenega državnega podjetja. »Po vsej verjetnosti bo preteklo vsaj šest do sedem let, preden bomo te banke lahko privatizirali,« je dejal Nenovski. Povedal je, da je Makedonija lani uvedla novo licenčna pravila za banke, ki zahtevajo, da mora imeti vsaka banka vsaj 1, 75 milijona dolarja (tri milijone nemških

mark) ustanovnega kapitala za poslovanje na domačem tržišču oziroma 5, 25 milijona dolarjev (devet milijonov mark) za tako imenovano polno licenco. Toda dokler vlada ne bo dobila jasnejšega pogleda v portfelje obstoječih bank, se je odločila, da ustanavljanja novih bank zaenkrat ne bo dovolila, je se povedal Nenovski.

(Reuters)

TRGOVANJE S PODATKI

Nizozemsko sodišče je oprostilo spretne »trgovce«

AMSTERDAM - Prvi nizozemski proces zoper trgovanje z notranjimi informacijami se je končal v četrtek z oprostitvijo industrialca in milijonarja Joepa Van den Nieuwenhuyza, ki so ga oprostili vseh obtožb v zvezi s prodajo delnic pri HCS Technology NV leta 1991. Ta razsodba je precej osupnila ministrstvo za pravosodje, ki je prav ta proces sklenilo proučiti kot vzorčni primer izvajanja zakona, ki prepoveduje trgovanje z notranjimi informacijami in je v veljavi že pet let. Osemindesetletni karizmatični Van den Nieuwenhuyzen, večinski lastnik industrijske skupine Begemann NV, je bil skupaj s svojima družabnikoma Leonom Melchiorjem in Ericom Albdomom Jelgersmanom obtožen prodaje delnic HCS, s katero naj bi jim znizali vrednost. Tožilstvo jih je obtožilo, da so na ta način hoteli ceneje priti do delnic, saj so vedeli, kakšni so načrti HCS. Toda sodišče je menilo, da v tem primeru ni mogoče dokazati, da je slo za okoriscanje z notranjimi informacijami, saj ni bilo vnaprejšnje, kako se bo gibala cena delnic. Vsi trije so bili oproščeni. Po objavi razsodbe je siji Joep Van den Nieuwenhuyzen izjavil, da tako ali tako nikoli ni dvomil o oprostitih sodbi, in dodal, »da je seveda sijajno, ce tudi sodišče potrdi, da ni slo za nobeno kaznivo dejanje«. Ce bi ga sodišče spoznalo za krivega, bi mu grozilo šest mesecev zapora in kazni v višini 105 tisoč dolarjev (200 tisoč guldnov). Proces je vzdignil veliko medijskega prahu v tej državi, kjer je pritisk EU začel počasi najedati utečeno tradicijo ugodnih poslovnih sporazumov, omejil dotedanje pravice delničarjev in kartelom zagrozil s hudimi sankcijami. Ministrstvo za pravosodje je sporočilo, da bo celoten primer podrobno proučilo.

(Reuters)

MENJALNIŠKI TEČAJI

8. april 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	78,55	79,05	11,10	11,20	8,00	8,19
Banka Vipra NG, t: 065/ 28-511	78,53	78,74	11,10	11,20	8,05	8,13
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	78,70	78,90	11,00	11,22	7,80	8,20
Come 2 us* Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	78,56	78,85	11,11	11,17	8,03	8,17
Creditanstalt Nova banka LJ	78,40	79,00	11,05	11,20	7,95	8,22
Dom caffè Domžale*	78,50	78,80	11,18	11,22	8,12	8,20
Eros Ljubljana, t: 13-17-197	78,60	78,90	11,10	11,17	8,00	8,15
Hida, od 7-19, sob od 7-14	78,65	78,75	11,12	11,15	8,10	8,15
Idila Sečovlje* t: 066/ 79-048	78,40	78,75	11,05	11,20	8,00	8,15
Ilirika Ljubljana (WTC)	78,65	78,68	11,16	11,17	8,12	8,14
Kompas Hertz Celje*	78,35	78,65	11,11	11,16	8,03	8,11
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Velenje*	78,55	78,85	11,11	11,16	8,03	8,11
Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Idrija*	78,55	78,85	11,11	11,16	8,03	8,11
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Tolmin*	78,55	78,85	11,11	11,16	8,03	8,11
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Bled*	78,55	78,85	11,11	11,16	8,03	8,11
Tel: 064/ 77-180, od 8-12, 17-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Nova Gorica*	78,55	78,85	11,11	11,16	8,03	8,11
Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Maribor*	78,40	78,60	11,11	11,16	8,03	8,11
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13						
Kreditna banka Maribor d.d.*	77,85	78,80	11,06	11,20	7,93	8,18
LB splošna banka Celje	78,10	79,20	11,05	11,18	7,90	8,16
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	78,45	78,85	11,12	11,23	8,00	8,20
Libertas Koper* t: 066/ 37-110	78,46	78,90	11,07	11,16	8,00	8,16
Madaí NG, t: 065/ 23-083	78,52	78,74	11,10	11,20	8,05	8,15
Niprom Ljubljana	-	-	-	-	-	-
Poštna banka Slovenije*	77,23	78,70	10,82	11,18	7,88	8,17
Publikum Ljubljana, t: 312-570	78,66	78,69	11,14	11,16	8,15	8,18
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	78,40	78,78	11,11	11,17	8,10	8,18
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	78,35	78,65	11,11	11,15	8,00	8,14
Publikum Robič, t: 065/ 85-983	78,40	78,70	11,08	11,19	8,00	8,10
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	78,40	78,87	11,12	11,21	8,10	8,23
Publikum NM, t: 068/ 26-094	78,40	78,85	11,05	11,20	7,80	8,02
Publikum Kamnik	78,62	78,93	11,11	11,19	8,07	8,17
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	78,45	78,70	11,11	11,19	8,05	8,10
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	78,40	78,79	11,10	11,18	7,85	7,97
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	77,22	78,79	10,85	11,19	8,05	8,15
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	78,35	78,70	11,10	11,10	8,00	8,10
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	78,32	79,00	11,10	11,18	8,00	8,13
Publikum Žalec, t: 063/ 715-114	78,26	78,80	11,08	11,16	8,01	8,11
Shalaby Koper, t: 066/ 25-688	78,44	78,69	11,08	11,15	8,00	8,11
SKB d.d.*	78,60	79,15	11,10	11,25	8,05	8,30
SHP Kranj, t: 064/ 223-700	78,51	78,69	11,10	11,15	7,99	8,16
SZKB d.d. Ljubljana	-	-	-	-	-	-
Tentours Domžale	-	-	-	-	-	-
UBK Ljubljana	78,55	79,10	11,12	11,23	8,08	8,22
Upimo Ljubljana, t: 212-073	78,65	78,80	11,12	11,16	8,12	8,16

Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: * *

NASLOVI MENJALNIC

Abanka d.d., Ljubljana, Slovenska 50, 61000 Ljubljana, delovni čas: 7.30-18.00, sobota 7.30-12.00, tel.: 061/320-044, faks: 061/302-640	Menjalnica »MA« - Vir, Domžale, Saranovičeva 28, 61230 Domžale, delovni čas: 8.00-12.00, 14.00-18.00, sobota 8.00-12.00, tel.: 061/711-072
AMTK Plus d.o.o. Ljubljana, Likoarjeva 14, 61000 Ljubljana, delovni čas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00, tel. in faks: 061/310-020	Menjalnica »Madaí«, Nova Gorica, Gradnikove brigade 45, 65000 Nova Gorica, delovni čas: 9.00-18.00, sobota 9.00-13.00, tel.: 065/23-080
Astra, TT p.o., Ljubljana, Bežigrad 2, 61000 Ljubljana, delovni čas: 7.30-18.00, sobota 7.30-12.00, tel. in faks: 061/320-040	Menjalnica »Madaí«, Sempeter pri Novi Gorici, C. Goriske fronte 5, 62590 Sempeter pri Novi Gorici, delovni čas: 9.00-18.00, sobota 9.00-13.00
Burin Club d.o.o., Ljubljana, Rojčeva 25, 61000 Ljubljana, delovni čas: 9.00-18.00, sobota 8.00-12.00, tel. in faks: 061/1403-313	Menjalnica Media, Ljubljana, Podhod Plave lagune, 61000 Ljubljana, delovni čas: 7.30-19.00, sobota 8.00-13.00, tel. in faks: 061/328-061
Creditanstalt - Nova Banka d.d., Ljubljana, Center Ledina, Kotnikova 5, 61000 Ljubljana, delovni čas: 9.00-16.00, sobota zaprto, tel.: 061/1321-174, faks: 061/1325-295, 1327-211	Menjalnica Wilfan P.E. Kino Siska, Ljubljana, delovni čas: 8.00-17.30, sobota 8.00-12.00, tel.: 061/558-146
PE Miklosiceva 34, 61000 Ljubljana, delovni čas: 7.30-18.00, sobota 8.00-12.00, tel.: 061/302-117, faks: 061/1333-281	P.E. Delavski dom, Kranj, delovni čas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00, tel.: 064/211-387
D-D Publikum, Ljubljana, Komenskega 28, 61000 Ljubljana, delovni čas: 8.30-13.30, 14.00-19.00, sobota 8.00-13.00, tel.: 061/312-570, faks: 061/1331-050	Menjalnica Zora, Kamnik, Steletova 25, 61240 Kamnik, delovni čas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00, tel.: 061/812-848
Komercialna banka Triglav d.d., Ljubljana, Ajdovscina 2, 61000 Ljubljana, delovni čas: 8.00-12.00, 14.00-16.30, tel.: 061/1315-147, 1315-272	Petrol, Ljubljana, Tivolska 44, 61000 Ljubljana, delovni čas: 8.00-14.00, sobota zaprto, tel.: 061/312-304
Ljubljanska banka d.d., Ljubljana - vse enote banke - vse valute s tečajnice Banke Slovenije - za HRD - Copova 3, Ljubljana	SKB banka d.d., Ljubljana, Ajdovščina 4, 61000 Ljubljana, delovni čas: 9.00-12.00, 14.00-17.00, sobota 9.00-12.00, tel.: 061/1332-132, faks: 061/314-549
LB Banka Zasavje d.d., Trbovlje, eskpozitura Trbovlje, Opekarna 1, 61420 Trbovlje, delovni čas: 7.00-18.00, sobota 7.00-12.00, tel.: 0601/21-233, 26-233, faks: 0601/26-185	SKG, Kamnik, Steletova 8, 61240 Kamnik, delovni čas: 8.00-15.00, sobota 8.00-12.00, tel.: 061/812-202, faks: 061/813-999
Ljudska banka d.d., Celje, podružnica Ljubljana, Miklosiceva 30, 61101 Ljubljana, delovni čas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00, tel.: 061/1311-009, faks: 061/1312-180	Slovenija turist, Ljubljana, Trg OF 6, zel. postaja, 61000 Ljubljana, delovni čas: neprekinjeno, tel.: 061/318-285
M banka d.d., Ljubljana, Dunajska 107, 61000 Ljubljana, delovni čas: 8.00-15.00, sobota zaprto, tel.: 061/1683-450, faks: 061/1681-077	Slovenska zadrúzna kmetijska banka d.d., Ljubljana, Miklosiceva 4, 61000 Ljubljana, delovni čas: 6.30-17.00, sobota 7.30-12.00, tel.: 061/1253-251, 1253-192, 1254-176, faks: 061/219-396, 216-886
Menjalnica »Bobr«, Trzin, Ljubljanska 41, 61234 Menges, delovni čas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00, tel.: 061/712-887	Tentours, Domžale, Ljubljanska 80, 61230 Domžale, delovni čas: 7.30-19.00, sobota 9.00-12.00, tel.: 061/711-229, 715-577, faks: 061/713-705
Menjalnica Capital Marketing, Vrhnika, Trg Karla Grabeljskega 1, 61360 Vrhnika, delovni čas: 8.00-18.00, sobota 9.00-12.00, tel.: 061/756-160, faks: 061/756-140	Toneco d.o.o., Ljubljana, Kolezijska 19, 61000 Ljubljana, delovni čas: 9.00-18.00, sobota 9.00-13.00, tel.: 061/1258-332
Menjalnica Hida Pogacarjev trg 1 (pokrita trznica Ljubljana), delovni čas: 7.00-19.00, sobota 7.00-14.00	Tropical, d.o.o., Kamnik, Rudniška 2, 61241 Kamnik (Bakovnik), delovni čas: 7.30-19.00, sobota 7.30-13.00, tel. in faks: 061/813-559
Podhod Plava laguna, 61000 Ljubljana, delovni čas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00, **tel.: 0609/613-071**	Upimo, Ljubljana, Subiceva 1 (ploščad), 61000 Ljubljana, delovni čas: 8.30-18.00, sobota 8.00-12.00, tel.: 061/212-073, faks: 061/1251-060
Cankarjeva 8, 61370 Logatec, delovni čas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00, **tel.: 0609/610-715**	
Menjalnica Hram Rozice, Menges, Blejeva 30, 61234 Menges, delovni čas: 7.00-22.00, sobota 7.00-16.00, tel. in faks: 061/737-240	

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 069 z dne 8. 4. 1994 - Tečaji veljajo od 9. 4. 1994 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	sifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	96,4142	96,7043	96,9944
Avstrija	040	šiling	100	1115,4830	1118,8395	1122,1960
Belgija	056	frank	100	380,7612	381,9069	383,0526
Kanada	124	dolar	1	97,3871	97,6801	97,9731
Danska	208	krona	100	2003,6014	2009,6303	2015,6592
Finska	246	marka	100	2436,0492	2443,3793	2450,7094
Francija	250	frank	100	2289,8862	2296,7765	2303,6668
Nemčija	280	marka	100	7845,5690	7869,1765	7892,7840
Grčija	300	grd	100	—	53,6355	53,7964
Irska	372	funt	1	—	192,4801	193,0575
Italija	380	lira	100	8,2370	8,2618	8,2866
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,1000	—
Japonska	392	jen	100	127,7259	128,1102	128,4945
Nizozemska	528	gulden	100	6987,5776	7008,6034	7029,6292
Norveška	578	krona	100	1811,3065	1816,7658	1822,2071
Portugalska	620	escudo	100	77,1141	77,3461	77,5781
Švedska	752	krona	100	1700,8409	1705,9588	1711,0767
Švica	756	frank	100	9303,2757	9331,2695	9359,2633
Velika Britanija	826	funt sterling	1	198,4145	199,0115	199,6085
ZDA	840	dolar	1	134,4103	134,8147	135,2191
Evropska unija	955	ECU	1	151,8392	152,2961	152,7530
Španija	995	peseta	100	97,0576	97,3496	97,6416

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 9. aprila 1994

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. MAJA 1994:					1,500,000	793,506	783,505	1,577,011
31		105,8008%	104,4674%	105,1341%	150,000	79,351	78,351	157,701

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

7. APRIL 1994			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,80	9,20
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,10
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,00	9,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,80	9,20
Italija	Kmečka banka Gorica	12,20	12,60
Italija	Tržaška kreditna banka	12,30	12,70

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

8 APRIL 1994			v LIRAH
valuta	nakupni	prodajni	
ameriški dolar	1610,00	1655,00	
nemška marka	940,00	965,00	
francoski frank	274,00	283,00	
holandski gulden	848,00	864,00	
belgijski frank	45,60	47,10	
funt sterling	2374,00	2450,00	
irski sterling	2277,00	2350,00	
danska krona	240,00	250,00	
grška dramma	6,40	6,60	
kanadski dolar	1165,00	1200,00	
japonski jen	15,30	16,80	
švicarski frank	1110,00	1148,00	
avstrijski šiling	133,70	137,90	
norveška krona	217,00	224,00	
švedska krona	204,00	211,00	
portugalski escudo	9,25	9,60	
španska pezeta	11,65	12,00	
avstralski dolar	1150,00	1192,00	
madžarski florint	11,00	15,00	
slovenski tolar	12,30	12,70	
hrvaški dinar	0,15	0,22	

KMEČKA BANKA - GORICA

8. APRIL 1994			v LIRAH
valuta	nakupni	prodajni	
ameriški dolar	1605,00	1650,00	
nemška marka	945,00	968,00	
francoski frank	274,00	284,00	
holandski gulden	835,00	855,00	
belgijski frank	45,50	47,00	
funt sterling	2370,00	2440,00	
irski sterling	2280,00	2350,00	
danska krona	239,00	246,00	
grška dramma	6,40	6,90	
kanadski dolar	1164,00	1200,00	
švicarski frank	1116,00	1138,00	
avstrijski šiling	133,30	137,50	
slovenski tolar	12,00	12,50	

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

9. APRIL 1994		v DEM	
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.713	-
francoski frank	-	29.187	-
nizozemski gulden	-	89.064	-
belgijski frank	-	4.853	-
španska peseta	-	1.237	-
danska krona	-	25.538	-
kanadski dolar	-	1.241	-
japonski jen	-	1.628	-
švicarski frank	-	118.580	-
avstrijski šiling	-	14.218	-
italijanska lira	-	1.049	-
švedska krona	-	21.679	-

POTOPIŠ

Dežele polnočnega sonca ⁽¹⁶⁾

Zalivski tok lajša življenje na mrzlem severu

Po fjordih do Narvika

Se vedno smo v deželi z imenom Finmark. To je dežela na skrajnem severu in ima na svojem ozemlju kar precej »naj« stvari. Najsevernejšo ribiško vasico na svetu - Skarsvag, v katerem preživi približno 170 prebivalcev pozimi več kot dva meseca povsem brez sonca, najsevernejši kamp, ki je prav ob Skarsvagu, pošto, restavracijo, kapelico, cesto... in nenazadnje najsevernejši javni WC v Evropi in verjetno na svetu v zalivu Hornvika, kamor so ladje do leta 1956, ko so odprli cesto do Severnega rta, vozile turiste.

Najdaljša norveška pomorska pot

Dežela Finmark je večja, kot sta Belgija in Nizozemska skupaj. Med kraji so velike razdalje, tako je od Alte na skrajnem zahodu do Kirkenesa na vzhodu treba prevoziti po evropski avtocesti E6 več kot 520 kilometrov. Ker je

gostota prebivalcev le 1,6 na kvadratni kilometer in je ob cesti le malo naselij, je tudi glavna cesta pozimi pogosto neprevozna. Zato se morajo prebivalci prevažati z različnimi prevoznimi sredstvi od avtomobilov, letal, sani s pasjo vprego do ladij, ki so še vedno najpogostejše prevozno sredstvo.

In tako prav do že omenjenega Kirkenesa vozi najdaljša norveška pomorska pot, ki jo domaćini imenujejo »obalna cesta številka 1«, saj je brez večjih težav za ladje prevozna vse leto. To je tako imenovana Hurtigrute, ki se začne v Bergnu in teče ob norveški obali, ima postaje v 35 pristaniščih in je kar 2500 morskih milj. Neprekinjeno povratno potovanje na tej relaciji Bergen-Kirkenes-Bergen traja enajst dni.

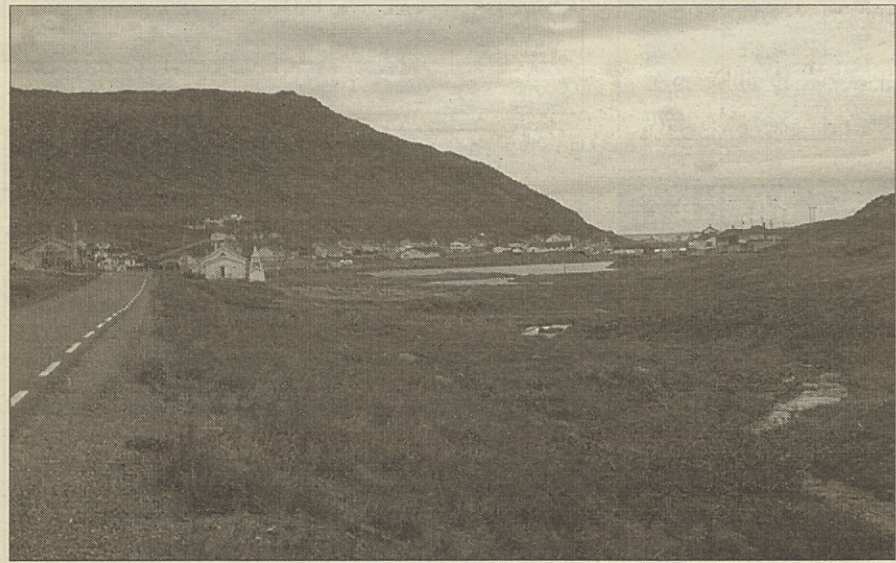
Milo podnebje

V notranjosti Finmarka je podnebje subpolarno, na zahodni obali pa zara-

di vpliva toplega Zalivskega toka zmerno, podobno kot v večini srednje Evrope! Ti kraji so zato v povprečju za 20 stopinj Celzija toplejši od krajev na podobni severni širini in za kakih 50 stopinj Celzija toplejši od Sibirije. Kadar morje pobesni, povzroča prebivalcem te dežele velike težave in naredi mogočne valove. Samo v letih od 1846 do 1855 je v valovih letno izginilo kakih 700 ljudi. Po drugi strani pa je nepogrešljiv zaveznik s svojimi brezmejnimi jatami rib in seveda glavna prometna povezava.

Ob poti smo nekajkrat srečali avtohtone prebivalce te dežele - Laponce ali Samije v narodnih nošah, ki so v svojih majhnih prodajalnah prodajali spominke. Nedaleč stran je običajno stal sotor, ki je povsem podoben indijanskemu sotoru, ob sotoru pa avto.

Robert Gorjak
(Se nadaljuje)

Najsevernejše evropsko naselje je Skarsvag (Foto: M. B.)

IZLET ZA KONEC TEDNA

Dvorec Vogrsko v zavetju Stare gore

Poslopje z izjemno arhitekturo zgledno obnavljajo

V slikoviti pokrajini blizu Nove Gorice, poraseni z vinogradi in drevesnimi gaji, stojijo v solopredelani ostanke starega gradu in obnovljene razvaline dvorca Vogrsko. Srednjeveški grad so gospodje Vogrski zgradili na hribovitem pomolu v vasi, renesančno-baročni dvorec pa je bil postavljen na ravni- no, ki jo obdaja gricevje Stare gore.

Na območju današnje vasi Vogrsko so goriski fevdniki, gospodje Vogrski, v 12. stoletju zgradili stolpasti grad Vogrsko (Ungerspach), ki so ga poznejši lastniki razširili in temeljito predelali. Leta 1180 je omenjen vitez Albert de Ungerspach, grad pa sele 1279 kot »castrum Ungerspach«.

Konec 15. stoletja so si Vogrsko s poroko pridobili baroni Egkhi, nato grofje Heys von Khuenburg, Cronini pl. Cronberg in Edlingi, nazadnje pa baroni de Tacco. Edlingi so leta 1710 grad temeljito prenovili in ga spremenili v udobno rezidenco. Baroni Tacco so na prelomu stoletja zasli v velike finančne težave in posest razprodali. Leta 1908 je grajsko poslopje kupil okrajni solski svet v Gorici, med prvo svetovno vojno je bil grad uničen, po njej pa so pritlični del nekdanjega palacija prezidali v solo.

Nedaleč od tod stoji v zavetju gricevja Stare gore dvorec Vogrsko, ki ga že vrsto let vztrajno in zgledno obnavljajo. Prvotno poslopje je bilo sezidano v prvi polovici 16. stoletja, okoli leta 1760 pa so grofje Attems-Culot renesančno stavbo predelali v se-

danji baročni dvorec. Leta 1770 je Vogrsko kupila rodbina Bosizio (od tod ime »Božicev grad«), ki je konec 19. stoletja obubožala, dvorec pa je začel propadati. Zadnji lastnik je bil Franc Murovec, ki se je odselil v ZDA. Med drugo svetovno vojno so se porušile strehe dvorca, po njej pa so razdejano Vogrsko zaceli obnavljati. Zasnova dvorca je podkvasta, z mogočnim dvonadstropnim osrednjim poslopjem, katerega rizalitno poudarjeno pročelje krasi polkrožno zaključen kamnit portal in trikotna atika na vrhu stavbe, in z dvema stranskima trakoma. Najstarejši del dvorca je poznogotsko-renesanci stolpc s strelnimi linami in konzolnim vencom.

Dvorec je s svojo arhitekturo izjemno vpet v naravno okolje, zato se prizadevni restavradorji trudijo, da bi mu naredili nekdanji blišč.

Ivan Jakic

Pročelje gradu

Dvorec Vogrsko (Obe fotografiji: Ivan Jakic)

NOSTRADAMUS

NASLEDNJIH 50 LET

PETER LEMESURIER

27

Ta tema se ponavlja skozi ves konflikt, kar moramo vzeti kot Nostradamusovo napotilo, naj to, kar nam napoveduje, sami poskusamo ublažiti, če tega že ne znamo prepreciti.

Kvartina VII. 8

Bezi iz Firenc, bezi pred njim, ki prihaja iz Rima in pri Fiesoli bitko napove. Prelita kri, močni moči več nima.

Nič ne ostane ne od samostana ne od cerkve.

V izvirniku je uporabljen izraz »najbližji Ri-

mljan«, ki se ne nanasa na prave Rimljane, temveč na okupatorje mesta. Ze večkrat smo omenili, da je to Nostradamusova stalna praksa: brž ko se Azijci znajdejo v kakšni deželi, so obravnavani, kot da so sami iz nje. V Fiesoli blizu Firenc bo prizorišče glavne bitke, ko se bo invazija širila proti severu.

Kvartina VI. 62

Firence dvojno so prepoznane izgubljene, svetega zakona kacja dejanja ne stro. Francozi odbijejo sile proti njim združene, monaški mučeniki v Savoni umro.

Nostradamus napoveduje pozno izgubo obeh »rož«. Ker običajno uporablja besedo »Flora« za

Firence, je zelo verjetno, da tukaj ne misli le na to mesto, temveč tudi na Firenzuolo, ki leži nekaj kilometrov proti severu. Edino sami dogodki bi lahko pojasnili, da je izguba lahko prepozna. Druga vrstica kaže na to, da bodo zavojevalci pustili Vatikan pri miru. Medtem so Francozi začeli ne le pomagati obleganemu Italijanom, temveč tudi sami napadajo, čeprav je cedalje več znamenj pomorskih in kopenskih napadov vzdolž sredozemske obale severne Italije in - prvič - tudi južne Francije.

Kvartina I. 83

Tuja rasa si razdelila bo ves plen. Jeznoglebi Oven Saturna bo prestrašil.

Latince in Toscance sovranski drži objem in Grka, ki se zaman bo branil.

Nostradamus tukaj povezuje naslednjo fazo invazije z astrološkim datumom - bodisi da gre za navzočnost Saturna v Ovn bodisi (kot dvoumno besedilo pravzaprav nabriguje) za zvezo z Mar-

som. Grkom, ki so bili pred kratkim napadeni, očitno ni uspelo zadržati novih hord.

Kvartina IV. 58

Zgoce sonce se bo zataknilo v cloveskih grih, na deželo etruskansko cloveska kri bo deževala. Voda v vedru, s sinom svojim bezi poveljnik, njegova žena je v Turciji kot ujetnica koncala.

Prvi vrstici spet namiguje na uporabo kemičnega orožja. Obstajajo indicije, da bo posledica tudi delna zadusitev, razen če Nostradamus ne misli na to, da bodo sami

napadi prebivalstvo tako izčrpali. »Voda v vedru« bi se lahko nanašalo na Vodnarja in s tem na meseca januar in februar. Karkoli že to pomeni, ta kvartina vsekakor napoveduje opustošenje Toscanne in strasne posledice za njeno prebivalstvo in njegove voditelje.

Kvartina V. 61

Sin poveljnika, ki mu njegovo rojstvo ni znano, si Apenine podvrže in se ne ustavi. Napolnil bo s strahom trgovsko državo in zažgal gore vse do vrha Cenis. (Se nadaljuje)

NAROCILNICA

PREROK VSEH PREROKOV NOSTRADAMUS, naslednjih petdeset let

Knjiga izide 15. maja 1994
Obseg: 280 strani; format 12 x 20 cm; cena: 1390 SIT
Cena v prednaročilu: 890 SIT

Naročam..... izvodov knjige Nostradamus, naslednjih petdeset let po prednaročniški ceni 890 SIT. Znesek bom poravnal v 8 dneh po prejemu poloznice.

Ime in priimek / naziv podjetja:.....

Naslov: .....

EMSO: ..... Podpis: .....

Narocilnico pošljite na naslov NIA d.o.o., Slovenska 54, Ljubljana, s pripisom »Nostradamus«

Danes goduje

Valtruda

Svetnica Valtruda, ki je živel v 7. stoletju, izhaja iz belgijske plemiške družine, v kateri je bilo več svetnikov in svetnic. Bila je hči plemenitega Valberta, sestra svete Adelgunde in mati svetega Landrika, svete Madelberte in Adeltrude. Svetnika sta bila tudi njena mati Bertila in mož Vincenc Madelgarij.

Grof Vincenc Madelgarij je bil visok dvorni uradnik frankovskega kralja Dagoberta I. Valtruda se je z njim poročila takoj, ko je odrasla. Imela sta tri otroke in vsi so dosegli svetniško čast.

Sin Landrik je bil opat v samostanih Soignies in Hautmont v severni Franciji, ki ju je ustanovil njegov oče. Pozneje je deloval tudi kot misijonski skof na območju Bruslja. Umrl je okrog leta 700. Hčeri Madelberta in Adeltruda sta bili opatinji zenskega samostana Maubeuge.

Ko se je tudi Vincenc Madelgarij odločil, da ode v »svoj« samostan Hautmont, je Valtruda se dve leti živela sama in skrbela predvsem za bolne jetnike. Po nasvetu belgijskega svetnika Gislena se je leta 656 umaknila svetu in odšla v samostan Mons, ki ga je ustanovila nekaj let prej. Samostan je vodila do svoje smrti 9. aprila leta 688. Pokopali so jo v katedrali St. Vaudru, imenovani po njej.

Mesto Mons, ki se je razvilo ob njenem samostanu, jo ima se danes za svojo zavetnico.

(Vir: Leto svetnikov)

VREME V PRETEKLIH TEDNIH

Najtoplejši marec

Izjemno malo padavin

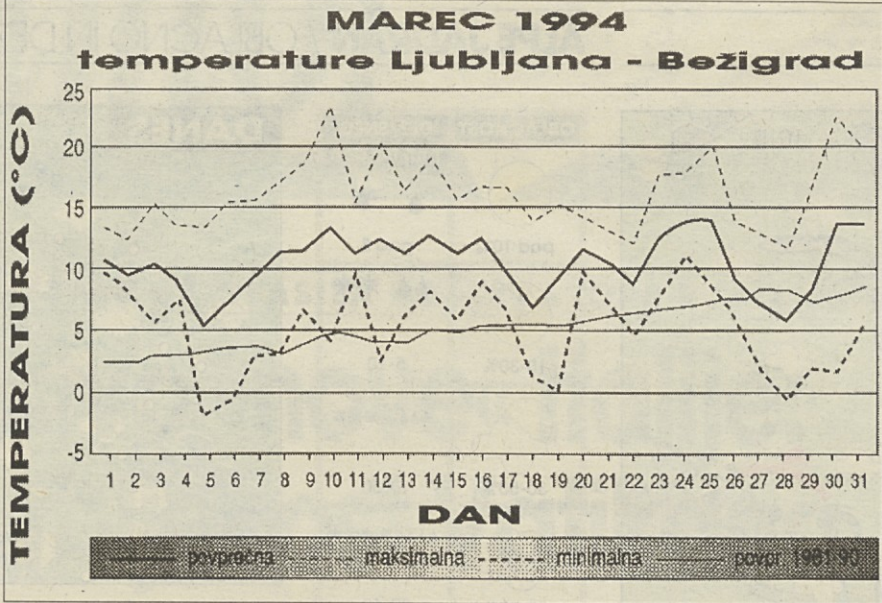
Minil je marec, prvi mesec meteoroloske pomladi. Ker je bil tako po količini padavin izjemen, je prav, da mu namenimo nekaj vrstic. Po decembru in januarju, ki sta bila razmeroma mokra, je bil marec drugi mesec zapored s premajhno količino padavin.

Gladina podtalnice se je spet precej znižala, in če v preostalih pomladnih mesecih ne bo vsaj normalne količine padavin, se nam tako kot lani v večjem delu Slovenije spet obeta hidroloska suša. Zato so padavine, ki so že padle v tem mesecu, toliko bolj dobrodošle.

Letošnji marec je bil najtoplejši marec v tem stoletju, celo več, tako toplega marca se ni bilo, od-

kar v arhivu meteoroloških podatkov obstajajo podatki o temperaturi zraka za Ljubljano, to pa je od leta 1851 naprej. V Ljubljani je bila povprečna mesečna temperatura zraka 10,6 stopinje oziroma za 1,8 stopinje višja od prejšnjega najtoplejšega marca leta 1990. Dolgoletna povprečna mesečna temperatura je bila presežena kar za dobrih pet stopinj.

Ne samo v Sloveniji, tudi na avstrijskem Koroškem, točneje v Celovcu, je bila marca povprečna mesečna temperatura za pet stopinj višja od dolgoletne povprečne vrednosti, v vsem mesecu pa so tam padli le trije litri padavin na kvadratni meter, kar pretekli mesec uvršča med najbolj suhe marce v

tem stoletju. Kako izjemno toplel je bil, pove tudi podatek, da je bil za osem desetink stopinje toplejši od povprečnega aprila. Vsi dnevi, razen dveh, so bili toplejši od povprečja in najvišja dnevna temperatura nad 20 stopinj tako v Ljubljani kot tudi drugod po Sloveniji ni bila redkost. Svoje je k toplemu vremenu dodalo tudi zelo močno sonce, ki je v Ljubljani sijalo kar 186 ur, 60 več od povprečja.

Kot smo že omenili, je bilo padavin malo. Večji del mesečne količine smo izmerili v prvih dneh me-

seca in zadnjo soboto v marcu, ko je Slovenijo po skoraj starih tednih presla izrazita fronta. V Sloveniji je prejšnji mesec padlo od 15 do 53 odstotkov povprečne količine padavin, ki velja za posamezen kraj. V Ljubljani je v samo petih padavinskih dneh padlo 22 litrov padavin na kvadratni meter oziroma prav toliko odstotkov povprečne količine.

Natanko ob prehodu iz marca v april se je vreme izrazito spremenilo. Običajno se je ohladilo, Slovenijo sta presli dve hladni fronti in ob njunih

prehodih je padlo kar precej padavin. Meja snežnja se je za krajši čas ponekod spustila tudi do nižin. Nad nadmorsko višino približno 700 metrov je tako pred tednom dni in pretekli torek ves čas snežilo. Povprečna dnevna temperatura zraka je bila za približno štiri stopinje prenizka za ta čas. Do četrta jutraj je v Sloveniji padlo že od 40 do 75 odstotkov povprečne mesečne količine padavin. Sneg v gorah pa je do brodska vodna zaloga za naše hidroelektrarne.

Janez Markošek

LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico oziroma dajte v kuverto ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglasil telefon in nežni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavljata Alenka Sivka in Tomaz Srsen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

LABIRINT ZNANJA

Ime in priimek: _____

Telefonska številka: _____

Naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Kljub celonočnemu polsnu boste vstali sveži in dobrovoljni, pripravljeni na vse izzive tega sveta. Bodite torej pripravljeni tudi na presenečenja.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Ne boste se sramovali svoje odvisnosti, saj se zavedate, da vam je marsikdo dolžan in da se boste že kmalu razcveteli v vsem svojem sijaju.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Korak vas bo zanesel v stavbo, ki se vam že vse življenje zdi tako zelo skrivnostno pomenljiva, da si nikoli niste drznili prestopiti njenega praga.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Zazeleli si boste obvladati najmanj pol znanosti in filozofije, zato se boste obsipali z literaturo in se zazrli med težke strani. Naj vam bo učenje lahko.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Begali boste, vendar ne boste ničesar nasli; z vami bo namreč vse v najlepšem redu. Usmerili se boste k drugim, isčoč nekoga, ki da vam od daleč pije kri.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: V opazovanju lepote tega sveta boste zavidali tistim, ki nasmejanih ust drvi po stezah življenja in nizajo uspeh za uspehom. So zares srečni?

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Se pravočasno se boste ustavili in poskrbeli za obnovitev svojih življenjskih moči. Pomagal vam bo nekdo, ki je izurjen v večini globinske masaže.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Nekdo bo postal tako zelo vsiljiv, da se boste zaceli spopadati s problemom, kako ga brez prevelikega občutka krivde postaviti na čim večjo distanco.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Zveneli boste nadvse simpatično in srečno. Nekdo, ki mu vaš ton ne bo najbolj všeč, vas bo začel nagajivo zbadati. Ne dopustite, da vam pokvari harmonijo.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Bolj pritiskate in forsirate, bolj se zapletate in več popravkov je treba postoriti, predno lahko nadaljujete. Sola, ki jo placate sami, je najboljša.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Marsikomu boste skušali posoliti pamet. Ker boste zveneli modro, vam bodo vsi po vrsti prisluhili in se razšli z vami z željo po ponovnem snidenju.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Dvomili boste o vsem, se namreč pa o svojih najpomembnejših odločitvah. Dvom ni nikdar brez temeljev, ti pa so vselej potrebni temeljite obnove.

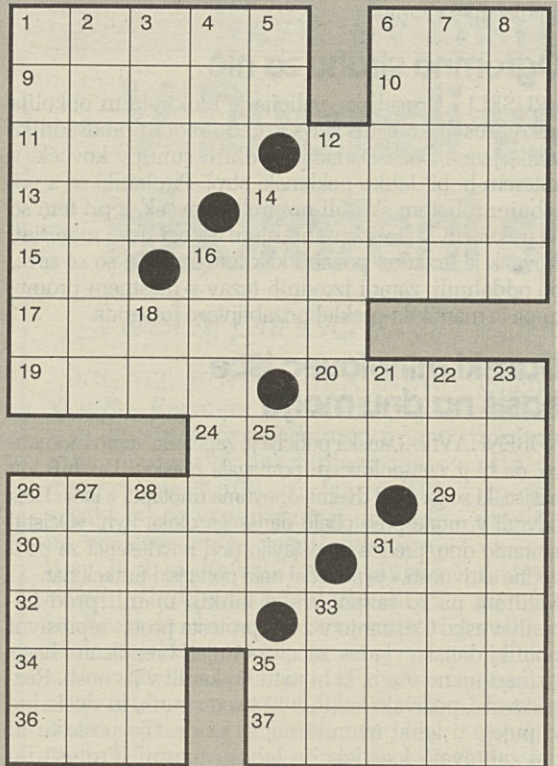
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. pijaca, dobljena s fermentacijo mleka, 6. star Citroenov avtomobil, 9. afriska antilopa, 10. pionir hrvaskega plavalnega sporta (Rudi), 11. reka v ameriški zvezni državi Arizoni, 12. stisnjena dlan, 13. ruski filmski režiser (Nikolaj), 14. utrjeno zemljišče, namenjeno javnemu prometu, 15. kratica za locus sigilli, 16. območje, področje, 17. desni pritok Labe na Ceskem, 19. nekdanji angleški tekac (Steven), 20. glavno mesto Italije (originalno), 24. pripadnik rase na japonskem otoku Hokkaidu, 26. ime slovenske gledališke igralka Drolc, 29. solmizacijski zlog, 30. strasten, vznesen zanos, 31. nebeljakovski del hemoglobina, 32. arabski princ, 33. zelo kratko žensko krilo, 34. raztopina smole v topilu, 35. nekdanji slovenski politik (Franc), 36. dolgorepa papiga, 37. severnoameriško indijanski plemo.

Navpično:

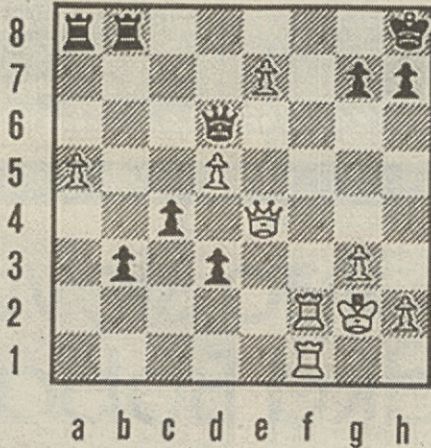
1. majhen kegelj, 2. zdravilo za vse bolezni, 3. slovenska popevkarica (Neca), 4. ime nemške književnice Seidel, 5. začetnici grafika Debenjaka, 6. zapor, 7. večje naselje, 8. babilonska boginja ljubezni, 11. obrat živilske industrije, 14. vrsta hrasta, 16. prometni signalni drog, 18. avtomobilska oznaka Južnoafriške republike, 21. zadnja samoglasnika, 22. tisočletje, 23. husitska verska sekta, katere člani so verske obrede opravljali goli, 25. neznanka v matematiki, 26. ime slovenske gledališke igralka Rozin, 27. staja v planini, 28. pravoslovje, 31. "cvetlični otrok", 33. ime madžarskega književnika Jokaija, 35. začetnici slovenskega politika iz 19. stoletja Kozlerja.

Vodoravno: kehr, aml, eland, Res, Gila, pest, Elk, ce-
sta, LS, seklor, Jizea, Cram, Roma, Alnmd, Steka, ce-
la, patos, hem, emir, mini, lak, Popit, ara, Kriji

RESITEV

ŠAH

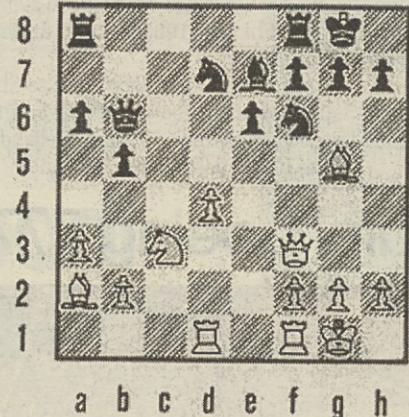

Homan - Podlesnik / Bled 1994

Kdo bo hitrejši in uspešnejši pri napredovanju kmetov na osmo oziroma prvo vrsto? Beli, ki je na potezi, zaupa v e kmeta in njegovo spremembo na osmi vrsti v damo ter matiranje črnega kralja. Pri tem pa ga ovira črna dama, ki ima pod kontrolo tudi polje f8. Toda beli je neizprosen ter z lepo kombinacijo zmaga!

Resitev naloge

Z lepo problemsko potezo 1.De5!! je beli postavil pcd udar svojo damo, saj jo črni ne sme vzeti / 1...De5: 2.Tf8+! z matom/ Tudi po umiku črne dame 1...Dc5 je sledil drugi udar s potezo 2.Db8:+! in črni se je vdal! Na 2...Tb8: 3.Tf8+ z matom. Izredno lepa zaključna kombinacija!

S.Polgar - Prestrl / Bled 1994

Izgleda da v črni poziciji ni slabih točk, vendar mlada Sofija misli drugače! Središčna polja so pod njeno kontrolo in tudi lovski par je nevarnejši od črnih skakacev. Kako je bela, ki je na potezi, uspela odpreti črno pozicijo in v nadaljevanju zmagati?

Resitev naloge

S potezo 1.d5! je Polgarjeva pričela z akcijo na diagonali a2 - g8. 1...ed5 2.Sd5: Sd5: 3.Le7: Se7: 4.Td7: Bela trdnjava je tako zagospodarila na sedmi vrsti in polje f7 je že pod kontrolo belih figur. 4...Ta7 5.Tfd1 Sg6 6.Lf7:+! Slabosti na osmi vrsti omogočajo lepo zaključno kombinacijo. 6...Kh8 7.Ta7: Da7: 8.Lg6! Dc5 9.b4 De7 10.Dh3 h6 11.De3 in črni se je vdal!

Silvo Kovac

JUTRI

Pisalo se je leto
1678

Valvasorjevo vabilo na Bogensperk

Janez Vajkard Valvasor, avtor Slave vojvodine Kranjske, si je za ureničevanje svojih ambicioznih načrtov na Bogensperku uredil bakrorežno delavnico in tiskarno. K sodelovanju je pritegnil lepo število risarjev in bakrorezcev, ki so pod njegovim vodstvom pripravljali za tisk potrebne bakrorežne plošče. Na lastne stroške jih je 12. aprila 1678 poklical na Bogensperk in jih tam tudi vzdrževal.

Umetniška družba, ki jo je Valvasor zbral na gradu, je bila dokaj pisana. Med risarji je bil najpomembnejši in najprizadevnejši Valvasor sam, drugi je bil Ivan Koch, med bakrorezci pa je izstopal Andrej Trost, je zapisal v 6. knjigi Slave Valvasorjev lektor in sodelavec Erasmus Francisci. V enajstih letih je v delavnici nastalo devet bakrorežno opremljenih del; šest topografskih in tri dela, s katerimi je imel Valvasor ozje umetnostne namene. Izdelanih je bilo več kot 1000 slik, nekatere od njih po kakovosti ne zaostajajo za najboljšimi nemškimi deli. Za nas so danes neprecenljive vrednosti, saj kažejo podobo naših krajev v zadnji četrtini 17. stoletja, torej se pred časom, ko je nastop baroka spreminil in pokvaril marsikatero starejšo cerkev, grad ali naselbino.

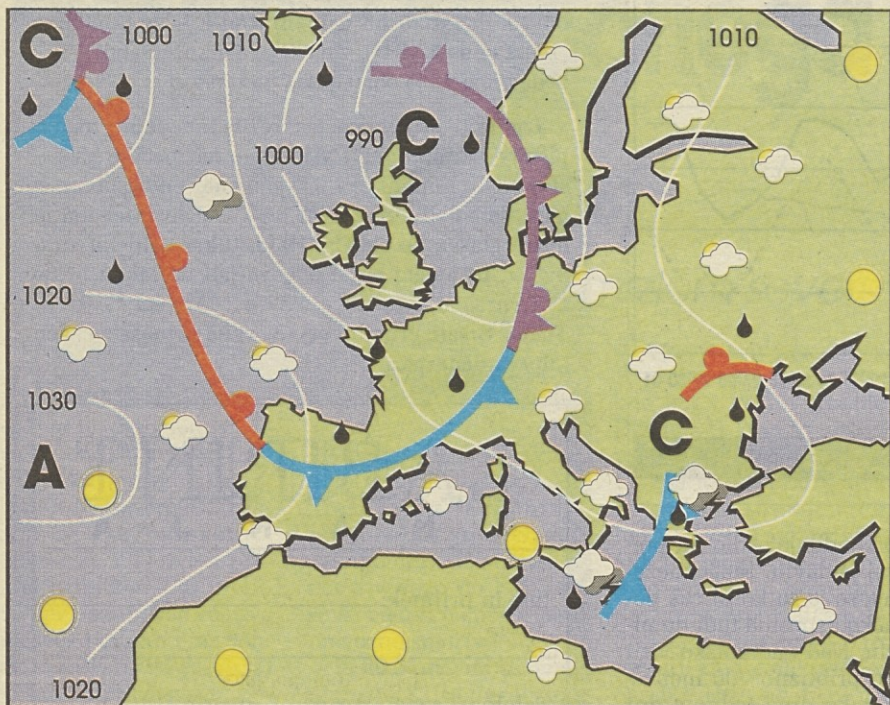
PREBLISK

Za vsak uspeh je najprej potrebna močna volja.

Ronald Schlesinger

EVROPA / SPREMENLJIVO

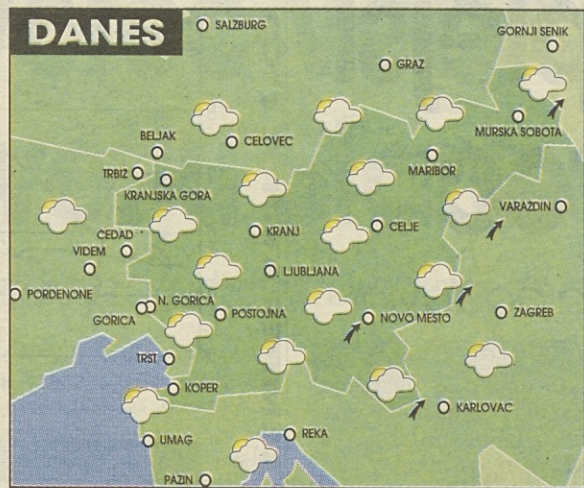
Vremenska slika:

Nad srednjim Sredozemljem je območje nizkega zračnega pritiska. S severovzhodnimi vetrovi priteka k nam nekoliko hladnejši zrak.

ALPE JADRAN / OBLAČNO IN DEŽEVNO

OBLAČNOST	DEZ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	MEGLA

Slovenija: Delno jasno bo s spremenljivo oblačnostjo. V zahodnih krajih bo začelo deževati. Dnevne temperature bodo od 10 do 15 °C.

Sosednje pokrajine: Delno jasno bo, le v severni Italiji bodo popoldne manjše padavine.

V Sloveniji: Spremenljivo oblačno bo, občasno bodo manjše krajevne padavine. Na Primorskem bo pihala burja.

Obei: V ponedeljek bo spremenljivo vreme s popoldanskimi plohami.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 8. in ob 14. uri

LJUBLJANA.....	2/12
TRST.....	10/15
CELOVEC.....	0/12
BRNIK.....	0/11
MARIBOR.....	2/13
CELJE.....	-1/14
NOVO MESTO.....	2/12
NOVA GORICA.....	6/15
MUR. SOBOTA.....	0/12
PORTOROŽ.....	11/13
POSTOJNA.....	1/11
ILIRSKA BISTRICA.....	3/12
KOČEVJE.....	1/12
CRNOMELJ.....	-1/12
SLOV. GRADEC.....	-2/13
BOVEC.....	-1/
RATECE.....	-2/8
VOGEL.....	-4/
KREDARICA.....	-8/7
VIDEM.....	6/10
GRADAC.....	0/12
MONOSTER.....	1/11
ZAGREB.....	3/
REKA.....	9/14

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI.....	3/4
STOCKHOLM.....	1/5
MOSKVA.....	2/7
BERLIN.....	0/10
VARSAVA.....	2/3
LONDON.....	5/10
AMSTERDAM.....	6/10
BRUSELJ.....	4/9
PARIZ.....	5/9
DUNAJ.....	-1/12
ZÜRICH.....	3/11
ŽENEVA.....	3/5
RIM.....	11/17
MILAN.....	4/16
BEOGRAD.....	2/9
BARCELONA.....	8/23
ISTAMBUL.....	9/17
MADRID.....	5/21
LIZBONA.....	10/18
ATENE.....	9/16
BUCAREST.....	4/12
MALTA.....	13/16
PRAGA.....	-2/10

DOLŽINA DNEVA	SNEŽNE RAZMERE	SNEŽNE RAZMERE	PLIMOVANJE
Sonce bo vzšlo ob 5.28, zšlo pa ob 18.40. Dan bo dolg 13 ur in 12 minut. Luna bo vzšla ob 4.28., zšla pa ob 17.27.	FURLANIJA-JK	SLOVENIJA	Danes: ob 3.44 najnižje -43 cm, ob 9.43 najvišje 32 cm, ob 15.31 najnižje -37 cm, ob 21.44 najvišje 50 cm.
RAZMERE NA CESTAH	Piancavallo —/— cm	Kanin 140 cm	Jutri: ob 4.09 najnižje -47 cm, ob 10.13 najvišje 33 cm, ob 15.55 najnižje -34 cm, ob 22.04 najvišje 50 cm.
Ceste po Sloveniji so večinoma suhe in normalno prevozne. Promet je redek in poteka tekoče, tudi na mejnih prehodih ni dalejšega čakanja. Zaradi nevarnosti plavov je zaprta cesta čez Vršič.	Forni di Sopra —/— cm	Krvavec 40 cm	
	Zoncolan —/— cm	Rogla do 50 cm	
	Trbiz —/— cm	Velika planina do 40 cm	
	Nevejsko sedlo 20/230 cm	Vogel 90 cm	
	Sauris —/— cm	Po daljšem suhem in toplem obdobju je aprila vreme dosti bolj spremenljivo. V Julijah je zapadlo do 25 cm novega snega, drugod do 10 cm. Novi sneg je mehak, zato je v visokogorju povečana nevarnost plavov.	
	VENETO		
	Sappada 30/70 cm		

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Neobičajno slovo od Dedka Boba

WASHINGTON - V spremstvu policije je približno 350 motoristov v usnjenih oblacilih spremilo na zadnjo pot Roberta Shieldsa, ki je bil znan kot Dedek Bob. Shields je bil ustanovitelj tolpe motoristov Bandidos. Star je bil 78 let, umrl pa je zaradi raka na grlu doma, v mestecu Corpus Christi, kjer je živel, odkar se je upokojil.

Pogreba so se udeležili motoristi iz vseh ZDA, ki so hoteli po svoje se zadnjic pozdraviti legendarnega Dedka Boba. V kilometer in pol dolgi koloni motorjev so ga spremili na pokopališče v Odemu, 32 kilometrov od Corpus Christi. Neki pripadnik Bandidosov je izjavil, da na pogrebu ni bilo niti enega duhovnika. Dedka Boba so pokopali brez vsakršne formalne ceremonije. Ko so krsto spustili v grob, so nanjo položili radio, ki je oddajal country glasbo, kakor je želel Shields. Pogreba so se udeležili tudi pripadniki drugih skupin motoristov in policisti, ki pa niso aretirali nikogar.

Shields, ki je bil znan po svoji zmrnosti in miroljubnosti, je tolpo Bandidosov ustanovil s skupino vietnamskih veteranov leta 1966 v Houstonu, z leti pa so se jim pridružili drugi motoristi iz Amerike. Skupine Bandidosov so nastale tudi v Avstraliji, Danski in Franciji. Bandidosi so na vrhu svojega vzpona imeli kar 1.000 pripadnikov po vsem svetu. Znani so bili po svoji nasilnosti in pozneje zaradi prekupevanja z mamili. Tolpa ima danes samo se kakih 400 pripadnikov. Pri policiji menijo, da je napadalnost Bandidosov upadla, ker so se pripadniki skupine začeli starati in jih pretepi ne zanimajo več, se manj pa želijo na stara leta v zapor. V obsežni operaciji so zvezni policisti FBI leta 1985 zadnjic aretirali 90 Bandidosov.

Danes že sivolasi Bandidosi se Shieldsa spominjajo kot 195 cm visokega in 120 kil težkega mozakarja, ki je rad streljal dovtype in se hvalil, da se ga boji celo hudic.

Tudi pevka Ofra Haza je preživela uro more

TEL AVIV - Nekaj minut pred pristankom na telavivskem letališču Ben Gurion je posadki in 400 potnikom boeinga izaelske letalske družbe El Al zastal dih - zaradi okvare so namreč ostala kolesa podvozja v letalskem trupu. Jumbo se je vrnil nad Sredozemsko morje, da bi tam posadka s pomočjo izvedencev, ki so v vojaškem letalu leteli tik potniškega, poskušala odpraviti okvaro. To jim je uspelo sele po eni uri krožnega letenja nad morjem, tako da je letalo srečno pristalo, ko je imelo v svojih rezervoarjih goriva še za kakih 15 minut leta. Med potniki je bila tudi znana izraelska pevka Ofra Haza, ki je bila prepričana, da se bodo rešili, ker je imela s seboj Knjigo psalmov in je v tisti uri more vneto molila.

Požar v šanghajski tovarni terjal življenje 6 delavcev

PEKING - V požaru, ki je izbruhnil v neki tovarni umetnih vlaken v Sanghaju, je življenje izgubilo 6 delavcev. Po prvih ugotovitvah je požar povzročila burna reakcija med nepazljivim mešanjem raznih kemikalij. Požari v zasebnih tovarnah so tragična posledica divje privatizacije in dotoka tujega kapitala.

Ogromno strahu za nič

BRUSELJ - Bruseljska policija je blokirala in obkolila neko bruseljsko četrt, ker so pred uradom predsednika vlade Jeana Luca Dehaenea odkrili sumljiv kovček, v katerem bi bil lahko peklenski stroj. Piroteniki so s posebnim robotom skušali razstreliti kovček, a pri tem so le pokvarili v kovčku shranjeni fotografski material. Kovček je brzkone pozabil kak fotograf. Vsi so se seveda oddahnili, zaradi izrednih težav v mestnem prometu pa je marsikdo preklel pozabljivega fotografa.

Danski minolovec išče hasiš na dnu morja

KØBENHAVN - Danska policija je zaprosila vojno mornarico, da bi ji z minolovcem pomagala poiskati kakih 6 ton hasisa, ki so ga pred dvema dnevoma tihotapci z ladje Hela odvrgli v morje pred obalo danskega otoka Fyn. »Očistiti moramo dno, preden se pojavijo prvi navdušenci za podvodne aktivnosti,« je povedal neki policijski funkcionar. Medtem pa so razpečevalci lahkih mamil pred kopenhavnsko Cristianio v znak protesta proti »represivni politiki danske vlade« začeli ponujati brezplačno hasiš in marihuano vsem, ki bi mamilo kadili v javnosti. Razpečevalci pozivajo kakih 300 tisoč strank, ki dosledno kupujejo ti lahki mamili, naj se pridružijo protestu in naj zahtevajo legalizacijo lahkih mamil. Protestniki poudarjajo, da skuša vlada prekiniti dotok lahkih mamil, pri čemer je uspešna. Ko pa bodo lahka mamila nadomestila donosnejša trda mamila, bo nemočna kot vse vlade sveta.

Modno cvetje iz New Yorka

NEW YORK - Po evropskih srediscih mode je na vrsti New York. Združene države Amerike sicer ostajajo dobre odjemalke pariskih in italijanskih modnih hiš, vendar pa ze dalj casa ubirajo lastna pota modnega ustvarjanja. Iz ZDA pa prihaja cela vrsta slavnih manekenov in manekenk, med temi je tudi slovit Cindy Crawford, ki je tudi soproga zvezdnika Richarda Gera. Na defileju Todda Oldhama je prikazala tudi dolgo oprijeto »cvetlično« obleko. (Telefoto AP)

Revolucionarni boeing 777

Gradnja novega Boeingovega letala 777 poteka po predvidenem načrtu. Letalo, dvomotorni reaktivce, bi moralo revolucionirati potniške polete. (Telefoto AP)